

Modern eğitim sistemlerinde eğitimin en önemli ayaklarından birini eğitime vizyoner bir bakış açısı ile bakmak oluşturmaktadır. Şu anda elimizde bulunan çalışma da bu bakış açısının bir sonucu olarak ortaya çıkmış bir üründür.

Bu çalışma, ilimiz eğitim durumunun genel fotoğrafını görmek adına kişisel yorum ve düşüncelerden uzak, alanında uzman eğitimci ve akademisyenlerce; anket, odak grup, örnek il incelemesi, çalıştaylar gibi tamamıyla saha çalışmasından elde edilen bilgilerin bilimsel yöntemlerle işlenmesi sonucu ortaya çıkmıştır. İlimiz eğitim durumunun zayıf ve güçlü yönlerini gösteren böylece eğitim sistemimizin zayıf yönlerini güçlüye dönüştürmek adına yol haritası niteliğinde bir eserdir. Sadece sorunların tespiti değil aynı zamanda sorunların giderilmesi adına yapılacak çalışmaları akademik düzeyde kategorize eden bir acil eylem planı niteliğindedir.

Aynı zamanda bu çalışma, ilimizde daha önce hayata geçirilmiş çalışmaları daha iyiye götürme adına başlatılacak çalışmaların planı mahiyetinde olup İl Müdürlüğümüzün bu konudaki vizyoner bakış açısını ifade eden bir irade örneğidir.

Bu çalışmanın ilimiz eğitimine katkı sunmasını temenni ederek çalışmada emeği geçen tüm paydaşlara teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Serhat ARAN
Proje Yöneticisi
İl Milli Eğitim Şube Müdürü

2. Bingöl'de Eğitimin Genel Görünümü

Bingöl ilinde eğitim ile ilgili konuları yorumlamaya geçmeden önce, konuları ve sorunları daha iyi kavrayabilmek için öncelikle nüfus yapısının, coğrafyasının, demografik ve sosyal yapısı ile ekonomik durumunun kilit unsurlarının anlaşılmasının gerektiği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda müteakip bölümde Bingöl hakkında dikkat edilmesi gereken hususlar bir özet şeklinde incelenmiştir.

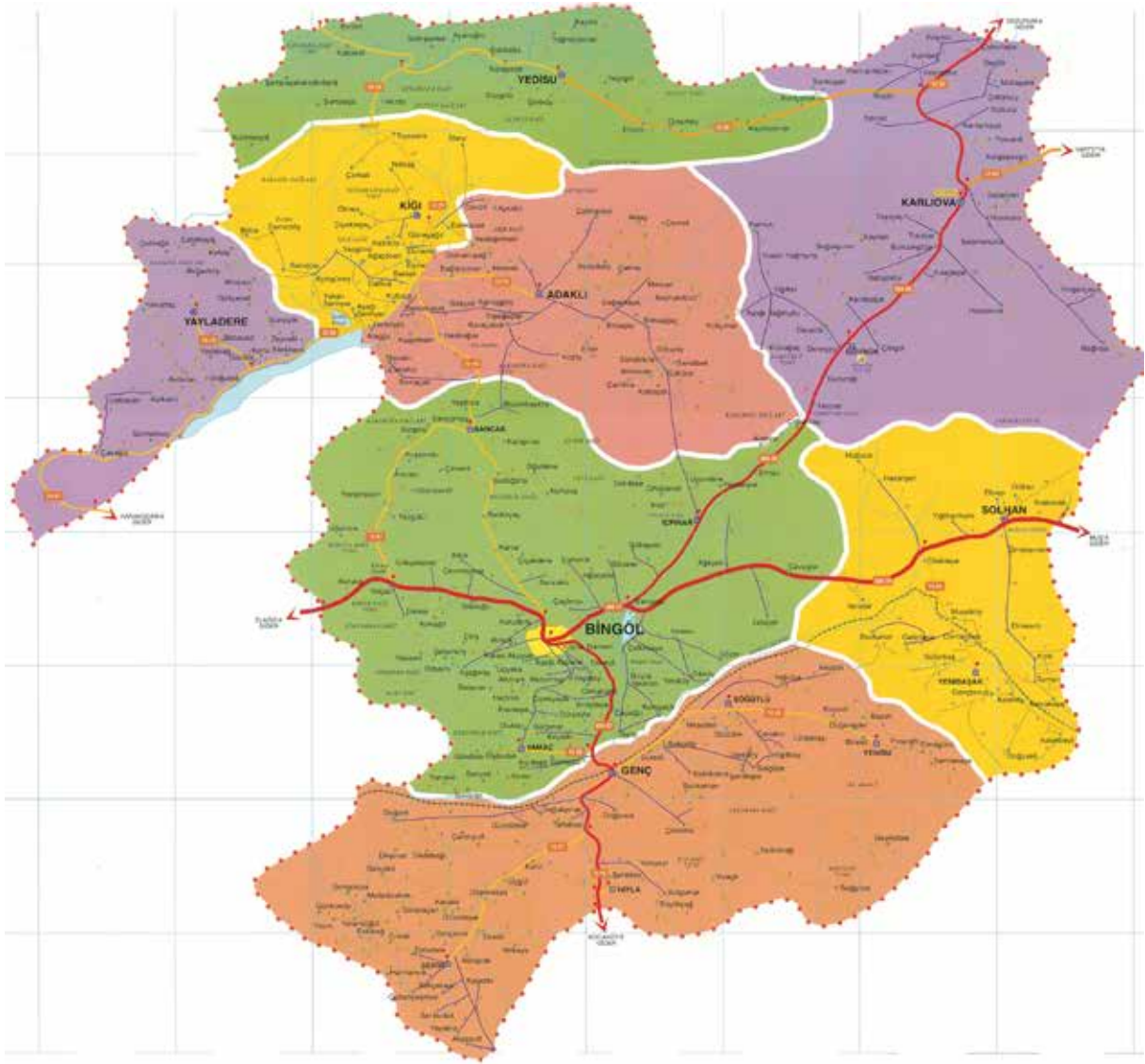
2.1. Bingöl'ün Coğrafi, Demografik ve Sosyal Yapısı

Ortadoğu Anadolunun yukarı Fırat bölümünde bulunan Bingöl, Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri düzey 2 sınıflamasına göre Malatya, Elazığ ve Tunceli ile birlikte TRB1 bölgesinde yer almaktadır. Dağlık bir arazi yapısına sahip olup ekilebilir alanlar toplam yüzölçümünün % 7.2'si kadardır [1]. Yedi ilçesi bulunan Bingöl'ün şehir merkezinin rakımı 1.151, Adaklı ilçesi 1.492, Genç ilçesi 1.087, Karlıova ilçesi 1.940, Kiğı ilçesi 1.700, Solhan ilçesi 1.395, Yayladere ilçesi 1.600, Yedisu ilçesi 1.500 metredir ve bölgedeki dağların yüksekliği yer yer 3000 metreyi geçmektedir [2]. İlin yüzölçümü 8.253 km² ile Türkiye'nin yaklaşık %1'ini oluşturmaktadır. Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre 2015 yılı nüfusu 267.184 ve yıllık nüfus artış hızı %4,37'dir. İl ve ilçe merkezlerinin toplam nüfusu 160.614, belde ve köylerin toplam nüfusu 106.570'tir [3].

1936 yılında Çapakçur ismiyle il olan ve 1945 yılında Bingöl ismini alan şehrin merkez nüfusu bu tarihten sonra hızla artmaya başlamıştır. 1945 yılında nüfusun sadece % 5,98'i şehirde yaşamakta iken 2016 yılında nüfusun %60,11'lik dilimi il ve ilçe merkezlerinde, %39,89'luk dilimi ise belde ve köylerde yaşamaktadır. Günümüzde olduğu gibi geçmişte de Diyarbakır ve Erzurum gibi büyük yerleşim yerlerinin baskısı altında olması, yüksek bir nüfus potansiyeline ulaşmasını engellemiştir. 1940 yılı itibarıyla Bingöl'ün nüfusu 70.184 kişi iken günümüze kadar geçen 76 yıllık dönemde sadece 197.000 kişilik bir artış yaşanmıştır. 1990 – 2000 yıllarını kapsayan dönem, terör olaylarına bağlı göçler ve köylerin boşaltılması nedenlerine bağlı olarak nüfus artış hızının en düşük olduğu yıllardır [5].

Gerek ekonomisinin gerekse nüfusunun yavaş gelişmesine ve bölgenin depreselliğine bağlı olarak Bingöl göç veren bir şehir haline gelmiştir. 2007 – 2015 yıllarını kapsayan TÜİK verileri (Tablo 1) göç karakteristiğini negatif yönlü olarak göstermektedir. Buna göre son iki yıllık dönemde nüfusun yaklaşık %24'ü başka yerlere göç etmiştir.

Şerafettin, Bingöl, Çotla, Mergmir ve Çavreş gibi birçok yaylaya sahip olan ve 318 köyü bulunan Bingöl'ün %37,6'lık bölümü ormanlıktır [5]. Bu nedenle tarih boyunca önemli bir yol güzergahı ve yaylak olarak kullanılmıştır. Yüksek rakımlı coğrafyasına bağlı olarak çetin bir iklime sahip Bingöl'de yılın Kasım – Mayıs aylarını kapsayan döneminde aylık asgari 10 gün yağış almakta [4] ve yılın Aralık – Mart aylarını kaplayan döneminde ortalama hava sıcaklığı 0°C'nin altında seyretmektedir ve -20°C seviyelerine bile ulaşabilmektedir (Tablo 2).

Şekil 1: Bingöl siyasi haritası.

Tablo 1: Bingöl ili için 2007 – 2015 yılları arası göç karakteristiği [6].

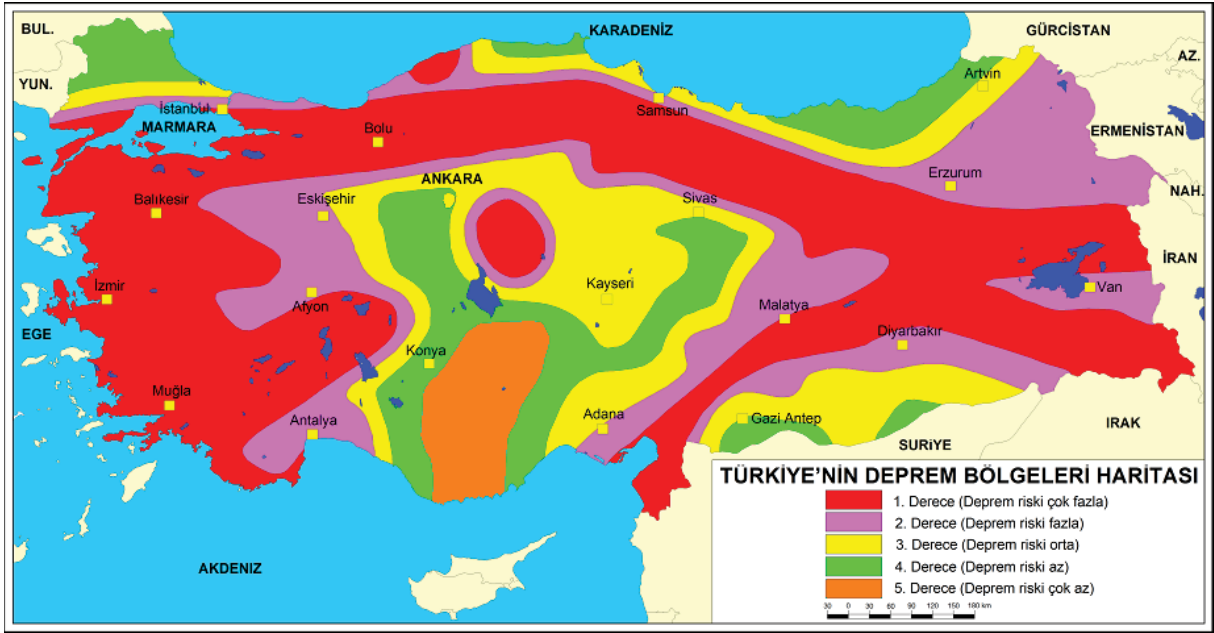
2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Aldığı Göç							
8 977	6 986	8 453	9 292	7 569	10 968	9 400	9 906
Verdiği Göç							
10 192	10 726	10 448	10 782	11 145	10 940	12 852	13 122
Net Göç							
- 1 215	- 3 740	- 1 995	- 1 490	- 3 576	28	- 3 452	- 3 216
Net Göç Hızı (%)							
-4,7	-14,5	-7,8	-5,7	-13,5	0,1	-12,9	-12,0

Tablo 2: Bingöl ilinin 1950 – 2015 yılları arasında gerçekleşen yıllık hava durumunun istatistik özeti [4].

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
	Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1950 - 2015)											
Ortalama Sıcaklık (°C)	-2.4	-1.4	3.9	10.7	16.3	22.1	26.8	26.4	21.2	14.0	6.6	0.5
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	2.1	3.6	9.2	16.4	22.8	29.3	34.5	34.5	29.7	21.5	12.5	5.0
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-6.1	-5.2	-0.4	5.7	10.1	14.6	19.0	18.6	13.5	8.2	2.2	-2.9
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	3.2	4.2	5.6	5.4	7.3	9.4	9.5	9.2	8.3	6.1	4.3	3.1
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	12.5	12.3	13.6	15.2	13.6	5.4	1.7	1.4	2.5	8.4	9.4	12.5
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (kg/m2)	136.4	135.0	128.7	118.1	74.7	21.1	5.5	3.3	11.4	67.4	109.1	133.4
	Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen En Yüksek ve En Düşük Değerler (1950 - 2015)											
En Yüksek Sıcaklık (°C)	13.3	16.2	22.3	30.3	33.4	39.0	42.0	41.3	37.8	32.1	25.5	22.8
En Düşük Sıcaklık (°C)	-23.2	-21.6	-20.3	-9.2	1.0	3.5	8.8	7.8	4.2	-2.4	-15.0	-25.1

Bingöl ilinde nüfus yaşlanma eğilimindedir. 1940 yılında medyan yaşı 17,97 iken 2013 yılında 24,9 olmuştur. Aşiret yapısı söz konusu değildir ve feodal bir yapıdan bahsetmek de mümkün değildir. Birinci derecede deprem riski bölgesinde bulunduğu cihetle (Şekil 2), Bingöl'de sosyal yapı incelemelerinde bölgenin deprenselliği önemli bir husus olarak ele alınmaktadır.

Aile kurumu incelendiğinde babaerkil ve patrilineal (baba soyluluğu) bir aile yapısı olduğu görülmektedir. Hane halkı büyüklüğünde yıllar itibarı ile bir küçülme söz konusudur. 1975 yılında ortalama hane halkı büyüklüğü 8 kişi iken 2013 yılında 4,5 kişi ve 2016 yılında 4,2 kişi olmuştur [3]. Kadın mirastan az pay almaktadır ve akraba evliliklerinin oranı %35.5 seviyesindedir. Akraba evliliklerinin oranının Güneydoğu Anadolu'da %43,6 ve Türkiye genelinde %21,3 seviyesinde olduğu dikkate alındığında bu açıdan Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir [7]. Bölgede başlık parası alma geleneği hızla azalmaktadır. Bingöl genelinde tek eşle evlilik hakim durumdadır, kendi rızası ile evlenme oranı yüksektir (%46) ve kaçarak evlenme oranı (%2.4) düşüktür. Genel olarak bakıldığında çocukların anneye olan iletişiminin babaya göre daha güçlü olduğu görülmektedir. Mimari yapılaşma ise betonarme yapılara doğru hızla evrilmiştir.

Şekil 2: Ortadoğu Teknik Üniversitesi Afet Yönetimi Araştırma ve Uygulama Merkezi Türkiye sismik risk haritası.

Din kurumu açısından değerlendirildiğinde Bingöl'de geleneksel değerlere bağlı muhafazakar bir yapının varlığı söz konusudur ve anlaşmazlıkların islam hukukuyla çözüldüğü vakalara rastlanmaktadır. Nüfusun %96'sı sünni, %4'ü alevi olup sünnilerin %89'u Şafii ve %7'si Hanefi'dir. Sünni alevi çatışmasına rastlanmamakta, kız alıp vermeler nadiren gerçekleşmektedir [8].

2.2. Bingöl'de Ekonomi

Fırat Kalkınma Ajansı verilerine göre Bingöl'ün kişi başı gayri safi yurt içi hasılası 795 dolar olup hem TRB1 bölge ortalamasının (1.429 \$), hem de Türkiye ortalamasının (2.146 \$) çok altındadır. TRB1 bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin % 10,7'si Bingöl'de (3.410 işletme) bulunmaktadır [9].

Bingöl'de işyeri ve istihdam oranları incelendiğinde sırasıyla "toptan ve perakende ticaret", "ulaştırma, depolama ve haberleşme" ile "otel, lokanta, kahvehane" alanlarının en yaygın üç sektör olduğu görülmektedir. Bingöl'de 100.000 kişi başına düşen kurulan şirket ve kooperatiflerin sayısı 28'dir ve Türkiye ortalamasının (66) yarısından azdır [9].

Bingöl'de Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı toplam 53 işletmede ortalama 892 kişi istihdam edilmektedir. İlde en fazla işletme sayısına sahip sektörler olarak "gıda ve yem" ile "yapı elemanları" sektörleri ön planda olup, istihdam oranlarına bakıldığında ise "sağlık" ve "araç bakım onarım" ile "hayvancılık" sektörlerinin işletme başına istihdam oranına göre nispeten büyük işletmeler olduğu görülmektedir. Bingöl'de sanayiye yönelik tesis sayısının çok az olduğu görülmektedir. Mevcut sanayi tesisleri de kamunun öncülüğü ve desteğinde kurulmuştur [9].

İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre Bingöl 72 inci sırada olup, işsizlik oranı %10 civarındadır. İstihdamın % 35'i tarım, %20.7'si sanayi ve %44'ü hizmetler sektöründedir. Çalışma hayatındaki kadınların oranının ise %30 seviyesinde olduğu görülmektedir [1].

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2014 yılı yaşam memnuniyeti anketine göre; Bingöl'de yaşayanların % 59.5'i mutlu, %27.2'si orta düzeyde mutlu (ne mutlu- ne mutsuz) ve %13.4'ü mutsuzdur.

2.3. Bingöl'de Eğitim Göstergeleri

Net okullaşma oranı; ilgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa oranı olarak tanımlanmaktadır.

Net okullaşma oranı açısından Bingöl; ilkokulda Türkiye ortalamasının üzerinde, ortaokul, ortaöğretim, genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde altındadır. TRB1 bölgesinde ise 3. sırada olup Tunceli'den daha ileri durumdadır (Tablo 3). Okul öncesi eğitimde ise net okullaşma oranının Türkiye ortalaması %55,48 iken Bingöl %48,93 ile geri durumdadır [10].

Tablo 3: 2015- 2016 **öğretim** dönemi Türkiye ve TRB1 bölgesinde öğrenim türlerine göre net okullaşma oranları (% cinsinden) [10].

		İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğrt..
Türkiye		96,44	94,87	94,39	79,79	36,65	43,14
TRB1 Bölgesi	Malatya	96,65	94,83	95,85	86,85	40,61	46,24
	Elazığ	96,77	95,80	95,63	86,15	43,90	42,25
	Bingöl	96,54	96,91	93,03	71,89	35,20	36,69
	Tunceli	94,71	92,80	94,62	80,62	47,16	33,46

Cinsiyet oranı; belirli bir öğretim yılında ilgili öğretim türünün kız çocuk brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılında ilgili öğretim türünün erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreceli büyüklüğü olarak tanımlanmaktadır.

$$\text{Cinsiyet Oranı} = \frac{\text{Kız Çocuk Brüt Okullaşma Oranı}}{\text{Erkek Çocuk Brüt Okullaşma Oranı}}$$

Bingöl ilinde ilköğretimde cinsiyet oranı 100,55 ve ortaöğretimde 90,29 dur. Cinsiyet oranı açısından Bingöl ilköğretim ve ortaöğretimde hem Türkiye ortalamasının hem de TRB1 bölgesindeki diğer illerin altındadır. Kız öğrencilerin eğitime katılımı ile ilgili olarak bölgede bir eksiklik olduğu açıkça anlaşılmaktadır. İlköğretimden ortaöğretime geçişte bölge ve Türkiye ortalamasının üzerinde bir kız öğrenci kaybı yaşanmaktadır.

		İlköğretim Cinsiyet Oranı	Ortaöğretim Cinsiyet Oranı
Türkiye		101,86	95,56
TRB1 Bölgesi	Malatya	101,97	94,61
	Elazığ	102,36	93,54
	Bingöl	100,55	90,29
	Tunceli	100,77	93,93

Tablo 4: 2015- 2016 öğretim dönemi Türkiye ve TRB1 bölgesinde ilköğretim ve ortaöğretimde cinsiyet oranları [10].

Okul başına düşen öğrenci sayısı açısından Bingöl; açıköğretim ortaokulu ve açık öğretim lisesi hariç olarak incelendiğinde yoğunluk olarak Türkiye ortalamalarının altında kaldığı görülmektedir. İlkokul başına düşen öğrenci yoğunluğu TRB1 bölgesinde en düşük, Türkiye'nin ortalamasının ise %25'i seviyesindedir. Diğer öğretim türlerinde ise ortalama yoğunluğun altında kaldığı TRB1 bölgesinde de kabul edilebilir seviyede olduğu anlaşılmaktadır. Okul başına düşen öğrenci sayısı açısından Türkiye geneli ile kıyaslandığında Bingöl ilinde dikkate değer bir sorun gözlenmemektedir (Tablo 5).

Tablo 5: 2015- 2016 öğretim dönemi Türkiye ve TRB1 bölgesinde okul başına düşen öğrenci sayıları [10].

		İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki Ortaöğretim
Türkiye		202	281	405	345	465
TRB1 Bölgesi	Malatya	151	230	366	323	411
	Elazığ	171	273	406	389	424
	Bingöl	80	213	367	348	384
	Tunceli	104	115	114	167	80

Kadrolu öğretmen başına düşen öğrenci sayısı açısından Bingöl; açıköğretim ortaokulu ve açık öğretim lisesi hariç olarak incelendiğinde yoğunluk olarak genelde Türkiye ortalamalarının altında kaldığı görülmektedir. İlkokul öğretmeni başına düşen öğrenci yoğunluğu Türkiye ortalamasının ve TRB1 bölgesinin üzerindedir. Diğer öğretim türlerinde ise öğretmen başına ortalama yoğunluğun altında kaldığı TRB1 bölgesinde ise en alt sırada olduğu anlaşılmaktadır. Kadrolu öğretmen başına düşen öğrenci sayısı açısından Türkiye geneli ile kıyaslandığında Bingöl ilinde ilköğretim öğretmenleri dışında bir sorun gözlenmemektedir (Tablo 6).

		İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki Ortaöğretim
Türkiye		18	15	13	12	13
TRB1 Bölgesi	Malatya	15	12	11	11	12
	Elazığ	16	15	12	13	12
	Bingöl	19	14	13	13	12
	Tunceli	12	9	7	8	8

Tablo 6: 2015- 2016 öğretim dönemi Türkiye ve TRB1 bölgesinde kadrolu öğretmen başına düşen öğrenci sayıları [10].

Şube başına düşen öğrenci sayısı açısından Bingöl; açıköğretim ortaokulu ve açık öğretim lisesi hariç olarak incelendiğinde yoğunluk olarak Türkiye ortalamalarının altında kaldığı görülmektedir. İlkokul başına düşen öğrenci yoğunluğu TRB1 bölgesinde Tunceli ile birlikte en düşük seviyededir. Diğer öğretim türlerinde ise ortalama yoğunluğun altında kaldığı TRB1 bölgesinde ise Tunceli'nin ardından 2 inci sırada olduğu anlaşılmaktadır. Şube başına düşen öğrenci sayısı açısından Türkiye geneli ve TRB1 bölgesi ile kıyaslandığında Bingöl ilinde bir sorun gözlenmemektedir (Tablo 7).

		İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki Ortaöğretim
Türkiye		21	24	20	20	20
TRB1 Bölgesi	Malatya	18	22	20	19	21
	Elazığ	19	23	23	25	22
	Bingöl	14	21	19	21	18
	Tunceli	14	15	11	17	7

Tablo 7: 2015- 2016 öğretim dönemi Türkiye ve TRB1 bölgesinde şube başına düşen öğrenci sayıları[10].

Derslik başına düşen öğrenci sayısı açısından Bingöl; açıköğretim ortaokulu ve açık öğretim lisesi hariç olarak incelendiğinde yoğunluk olarak Türkiye ortalamalarının altında kaldığı görülmektedir. Tüm öğretim türlerinde ise ortalama yoğunluğun altında kaldığı TRB1 bölgesinde ise Tunceli'nin ardından 2 inci sırada olduğu anlaşılmaktadır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı açısından Türkiye geneli ve TRB1 bölgesi ile kıyaslandığında Bingöl ilinde bir sorun gözlenmemektedir (Tablo 8).

		İlkokul + Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mesleki Ortaöğretim
Türkiye		25	23	20	27
TRB1 Bölgesi	Malatya	23	23	20	26
	Elazığ	25	25	22	24
	Bingöl	20	22	18	24
	Tunceli	13	17	7	8

Tablo 8: 2015- 2016 öğretim dönemi Türkiye ve TRB1 bölgesinde derslik başına düşen öğrenci sayıları[10].

İşbu raporun kaleme alındığı tarihte Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü kayıtları incelendiğinde (Tablo 9) öğretmen başına düşen öğrenci sayısı açısından ilkökul türünde mevcudun yükseldiği görülmektedir. Aynı veriler ilkökul ve ortaokul türlerinde derslik başına düşen öğrenci mevcudlarının diğer öğretim türlerine kıyasla daha yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 9: 2015 - 2016 eğitim öğretim yılı kurum bazlı öğretmen / derslik sayıları.

	Mevcut Öğretmen Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Okul Öncesi	202	19,15	16,61
İlkokul	886	23,53	20,09
Ortaokul	1.251	15,29	20,09
Ortaöğretim	1.084	14,56	22
Toplam	3.423	17,42	20,70
Ücretli	483		
Ücretli Dahil Genel Toplam	3.906		

Bingöl ilinde okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretimde toplam 402 okulda 59.643 öğrenci eğitim görmektedir. Bu öğrencilerin %6,48'i okul öncesi, %34,85'i ilkokul, %28,62'si ortaokul, %3,39'u imam hatip ortaokulu, %0,23'ü özel eğitim okulu, %10,55'i genel ortaöğretim, %8,91'i mesleki ortaöğretim, %5,8'i imam hatip lisesi ve %1,12'si özel temel liselerinde okumaktadır. 2015 – 2016 eğitim öğretim yılı Bingöl il geneli okul türlerine göre öğrenci sayıları Tablo 10'de, ilde mevcut resmi kurum sayıları da Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 10: 2015 – 2016 öğretim yılı Bingöl il geneli okul türlerine göre öğrenci sayıları.

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı
Okul Öncesi	15	3.870 *
İlkokul	257	20.788
Ortaokul	70	17.074
İmam Hatip O. Okulu	13	2.025
Özel Eğitim Okulu	5	141
Ortaöğretim (Toplam)	42	15.745
Genel Ortaöğretim	13	6.294
Mesleki Ortaöğretim	15	5.317
İmam Hatip Lisesi	7	3.461
Özel Temel Liseler	7	673
Bingöl İli Toplamı	402	59.643

* Ana sınıfı öğrencileri mevcuda dahildir.

Tablo 11: 2015 - 2016 yılı Bingöl ili resmi kurum sayıları.

Kurum Türü	Kurum Sayısı
Bilim Sanat Merkezi	1
Rehberlik Araştırma Merkezi	1
Halkeğitim Merkezi	8
Öğretmen Evi	4
Mesleki Eğitim Merkezi	1
İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	8
Genel Toplam	23

Bingöl ilinde 7 adet özel rehabilitasyon merkezi, 5 adet özel öğrenci yurdu, 2 adet özel kurs bulunmaktadır. Toplamda 23 adet özel eğitim kurumunda 227 personel görev yapmakta ve 4.057 öğrenci eğitim görmektedir. Özel eğitim kurumlarında eğitim alan öğrenciler, Bingöl ilinde mevcut toplam öğrenci hacminin %6,8 ini oluşturmaktadır (Tablo 12).

Tablo 12: 2015 - 2016 yılı Bingöl ili özel ve resmi eğitim kurumları sayıları.

Kurum Türü	Kurum Sayısı	Kursiyer Sayısı	Personel Sayısı
Özel Rehabilitasyon Merkezi	7	1.193	88
Özel Öğrenci Yurdu	5	338	30
Özel Mtsk /Özel Kurs (Y.Dil-Bilgisayar)	11	2526	109
Genel Toplam	23	4.057	227
İl Geneli Toplam Okul Sayıları	402		
İl Geneli Toplam Kurum Sayısı	448		

Tablo 13: 2015 - 2016 yılı Bingöl ili özel öğretim okulları ve öğrenci sayıları.

Kurum Adı	Öğrenci Sayısı
Özel İlkokul	246
Özel Ortaokul	244
Genel Toplam	490
Özel Temel Lise	543
Özel Bingöl Hürriyet Anadolu Lisesi	115
Özel Bingöl Hürriyet Fen Lisesi	14
Genel Toplam	672
Özel Öğretim Okulları Genel Toplam	1.162

Bingöl ilinde 246 öğrenci özel ilkokulda, 244 öğrenci özel ortaokulda, 14 öğrenci özel fen lisesinde, 115 öğrenci özel Anadolu lisesinde ve 543 öğrenci özel temel liselerde eğitim görmektedir (Tablo 13). Özel öğretim okullarındaki öğrenci sayısı 1.162 olup Bingöl ilinde mevcut toplam öğrenci hacminin %1,9 unu oluşturmaktadır

Tablo 14: 2015 - 2016 eğitim öğretim yılı Bingöl öğretmen sayıları.

Kurum Türü	Norm Kadro	Mevcut	İhtiyaç
Okul Öncesi	249	202	47
Sınıf	1.061	779	282
Branş	2.790	2.442	348
Genel Toplam	4.100	3.423	677
Ücretli	483		-

Bingöl ilinde okul öncesi öğretmen kadrosu 249, sınıf öğretmeni kadrosu 1.061 ve branş öğretmeni kadrosu 2.790 dır. Okul öncesi öğretmen mevcudunda %18,8, sınıf öğretmeni mevcudunda %26,6 ve branş öğretmeni mevcudunda %12,5 oranında açık bulunmaktadır.

Norm kadroya göre toplam öğretmen açığı %17,5 seviyesindedir. 483 kişilik öğretmen açığı, ek ders karşılığı ücretli öğretmenler ile karşılanmaktadır. Ücretli öğretmen mevcudunun norm kadro mevcudu içerisindeki oranı %11,8 dir. Buna göre halen %5,7 seviyesinde öğretmen açığı bulunmaktadır.

İlde 2010 yılında öğretmen norm kadrosu 3.263 ve mevcut kadrolu öğretmen sayısı 2.495 iken 2015 yılında norm kadro 4.100'e yükselmiş ve kadrolu öğretmen sayısı 3.423 olmuştur. Buna göre son beş yıllık dönemde norm kadro mevcudu %25,6 ve kadrolu öğretmen mevcudu %37,2 seviyesinde artmıştır. Bingöl ilinde ortalama öğretmen sirkülasyonu 2-3 yıl seviyesindedir.

2015 -2016 eğitim öğretim yılında toplamda 515 yerleşim yerinden 87 taşıma merkezine 8.525 öğrenci taşınmaktadır. Buna göre Bingöl ilinde taşınmalı eğitimdeki öğrencilerin toplam öğrenci mevcuduna oranı %14,3'dür. Bu öğrencilerin 5.625'i ilköğretimde, 2.900'u ortaöğretimdedir (Tablo 15 ve Tablo 16).

Tablo 15: 2015 - 2016 eğitim öğretim yılı ilköğretim taşınmalı eğitim sayıları ve bütçesi.

İlçe	Taşınacak Yerleşim Yeri Sayısı	Taşıma Merkezi Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı	Tahsis Edilecek Araç Sayısı	Tahsis Edilen Bütçe (Araç)	Tahsis Edilen Bütçe (Yemek)	Toplam Bütçe
Merkez	142	22	2727	231	3.540.492	1.687.703	5.228.195
Adaklı	28	6	344	29	459.846	92.169	552.015
Genç	44	8	416	36	552.873	218.686	771.560
Karlıova	59	16	1662	144	2.014.956	717.151	2.732.107
Kiğı	0	0	0	0	0	0	0
Solhan	18	4	437	36	493.545	113.411	606.957
Yayladere	10	2	39	3	80.092	22.738	102.830
Toplam	301	58	5625	479	7.141.805	2.851.861	9.993.666

Tablo 16: 2015 - 2016 eğitim öğretim yılı ortaöğretim taşınmalı eğitim sayıları ve bütçesi.

İlçe	Taşınacak Yerleşim Yeri Sayısı	Taşıma Merkezi Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı	Tahsis Edilecek Araç Sayısı	Tahsis Edilen Bütçe (Araç)	Tahsis Edilen Bütçe (Yemek)	Toplam Bütçe
Merkez	130	19	2037	172	2.187.156	1.301.496	3.488.652
Adaklı	8	2	81	9	163.196	90.576	253.772
Genç	14	3	47	5	88.426	30.841	119.268
Karlıova	44	3	608	52	1.045.182	327.583	1.372.765
Kiğı	0	0	0	0	0	0	0
Solhan	0	0	0	0	0	0	0
Yayladere	3	1	14	1	34.280	7.044	41.325
Yedisu	15	1	113	10	159.963	54.345	214.309
Toplam	214	29	2900	249	3.678.206	1.811.887	5.490.093

2016 yılında Bingöl ilinde toplam 23 ortaöğretim pansiyonu 4.672 yatak kapasitesi ile hizmet vermektedir. 2002 yılından bu yana yatak kapasitesi %324 oranında artmıştır. İlköğretimde yatılı bölge okulu sayısı 12, pansiyon yatak kapasitesi ise 3.829'dur. Hal-i hazırda 2.654 öğrenci ilköğretim pansiyonlarında barınmaktadır. İlköğretim pansiyonlarında barınan öğrencilerin sayısı Bingöl ilinde mevcut toplam öğrenciler içerisinde %4,5 oranına karşılık gelmektedir (Tablo 17 ve Tablo 18).

Tablo 17: 2015 - 2016 yılı ortaöğretim pansiyon sayı ve kapasiteleri ile yıllar itibarı ile gelişim.

2002 Yılı		2016 Yılı		Fark	
Pansiyon Sayısı	Pansiyon Kapasitesi	Pansiyon Sayısı	Pansiyon Kapasitesi	Pansiyon Sayısı	Pansiyon Kapasitesi
5	1100	23	4.672	18	3.572

Tablo 18: 2015 - 2016 yılı ilköğretim pansiyon sayıları ve kapasiteleri.

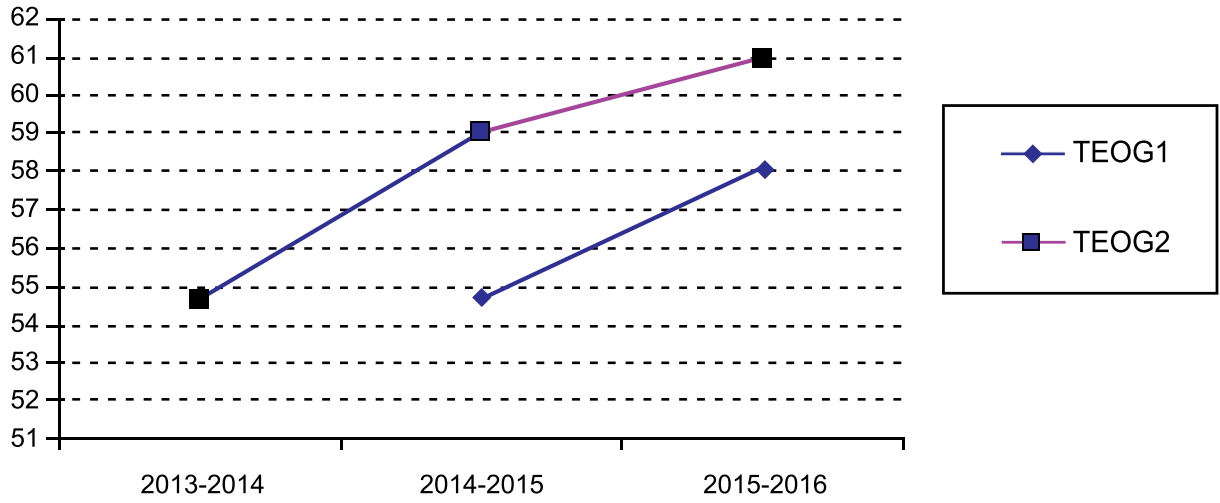
Yatılı Bölge Okulu Sayısı	Pansiyon Kapasitesi	Barınan Öğrenci Sayısı
12	3.829	2.654

Tablo 19: 2015-2016 eğitim-öğretim yılında ortaokul/ortaöğretim ve halk eğitim kurumlarında açılan destekleme ve yetiştirme kurslarına ait istatistikler.

Kursun Adı	Kurumlar	Kurs Merkezleri	Açılan Kursların Toplamı	Kursiyer Sayısı			Öğretmen Sayısı
				Kız	Erkek	Toplam	
Destekleme ve Yetiştirme	Ortaokul	70	1.442	5.304	5.460	10.740	689
Destekleme ve Yetiştirme	Ortaöğretim	30	783	3.355	3.452	6.807	396
Destekleme ve Yetiştirme	Halk Eğitim Merkezleri	5	128	527	236	763	58
Toplam		105	2.353	9.186	9.148	18.310	1.143

2015 -2016 eğitim öğretim döneminde il genelinde ortaokul öğretim türünde 70 adet, ortaöğretimde 30 adet ve halk eğitim merkezlerinde 5 adet olmak üzere toplamda 105 adet kurs merkezi faaliyet göstermektedir. Toplamda 2.353 kursta 1.143 öğretmen görev yapmaktadır. Destekleme kurslarından istifade eden öğrenci sayısı 18.310 olup toplam öğrenci hacminin %31'ine karşılık gelmektedir (Tablo 19).

TEOG sınavları açısından genel duruma bakıldığında 2013 – 2016 döneminde TEOG 1 inci dönem ve TEOG 2 inci dönem sınavlarında puanların düzenli bir artış eğiliminde olduğu açıkça görülmektedir (Grafik 1). 2013-2014 dönemi TEOG 2 inci dönem ortalama puanı 54,66 iken, 2014-2015 dönemi TEOG2 puanı 59,03 seviyesine çıkmış ve %8'lik bir gelişme göstermiş, 2015-2016 döneminde ise gelişme devam ederek %3,3 düzeyinde artış gerçekleşmiştir. Buna karşılık TEOG 1 inci dönem sınavında not ortalaması 2015-2016 döneminde bir önceki yıla kıyasla %6,4 oranında artmıştır. TEOG sınavlarının 2013- 2016 dönemi için sonuçları Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20: 2013 – 2016 dönemi Bingöl il geneli TEOG sınavı tüm dersler için il ortalamaları.

2013 - 2014		2014 – 2015				2015 - 2016			
TEOG 2		TEOG 1		TEOG 2		TEOG 1		TEOG 2	
Türkiye	Bingöl	Türkiye	Bingöl	Türkiye	Bingöl	Türkiye	Bingöl	Türkiye	Bingöl
56,18	54,66	56,18	54,66	57,26	59,03	57,96	58,17	59,84	60,99

Yükseköğretime geçiş sınavlarının son iki yıllık performansı incelendiğinde Bingöl ilinde Türkçe, sosyal bilimler, temel matematik ve fen bilimleri alanlarında puanların hem 2015 yılında hem de 2016 yılında Türkiye ortalamasının altında kaldığı ancak 2015 yılına kıyasla 2016 yılında geliştiği görülmektedir (Tablo 21). 2013 – 2016 yılları arasında sınava giren öğrencilerin sayıları Tablo 22’de verilmiştir [21].

Tablo 21: 2015 ve 2016 yılları Bingöl ilinin yükseköğretime geçiş sınavı (YGS) sınavı derslere göre net ortalamaları.

Dersler	2015 Yılı Ortalaması		2016 Yılı Ortalaması		2016 Yılı Farkı
	Türkiye	Bingöl	Türkiye	Bingöl	
Türkçe	15,9	15,16	19,30	17,84	-1,46
Sosyal Bilimler	10,4	10,56	10,45	10,81	0,36
Temel Matematik	5,4	4,18	7,93	6,22	-1,71
Fen Bilimleri	4,6	3,35	5,75	4,44	-1,31

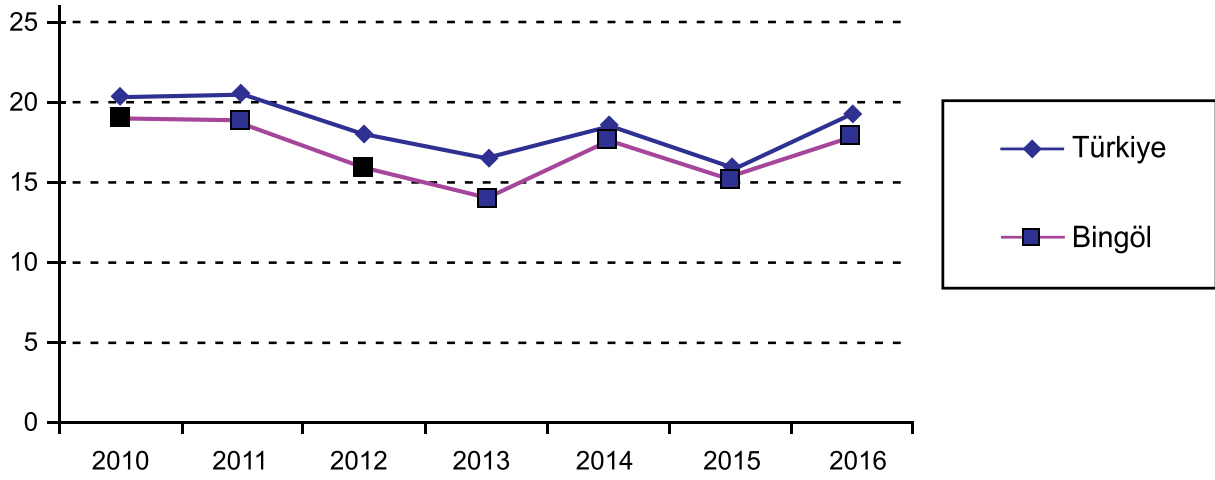
Tablo 22: 2013 - 2016 yılları arasında Bingöl ilinde yükseköğretime geçiş sınavına giren öğrencilerin sayıları ve hiç soru yapamayan öğrencilerin oranları.

Sınav Adı	Öğrenci Sayısı			
	2013	2014	2015	2016
12. Sınıf Öğrenci Sayısı	2.344	2.385	2.823	3.357
YGS Sınavına Giren	2.268	2.326	2.684	3.170
YGS Sınavında Sıfır Yapan	108	66	50	59
Sıfır Yapanların Oranı	% 5	% 3	% 1,77	% 1,86

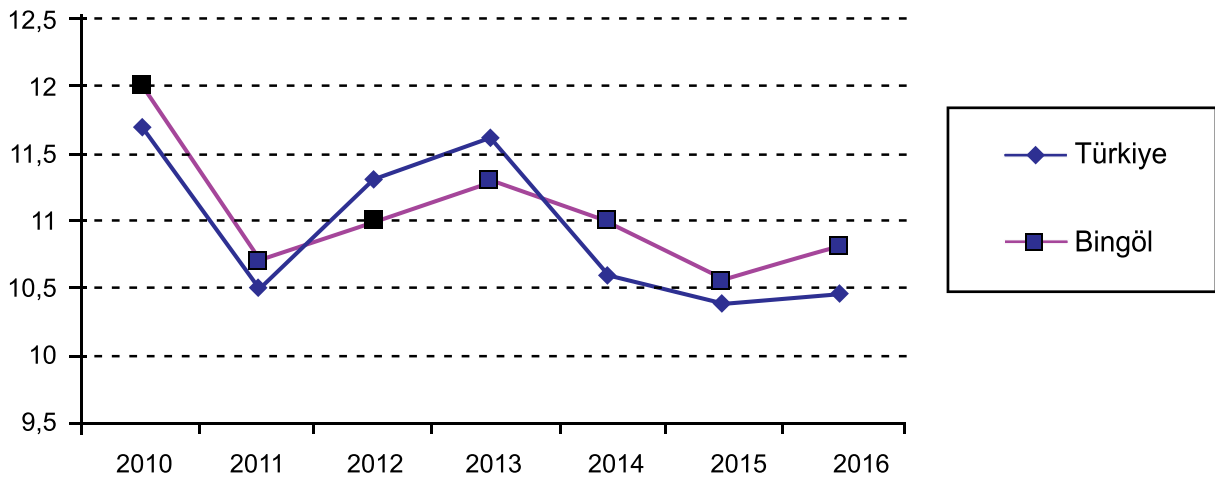
2010 – 2016 döneminde yükseköğretime geçiş sınavının Türkçe, sosyal bilimler, matematik ve fen bilimleri alanlarında ayrıntılı net cevap sayılarının performansı (Tablo 23) Türkiye ile kıyaslanarak incelendiğinde son altı yıllık dönemde Bingöl ilinin Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

2010 – 2016 döneminde yükseköğretime geçiş sınavının Türkçe alanında net cevap sayılarının performansı Grafik 2’te, sosyal bilimler alanının performansı Grafik 3’te, matematik alanının performansı Grafik 4’te ve fen bilimleri alanının performansı Grafik 5’da gösterilmiştir.

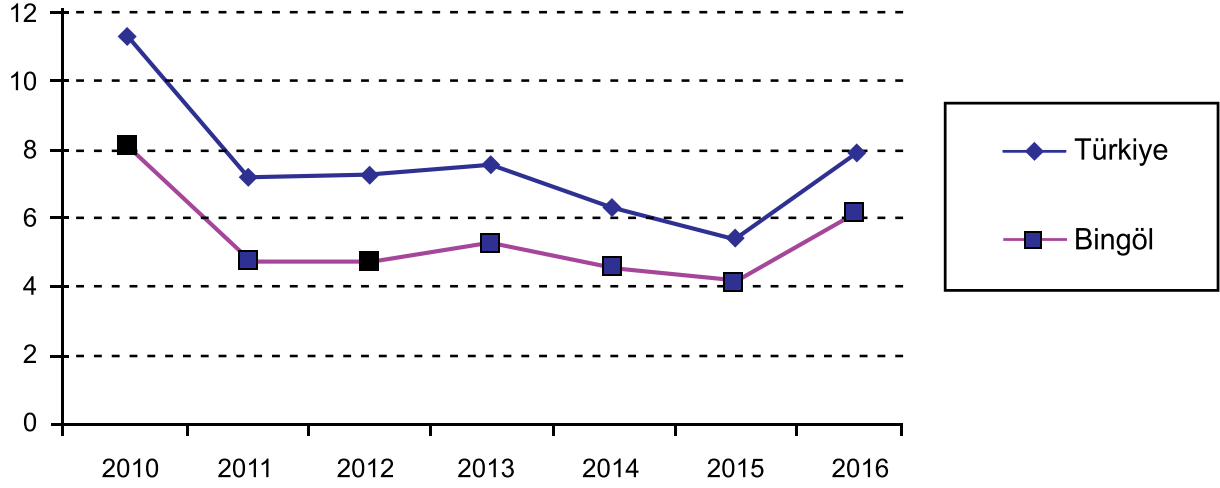
Grafik 2: 2010 – 2016 döneminde yükseköğretime geçiş sınavında Bingöl il genelinde Türkçe alanında net cevapların değişimi.

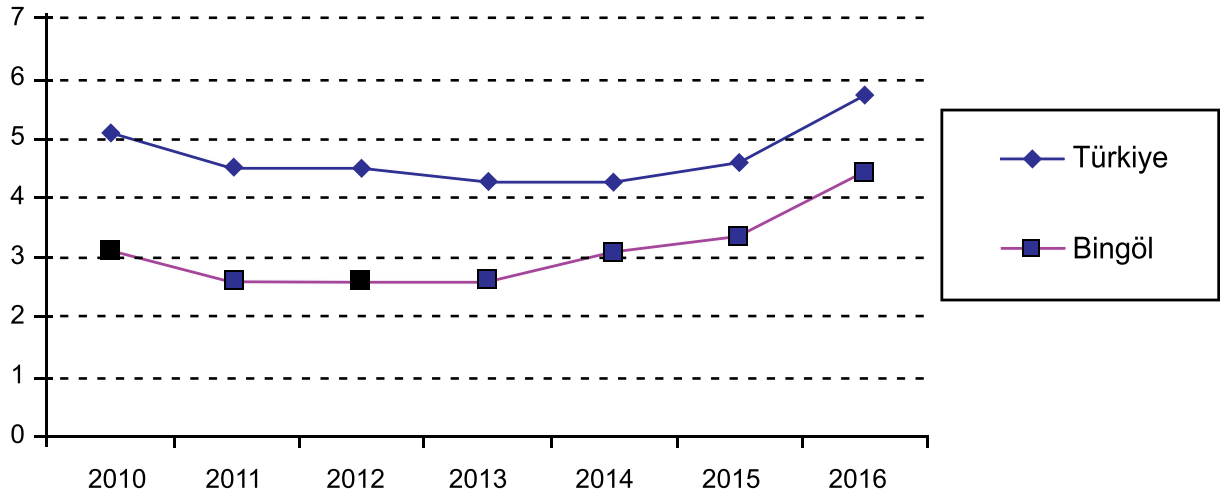
Grafik 3: 2010 – 2016 döneminde yükseköğretime geçiş sınavında Bingöl il genelinde sosyal bilimler alanında net cevapların değişimi.

Grafik 4: 2010 – 2016 döneminde yükseköğretime geçiş sınavında Bingöl il genelinde matematik alanında net cevapların değişimi.

Grafik 5: 2010 – 2016 döneminde yükseköğretime geçiş sınavında Bingöl il genelinde fen bilimleri alanında net cevapların değişimi.

Tablo 23: 2010 - 2016 yılları arasında Bingöl ilinde ders konularına göre net ortalamaları.

Konu	Bölge	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Türkçe	Türkiye	20,4	20,5	18,1	16,5	18,6	15,9	19,30
	Bingöl	19	18,8	15,8	14	17,6	15,16	17,84
Sosyal	Türkiye	11,7	10,5	11,3	11,6	10,6	10,4	10,45
	Bingöl	12	10,7	11	11,3	11	10,56	10,81
Matematik	Türkiye	11,3	7,2	7,3	7,6	6,3	5,4	7,93
	Bingöl	8,2	4,8	4,8	5,3	4,6	4,18	6,22
Fen	Türkiye	5,1	4,5	4,5	4,3	4,3	4,6	5,75
	Bingöl	3,1	2,6	2,6	2,6	3,1	3,35	4,44

3. Yöntem

3.1. Araştırma Metodolojisi

Bilimsel araştırmalar birçok yöntemle gerçekleştirilebilmektedir. Yöntem konusu, bir araştırmanın en önemli sorunlarından birisidir. Sosyal bilimlerde nitel ve nicel araştırmaların birlikte kullanımının kabul edilmesi ve gelişimiyle, her iki tür veri toplama şeklini kullanan karma yöntem araştırmaları yaygınlaşmıştır [11]. Karma yöntemi cazip kılan gerekçeler aşağıda sıralanmıştır [12];

- Araştırmacılar aynı çalışma içerisinde bir yöntemin zayıf yönlerini kapatmak için başka bir yöntemin güçlü taraflarını kullanabilmektedir,
- Araştırmacılar tek bir yöntemle sınırlanmadığı için daha geniş ve eksiksiz bir biçimde araştırma sorularını cevaplayabilmektedir,
- Kelime, resim ve olaylar sayısal verilere anlam katmak için kullanılabilmektedir,
- Sayısal veriler kelime, resim veya olaylara açıklık getirmek için kullanılabilmektedir,
- Sonuçların genellenebilirliğini artırmak için kullanılabilmektedir.
- Yalnız tek yöntemin kullanıldığı bir çalışmada gözden kaçabilecek farklı görüş ve anlayışlar açığa çıkarılabilmektedir,
- Geniş çaplı ve karmaşık araştırma sorularına cevap aramak için uygundur,
- Bulguların yakınlığına ve doğruluğuna bakarak, sonuçlar için güçlü deliller sunabilmektedir,
- Nitel ve nicel araştırmaların birlikte kullanımı, teori ve uygulamaya ilişkin daha kesin ve tam bilgiler üretmektedir.

Yukarıda sayılan avantajları nedeniyle işbu araştırma projesinin yöntemi olarak karma yöntem [13] kullanılmıştır. Araştırma kapsamında nicel ve nitel veriler birlikte toplanmıştır. Nicel veriler anketlerden, nitel veriler ise odak grup çalışmaları, çalıştay ve il ziyaretinden elde edilen verilerden oluşmaktadır. Nicel verilerinin analizinde

- Yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapmadan oluşan tanımlayıcı istatistikler,
- Bağımsız örneklemeler için Student's T-Test ve Anova testi (varyans analizi) ve
- Nicel değişkenler arasındaki bağımlılığın incelenmesi için Pearson Chi-Square testi kullanılmıştır.

Öğrenci anketinde sorulan soruların cevap şıklarında her bir maddeye verilen görüş kodları 1 ile 3 arasında değişmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından yola çıkılarak ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,66 olarak hesaplanmıştır.

$$\text{Puan Aralığı} = \frac{\text{En Yüksek Değer} - \text{En Düşük Değer}}{3} = \frac{3-1}{3} = 0,66$$

Bu durumda öğrenci anketlerinde ortalamaların değerlendirme aralığı;

1 – 1,66	Etken değil
1,67 – 2,33	Nötr
2,34 – 3,00	Etken

şeklinde belirlenmiştir.

Öğretmen anketlerinde ise her bir maddeye verilen görüş kodları 1 ile 5 arasında değişmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından yola çıkılarak ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır.

$$\text{Puan Aralığı} = \frac{\text{En Yüksek Değer} - \text{En Düşük Değer}}{5} = \frac{5-1}{5} = 0,80$$

Bu durumda öğretmen anketi ortalamalarının değerlendirme aralığı;

1 – 1,80	Tamamen etkisiz
1,81 – 2,60	Etken değil
2,61 – 3,40	Nötr
3,41 – 4,20	Etken
4,21 – 5,00	Güçlü etken

şeklinde belirlenmiştir.

Nitel veri toplama çalışmalarında tüm görüşmeler ve toplantılarda ses kayıtları tutulmuş ve yazılı olarak da kayıt altına alınarak tutanaklaştırılmış, bilahare ses kayıt çözümlemeleri yapılarak tutanaklar ile karşılaştırılmıştır.

3.2. Çalışmanın Ana Faaliyetleri

3.2.1 Öğrencilere Anket Düzenlenmesi

Çalışma kapsamında Bingöl il merkezi ve yedi ilçede toplamda 2.343 öğrenciye yönelik bir anket uygulanmıştır. Öğrenciler 8, 9, 10 ve 11 inci sınıflardan seçilmiş, projenin uygulandığı tarih itibarı ile 12'nci sınıflar kapsam dışında bırakılmıştır. Araştırmaya katılan örneklem ortaokul ile lise türlerinde ve cinsiyet açısından dengeli ve ilçelerdeki öğrenci sayıları dikkate alınarak belirlenmiştir. Tablo 24 öğrencilerin sınıfları ve ilçelere göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 24: Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeylerinin ilçelere göre dağılımı

		Sınıf				Toplam
		8	9	10	11	
İlçe	Adaklı	60	11	18	10	99
	Genç	170	74	96	40	380
	Karlıova	66	25	40	50	181
	Kığı	72				72
	Merkez	472	267	189	161	1.089
	Solhan	191	69	78	49	387
	Yayladere	13	3	5	16	37
	Yedisu	27	14	6	13	60
Toplam		1079	472	442	350	2.343

Araştırma çalışmasının ölçekleri önce 100 öğrenciden oluşan bir gruba pilot uygulama şeklinde tatbik edilmiş ve elde edilen sonuçlara atfen revize edilerek hedef evrene uygulamaya geçilmiştir. Anket verilerinin elektronik ortama aktarılması için bir web portalı hazırlanmış ve Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirilen 25 öğretmen, internet üzerinden eş zamanlı olarak anketleri veritabanına kaydetmiştir.

3.2.2 Öğretmenlere Anket Düzenlenmesi

Çalışma kapsamında Bingöl il merkezi ve altı ilçede toplamda 500 öğretmene yönelik bir anket uygulanmıştır. Öğretmenler sayısal, sözel, yabancı dil, meslek dersi, rehberlik, kültür ve spor alanlarından seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler ortaokul ile lise türlerinde ve cinsiyet açısından dengeli ve ilçelerdeki öğretmen sayıları dikkate alınarak belirlenmiştir. Tablo 25 öğretmenlerin branşları ve ilçelere göre, Tablo 26 ise görevleri ve ilçelere göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 25: Araştırmaya katılan öğretmenlerin alanları ve ilçelere göre dağılımı.

		Alan						Toplam
		Sayısal	Sözel	Yabancı Dil	Meslek Dersi	Rehberlik	Kültür Spor	
İlçe	Merkez	80	115	28	21	7	22	273
	Adaklı	9	8	3	1	2	2	25
	Genç	19	28	7	3	2	3	62
	Karlıova	14	19	5	4	5	3	50
	Solhan	20	27	5	6	6	6	70
	Yayladere	3	7					10
	Yedisu	3	3			1	3	10
Toplam		148	207	48	35	23	39	500

Tablo 26: Araştırmaya katılan öğretmenlerin görevleri ve ilçelere göre dağılımı.

		Görev			Toplam
		Müdür	Müdür Yrd.	Öğretmen	
İlçe	Merkez	15	54	204	273
	Adaklı	2	4	19	25
	Genç	3	5	54	62
	Karlıova	3	5	42	50
	Solhan	4	6	60	70
	Yayladere	2	0	8	10
	Yedisu	1	2	7	10
Toplam		30	76	394	500

Anket verilerinin elektronik ortama aktarılması için hazırlanan web portalı üzerinden Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirilen 25 öğretmen eş zamanlı olarak anketleri veritabanına kaydetmiştir.

3.2.3 Çalıştay

Araştırma kapsamında bir gün süreyle 106 kişinin katıldığı çalıştay düzenlenmiştir. Bu kapsamda her birinde akademik başarıyı etkileyen bir faktörün tartışıldığı üç çalışma ve sorunların çözümünde kurumlar arası işbirliğinin tartışıldığı bir çalışma olmak üzere toplamda iki ayrı salonda dört oturumda toplantılar gerçekleştirilmiştir. Yürütülen toplantılara eğitim sorununa farklı bakış açılarıyla yaklaşabilecek, toplumun farklı kesimlerinden temsilcilerin katılımı sağ-

lanmıştır. Çalıştay süresince tüm konuşmaların ses kaydı tutulmuş ve ayrıca yazılı olarak da kayıt altına alınıp tutanaklaştırılmıştır. Bu oturumlarda bulunan katılımcıların kimlerden oluştuğu aşağıda belirtilmiştir.

Birinci Salon Birinci Oturum

- İki il milli eğitim müdür yardımcısı
- Beş il milli eğitim şube müdürü
- Beş maarif müfettişi
- Yedi ilçe milli eğitim müdürü
- Yedi ilçe milli eğitim şube müdürü
- Bir rehberlik araştırma merkezi müdürü
- Yedi lise müdürü
- Sekiz ortaokul müdürü
- Altı ilkokul müdürü
- İki anaokulu müdürü

Birinci salon ikinci oturum

- Vali
- Belediye Başkanı
- Cumhuriyet Başsavcısı
- Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanı
- Rektör
- Baro Başkanı
- Üç vali yardımcısı
- Yedi kaymakam
- İl jandarma komutanı
- İl emniyet müdürü
- İl genel meclisi başkanı
- Yedi ilçe belediye başkanı
- Bir rektör yardımcısı
- İki dekan
- İki meslek yüksekokulu müdürü
- Bir öğretim üyesi
- Bir üniversite daire başkanı
- İl milli eğitim müdürü
- Kalkınma ajansı genel sekreteri
- İki kalkınma ajansı uzmanı
- İl müftüsü
- Defterdar

İkinci Salon Birinci Oturum

- On dört öğretmen
- İki özel eğitim öğretmeni
- On beş veli
- Bir özel eğitim velisi
- Üç sosyal yardım vakfı çalışanı
- Üç psikolog
- İki sosyal çalışmacı
- Bir sağlık memuru
- Altı işadamı

İkinci Salon İkinci Oturum

- İki kurum il müdürü
- Yedi kurum müdürü
- Bir kurum genel sekreteri
- Bir şube şefi
- Bir başmüdür
- Üç banka müdürü
- Dört meslek kuruluşu başkanı
- Dokuz gazete yöneticisi / sahibi
- On beş dernek/şube başkanı
- Üç sendika başkanı

3.2.4 Odak Grup Çalışmaları

Bingöl Merkezi ve birbirinden farklı profillere sahip Adaklı, Karlıova ve Genç ilçelerinde olmak üzere toplamda dört ayrı yerleşim yerinde 20 odak grup çalışması düzenlenmiştir. Her odak grup 9 kişiden oluşmuş ve oturumlar grup başına yarım gün şeklinde gerçekleştirilmiştir. Yürütülen toplantılara eğitim sorununa farklı bakış açılarıyla yaklaşabilecek, toplumun farklı kesimlerinden temsilcilerin katılımı sağlanmıştır. Toplantılar süresince tüm konuşmaların ses kaydı tutulmuş ve ayrıca yazılı olarak da kayıt altına alınıp tutanaklaştırılmıştır. Bu oturumlarda bulunan katılımcıların kimlerden oluştuğu aşağıda belirtilmiştir.

- İki kaymakam
- İki belediye başkanı
- Belediye başkanı yardımcısı
- Altı il milli eğitim müdürlüğü yöneticisi
- Üç müfettiş
- Üç ilçe milli eğitim müdürü
- Üç ilçe milli eğitim şube müdürü
- İlçe yazı işleri müdürü
- Üç ilçe müftüsü
- Üç ilçe tarım müdürü
- Altı kanaat önderi
- On iki sivil toplum kuruluşu temsilcisi
- Bir murakıp
- İki gençlik hizmetleri ve spor müdürü
- Özel idare müdürü
- Üç ilçe emniyet müdürü
- Üç ilçe jandarma komutanı
- Yirmi üç okul müdürü
- Yirmi bir öğretmen
- Dokuz özel eğitim kurumu yöneticisi
- Otuz altı veli
- On dört imam
- On muhtar
- Dokuz akademisyen
- Üç gazeteci

Odak grup toplantılarının tutanakları birleştirilip, kayıt altına alınan tüm hususlar kategorize edilmiş ve mükerrer olan hususlar tespit edilerek nihai bir rapor haline getirilmiştir.

3.2.5 İl Dışı İnceleme Faaliyeti ve İzleme

Çalışmalar kapsamında Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirilen 14 personel ile proje araştırmacı ekibinden bir uzmanın katılımıyla oluşturulan toplam 15 kişilik bir inceleme heyeti Bursa iline üç günlük bir inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Gelişmişlik düzeyi, başarılı uygulamalar ve eğitim alanındaki başarısının yüksekliği nedeniyle tercih edilen Bursa ilinde milli eğitim müdürlüğünde, bağlı birimlerinde ve okullarında incelemelerde bulunulmuştur. Ziyaret esnasında toplantılar, ikili görüşmeler, birim ve okul ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve veri toplanmıştır.

3.2.6 Eylem Planı Oluşturmaya Yönelik Toplantılar

Önceki aşamalardan elde edilen bilgi, belge ve bulguların değerlendirilmesi, yorumlanması ve analizi aşamasında ortaya çıkan yeni soru ve sorunların cevaplarının bulunması amacıyla 10 kişilik özel ihtisas grupları oluşturulmuş ve beş ayrı, kapsamlı toplantı icra edilmiştir. Toplantılar Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından organize ve koordine edilmiştir. Toplantılara idare bünyesinde görevli personel ile üniversite personeli katılmıştır. Toplantıların gündemleri kısa tutulmuş ve spesifik konuların çözümüne yönelik olarak icra edilmiştir.

3.2.7 Raporlama ve Eylem Planı Hazırlama

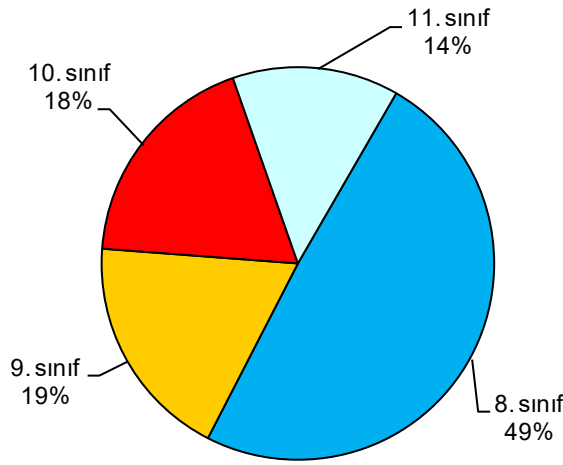
Bu aşamada araştırma çalışmasından elde edilen tüm bilgi, belge ve bulgular değerlendirilmiş, yorumlanarak analizleri tamamlanmış, ihtiyaç duyulan konularda literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü için bir eylem planı hazırlanmış, yönetime sunulmuş ve son revizyonları tamamlanarak nihai hale getirilmiştir.

4. Nicel Verilere İlişkin Bulgu ve Değerlendirmeler

4.1. Öğrenci Anketleri

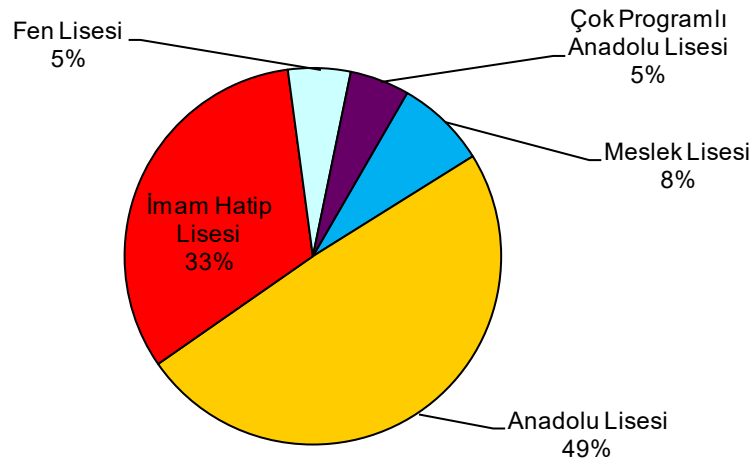
TEOG ve YGS sınavına hazırlık aşamasında olan 8 inci sınıf ile 11 inci sınıf arasındaki 2.343 öğrenciye uygulanan ankete ait genel veriler aşağıda olduğu gibidir.

Soru 1: Sınıf düzeyiniz nedir?

Araştırmaya katılan lise ve ortaokul öğrencilerinin dağılımları incelendiğinde her iki gruptaki öğrenci sayılarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %51'i lise öğrencisi %49'u ortaokul öğrencisidir. 9, 10 ve 11 inci sınıflardan katılan öğrenci sayıları da birbirine yakındır.

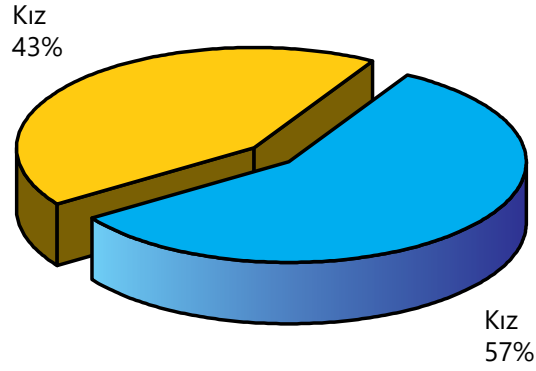
Soru 2: Lise türünüz nedir?

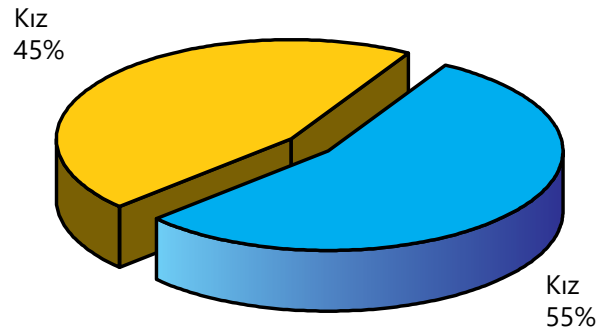
Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin %41'i Anadolu liselerinden %35'i ise meslek ve imam hatip liselerinden alınmıştır.

Soru 3: Cinsiyetiniz nedir?

Ortaokul

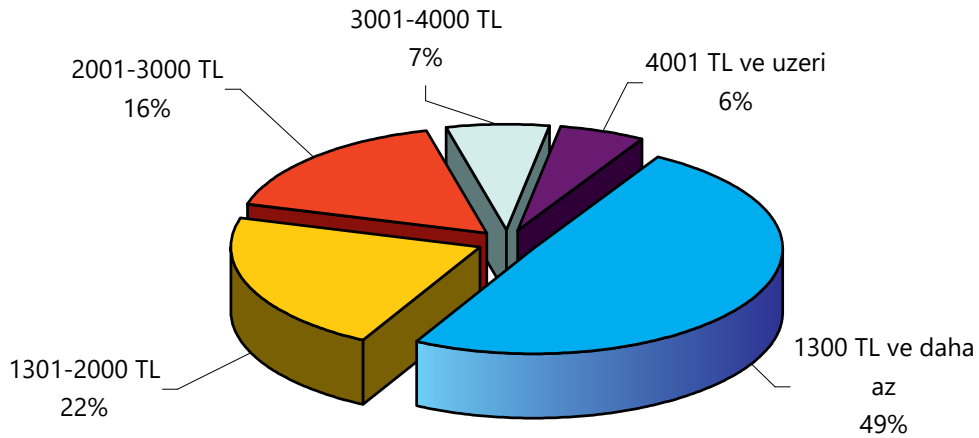

Lise

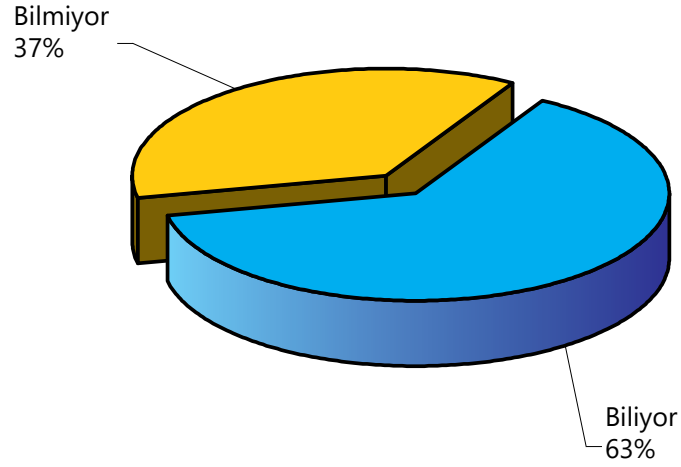
Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımının birbirlerine yakın olduğu görülmektedir. Çalışmaya 1.310 kız öğrenci ve 1.033 erkek öğrencinin iştiraki sağlanmıştır. Ortaokulda 652 kız, 487 erkek, lisede 658 kız ve 546 erkek öğrenciye ulaşılmıştır. Buna göre kız ve erkek öğrencilerin ortaokul ve lise ayırımında da dengenin korunduğu görülmektedir.

Soru 4: Ailenizin gelir seviyesi?

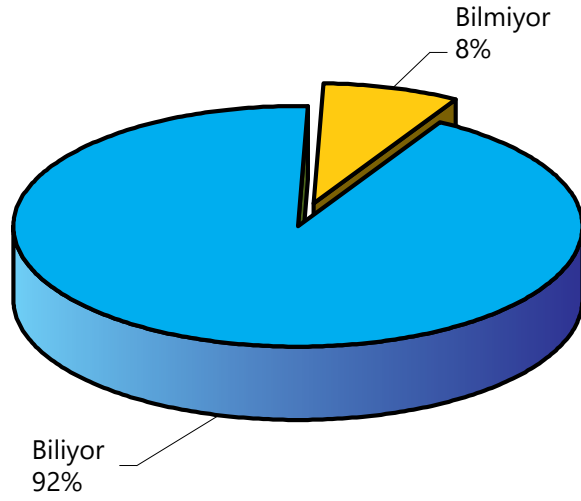

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin % 71'inin aylık gelir seviyesinin 2.000 TL nin altında olduğu görülmektedir. Bingöl bölgesinde TÜİK hane halkı istatistikleri ve TÜİK gelir ve yaşam koşulları araştırması [14] verileri dikkate alındığında, araştırma kapsamında durumu incelenen öğrencilerin ailelerinin gelir seviyesinin, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar sıralamasında en alt gruba karşılık geldiği görülmektedir.

Soru 5: Anneniz okuma yazma biliyor mu?

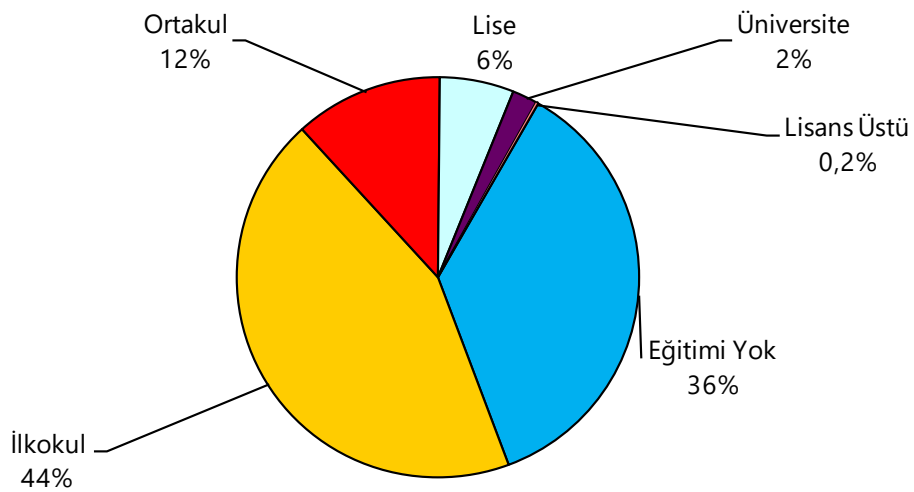

Soru 6: Babanız okuma yazma biliyor mu?

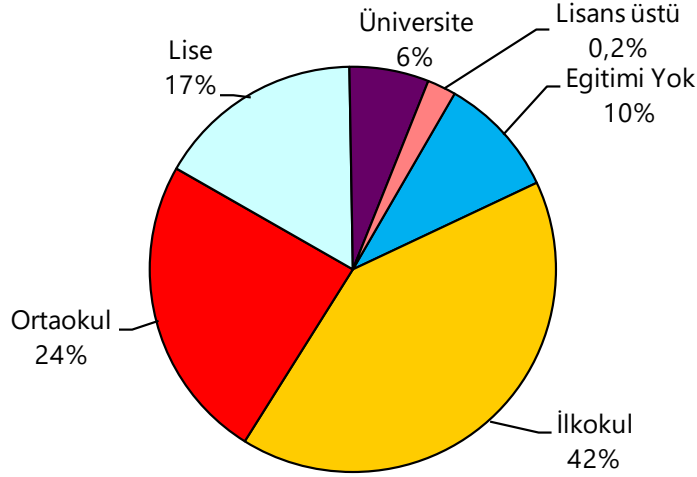
Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %37'sinin annesi ve %8'inin babası okur yazar değildir. Öğrencilerin %5,3'lük bölümünün hem annesi hem babası okur yazar değildir.

Soru 7: Annenizin eğitim seviyesi nedir?

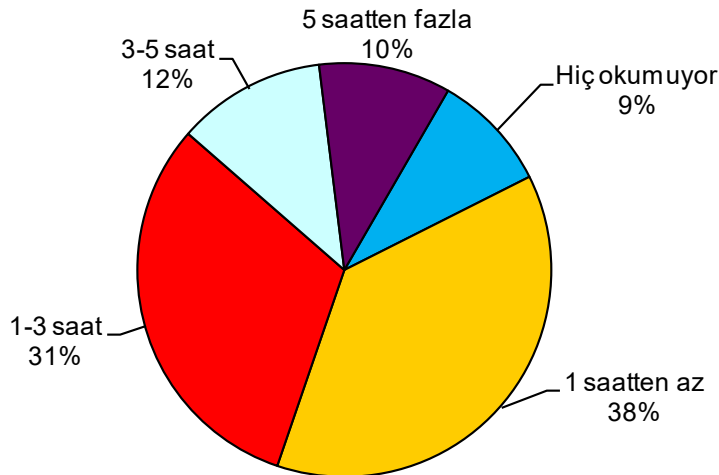
Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin genel eğitim seviyesi incelendiğinde eğitimi olmayan ve ilkokul mezunu olan annelerin toplam oranının %80 seviyesinde olduğu görülmektedir. Bu oranın yüksekliği dikkat çekicidir. Öğrencilerin büyük bölümünün eğitim öğretimde annelerinden nitelikli bir destek almasının mümkün olmadığı görülmektedir.

Soru 8: Babanızın eğitim seviyesi nedir?

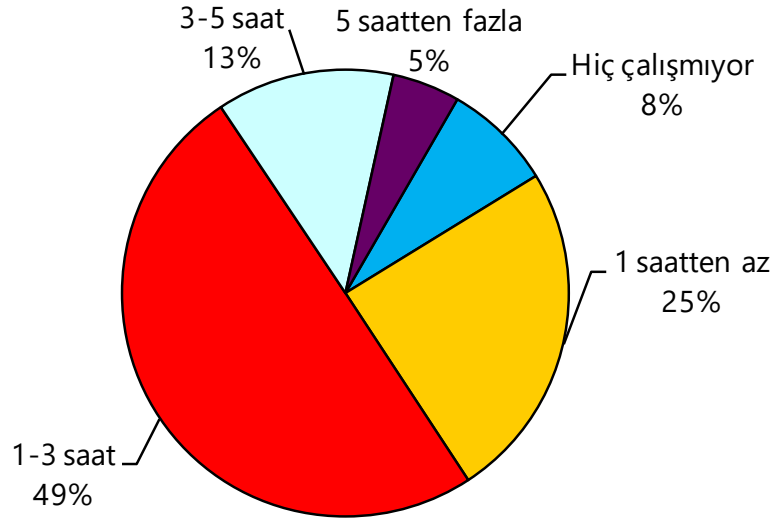
Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının genel eğitim seviyesi incelendiğinde eğitimi olmayan ve ilkokul mezunu olan babaların toplam oranının %52 seviyesinde olduğu görülmektedir. Bu oranın yüksekliği dikkat çekicidir. Öğrencilerin yarısının eğitim öğretimde babalarından nitelikli bir destek alamama ihtimalinin yüksek olduğu görülmektedir.

Soru 9: Haftada kaç saat kitap okuyorsunuz?

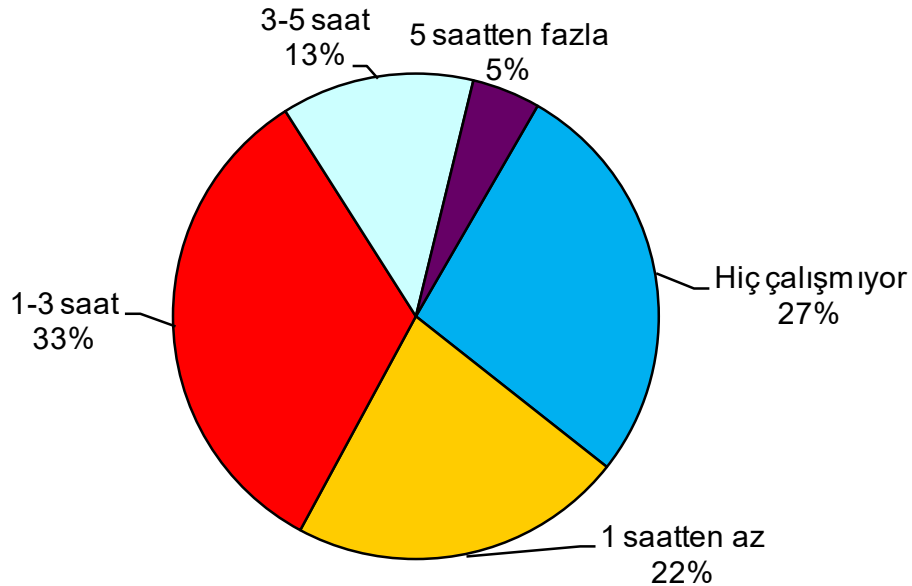
Araştırmaya katılan öğrencilerin haftalık kitap okuma süreleri incelendiğinde % 47 sinin 1 saatten az kitap okuduğu veya hiç okumadığı görülmektedir. Öğrencilerin yaklaşık yarısının kitap okuma alışkanlığının bulunmadığı açıktır. Kitap okuma ile eğitimde başarı arasında doğrusal bir ilişkinin varlığı bilinmektedir. Kuşkusuz okulda ve eğitimde başarının tek anahtarı kitap okumak değildir ancak başarıya tesir eden önemli bir faktördür. Kitap okuma oranı arttıkça başarı da doğrusal olarak gelişmektedir [15].

Soru 10: Günde kaç saat okula yönelik olarak ders çalışıyorsunuz?

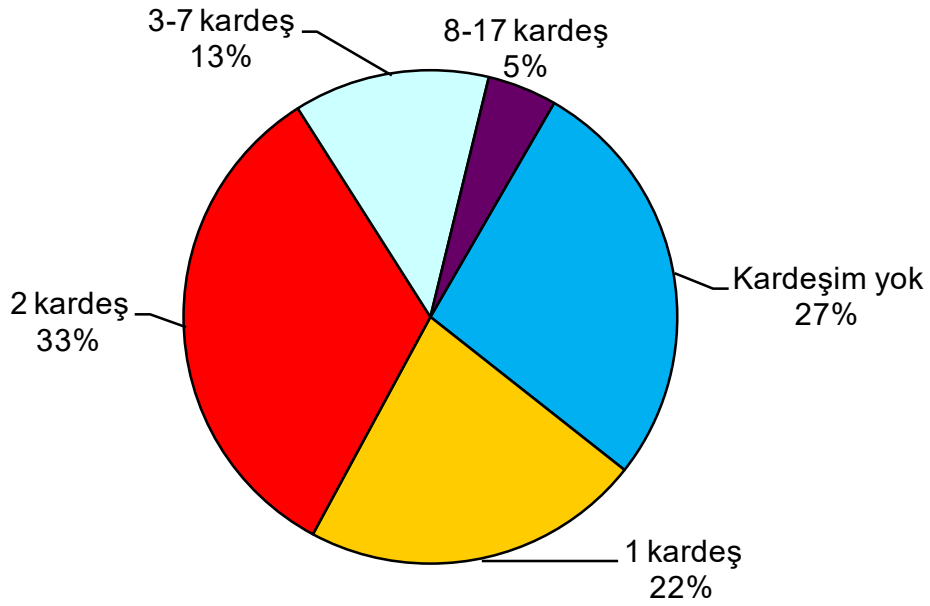
Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük ders çalışma süreleri incelendiğinde %33'ünün günde 1 saatten az ders çalıştığı veya hiç çalışmadığı görülmektedir. Her üç öğrenciden birinin düzenli ders çalışma alışkanlığının olmadığını göstermektedir

Soru 11: Günde kaç saat TEOG – YGS - LYS sınavına yönelik olarak ders çalışıyorsunuz?

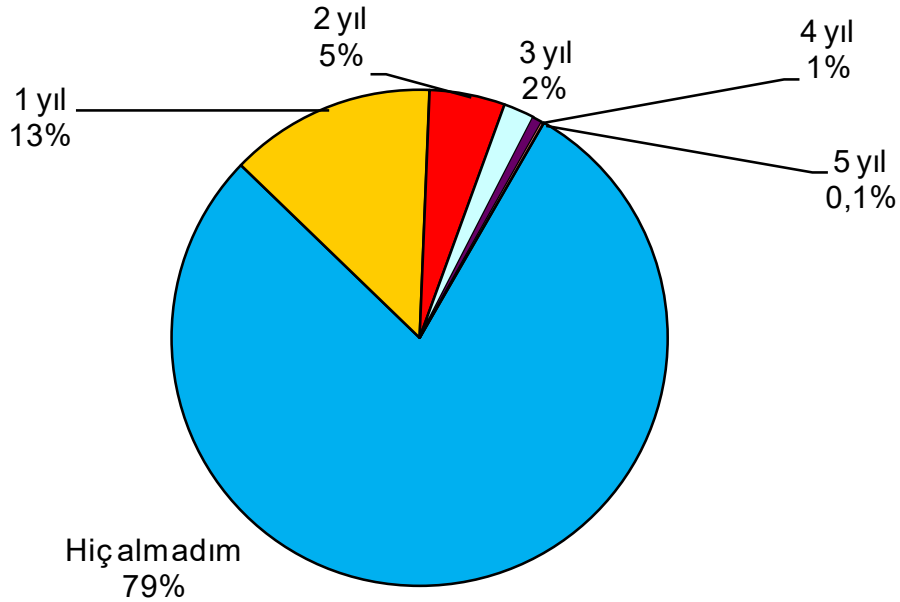
Araştırmaya katılan öğrencilerin sınava yönelik olarak günlük ders çalışma süreleri incelendiğinde %49'unun günde 1 saatten az ders çalıştığı veya hiç çalışmadığı görülmektedir. Bu oran öğrencilerin yarısının TEOG – YGS – LYS sınavlarına yönelik düzenli ders çalışma alışkanlığının olmadığını göstermektedir.

Soru 12: Kaç kardeşiniz var?

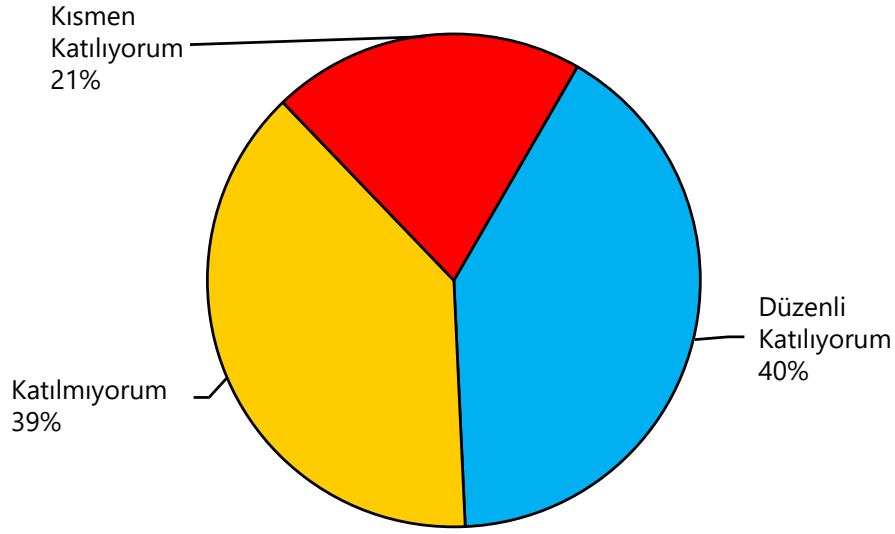
Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeşlerinin sayıları incelendiğinde %18'inin 3 ve daha fazla kardeşinin olduğu %33'ünün ise 2 kardeşinin olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin yarısının kalabalık ve çok kalabalık ailelere mensup olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun eğitime etkisinin negatif yönlü olacağı bilinmektedir [16].

Soru 13: Şimdiye dek ne kadar süre ile dışarıdan destekli ilave ders aldınız?

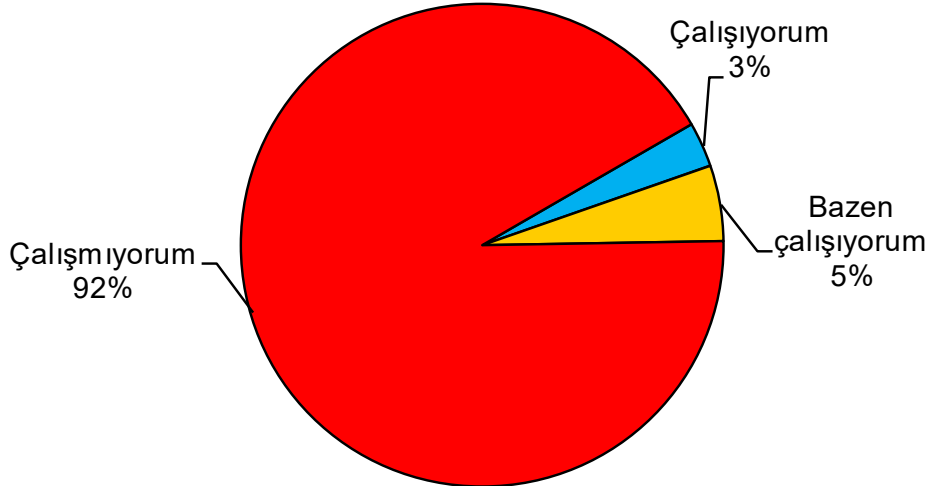
Araştırmaya katılan öğrencilerin dışarıdan ilave ders alma veya kursa/dershaneye gitme alışkanlıkları incelendiğinde %21'inin 1 yıl ve daha fazla süreyle takviye ders aldığı, %79'unun ise hiç almadığı görülmektedir.

Soru 14: Hafta sonu kurslarına düzenli olarak devam ediyor musunuz?

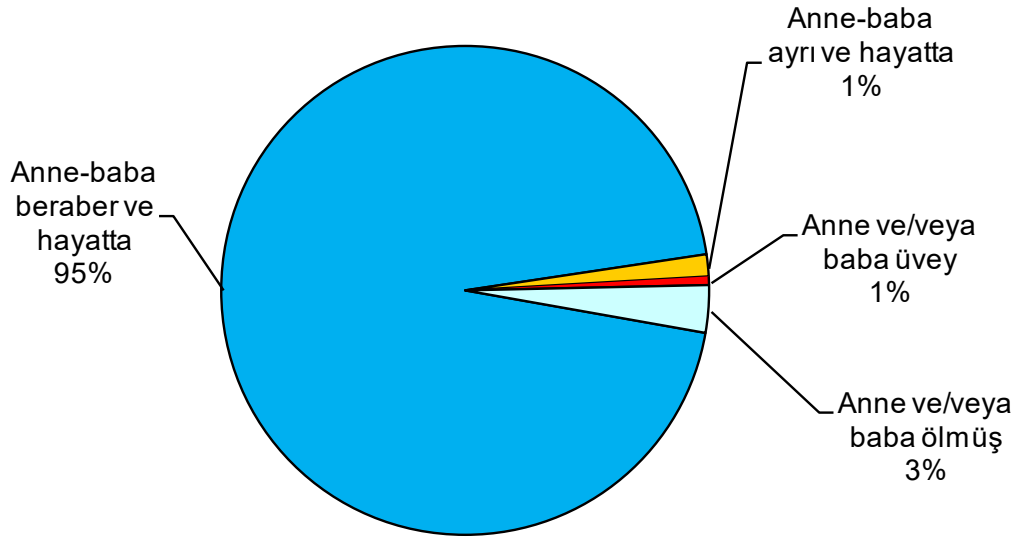
Araştırmaya katılan öğrencilerin haftasonu destekleme kurslarına düzenli katılma alışkanlıkları incelendiğinde %40'ının düzenli olarak kurslara iştirak ettiği ve %60'ının ise kurslara düzenli olarak gitmediği veya hiç gitmediği görülmektedir.

Soru 15: Okul sonrası saatlerde herhangi bir işte çalışıyor musunuz?

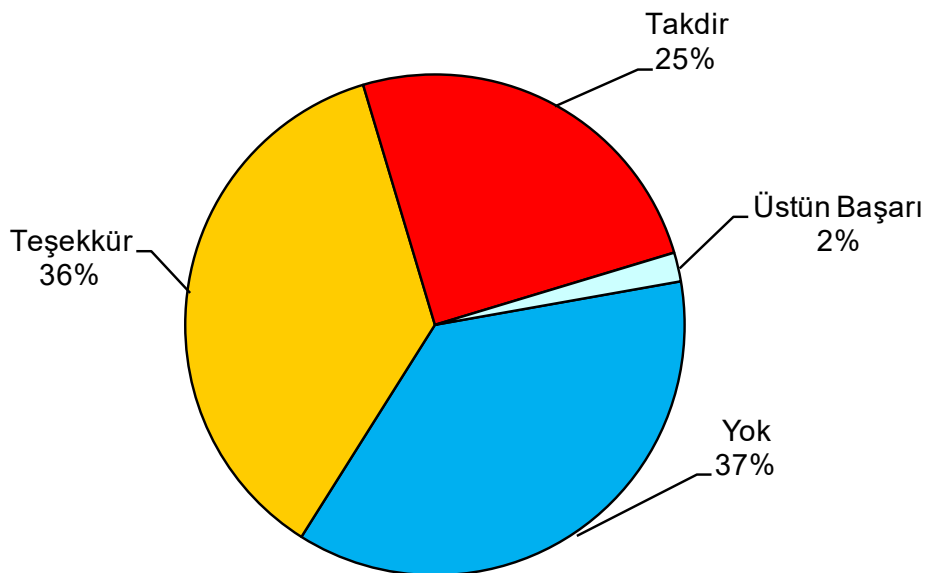
Araştırmaya katılan öğrencilerin %8'lik bir bölümünün okul sonrası saatlerde veya hafta sonlarında, zaman zaman veya sürekli olarak bir işte çalıştığı görülmektedir. Bu oranın düşüklüğü pozitifdir. Ancak kırsal kesimde ailelerinin düzenlerini idame ettirmek amacıyla çobanlık başta olmak üzere diğer işlerde çalışan çocukların bu oran içerisinde olduğu düşünülmemelidir.

Soru 16: Ebeveynlerin durumu?

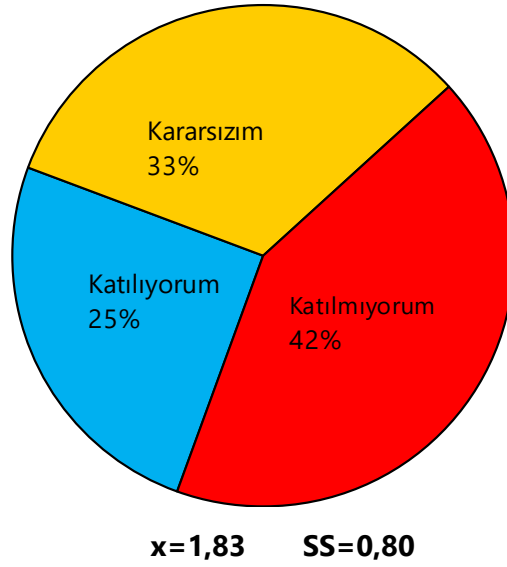
Araştırmaya katılan öğrencilerin ailevi durumları incelendiğinde %4'lük bölümünün ailelerinin bölünmüş olduğu veya üvey ebeveyni olduğu veya anne ve/veya babalarını kaybettikleri görülmektedir. Bu öğrencilerin psikolojik durumları ve bununla eğitim başarısı arasındaki ilişkinin detaylı analizi işbu araştırma çalışmasının konusu değildir. Ancak bölünmüş ailelerin oranının çok düşük olması pozitifdir.

Soru 17: Geçen dönem aldığınız bir başarı belgesi var mı?

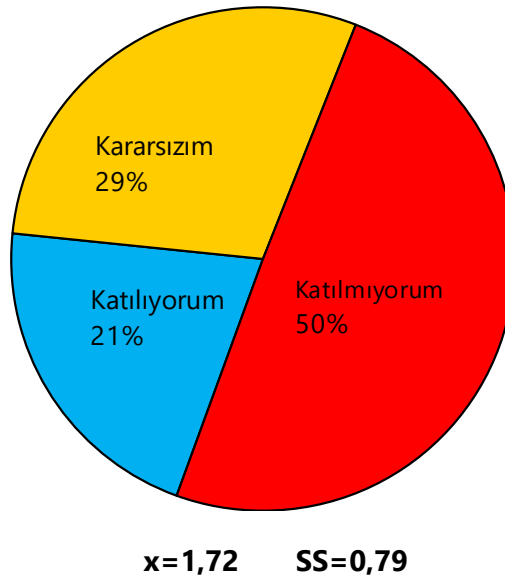
Araştırmaya katılan öğrencilerin anketin uygulandığı tarih itibarı ile bir önceki dönemde başarı belgesi alma durumları incelendiğinde %37'sinin başarı belgesi alamadığı görülmektedir.

Soru 18: Yazılı sınavlarda başarılı olamıyorum.

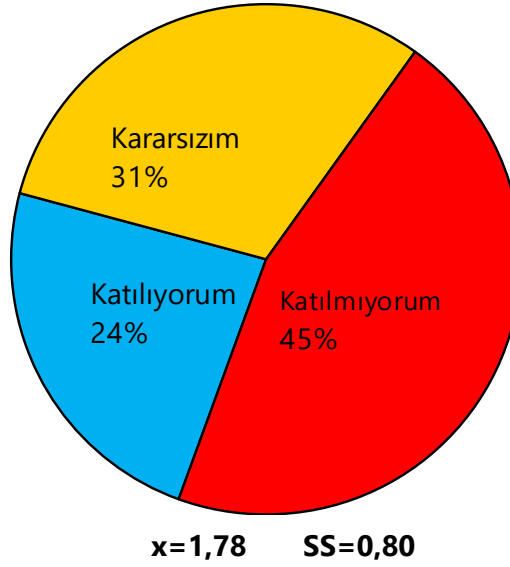
Araştırmaya katılan öğrencilerin yazılı sınavlarda başarılı olmaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %25'inin başarılı olamadığı, %33'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak başarılı olamadığını düşünen öğrencilerin oranı Genç ilçesinde %30, Kiğı ilçesinde %8, Yayladere ilçesinde %16 ve Yedisu ilçesinde %12 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 19: Test sınavlarında başarılı olamıyorum

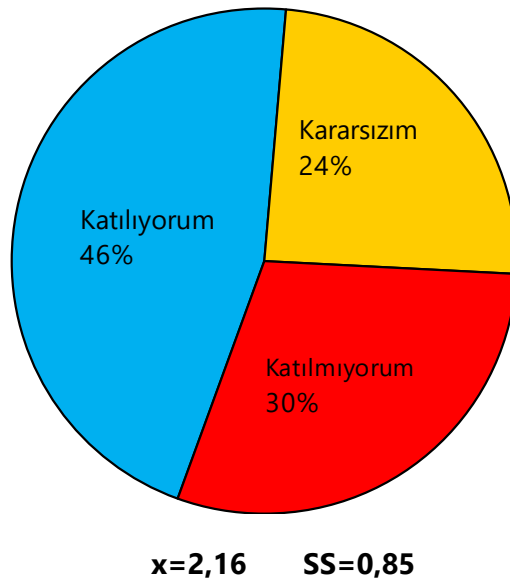
Araştırmaya katılan öğrencilerin test sınavlarında başarılı olmaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %21'inin başarılı olamadığı, %29'unun ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak başarılı olamadığını düşünen öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %27, Kiğı ilçesinde %8, Yayladere ilçesinde %16 ve Yedisu ilçesinde %11 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 20: Uygulamalı sınavlarda başarılı olamıyorum.

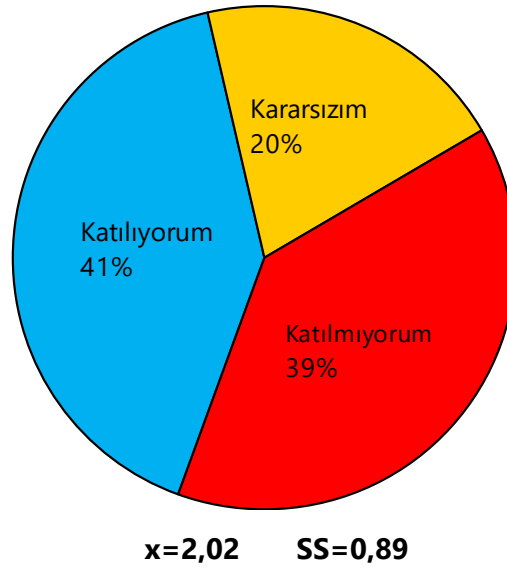
Araştırmaya katılan öğrencilerin uygulamalı sınavlarda başarılı olmaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %24'ünün başarılı olamadığı, %31'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak başarılı olamadığını düşünen öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %17, Yayladere ilçesinde %17 ve Yedisu ilçesinde %16 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 21: Sınavları başaramayacağım kaygısını yaşıyorum

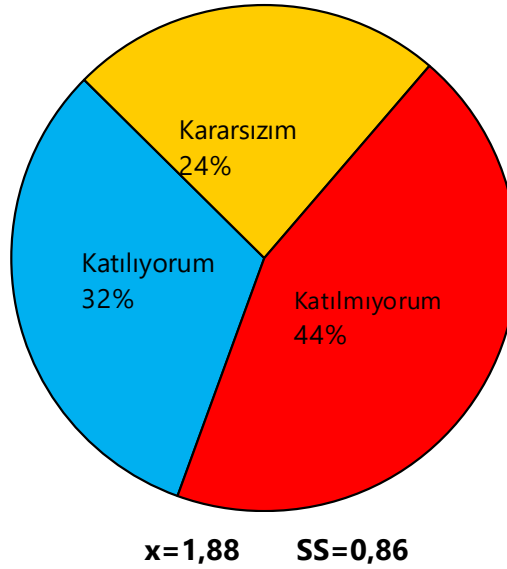
Araştırmaya katılan öğrencilerin sınavlarda başarılı olma kaygısı yaşamak konusundaki düşünceleri incelendiğinde %46'sının kaygı yaşadığı, %24'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin yaklaşık yarısı sınav kaygısı yaşamaktadır. Genel ortalamadan farklı olarak kaygı yaşadığını ifade eden öğrencilerin oranı Karlıova ve Kiğı ilçelerinde %37, Yayladere ilçesinde %53 ve Yedisu ilçesinde %18 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 22: Matematik dersini başaramayacağım kaygısını yaşıyorum.

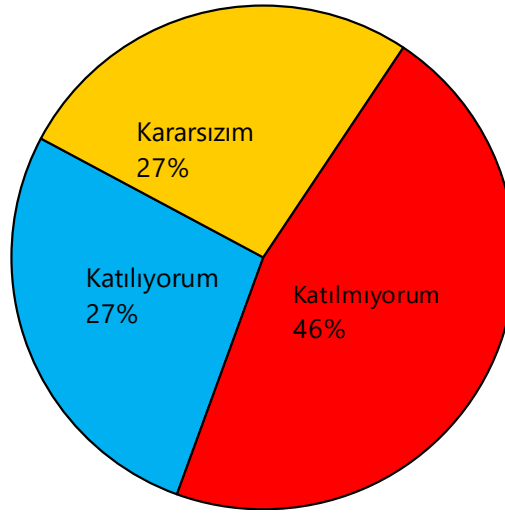
Araştırmaya katılan öğrencilerin matematik dersinde sıkıntı yaşamaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %41'inin kaygı duyduğu, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak matematik dersi için başarı kaygısı yaşayan öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %49, Karlıova ilçesinde %50, Solhan ve Yayladere ilçelerinde %47 ve Yedisu ilçesinde %30 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 23: Fen/fizik dersini başaramayacağım kaygısını yaşıyorum.

Araştırmaya katılan öğrencilerin fen dersinde sıkıntı yaşamaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %32'sinin kaygı duyduğu, %24'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak fen dersi için başarı kaygısı yaşayan öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %14, Yayladere ilçesinde %23 ve Yedisu ilçesinde %23 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

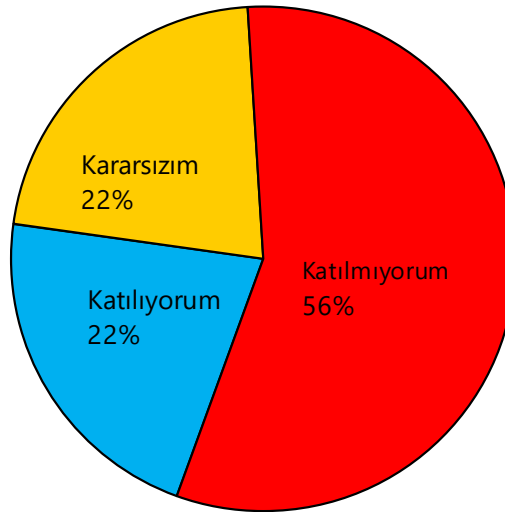
Soru 24: Kimya dersini başaramayacağım kaygısını yaşıyorum.

$x=1,81$ $SS=0,84$

Araştırmaya katılan öğrencilerin kimya dersinde sıkıntı yaşamaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %27'sinin kaygı duyduğu, %27'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak kimya dersi için başarı kaygısı yaşayan öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %18, Yayladere ilçesinde %18 ve Yedisu ilçesinde %22 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

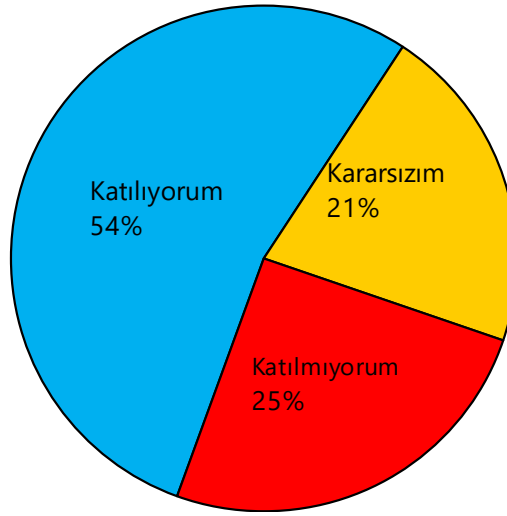
Soru 25: Türkçe/Türk Dili ve Edebiyatı dersini başaramayacağım kaygısını yaşıyorum.

$x=1,65$ $SS=0,81$

Araştırmaya katılan öğrencilerin Türkçe – Türk Dili ve Edebiyatı dersinde sıkıntı yaşamaları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %22'sinin kaygı duyduğu, %22'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak Türkçe – Türk Dili ve Edebiyatı dersi için başarı kaygısı yaşayan öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %17, Genç ilçesinde %26 ve Yayladere ilçesinde %10 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

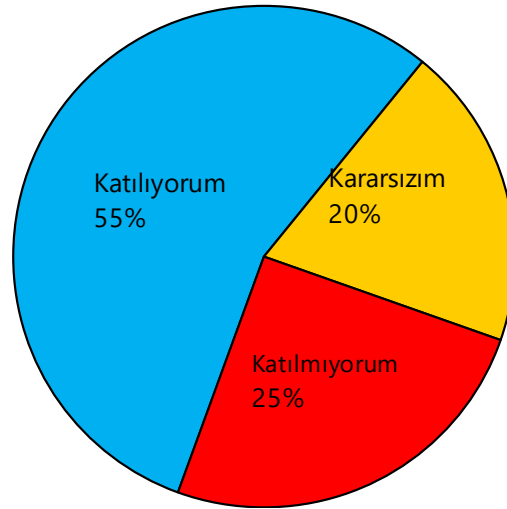
Soru 26: Öğretmenlerim sınav teknikleri hakkında bana rehberlik ederler.

$x=2,28$ $SS=0,84$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerin kendilerine sınav teknikleri hakkında rehberlik edip etmedikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %54'ünün katıldığı, %21'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerin kendilerine sınav teknikleri hakkında rehberlik ettiğini düşünen öğrencilerin oranı Karlıova ilçesinde %47, Kiğı ilçesinde %65 ve Yayladere ilçesinde %60 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

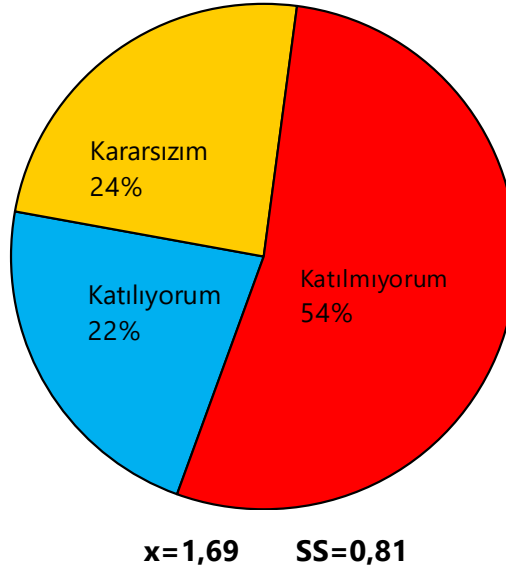
Soru 27: Öğretmenlerim doğru ve verimli ders çalışma yöntemleri hakkında bana rehberlik ederler.

$x=2,30$ $SS=0,84$

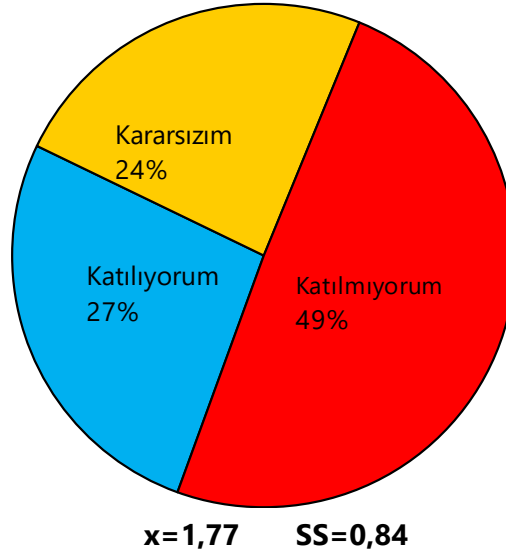
Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerin kendilerine doğru ve verimli ders çalışma yöntemleri hakkında rehberlik edip etmedikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %55'inin katıldığı, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerin kendilerine doğru ve verimli ders çalışma yöntemleri hakkında rehberlik ettiğini düşünen öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %70, Yayladere ilçesinde %64 ve Yedisu ilçesinde %48, seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 28: Okuduklarımı anlamakta güçlük çekiyorum.

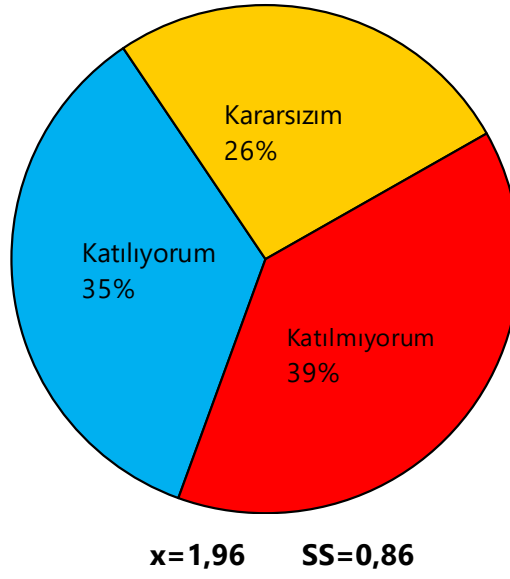
Araştırmaya katılan öğrencilerin okuduklarını anlamakta güçlük çekip çekmedikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %22'sinin katıldığı, %24'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okuduklarını anlamakta güçlük çektiğini ifade eden öğrencilerin oranı Genç ilçesinde %25, Karlıova ilçesinde %26, Kiğı ilçesinde %18 ve Yayladere ilçesinde %7 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 29: Arkadaşlarımla çok fazla serbest zaman geçiriyorum.

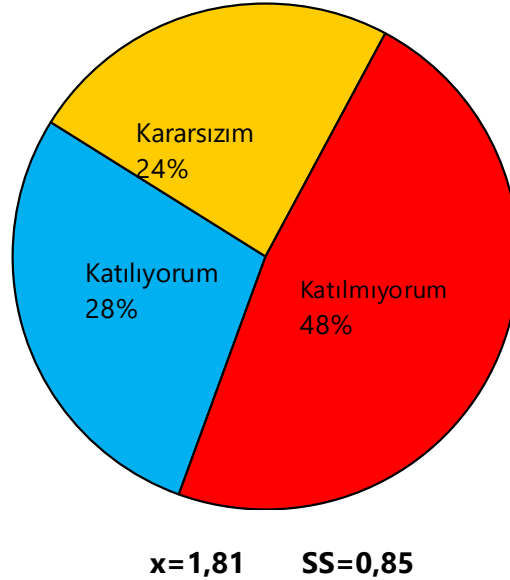
Araştırmaya katılan öğrencilerin arkadaşlarıyla fazla zaman geçirip geçirmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %27'sinin katıldığı, %24'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak arkadaşlarıyla fazla zaman geçirdiğini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %21, Genç ilçesinde %34, Kiğı ilçesinde %16, Solhan ilçesinde %30 ve Yayladere ilçesinde %16 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 30: Doğru ve verimli ders çalışma yöntemlerini bilmiyorum.

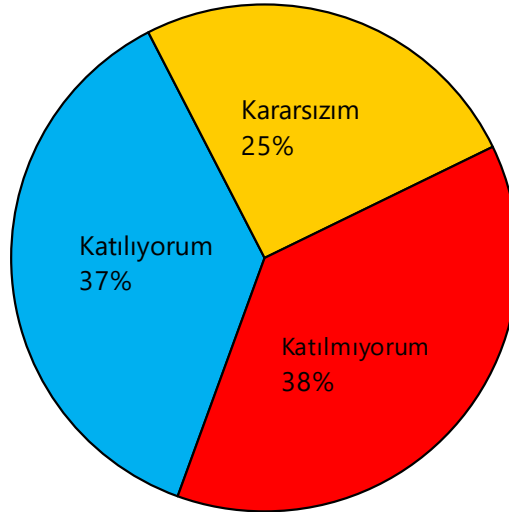
Araştırmaya katılan öğrencilerin doğru ve verimli ders çalışmayı bilip bilmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %35'inin bilmediği, %26'sının ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak doğru ve verimli ders çalışmayı bilmediğini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %30, Genç ilçesinde %39, Kiğı ilçesinde %18, Yayladere ilçesinde %31 ve Yedisu ilçesinde %29 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 31: Özgüven eksikliğim olduğu için başarılı olamıyorum.

Araştırmaya katılan öğrencilerin özgüven eksikliği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %28'inin özgüven sorunu olduğu, %24'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak özgüven sorunu olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Karlıova ilçesinde %33, Kiğı ilçesinde %20, Yayladere ilçesinde %14 ve Yedisu ilçesinde %16 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

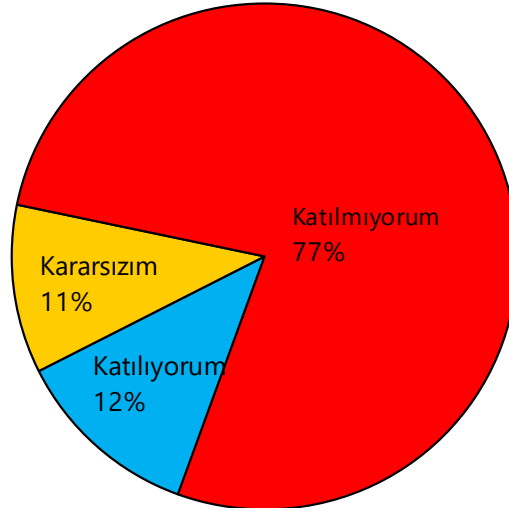
Soru 32: Dikkat eksikliğim var.

$x=1,99$ $SS=0,86$

Araştırmaya katılan öğrencilerin dikkat eksikliğinin olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %37'sinin dikkat eksikliğinin olduğu, %25'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak dikkat eksikliğinin olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %31, Karlıova ilçesinde %31, Kiğı ilçesinde %24, Yayladere ilçesinde %24 ve Yedisu ilçesinde %17 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

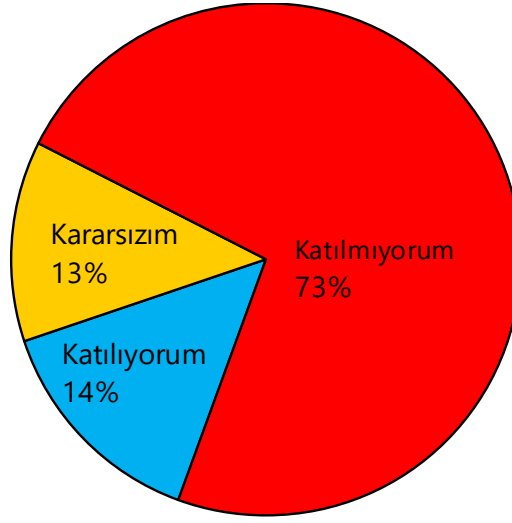
Soru 33: Geçmişten bu yana bedensel bir rahatsızlığım olduğu için daha başarılı olamıyorum.

$x=1,35$ $SS=0,68$

Araştırmaya katılan öğrencilerin geçmişten beri bedensel rahatsızlığının olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %12'sinin bedensel rahatsızlığının olduğu, %11'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak bedensel rahatsızlığının olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %15, Genç ilçesinde %15, Kiğı ilçesinde %9 ve Yedisu ilçesinde %8 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

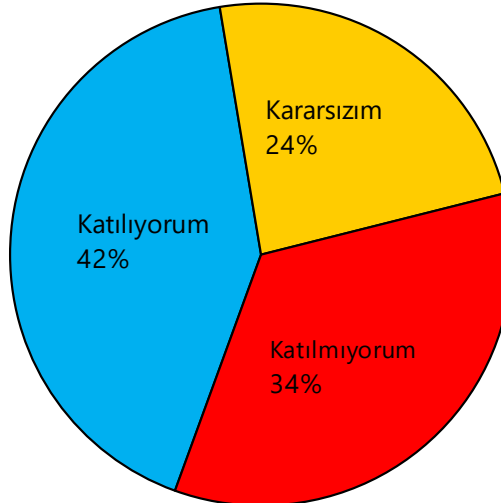
Soru 34: Geçmişten bu yana psikolojik bir rahatsızlığım olduğu için başarılı olamıyorum.

$x=1,41$ $SS=0,73$

Araştırmaya katılan öğrencilerin geçmişten beri psikolojik rahatsızlığının olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %14'ünün psikolojik rahatsızlığının olduğu, %13'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak psikolojik rahatsızlığının olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %17, Karlıova ilçesinde %16 ve Yayladere ilçesinde %4 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

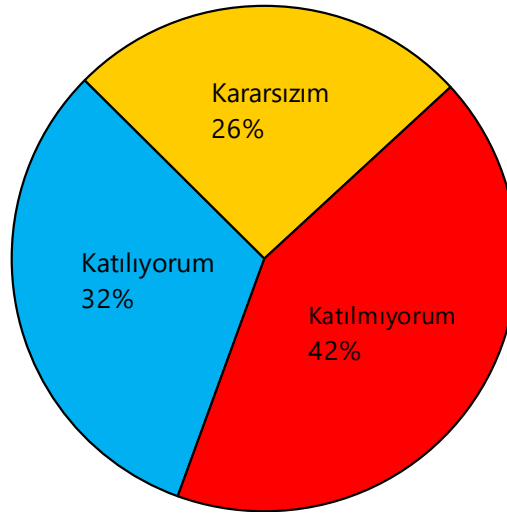
Soru 35: Derslerde arkadaşlarım çok konuşup gürültü yapıyorlar.

$x=2,07$ $SS=0,87$

Araştırmaya katılan öğrencilerin derslerde yoğun gürültü olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %42'sinin derslerde yoğun gürültü olduğunu düşündüğü, %24'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak derslerde yoğun gürültü olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %47, Genç ilçesinde %48, Karlıova ilçesinde %48, Kiğı ilçesinde %33, Yayladere ilçesinde %29 ve Yedisu ilçesinde %20 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

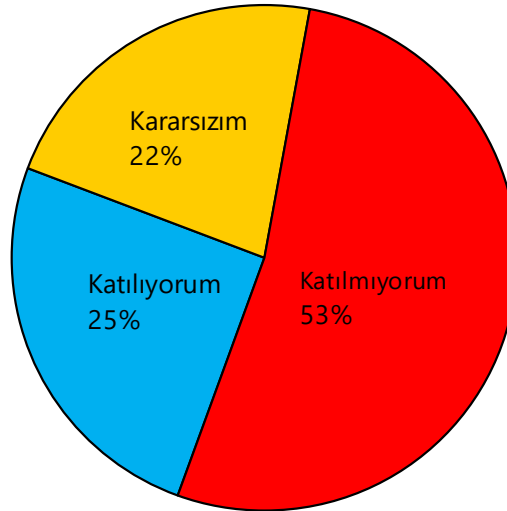
Soru 36: Derslerden sıkıldığım için başarılı olamıyorum.

$x=1,89$ $SS=0,86$

Araştırmaya katılan öğrencilerin derslerde sıkılıp sıkılmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %32'sinin derslerde sıkıldığı, %26'sının ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak derslerde sıkıldığını ifade eden öğrencilerin oranı Genç ilçesinde %35, Karlıova ilçesinde %25, Kiğı ilçesinde %22 ve Yedisu ilçesinde %17 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

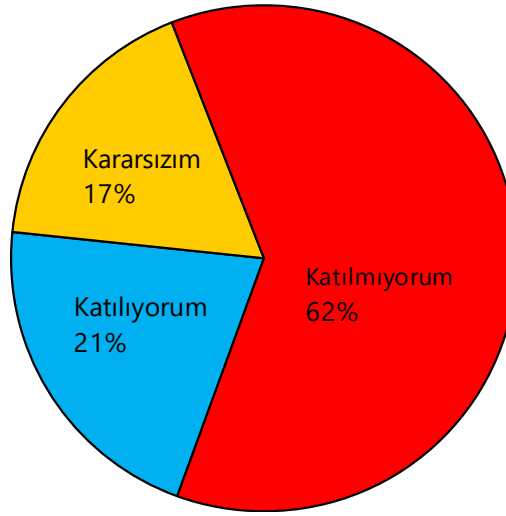
Soru 37: Dersleri sevmediğim için daha başarılı olamıyorum.

$x=1,73$ $SS=0,84$

Araştırmaya katılan öğrencilerin dersleri sevip sevmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %25'inin dersleri sevmediği, %22'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak dersleri sevmediğini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %16, Genç ilçesinde %31, Karlıova ilçesinde %17, Kiğı ilçesinde %19, Yayladere ilçesinde %20 ve Yedisu ilçesinde %8 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

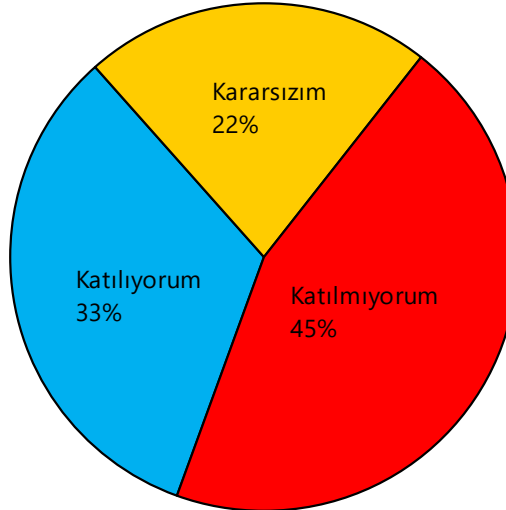
Soru 38: Okulu sevmediğim için daha başarılı olamıyorum.

$x=1,60$ $SS=0,81$

Araştırmaya katılan öğrencilerin okulu sevip sevmedikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %21'inin okulu sevmedikleri, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okulu sevmediklerini ifade eden öğrencilerin oranı Bingöl Merkezde %28, Adaklı ilçesinde %16, Genç ilçesinde %27, Karlıova ilçesinde %17, Kiğı ilçesinde %14, Yayladere ilçesinde %14 ve Yedisu ilçesinde %5 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

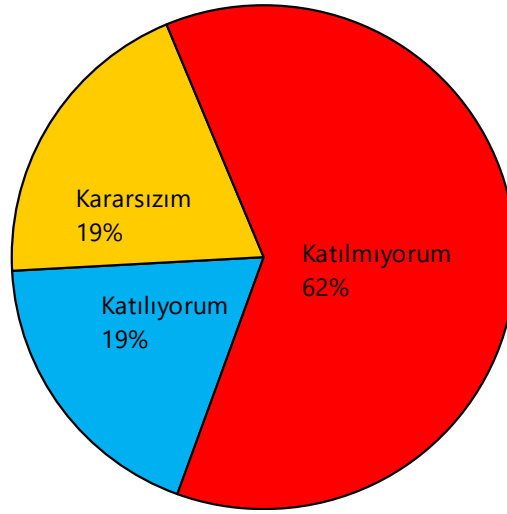
Soru 39: Öğretmenlerim not verirken adil davranmıyorlar.

$x=1,88$ $SS=0,87$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin not verirken adil olup olmadıkları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %33'ünün öğretmenlerin adil olmadığını düşündüğünü, %22'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerin not verirken adil olmadıklarını ifade eden öğrencilerin oranı Bingöl Merkezde %23, Adaklı ilçesinde %27, Genç ilçesinde %40, Karlıova ilçesinde %38, Kiğı ilçesinde %20, Yayladere ilçesinde %18 ve Yedisu ilçesinde %27 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

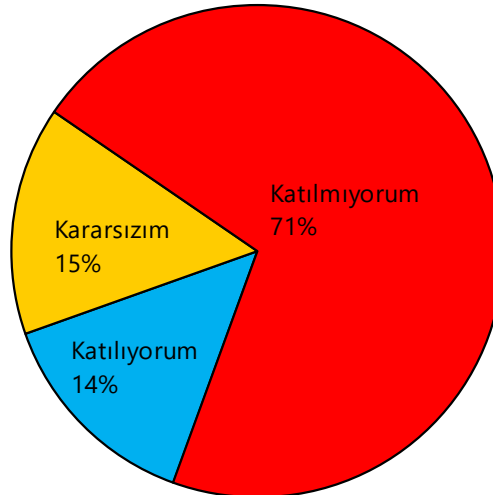
Soru 40: Öğretmenlerimi sevmediğim için başarılı olamıyorum.

$x=1,57$ $SS=0,79$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerini sevip sevmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %19'unun öğretmenlerini sevmediği, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerini sevmediğini ifade eden öğrencilerin oranı Genç ilçesinde %26, Kiğı ilçesinde %13, Yayladere ilçesinde %4 ve Yedisu ilçesinde %10 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

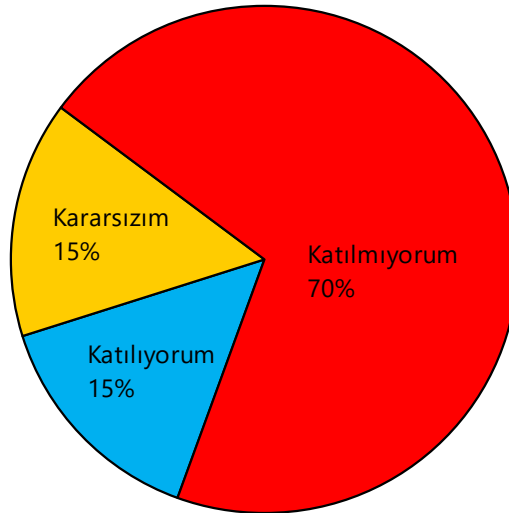
Soru 41: Arkadaşlarımı sevmediğim için başarılı olamıyorum.

$x=1,43$ $SS=0,72$

Araştırmaya katılan öğrencilerin arkadaşlarını sevip sevmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %14'ünün arkadaşlarını sevmediği, %15'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

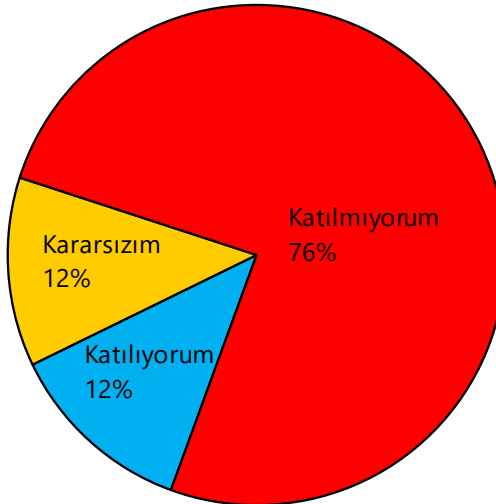
Soru 42: Ailemin ekonomik problemlerinden etkileniyorum.

x=1,44 SS=0,73

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin ekonomik problemlerinden etkilenmeleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %15'inin etkilendiği, %15'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ailelerinin ekonomik problemlerinden etkilendiğini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %8, Kiğı ilçesinde %8, Yayladere ilçesinde %7 ve Yedisu ilçesinde %7 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

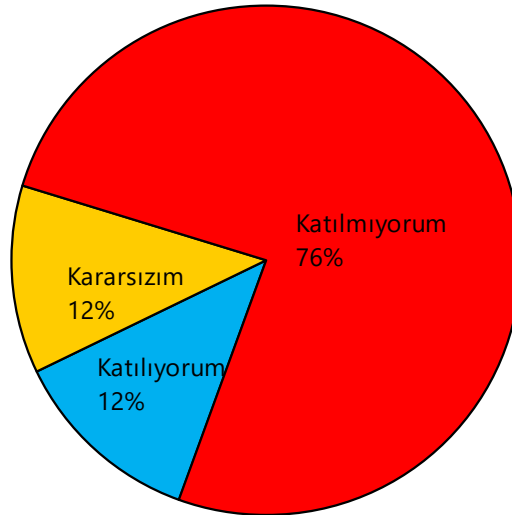
Soru 43: Ailem eğitime yeterli önemi vermiyor.

x=1,37 SS=0,69

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin eğitime yeteri kadar önem verip vermediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %12'sinin yeteri kadar önem vermediği, %12'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ailesinin yeteri kadar önem vermediği ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı Karlıova ilçesinde %17, Kiğı ilçesinde %8, Solhan ilçesinde %8 ve Yedisu ilçesinde %5 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

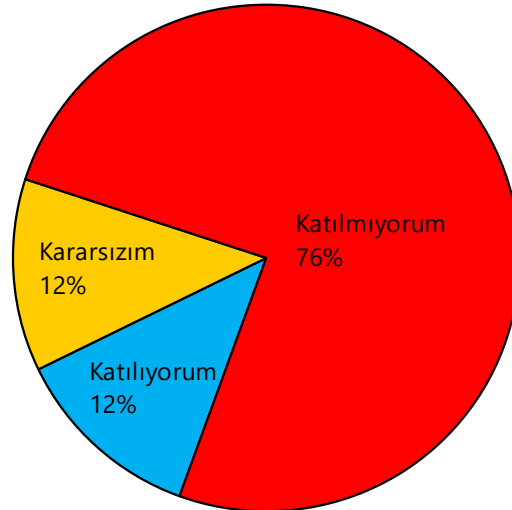
Soru 44: Ailemde huzur olmadığı için ders başarıım etkileniyor.

x=1,36 SS=0,69

Araştırmaya katılan öğrencilerin aile içinde yaşanan huzursuzluklardan etkilenip etkilenmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %12'sinin etkilendiği, %12'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak aile içinde yaşanan huzursuzluklardan etkilenmediğini ifade eden öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %7, Solhan ilçesinde %7 ve Yedisu ilçesinde %8 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

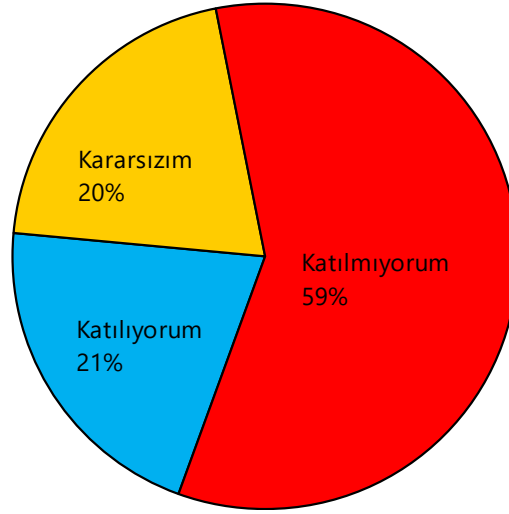
Soru 45: Ailemde kız-erkek ayrımı yapıldığı için daha başarılı olamıyorum.

x=1,34 SS=0,68

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinde kız-erkek ayrımı yapılıp yapılmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %12'sinin ayrım yapıldığını düşündüğü, %12'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ailelerinde kız-erkek ayrımı yapıldığını ifade eden öğrencilerin oranı Yayladere ilçesinde %7 ve Yedisu ilçesinde %4 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

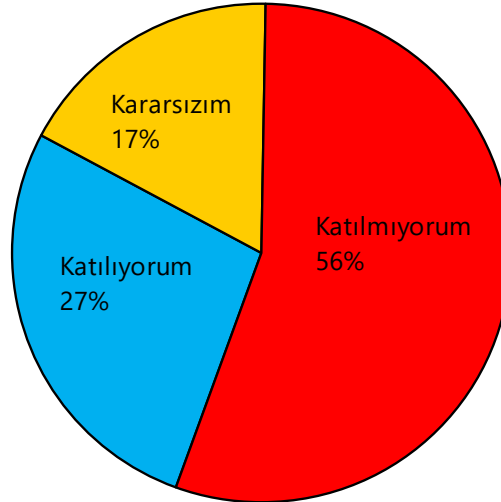
Soru 46: Ailemin beklentilerinin benden farklı olması başarıımı olumsuz etkiliyor.

$x=1,36$ $SS=0,69$

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin beklentilerinin ve tercihlerinin kendisinden farklı olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %21'inin farklı olduğunu düşündüğü, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ailelerinin beklentilerinin ve tercihlerinin kendisinden farklı olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %31, Solhan ilçesinde %16, Yayladere ilçesinde %3 ve Yedisu ilçesinde %12 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

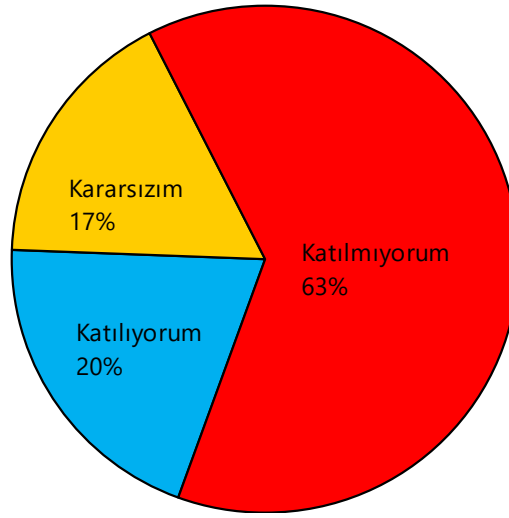
Soru 47: Evimde internet erişimi olmadığı için daha başarılı olamıyorum.

$x=1,34$ $SS=0,68$

Araştırmaya katılan öğrencilerin evinde internet bağlantısının bulunmamasının başarısını etkileyip etkilemediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %27'sinin başarısını etkilediğini düşündüğü, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak evinde internet bağlantısının bulunmamasının başarısını etkilediğini ifade eden öğrencilerin oranı Yayladere ilçesinde %7 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

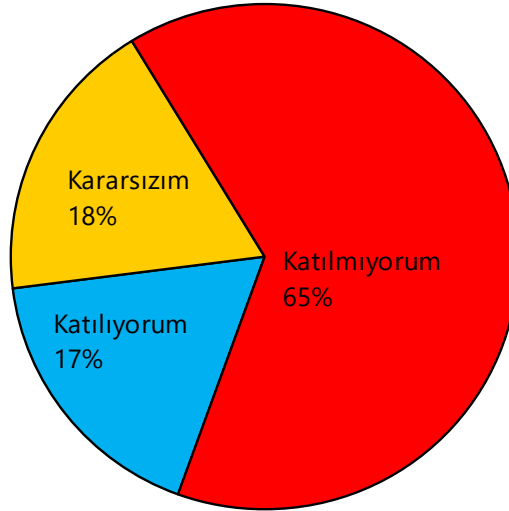
Soru 48: Yardımcı ders dokümanlarım olmadığı için daha başarılı olamıyorum.

x=1,67 SS=0,83

Araştırmaya katılan öğrencilerin kaynak ders kitabı, test kitapları ve benzeri yardımcı ders dokümanlarının eksikliğinin başarısını etkileyip etkilemediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %20'sinin etkilemediğini düşündüğü, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak yardımcı ders dokümanlarının eksikliğinin başarısını etkilediğini ifade eden öğrencilerin oranı Genç ilçesinde %27 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

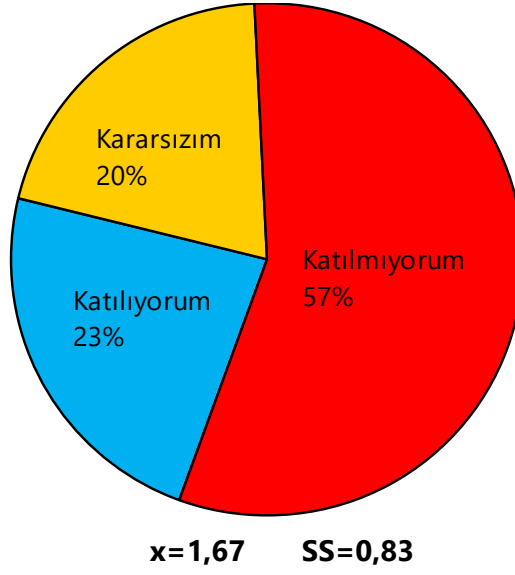
Soru 49: Okul idaresi kişisel sorunlarımla ilgilenmediği için daha başarılı olamıyorum.

x=1,72 SS=0,83

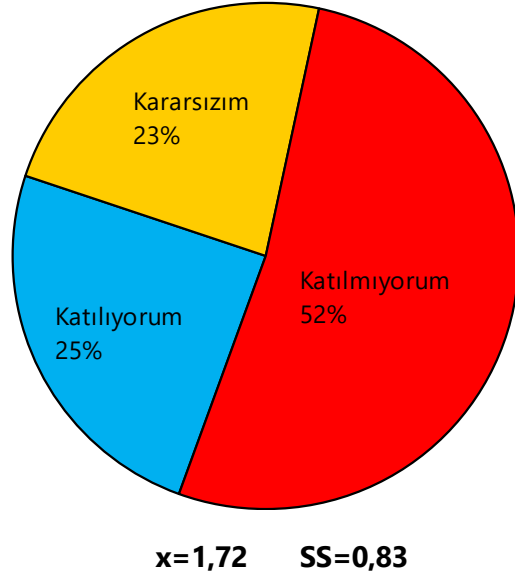
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul idarelerinin kendilerinin kişisel sorunları ile ilgilenip ilgilenmedikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %17'sinin ilgilenilmediğini düşündüğü, %18'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul idarelerinin kendilerinin kişisel sorunları ile ilgilenmediklerini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %7, Genç ilçesinde %22, Yayladere ilçesinde %3 ve Yedisu ilçesinde %9 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

Soru 50: Okul idaresi okulun gelişmesi için yeterli çaba göstermiyor.

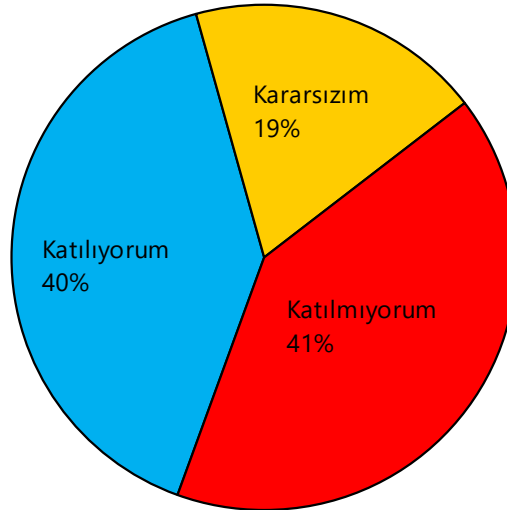
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul idaresinin okulun gelişmesi için yeterli çabayı gösterip göstermediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %23'ünün göstermediğini düşündüğü, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul idaresinin okulun gelişmesi için yeterli çabayı göstermediğini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %12, Kiğı ilçesinde %17, Yayladere ilçesinde %4 ve Yedisu ilçesinde %11 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

Soru 51: Kulüp çalışmaları etkin yapılmıyor.

Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitsel kol çalışmalarının etkin yapılıp yapılmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %25'inin yapılmadığını düşündüğü, %23'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak kulüp çalışmalarının etkin yapılmadığını ifade eden öğrencilerin oranı Yayladere ilçesinde %14 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

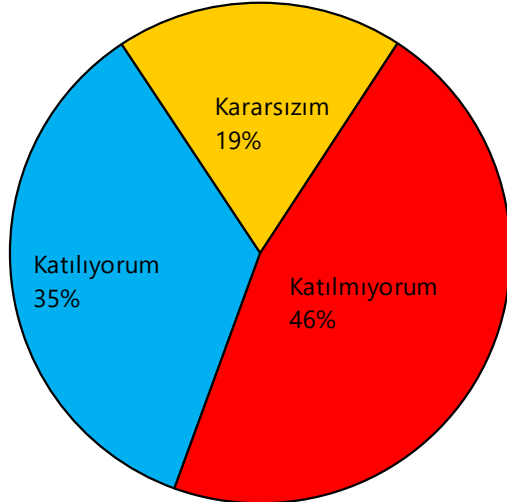
Soru 52: Okul idaresi yeterince sosyal ve kültürel etkinlik düzenlemiyor.

$x=1,99$ $SS=0,90$

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul idaresince yeterli sosyal ve kültürel etkinlik düzenlenip düzenlenmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %40'ının düzenlenmediğini düşündüğü, %19'unun ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul idaresince yeterli sosyal ve kültürel etkinlik düzenlenmediğini ifade eden öğrencilerin oranı Bingöl Merkezde %46, Adaklı ilçesinde %35, Kiğı ilçesinde %25, Solhan ilçesinde %31, Yayladere ilçesinde %25 ve Yedisu ilçesinde %23 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

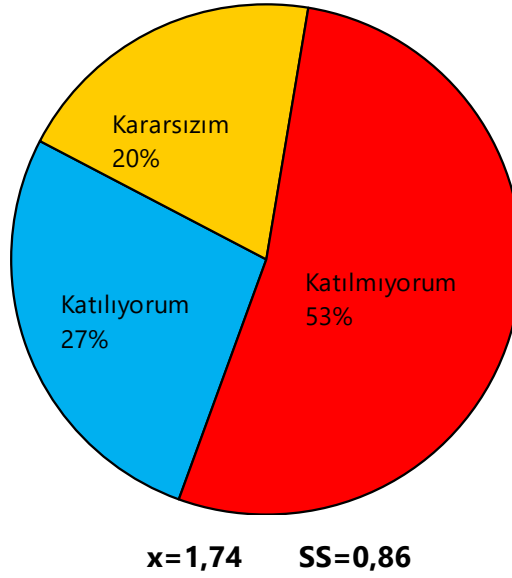
Soru 53: Okul idaresi yeterince sportif etkinlik düzenlemiyor. .

$x=1,89$ $SS=0,90$

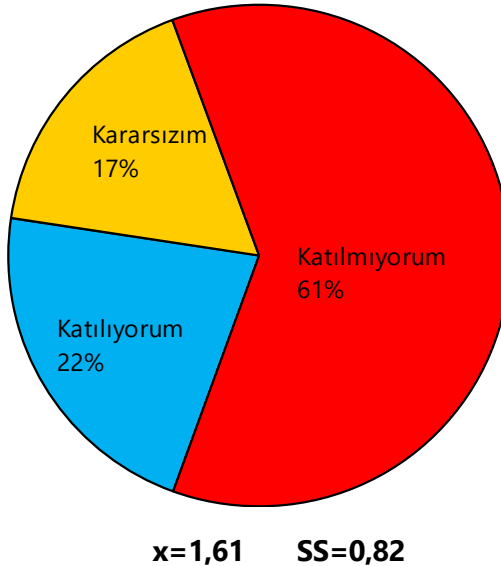
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul idaresince yeterli sportif etkinlik düzenlenip düzenlenmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %35'inin düzenlenmediğini düşündüğü, %19'unun ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul idaresince yeterli sportif etkinlik düzenlenmediğini ifade eden öğrencilerin oranı Karlıova ilçesinde %42, Kiğı ilçesinde %24, Solhan ilçesinde %28, Yayladere ilçesinde %28 ve Yedisu ilçesinde %28 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 54: Okul idaresi yeterince huzurlu bir eğitim-öğretim ortamı oluşturamıyor.

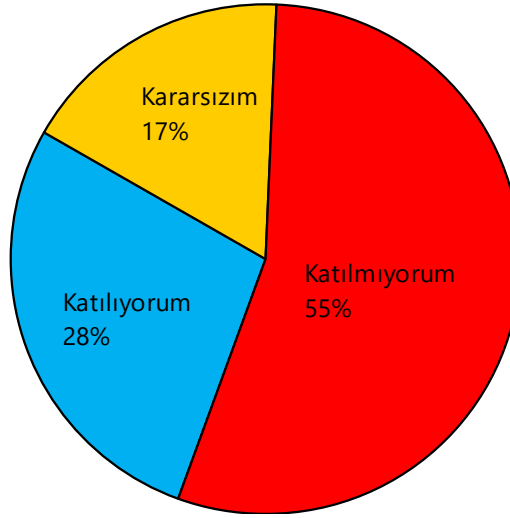
Araştırmaya katılan öğrencilerin okul idaresince yeterince huzurlu bir eğitim öğretim ortamının oluşturulup oluşturulmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %27'sinin oluşturulamadığını düşündüğü, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul idaresince yeterince huzurlu bir eğitim öğretim ortamının oluşturulamadığını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %19 ve Yedisu ilçesinde %20 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 55: Kantin /kafeterya hizmetleri yetersiz.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kantin hizmetleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %22 sinin yetersiz olduğunu düşündüğü, %17 sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak kantin hizmetlerinin yetersiz olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %12, Karlıova ilçesinde %36, Solhan ilçesinde %15, Yayladere ilçesinde %30 ve Yedisu ilçesinde %13 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

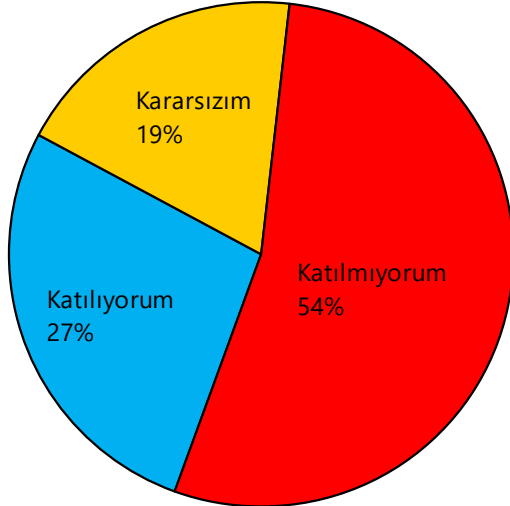
Soru 56: Kütüphane imkânları yetersiz.

x=1,73 SS=0,87

Araştırmaya katılan öğrencilerin kütüphane imkânları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %28'inin yetersiz olduğunu düşündüğü, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak kütüphane imkânlarının yetersiz olduğunu düşündüğünü ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %12, , Karlıova ilçesinde %46, Kiğı ilçesinde %21, Yayladere ilçesinde %18 ve Yedisu ilçesinde %23 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

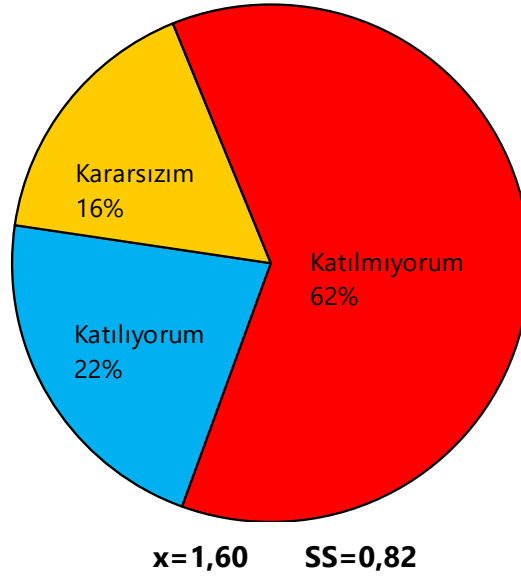
Soru 57: Okulun tüm alanları yeterince temiz ve bakımlı değil.

x=1,74 SS=0,86

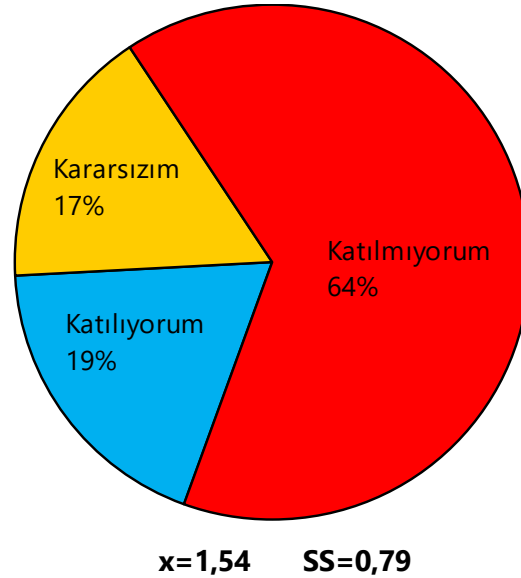
Araştırmaya katılan öğrencilerin okulun genel temizliği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %27'sinin genel olarak temizliğin yetersiz olduğunu düşündüğü, %19'unun ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okullarının genel çerçevesi ile temizliğin yetersiz olduğunu düşündüğünü ifade eden öğrencilerin oranı Bingöl Merkezde %31, Karlıova ilçesinde %35, Solhan ilçesinde %18, Yayladere ilçesinde %17 ve Yedisu ilçesinde %20 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 58: Okulun ısıtma, soğutma ve aydınlatma imkânları yetersiz.

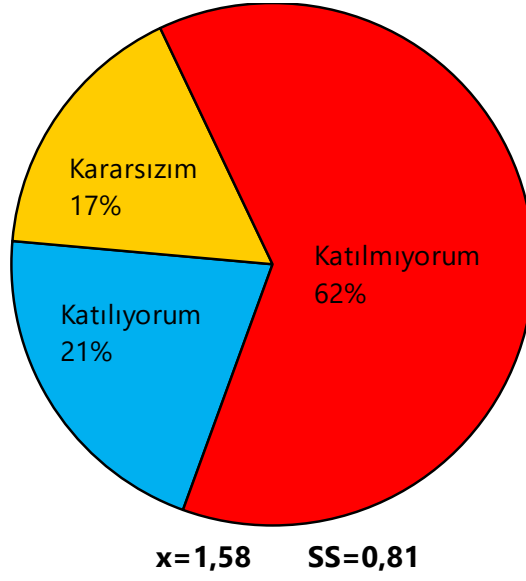
Araştırmaya katılan öğrencilerin okullarının soğutma ve aydınlatma imkanlarının yeterli olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %22'sinin yetersiz olduğunu düşündüğü, %16'sının ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okullarının soğutma ve aydınlatma imkanlarının yeterli olmadığını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %27, Karlıova ilçesinde %27 ve Yayladere ilçesinde %41 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

Soru 59: Okula ulaşım imkânları zor.

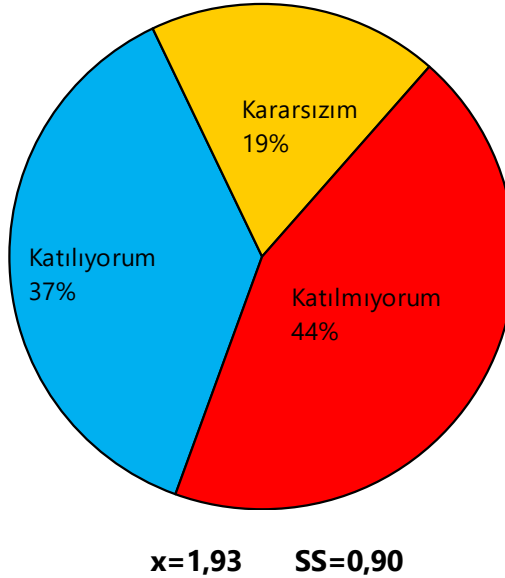
Araştırmaya katılan öğrencilerin okula ulaşım imkanları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %19'unun ulaşımın zor olduğunu düşündüğü, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okula ulaşımının zor olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı Karlıova ilçesinde %24 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

Soru 60: Bölgede terör olayları yaşandığı için daha başarılı olamıyorum.

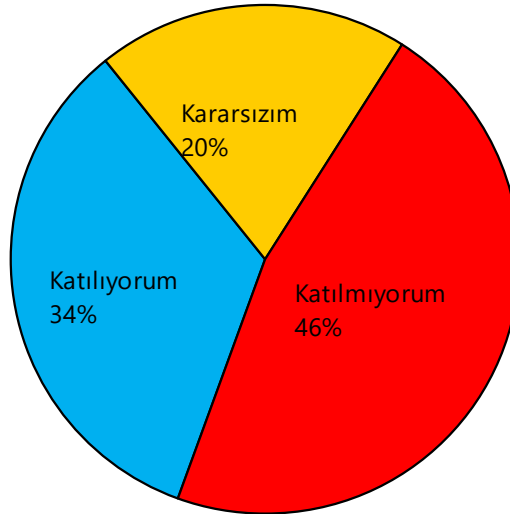
Araştırmaya katılan öğrencilerin bölgede yaşanan terör olayları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %21'inin eğitimlerinin başarısını etkilediğini düşündüğü, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak bölgede yaşanan terör olaylarının başarısını etkilediğini ifade eden öğrencilerin oranı Karlıova ilçesinde %34, Kiğı ilçesinde %25, Solhan ilçesinde %16 ve Yayladere ilçesinde %18 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken değil olarak yorumlanmıştır.

Soru 61: Sınıfım kalabalık olmazsa daha başarılı olurum.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarının kalabalık olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %37'sinin kalabalık olduğunu düşündüğü, %19'unun ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak sınıflarının kalabalık olduğunu ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %32, Yayladere ilçesinde %11 ve Yedisu ilçesinde %23 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

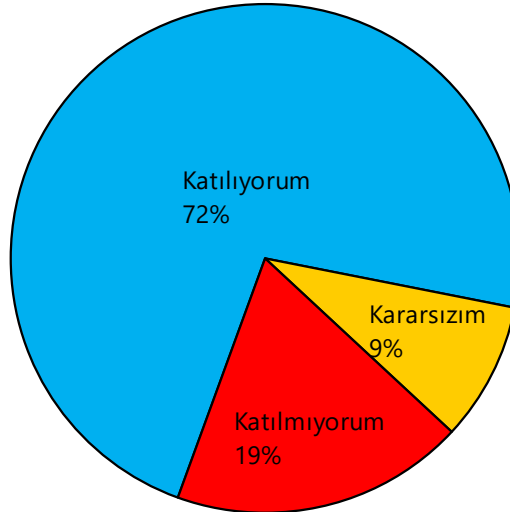
Soru 62: Sınıftaki arkadaşlarımla bilgi seviyesi benim düzeyimde olursa daha başarılı olurum.

$x=1,87$ $SS=0,89$

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarındaki diğer öğrencilerin bilgi seviyesinin kendileri ile benzer olup olmamalarından etkilenip etkilendikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %34'ünün etkilendiklerini düşündüğü, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak sınıflarındaki diğer öğrencilerin bilgi seviyesinin kendileri ile benzer olup olmamalarından etkilendiklerini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %28, Karlıova ilçesinde %40, Kiğı ilçesinde %26, Yayladere ilçesinde %17 ve Yedisu ilçesinde %22 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

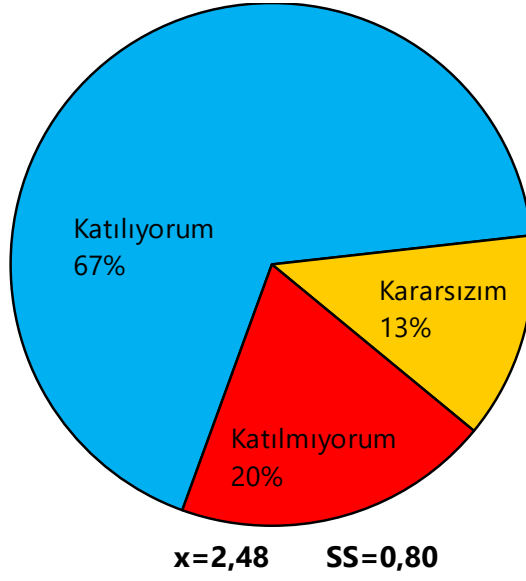
Soru 63: Öğretmenlerim her öğrenciye eşit davranmıyor.

$x=2,57$ $SS=0,77$

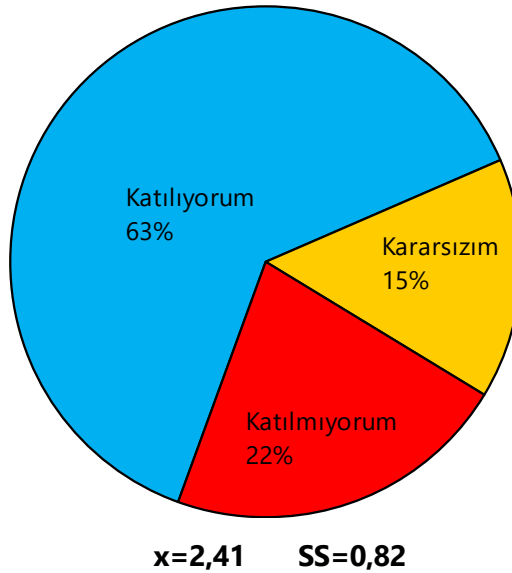
Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin her öğrenciye eşit davranıp davranmadıkları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %72'nin eşit davranmadıklarını düşündüğü, %9'unun ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerinin her öğrenciye eşit davranmadıklarını ifade eden öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %52, Yayladere ilçesinde %38 ve Yedisu ilçesinde %57 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 64: Öğretmenlerim bana hoşgörülü davranmıyor.

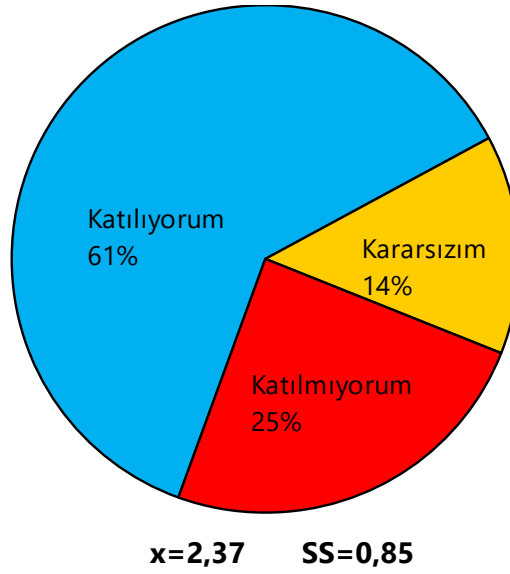
Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin kendilerine hoşgörülü davranıp davranmadıkları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %67'sinin hoşgörülü davranmadığını düşündüğü, %13'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerinin kendilerine hoşgörülü davranmadığını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %61, Genç ilçesinde %73, Karlıova ilçesinde %71, Kiğı ilçesinde %62, Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 65: Öğretmenim özverili olursa daha başarılı olurum.

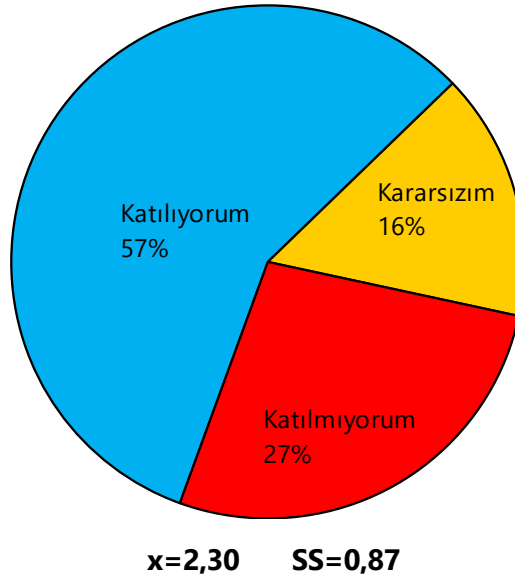
Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin özverili olup olmadıkları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %63'ünün özverili olmadıklarını düşündüğü, %15'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerinin özverili olmadıklarını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %48, Genç ilçesinde %68, Yayladere ilçesinde %41 ve Yedisu ilçesinde %45 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 66: Öğretmenlerim ders konularını detaylı açıklarsa daha başarılı olurum.

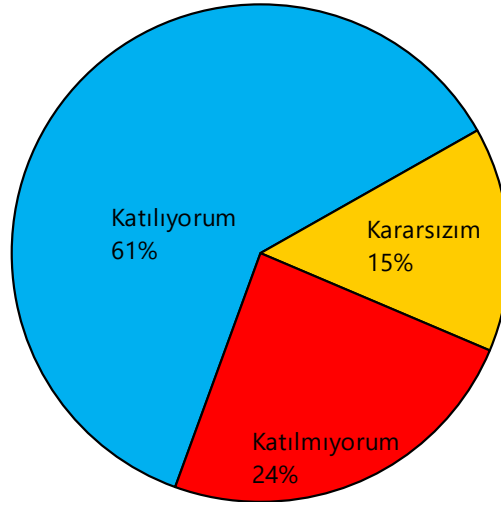
Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin konuları detaylı anlatıp anlatmadıkları konusundaki düşünceleri incelendiğinde %61'inin detaylı anlatmadıklarını düşündüğü, %14'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerinin konuları detaylı anlatmadıklarını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %44, Genç ilçesinde %67, Kiğı ilçesinde %54, Yayladere ilçesinde %48 ve Yedisu ilçesinde %45 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 67: Öğretmenlerim alanlarında çok daha bilgili olursa daha başarılı olurum.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin alan bilgilerinin yeterli olup olmadığı düşünceleri incelendiğinde %57'sinin yeterli olmadığını düşündüğü, %16'sının ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerinin alan bilgilerinin yeterli olmadığını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %47, Karlıova ilçesinde %61, Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %52 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

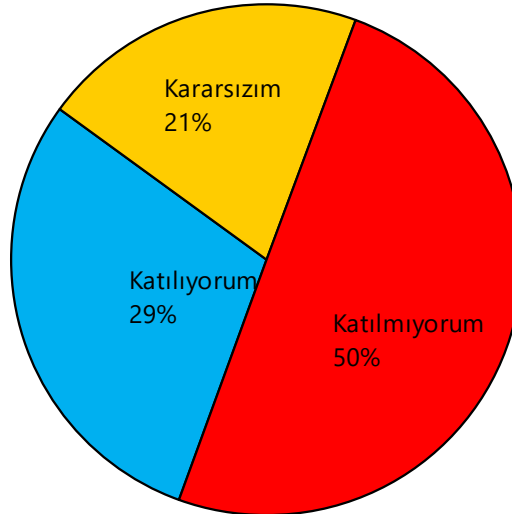
Soru 68: Öğretmenlerimin dersleri detaylı bir şekilde anlatabilecek her türlü imkâna sahip olursa daha başarılı olurum.

$x=2,37$ $SS=0,85$

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlerinin dersleri detaylı bir şekilde anlatabilecek her türlü imkâna sahip olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %61'inin sahip olmadığını düşündüğü, %15'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerinin dersleri detaylı bir şekilde anlatabilecek her türlü imkâna sahip olmadığını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %55, Karlıova ilçesinde %66, Yayladere ilçesinde %68 ve Yedisu ilçesinde %53 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

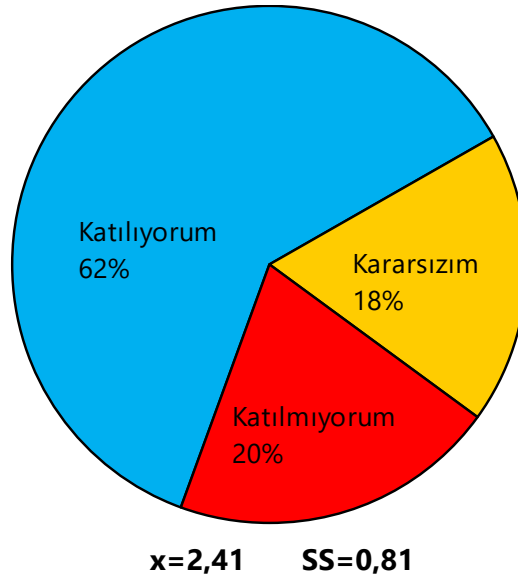
Soru 69: Öğretmenlerim ev ödevini çok verirse daha başarılı olurum.

$x=1,80$ $SS=0,87$

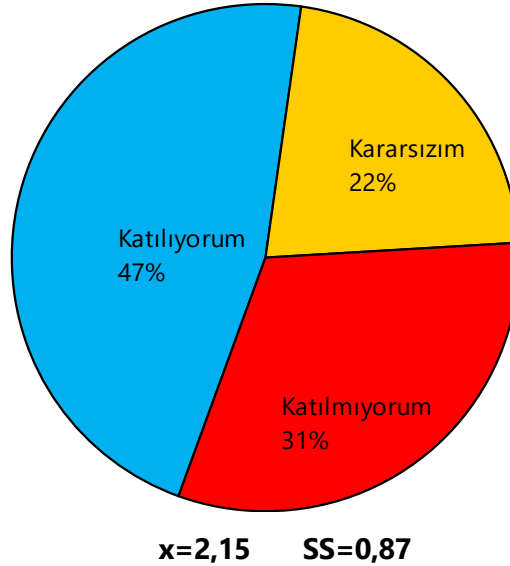
Araştırmaya katılan öğrencilerin ev ödevlerinin daha fazla verilmesi durumunda başarı seviyelerinin artıp artmayacağı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %29'unun artacağı yönünde görüş sahibi olduğu, %21'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ev ödevlerinin daha fazla verilmesi durumunda başarı seviyelerinin artacağını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %24, Genç ilçesinde %33, Kiğı ilçesinde %25, Solhan ilçesinde %34, Yayladere ilçesinde %45 ve Yedisu ilçesinde %13 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 70: Derslerde uygulama yapma imkânı olursa daha başarılı olurum.

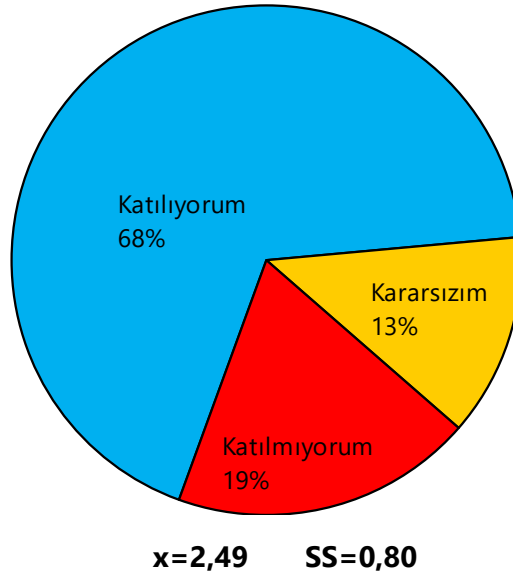
Araştırmaya katılan öğrencilerin derslerde uygulama yapma imkanları olursa daha başarılı olup olmayacağı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %62'sinin başarılı olacaklarını düşündükleri, %18'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak derslerde uygulama yapma imkanları olursa daha başarılı olacağını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %55 ve Yayladere ilçesinde %46 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 71: Dersler boş geçmezse daha başarılı olurum.

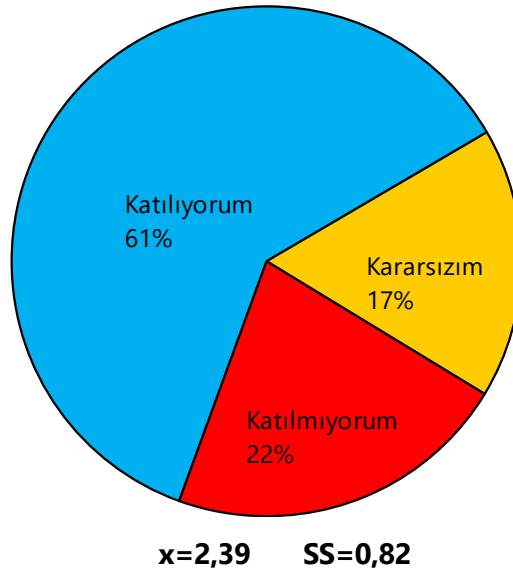
Araştırmaya katılan öğrencilerin derslerinin boş geçmesinin başarılarına olumsuz tesir edip etmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %47'sinin olumsuz tesir ettiğini düşündüğü, %22'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak derslerinin boş geçmesinin başarılarına olumsuz tesir ettiğini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %40, Karlıova ilçesinde %53, Solhan ilçesinde %51, Yayladere ilçesinde %32 ve Yedisu ilçesinde %42 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 72: Her derse kendi branş öğretmeni girerse daha başarılı olurum.

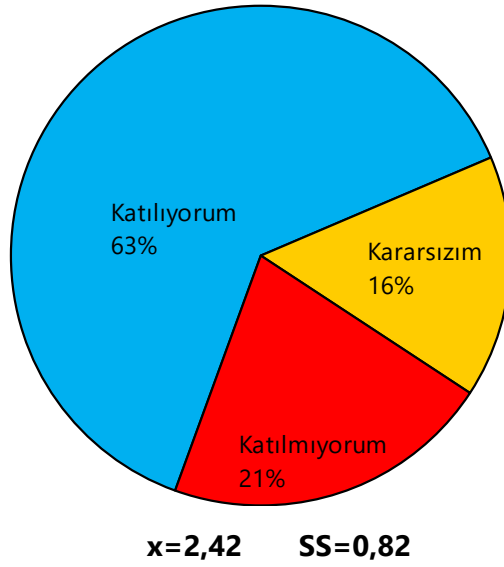
Araştırmaya katılan öğrencilerin her derse kendi branş öğretmenin girmesi durumunda başarılı olacağı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %68'inin başarısının artacağını, %13'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak her derse kendi branş öğretmenin girmesi durumunda başarılı olacağını ifade eden öğrencilerin oranı Karlıova ilçesinde %76, Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %75 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 73: Ders programına kitap okuma saatleri konulursa daha başarılı olurum.

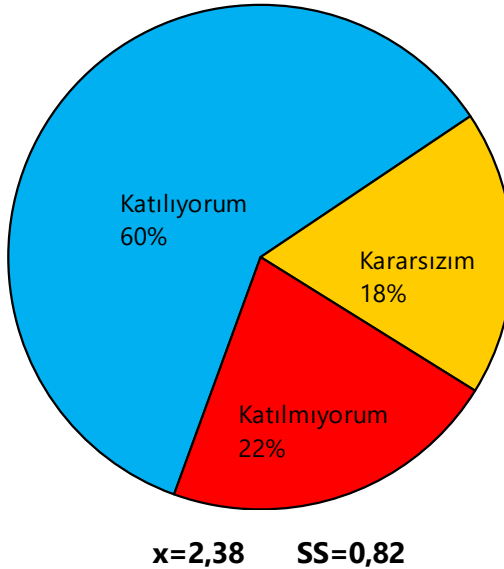
Araştırmaya katılan öğrencilerin ders programına kitap okuma saatlerinin konması durumunda başarısının etkilenip etkilenmeyeceği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %61'inin başarısının artacağını düşündüğü, %17'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ders programına kitap okuma saatlerinin konması durumunda başarısının artacağını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %52, Genç ilçesinde %65, Karlıova ilçesinde %72 ve Yayladere ilçesinde %69 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 74: Ders programına etüd/ders çalışma saatleri konulursa daha başarılı olurum.

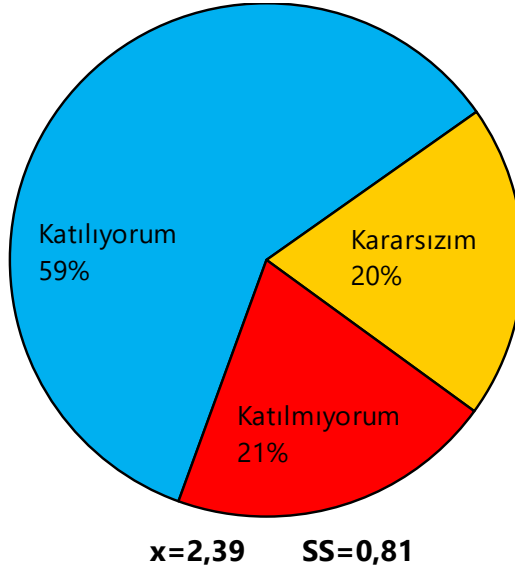
Araştırmaya katılan öğrencilerin ders programına etüd saatlerinin konması durumunda başarısının etkilenip etkilenmeyeceği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %63'ünün başarısının artacağını düşündüğü, %16'sının ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ders programına etüd saatlerinin konması durumunda başarısının artacağını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %53, Genç ilçesinde %68, Karlıova ilçesinde %70, Yayladere ilçesinde %55 ve Yedisu ilçesinde %51 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 75: Okul benim ahlaki gelişimimi tamamlamamı sağlayacaktır.

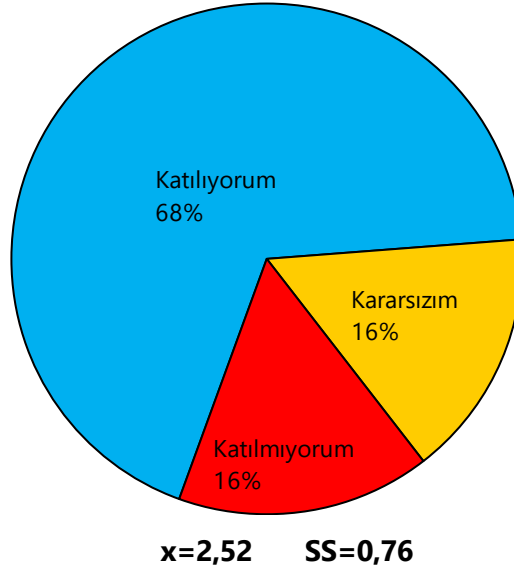
Araştırmaya katılan öğrencilerin ahlaki gelişimleri ile okul arasında ilişki olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %60'ının okulun kendilerinin ahlaki gelişimini tamamlayacağını düşündüğü, %18'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 76: Okul benim kişisel gelişimi tamamlamamı sağlayacaktır.

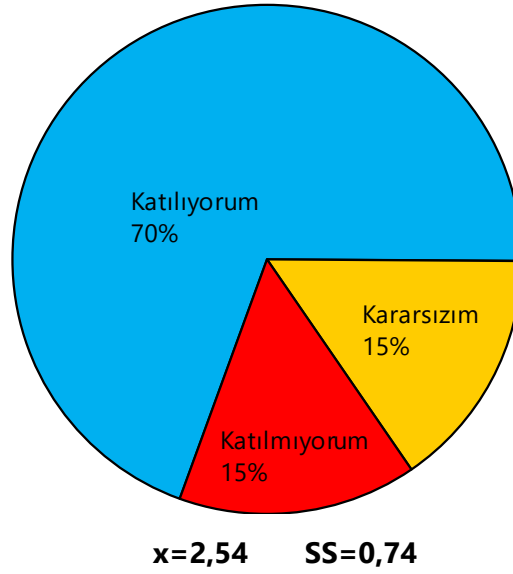
Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel gelişimleri ile okul arasında ilişki olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %59'unun okulun kendilerinin kişisel gelişimini tamamlayacağını düşündüğü, %20'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okulun kendilerinin kişisel gelişimini tamamlayacağını düşünen öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %52 ve Yayladere ilçesinde %79 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 77: Okul benim iyi bir insan/vatandaş olmamı sağlayacaktır.

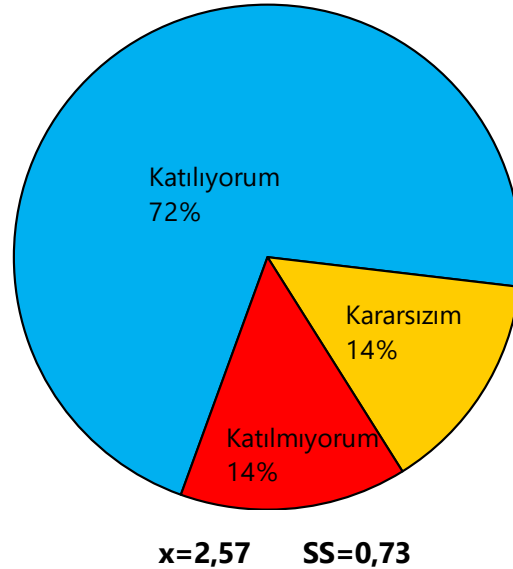
Araştırmaya katılan öğrencilerin iyi bir insan / vatandaş olmaları ile okul arasında ilişki olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %68'inin okulun kendilerinin iyi bir insan / vatandaş olmasını sağlayacağını düşündüğü, %16'sının ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okulun kendilerinin iyi bir insan / vatandaş olmasını sağlayacağını düşünen öğrencilerin oranı Genç ilçesinde %73, Kiğı ilçesinde %61, Solhan ilçesinde %71, Yayladere ilçesinde %76 ve Yedisu ilçesinde %68 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 78: Okul benim akademik başarı düzeyimin yükselmesini sağlayacaktır.

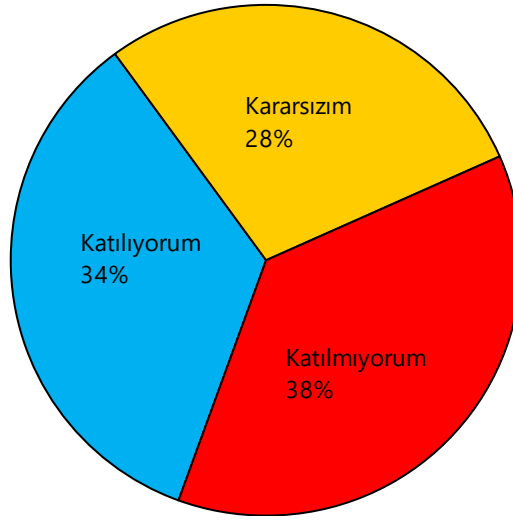
Araştırmaya katılan öğrencilerin okulun kendilerinin akademik başarısına katkıda bulunup bulunmayacağı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %70'inin akademik başarısının yükseleceğini düşündüğü, %15'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul eğitimiyle akademik başarısının yükseleceğini ifade eden öğrencilerin oranı Karlıova ilçesinde %65, Kiğı ilçesinde %62 ve Yayladere ilçesinde %81 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Soru 79: Okul benim iyi bir meslek sahibi olmamı sağlayacaktır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okulun kendilerine iyi bir meslek kazandırıp kazandırmayacağı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %72'sinin iyi bir meslek sahibi olacağını düşündüğü, %14'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okulun kendilerine iyi bir meslek kazandıracağını ifade eden öğrencilerin oranı Kiğı ilçesinde %52, Yayladere ilçesinde %90 ve Yedisu ilçesinde %77 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

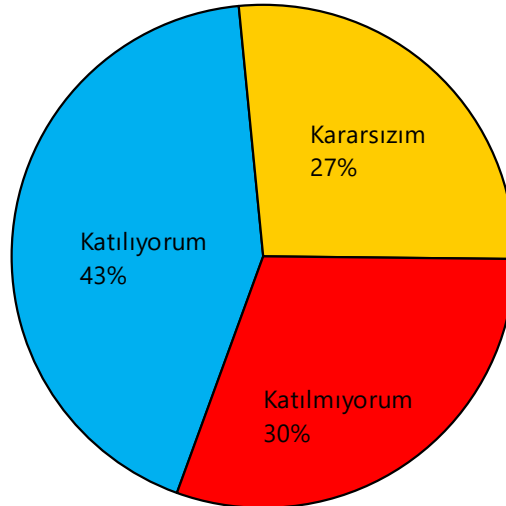
Soru 80: Okulum bütün beklentilerimi karşılıyor.

x=1,97 SS=0,85

Araştırmaya katılan öğrencilerin okullarının beklentilerini karşılayıp karşılamadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %34'ünün karşıladığını ifade ettiği, %28'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okullarının beklentilerini karşıladığını ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %29, Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %39 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

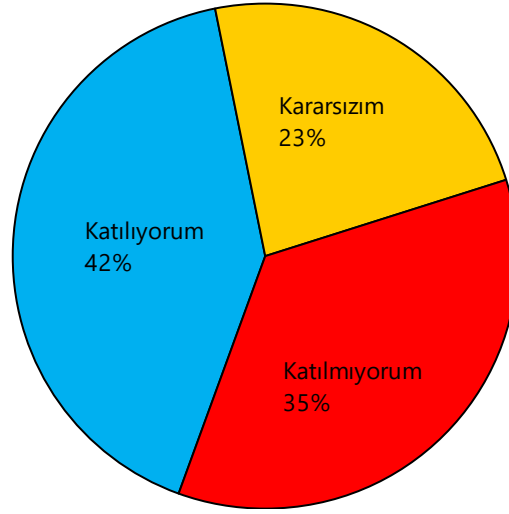
Soru 81: Okulumu her yönüyle çok seviyorum.

x=2,12 SS=0,85

Araştırmaya katılan öğrencilerin okullarını sevip sevmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %43'ünün okullarını her yönüyle çok sevdiği, %27'sinin ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okullarını her yönüyle çok sevdiğini ifade eden öğrencilerin oranı Bingöl Merkezde %39, Genç ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %37 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

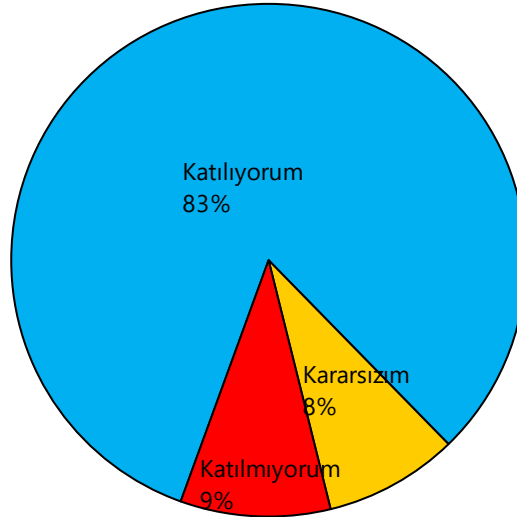
Soru 82: Tekrar okul seçme imkânım olsaydı yine bu okulu tercih ederdim.

x=2,06 SS=0,87

Araştırmaya katılan öğrencilerin tekrar okul seçme imkânları olsaydı yine okudukları okulu tercih edip etmeyecekleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %42'sinin tercih edecekleri, %23'ünün ise kararsız olduğu görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okudukları okulu tercih etmeyeceklerini ifade eden öğrencilerin oranı Adaklı ilçesinde %35, Solhan ilçesinde %47 ve Yedisu ilçesinde %15 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Soru 83: Üniversite mezunu olmak istiyorum.

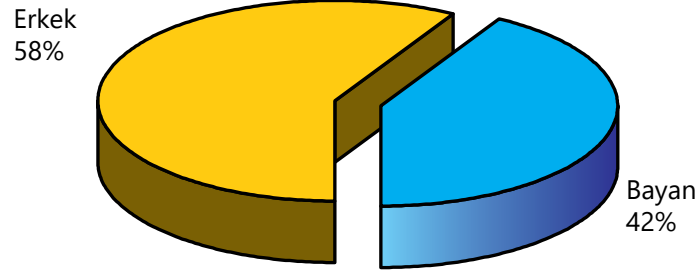
x=2,73 SS=0,62

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite mezunu olmak isteyip istemedikleri konusundaki düşünceleri incelendiğinde %83'ünün istedikleri, %8'inin ise kararsız olduğu görülmektedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

4.2. Öğretmen Anketleri

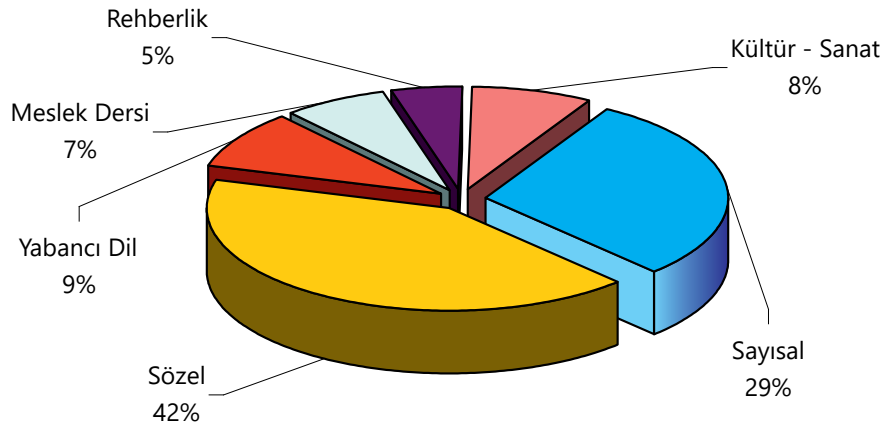
Araştırmaya muhtelif branşlardan toplam 500 öğretmen katılmıştır. Bu öğretmenlerin %58'i erkek ve %42'si bayan öğretmendir (Grafik 6). Öğretmenlerin cinsiyet yönünden sayıları arasındaki fark göz ardı edilebilir seviyededir.

Grafik 6: Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı.

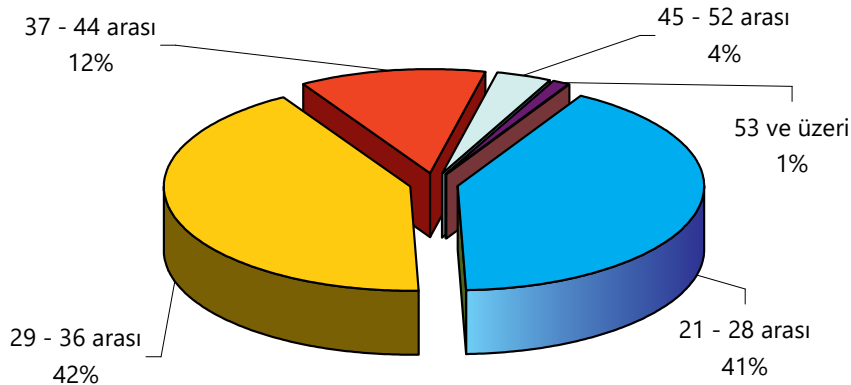
Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımları incelendiğinde %71'lik bölümünü sayısal ve sözel branşların oluşturduğu, %29'luk bölümünü ise diğer branşların oluşturduğu görülmektedir. Bu şekildeki dağılımın dengeli olduğu görülmektedir.

Grafik 7: Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı.

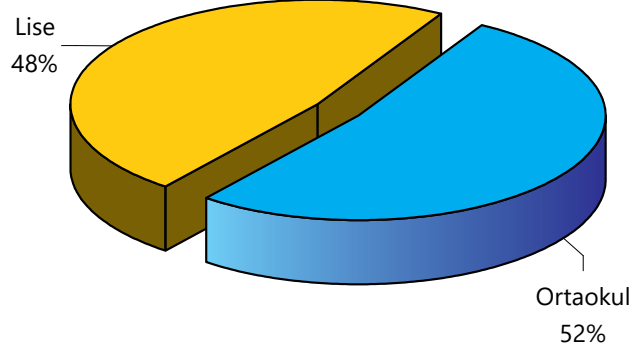
Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarının dağılımı incelendiğinde %41'inin 28 yaş altında olduğu, %42'sinin ise 29 – 36 yaş grubunda olduğu görülmektedir (Grafik 8). Bu kapsamda öğretmenlerin genelde genç kişiler olduğu anlaşılmaktadır. Ancak Bingöl ilinde mevcut öğretmen profili bu tablo ile uyumlu olduğundan, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaş dağılımının araştırma evreninin gerçekleri ile örtüştüğü sonucuna varılmaktadır.

Grafik 8: Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımı.

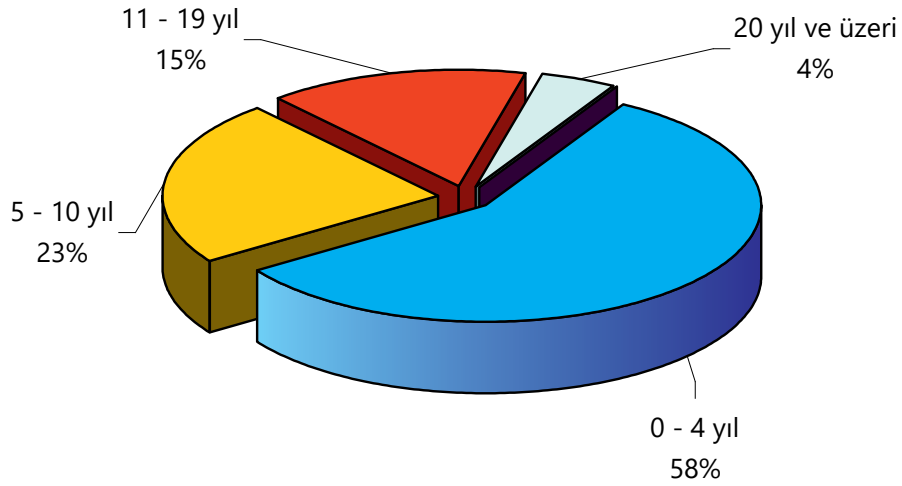
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretim türlerine göre dağılımı incelendiğinde %48'inin lise, %52'sinin ortaokul öğretmeni olduğu görülmektedir (Grafik 9). Bu tablo öğrencilerin dağılımı ile de uyumludur.

Grafik 9: Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretim türlerine göre dağılımı.

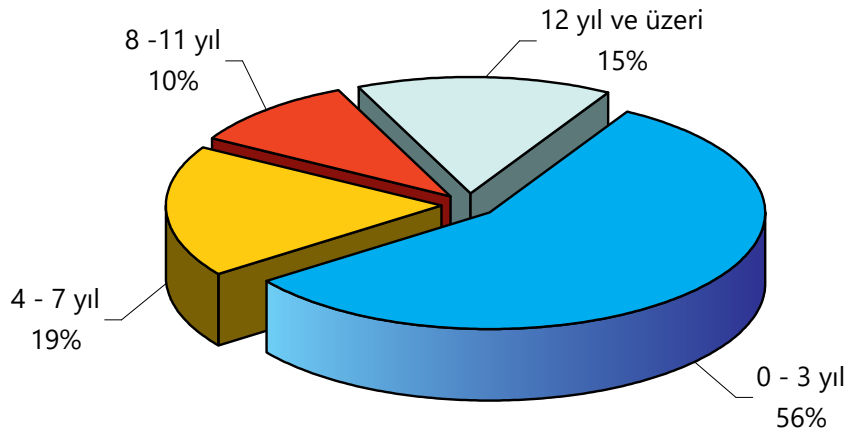
Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet sürelerinin dağılımı incelendiğinde %58'inin 4 yılın altında olduğu görülmektedir (Grafik 10). Bu kapsamda öğretmenlerin yarısından fazlasının az deneyimli olduğu anlaşılmaktadır. Ancak Bingöl ilinde mevcut öğretmen profili bu tablo ile uyumlu olduğundan, araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet süresi dağılımının araştırma evreninin gerçekleri ile örtüştüğü sonucuna varılmaktadır.

Grafik 10: Araştırmaya katılan öğretmenlerin genel hizmet sürelerine göre dağılımı.

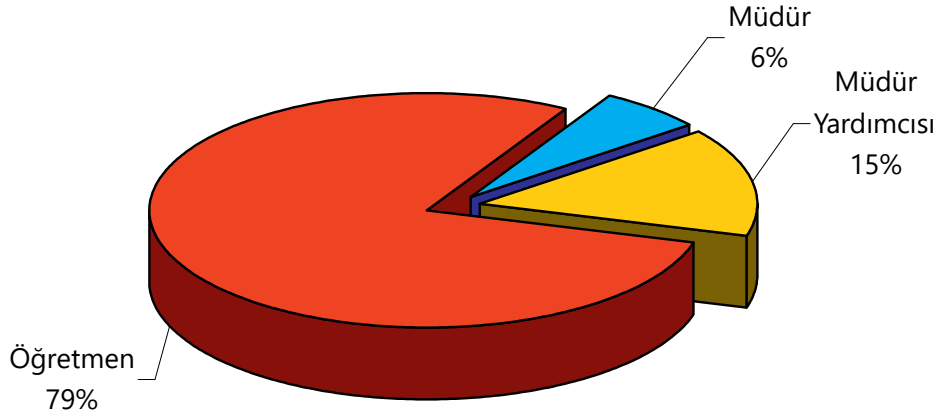
Araştırmaya katılan öğretmenlerin Bingöl'deki hizmet sürelerinin dağılımı incelendiğinde %56'sının 3 yılın altında olduğu görülmektedir (Grafik 11). Bingöl'de ortalama öğretmen sirkülasyon süresinin 2-3 yıl seviyesinde olduğu düşünüldüğünde bu durumun şaşırtıcı olmadığı anlaşılmaktadır.

Grafik 11: Araştırmaya katılan öğretmenlerin Bingöl hizmet sürelerine göre dağılımı.

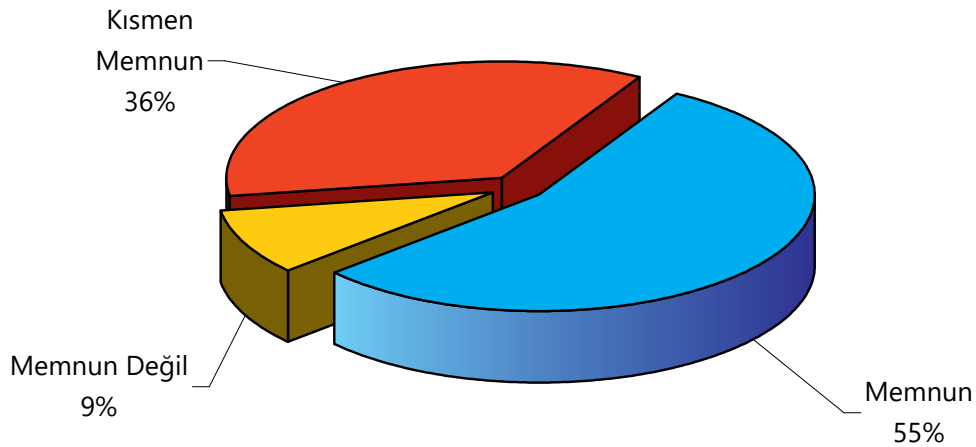
Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev dağılımı incelendiğinde %21'inin idareci %79'unun ise öğretmen olduğu görülmektedir (Grafik 12).

Grafik 12: Araştırmaya katılan öğretmenlerin görevlerine göre dağılımı.

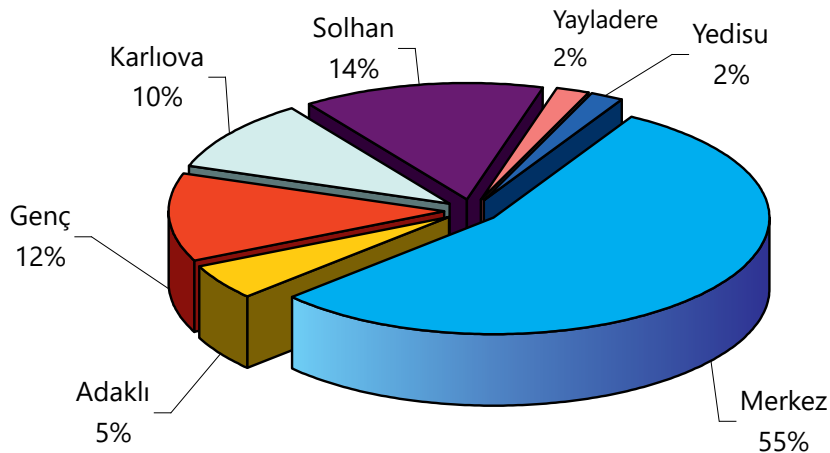
Araştırmaya katılan öğretmenlerin Bingöl'de bulunmaktan duydukları memnuniyet seviyesinin dağılımı incelendiğinde %55'inin memnun olduğu %45'inin ise kısmen memnun olduğu veya hiç memnun olmadığı görülmektedir (Grafik 13).

Grafik 13: Araştırmaya katılan öğretmenlerin Bingöl'de bulunma memnuniyetlerine göre dağılımı.

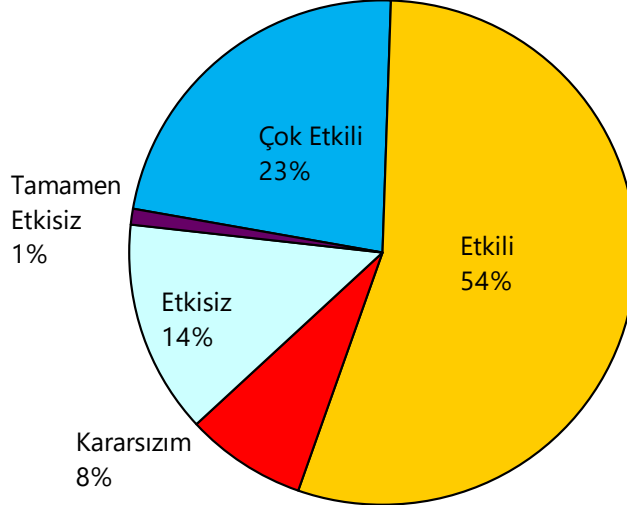
Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptığı yerlere göre dağılımı incelendiğinde %55'inin Bingöl Merkez ve %45'inin ilçelerde görev yaptığı görülmektedir (Grafik 14).

Grafik 14: Araştırmaya katılan öğretmenlerin ilçelere göre dağılımı.

Öğretmenlere “öğrencilerin başarısızlık nedenleri arasında hangisi sizce etkili” şeklinde yöneltilen soruya verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur.

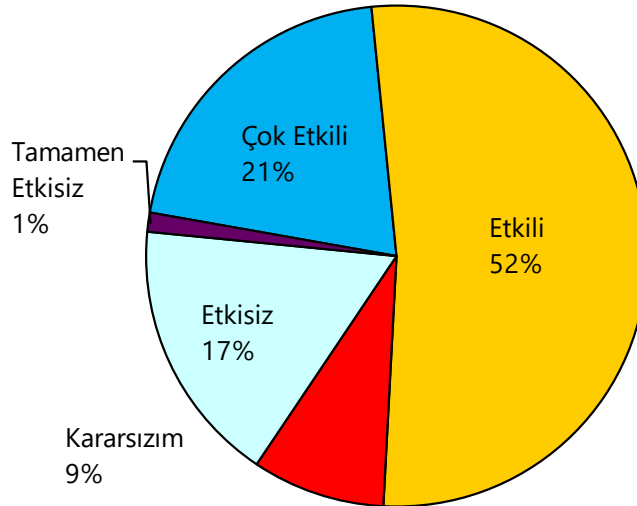
Seçenek 1: Öğrencilerin yazılı sınavlarındaki başarısızlığı.

$x=3,85$ $SS=0,96$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin yazılı sınavlarda başarısız olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %77'sinin başarısız olduğunu düşündüğü, %15'inin ise başarısız olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak başarısız olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %84, Karlıova ilçesinde %68, Solhan ilçesinde %89, Yayladere ve Yedisu ilçelerinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

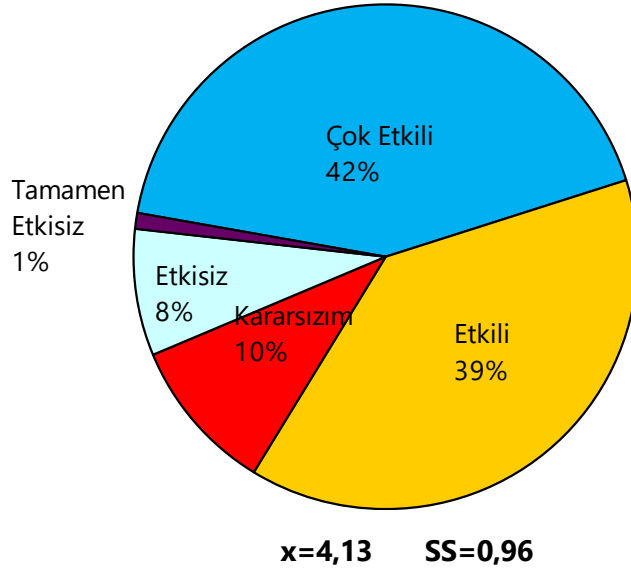
Seçenek 2: Öğrencilerin test sınavlarındaki başarısızlığı.

$x=3,74$ $SS=1,01$

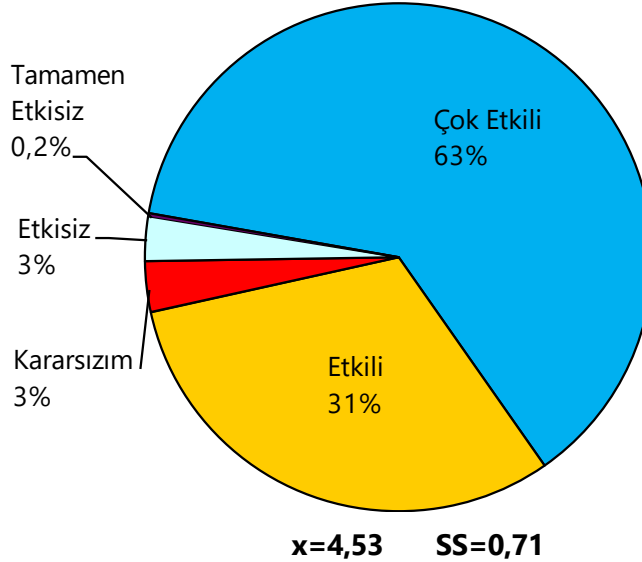
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin test sınavlarında başarısız olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %73'ünün başarısız olduğunu düşündüğü, %18'inin ise başarısız olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak başarısız olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %80, Solhan ilçesinde %86, Yayladere ve Yedisu ilçelerinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 3: Öğrencilerin yanlış alanlarda okuması.

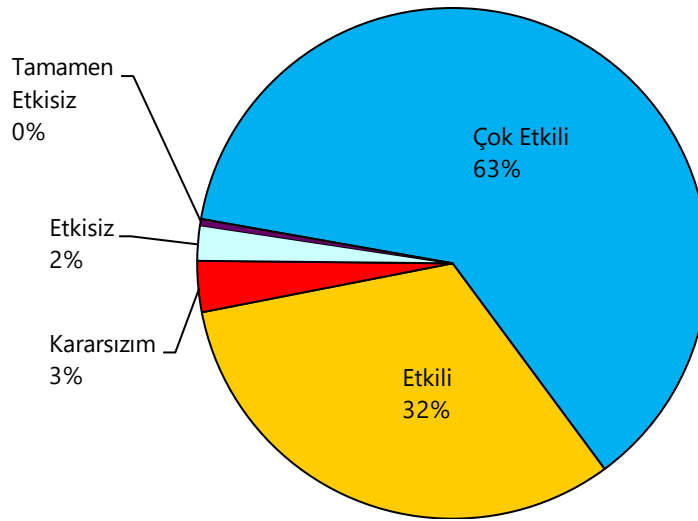
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin yanlış alanlarda okuyup okumadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %81'inin yanlış alanlarda okuduğunu düşündüğü, %9'unun ise yanlış alanlarda okumadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak yanlış alanlarda okuduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %60, Yayladere ilçesinde %70 ve Yedisu ilçesinde %70 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 4: Öğrencilerin derslere karşı ilgisizliği.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin derslere karşı ilgisizliğinin olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %94'ünün ilgisiz olduğunu düşündüğü, %3'ünün ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ilgisiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı, Yayladere ve Yedisu ilçelerinde %100 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

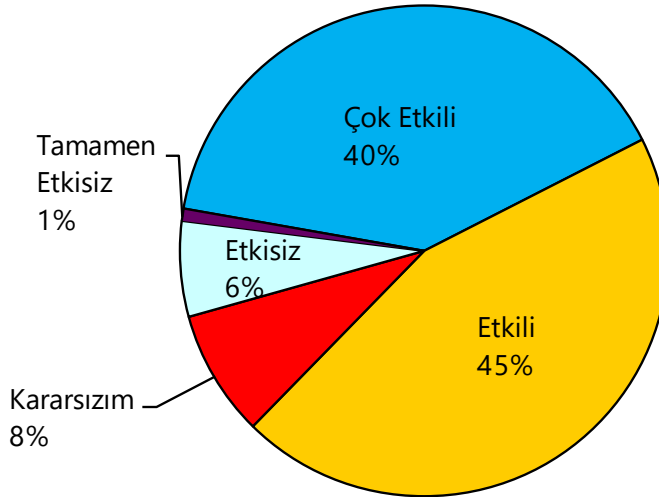
Seçenek 5: Öğrencilerin hedefsiz oluşu.

$x=4,53$ $SS=0,70$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin hedefsiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %95'inin hedefsiz olduğunu düşündüğü, %3'ünün ise hedefsiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

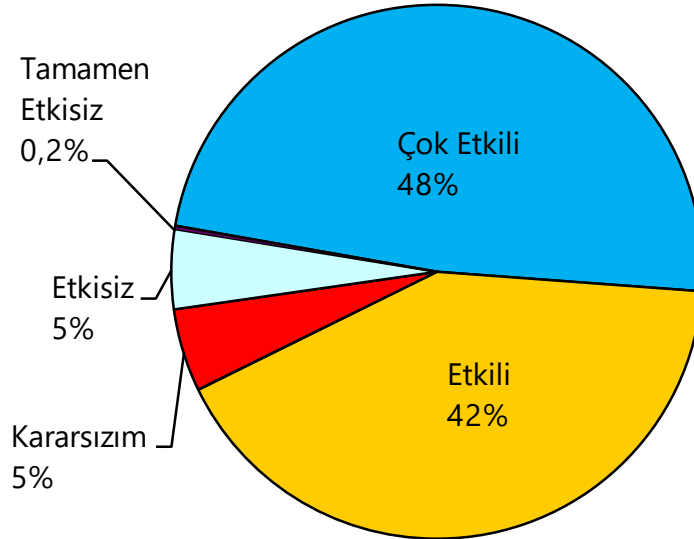
Seçenek 6: Öğrencilerin özgüven eksikliği.

$x=4,16$ $SS=0,88$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin özgüven eksikliğinin olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %85'inin özgüven eksikliğinin olduğunu düşündüğü, %7'sinin ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak özgüven eksikliğinin olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %75, Genç ilçesinde %94 ve Karlıova ilçesinde %69 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

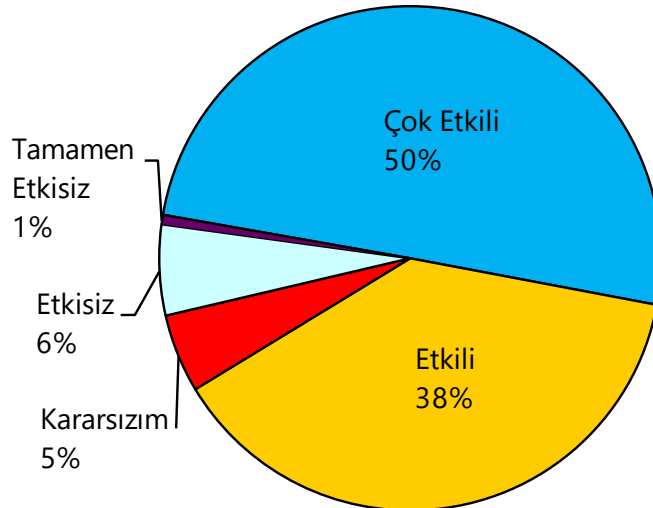
Seçenek 7: Öğrencilerin verimli ders çalışma yöntem ve tekniklerini bilmemesi.

$x=4,33$ $SS=0,80$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin verimli ders çalışma yöntem ve tekniklerini bilip bilmediğı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %90'ının bilmediğini düşündüğü, %5'inin ise bildiğini düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak bilmediğini düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %96, Genç ilçesinde %98, Karlıova ilçesinde %78, ve Yedisu ilçesinde %60 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değeriendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

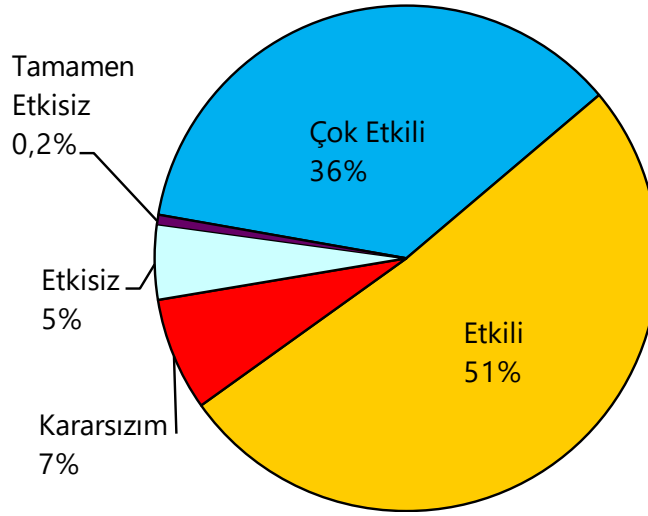
Seçenek 8: Öğrencilerin okuduğunu anlayamaması.

$x=4,32$ $SS=0,86$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin okuduğunu anlama problemi olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %89'unun olduğunu düşündüğü, %6'sının ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğrencilerin anlama problemi olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Yayladere ve Yedisu ilçesinde %100 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değeriendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

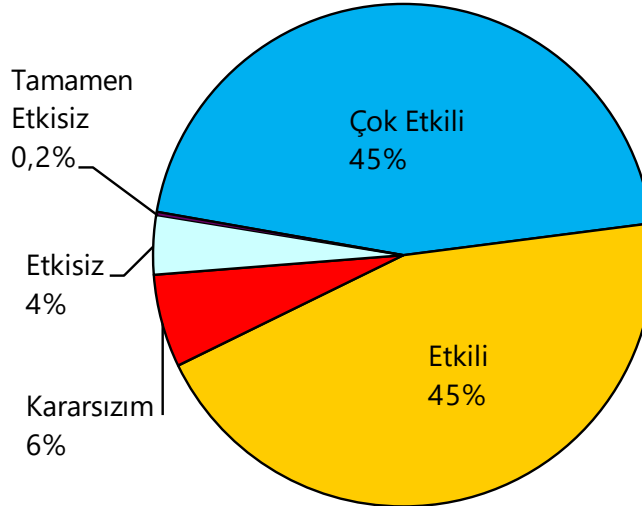
Seçenek 9: Öğrencilerin dikkat eksikliği.

$x=4,17$ $SS=0,81$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin dikkat eksikliğinin olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %87'sinin olduğunu düşündüğü, %5'inin ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak dikkat eksikliğinin olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %95, Yayladere ve Yedisu ilçesinde %100 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

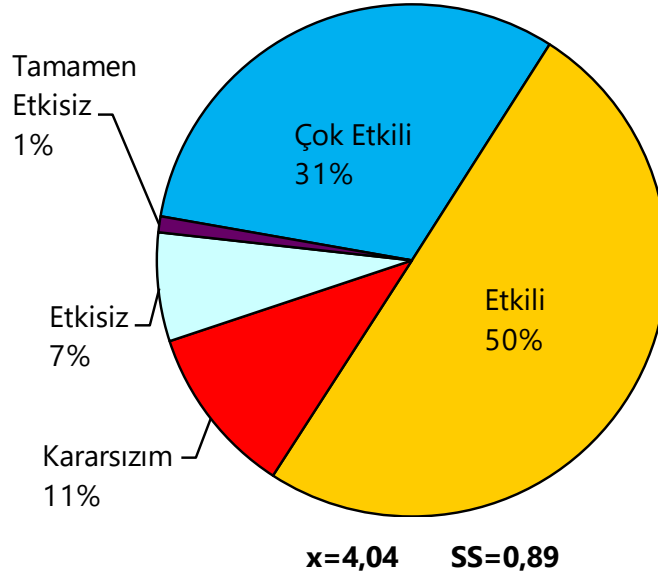
Seçenek 10: Öğrencilerin arkadaş grubu.

$x=4,31$ $SS=0,77$

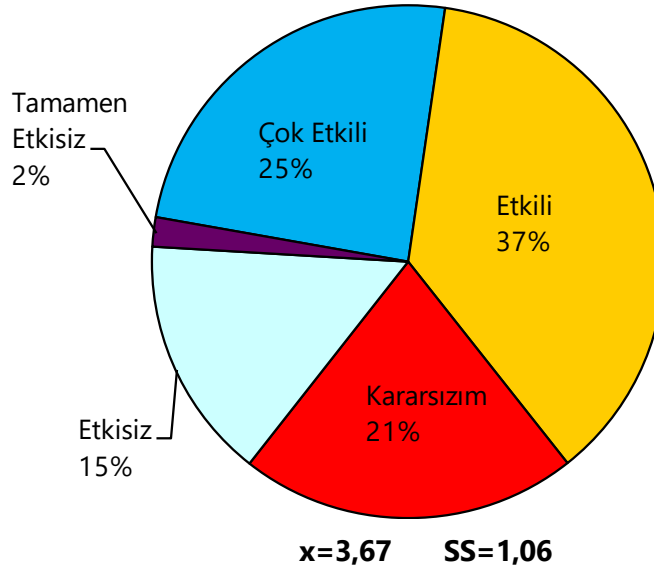
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin arkadaş grubunun genel başarısızlık nedenlerinden olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %90'ının etkili olduğunu düşündüğü, %4'ünün ise etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %80, Genç ilçesinde %82 ve Yayladere ilçesinde %60 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 11: Öğrencilerin derslerde not tutmayı bilmemesi.

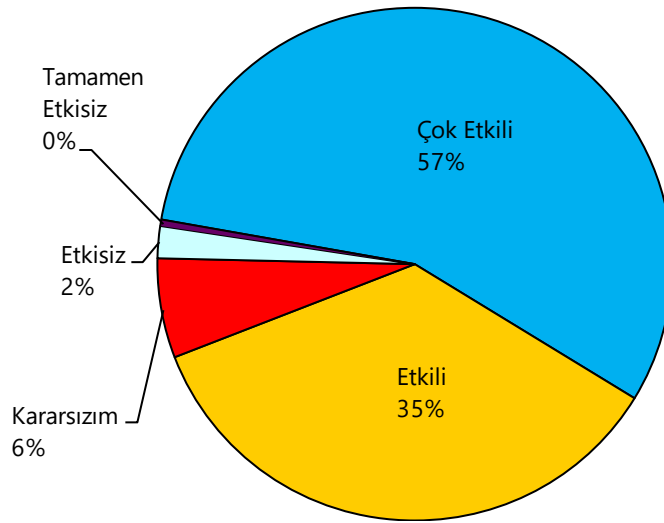
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin derslerde not tutmayı bilip bilmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %81'inin not tutmayı bilmediğini düşündüğü, %8'inin ise bildiğini düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğrencilerin not tutmayı bilmediğini düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %88 ve Yayladere ilçesinde %100 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 12: Öğrencilerin sosyal ve kültürel normlarda farklı tepki ve davranışları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, öğrencilerin sosyal ve kültürel normlardan farklı tepki ve davranışlarının olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde, %62'sinin olduğunu düşündüğü, %17'sinin ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğrencilerin sosyal ve kültürel normlardan farklı tepki ve davranışlarının olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %44, Yayladere ve Yedisu ilçesinde %40 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

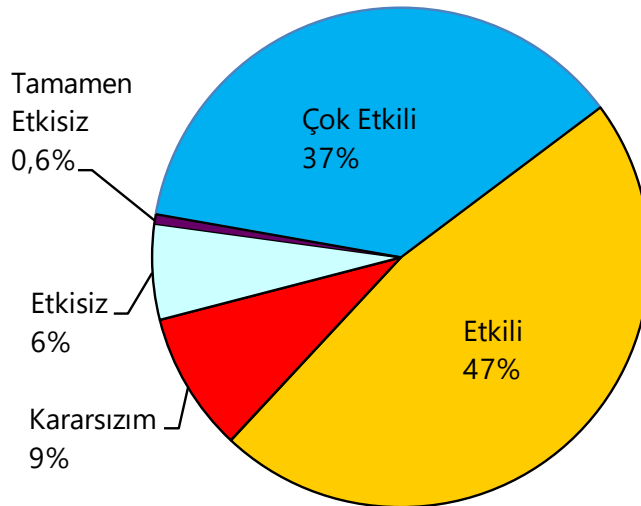
Seçenek 13: Öğrencilerin önceki eğitim kademelerinden/alt sınıflardan gelen alt yapı eksikliği.

$x=4,44$ $SS=0,74$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin önceki eğitim kademelerinden/alt sınıflardan gelen alt yapı eksikliklerinin genel başarıya etki edip etmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %91'inin etkili olduğunu düşündüğü, %2'sinin ise etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

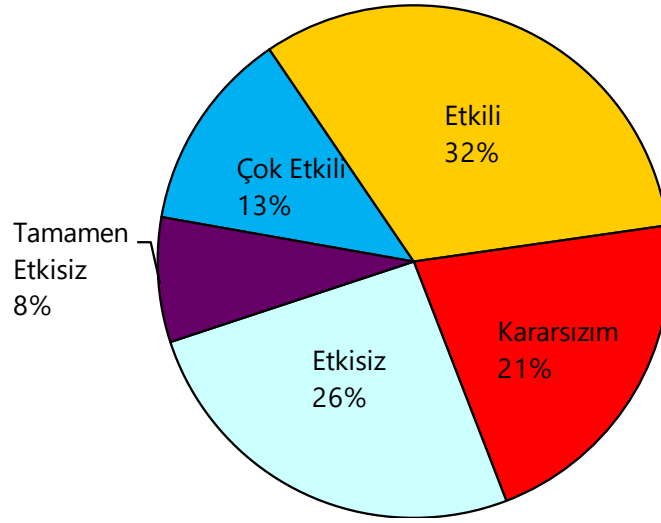
Seçenek 14: Öğrencilerin okula isteksiz gelişi.

$x=4,14$ $SS=0,86$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin okula isteksiz gelişi genel başarısızlık nedenlerinden olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %84'ünün etkili olduğunu düşündüğü, %7'sinin ise etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %76, Genç ilçesinde %77 ve Yayladere ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

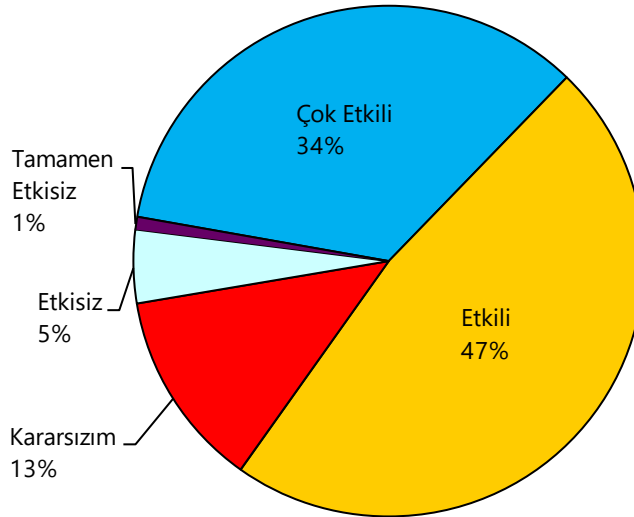
Seçenek 15: Öğrencilerin okuldan sonra bir işte çalışıyor olması.

x=3,16 SS=1,17

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bazı öğrencilerin okuldan sonra bir işte çalışıyor olmasının genel başarısızlık nedenlerinden olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %45'inin etkili olduğunu düşündüğü, %34'ünün ise etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Karlıova ilçesinde %54, Solhan ilçesinde %54, Yayladere ilçesinde %20 ve Yedisu ilçesinde %80 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

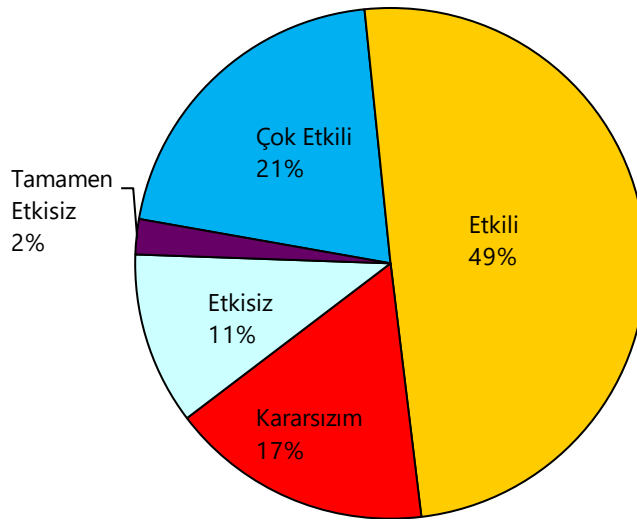
Seçenek 16: Öğrencilerin ailevî sorunları.

x=4,10 SS=0,85

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin ailevi sorunlarının genel başarısızlık nedenlerinden olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %82'sinin etkili olduğunu düşündüğü, %5'inin ise etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %72, Karlıova ilçesinde %90 ve Yayladere ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

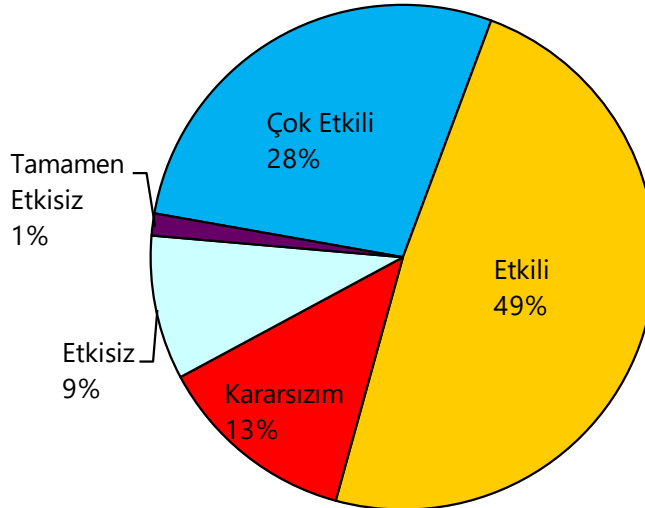
Seçenek 17: Öğrencilerin maddî yetersizlikleri.

$x=3,76$ $SS=0,97$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin maddi yetersizliklerinin genel başarısızlık nedenlerinden olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %70'inin etkili olduğunu düşündüğü, %13'ünün ise etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %56, Genç ilçesinde %61, Solhan ilçesinde %83 ve Yayladere ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

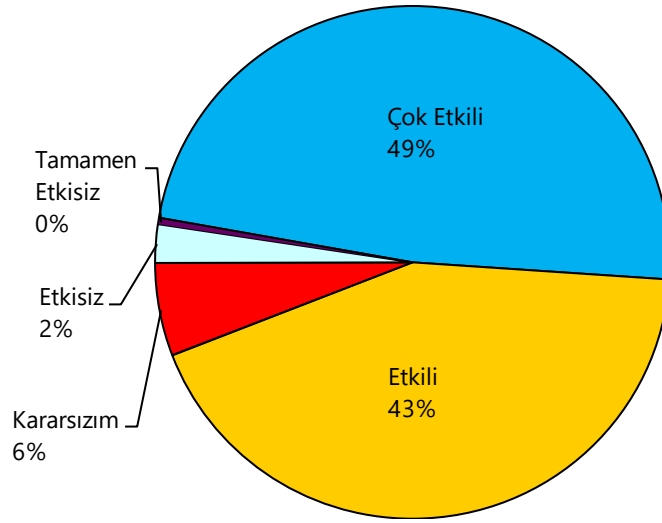
Seçenek 18: Öğrencilerin evde yeterli çalışma imkânlarının olmayışı.

$x=3,92$ $SS=0,95$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerin evde yeterli çalışma imkânlarının olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %77'sinin olmadığını düşündüğü, %11'inin ise olduğunu düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak yeterli çalışma imkânlarının olmadığını düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %84, Solhan ilçesinde %83, Yayladere ilçesinde %60 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

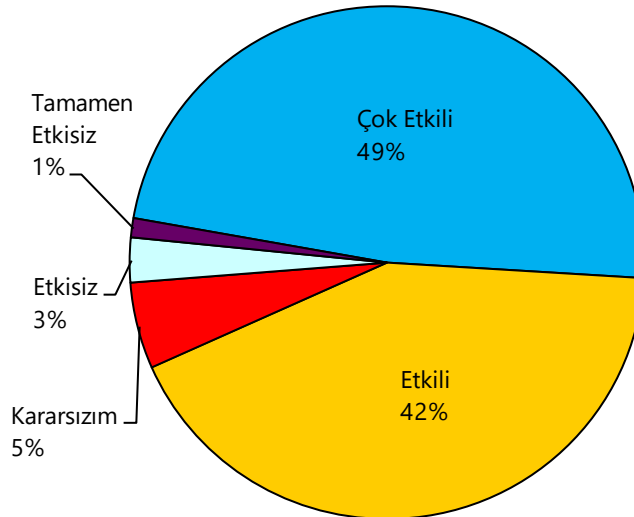
Seçenek 19: Ailelerin ilgisizliği.

$$x=4,36 \quad SS=0,74$$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerinin ailelerin eğitime ilgisiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %91'inin ilgisiz olduğunu düşündüğü, %3'ünün ise ilgisiz olmadığını düşündüğü görölmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ailelerin eğitime ilgisiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %84 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

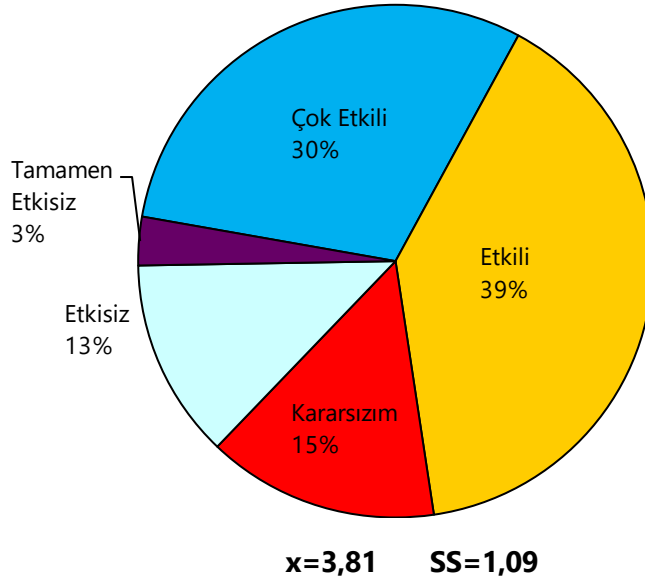
Seçenek 20: Ailelerin bilinçsizliği.

$$x=4,34 \quad SS=0,80$$

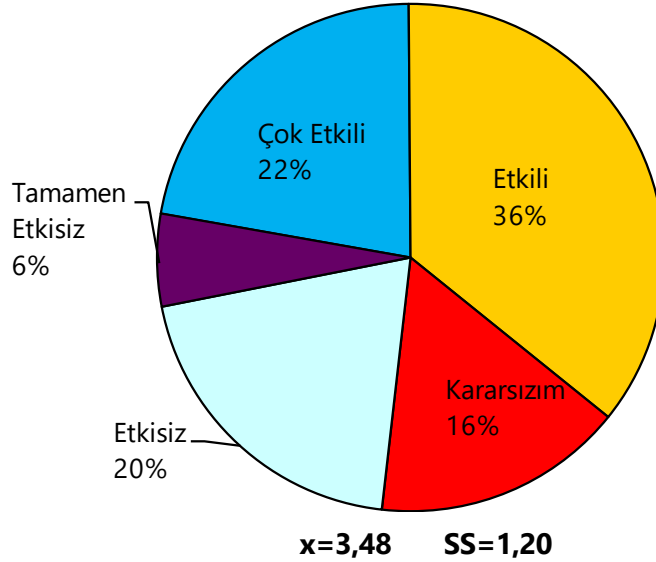
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerinin ailelerin bilinçsiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %91'inin bilinçsiz olduğunu düşündüğü, %4'ünün ise bilinçsiz olmadığını düşündüğü görölmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak ailelerin bilinçsiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %84, Karlıova ilçesinde %84 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi güçlü etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 21: Müfredatta yer alan ders konularının fazla olması.

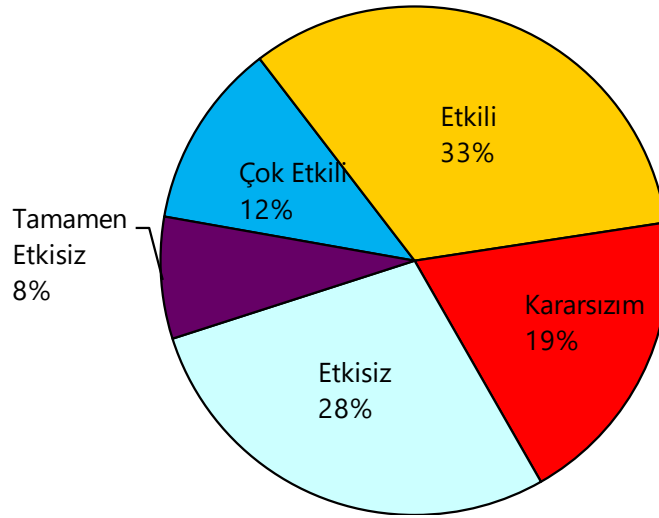
Araştırmaya katılan öğretmenlerin müfredatta yer alan konuların fazla olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %70'inin fazla olduğunu düşündüğü, %16'sının ise fazla olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak müfredatta yer alan konuların fazla olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %52, Karlıova ilçesinde %63 ve Yayladere ilçesinde %60 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 22: Ders kaynak kitaplarının yetersizliği.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders kaynak kitaplarının eksik olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %58'inin eksik olduğunu düşündüğü, %26'sının ise eksik olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak kaynak kitaplarının eksik olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %47, Solhan ilçesinde %73, Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %89 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

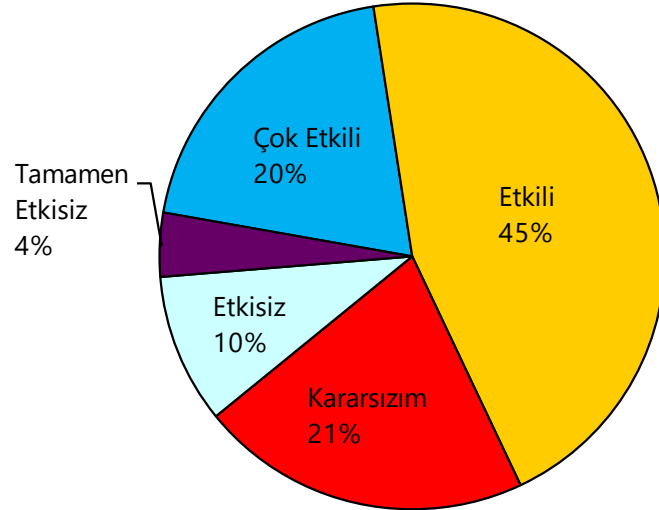
Seçenek 23: İnternet erişim imkânının yetersizliğı.

x=3,13 SS=1,17

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerinin internet erişim imkanlarının yetersiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %45'inin yetersiz olduğunu düşündüğü, %36'sının ise yetersiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak internet erişim imkanlarının yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %56, Karlıova ilçesinde %57, Solhan ilçesinde %57, Yayladere ilçesinde %30 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

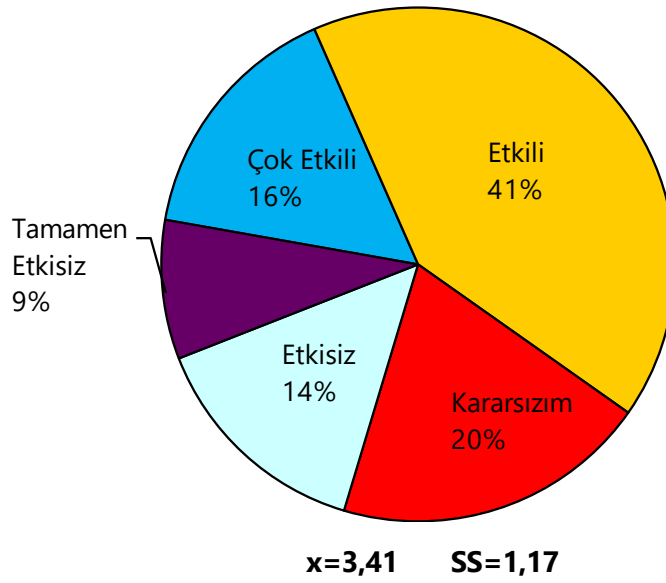
Seçenek 24: Bazı öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenip öğrenmediğine ilişkin ilgisizliğı.

x=3,67 SS=1,03

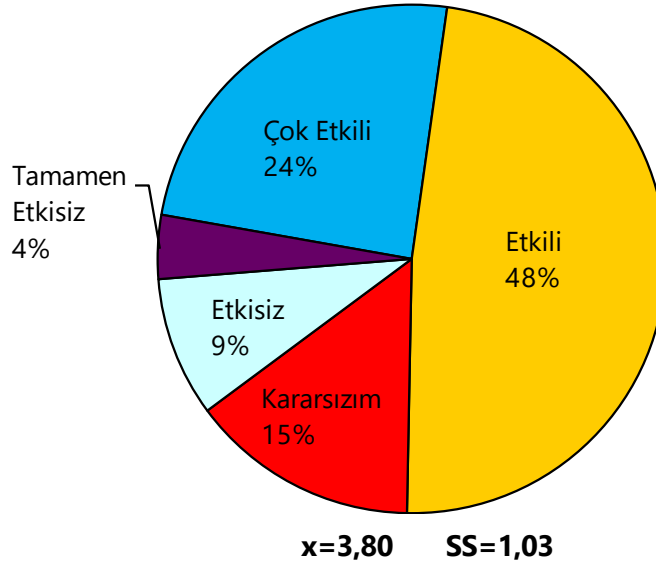
Araştırmaya katılan öğretmenlerin bazı öğretmenlerin, öğrencilerinin öğrenip öğrenmediğine ilişkin ilgisiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %65'inin ilgisiz olduğunu düşündüğü, %14'ünün ise ilgisiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğrencilerinin öğrenip öğrenmediğine ilişkin ilgisiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 25: Bazı ğretmenlerin alanlarında yetersiz oluşu.

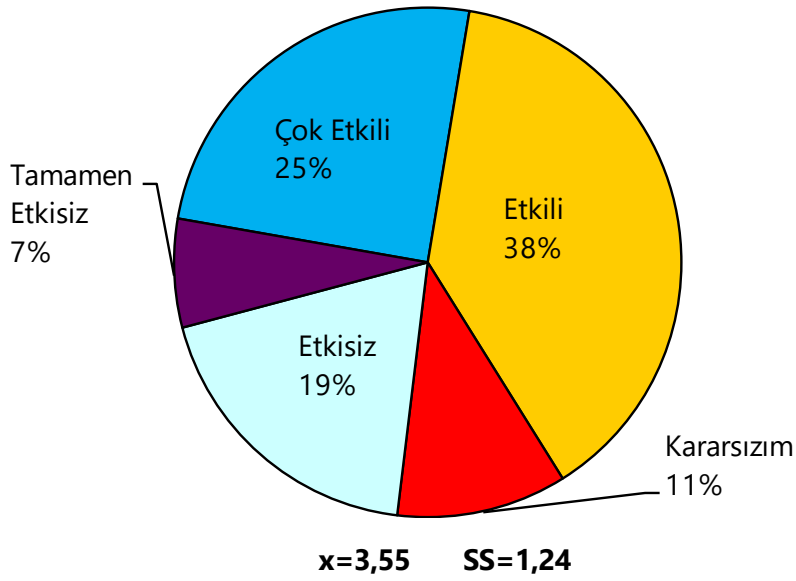
Araştırmaya katılan öğretmenlerin bazı öğretmenlerin alanlarında yetersiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %57'sinin yetersiz olduğunu düşündüğü, %23'ünün ise yetersiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğretmenlerin alanlarında yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %44, Karlıova ilçesinde %48, Yayladere ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 26: Bazı ğretmenlerin öğrencilerle iletişimde başarısız olması.

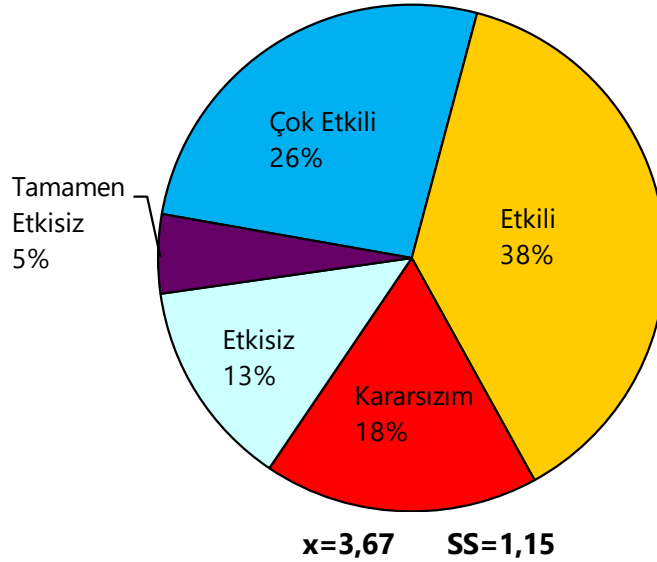
Araştırmaya katılan öğretmenlerin bazı öğretmenlerin öğrencilerle iletişimde başarısız olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %73'ünün başarısız olduğunu düşündüğü, %13'ünün ise başarısız olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak bazı öğretmenlerin öğrencilerle iletişimde başarısız olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %64, Genç ilçesinde %66, Yayladere ilçesinde %40 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 27: Sınıfların kalabalık olması.

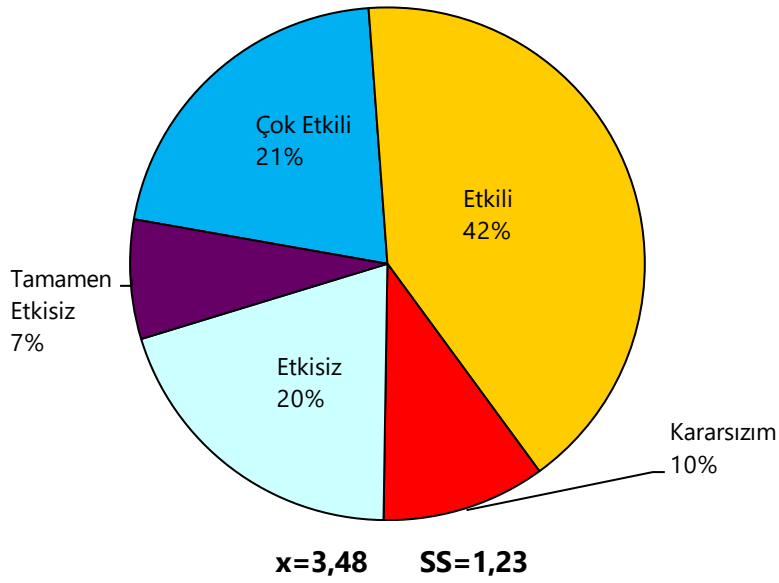
Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıfların kalabalık olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %63'ünün kalabalık olduğunu düşündüğü, %26'sının ise kalabalık olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak sınıfların kalabalık olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %29, Genç ilçesinde %69, Karlıova ilçesinde %56, Solhan ilçesinde %83, Yayladere ilçesinde %40 ve Yedisu ilçesinde %40 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 28: Okuldaki disiplinsizlik.

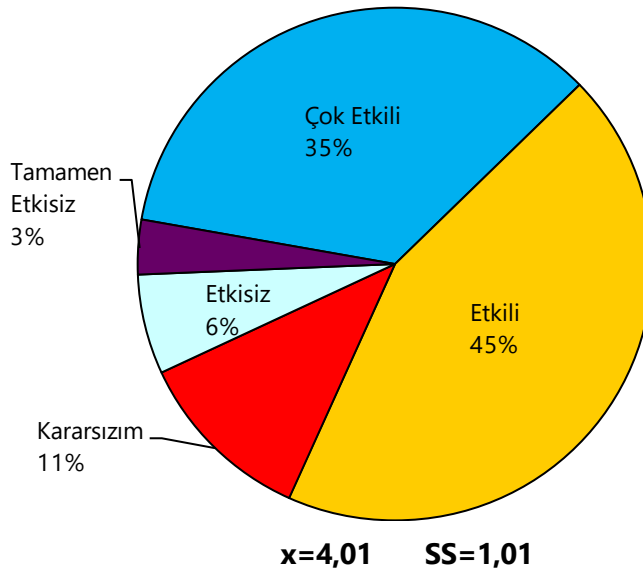
Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarda disiplinsizlik olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %64'ünün disiplinsizlik olduğunu düşündüğü, %18'inin ise disiplinsizliğin etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak disiplinsizlik olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Solhan ilçesinde %76, Yayladere ilçesinde %30 ve Yedisu ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 29: Okulun fiziksel olarak (sınıf, laboratuvar, kütüphane vb.) yetersiz olması.

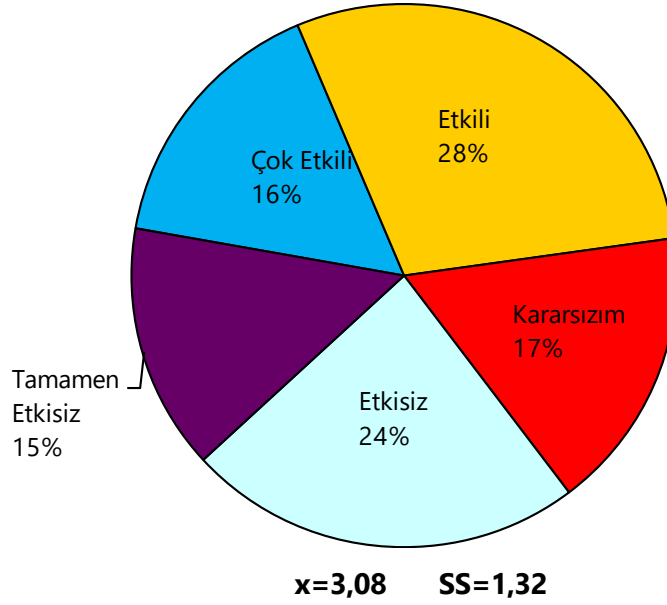
Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarının fiziksel olarak yetersiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %62'sinin yetersiz olduğunu düşündüğü, %28'inin ise yetersiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Solhan ilçesinde %73, Yayladere ilçesinde %70 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 30: Okul-veli işbirliğinin sağlanamaması.

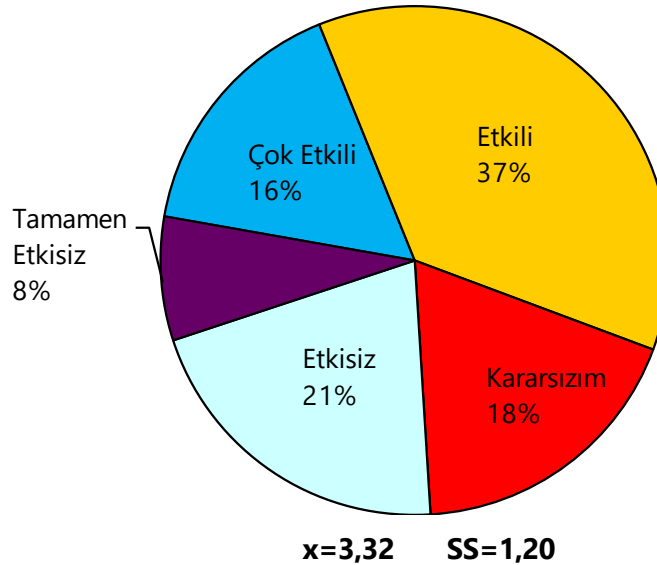
Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul-veli işbirliğinin sağlanıp sağlanmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %79'unun sağlanamadığını düşündüğü, %10'unun ise sağlandığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okul-veli işbirliğinin sağlanamadığını düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %88, Genç ilçesinde %69 ve Karlıova ilçesinde %88 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 31: Yaşanan terör olayları.

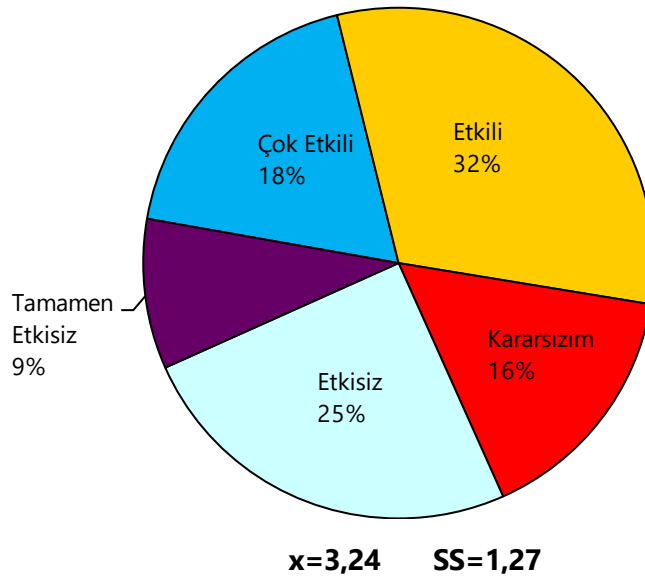
Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşanan terör olaylarının genel başarısızlık nedenlerinden olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %45'inin etkili olduğunu düşündüğü, %38'inin ise etkili olmadığını düşündüğü görölmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Karlıova ilçesinde %66, ve Yedisu ilçesinde %10 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 32: Tecrübesiz öğretmenlerin derslere girmesi.

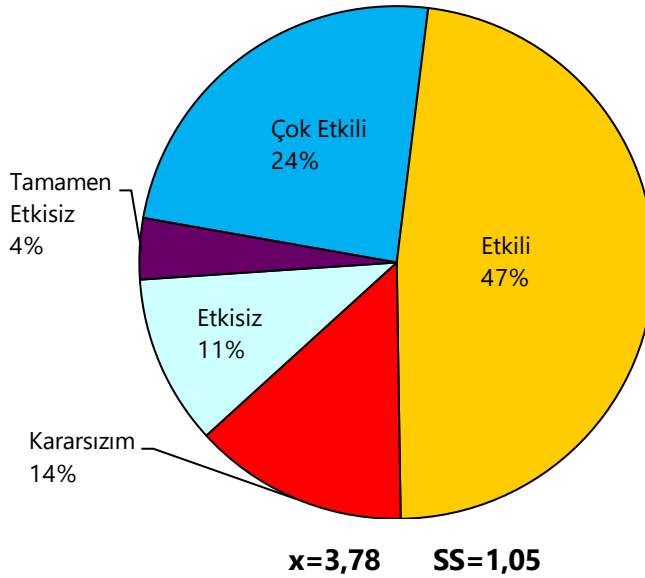
Araştırmaya katılan öğretmenlerin tecrübesiz öğretmenlerin derslere girip girmediği konusundaki düşünceleri incelendiğinde %53'ünün girdiğini düşündüğü, %29'unun ise katılmadığı görölmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak tecrübesiz öğretmenlerin derslere girdiğini düşünen öğretmenlerin oranı Solhan ilçesinde %69 ve Yedisu ilçesinde %80 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 33: Öğrencinin dil problemi yaşaması.

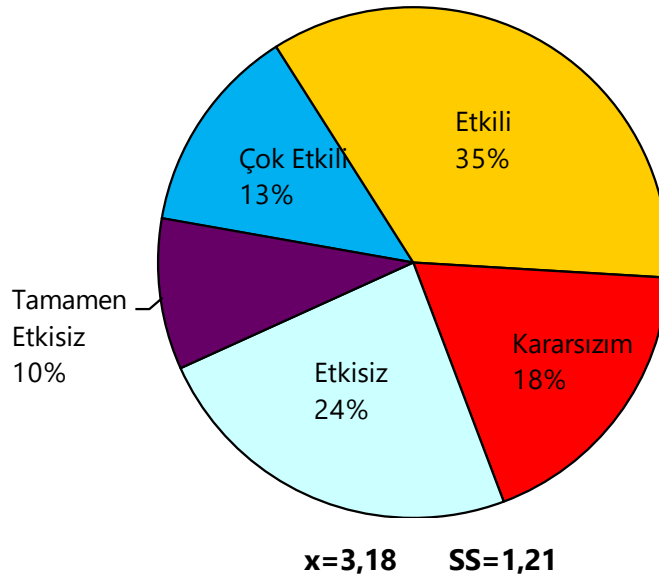
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerinin dil problemi yaşayıp yaşamadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %50'sinin yaşadığını düşündüğü, %34'ünün ise dil faktörünün etkili olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak dil faktörünün etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %32, Karlıova ilçesinde %69, Yayladere ilçesinde %40 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 34: Öğrenciler için çevrede model oluşturacak kişilerin az olması.

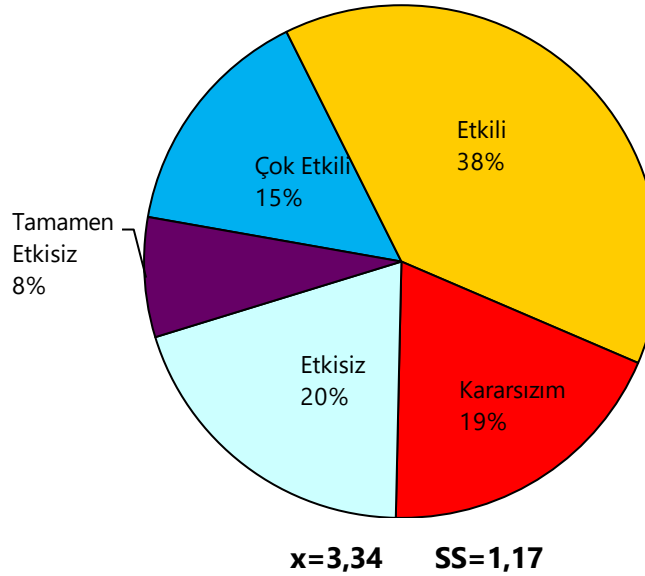
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenciler için çevrede model oluşturacak kişilerin yeterli sayıda olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %72'sinin yetersiz olduğunu düşündüğü, %15'inin ise yeterli olduğunu düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak rol modellerin yeterli olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %88, Karlıova ilçesinde %88, Yayladere ilçesinde %90 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 35: Okul idaresinin yetersizliği.

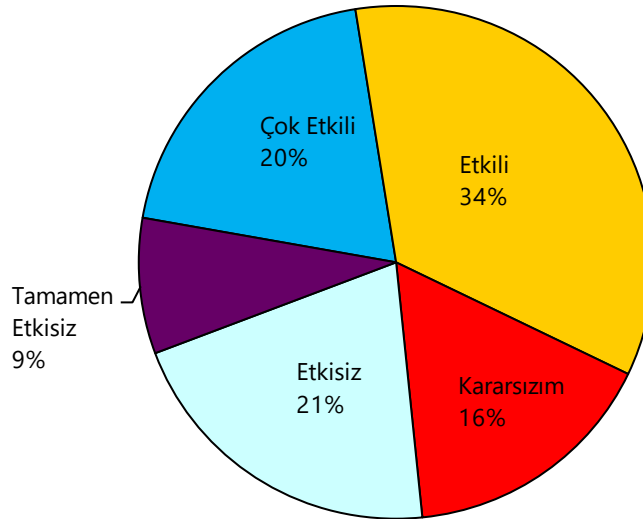
Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarının idaresinin yetersiz olup olmadığı konusunda ki düşünceleri incelendiğinde %48'inin yetersiz olduğunu düşündüğü, %34'ünün ise yetersiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okullarının idaresinin yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %32, Genç ilçesinde %38, Karlıova ilçesinde %56, Solhan ilçesinde %70 ve Yayladere ilçesinde %30 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 36: Yönetici ve öğretmenler üzerindeki halk/çevre baskısı.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yönetici ve öğretmenler üzerinde halk/çevre baskısı olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %54'ünün baskı olduğunu düşündüğü, %27'sinin ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak çevre baskısı olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Karlıova ilçesinde %71, Yayladere ilçesinde %40 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

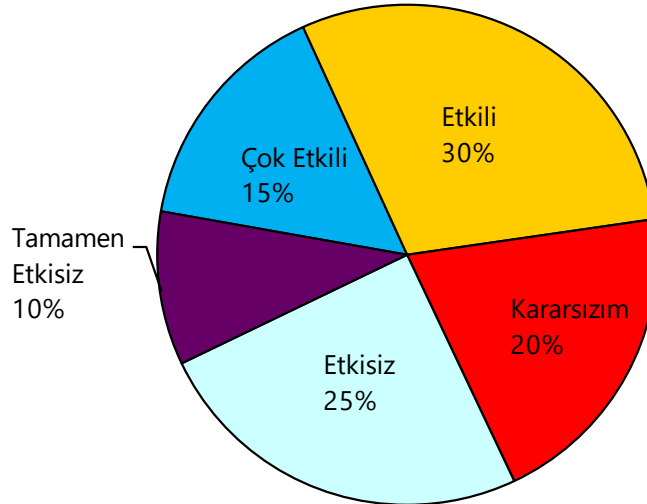
Seçenek 37: Rehberlik servisinin yetersizliği.

$x=3,36$ $SS=1,25$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin rehberlik servisinin yetersiz olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %54'ünün yetersiz olduğunu düşündüğü, %29'unun ise yetersiz olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak rehberlik servisinin yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %44, Genç ilçesinde %46, Yayladere ilçesinde %40 ve Yedisu ilçesinde %30 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

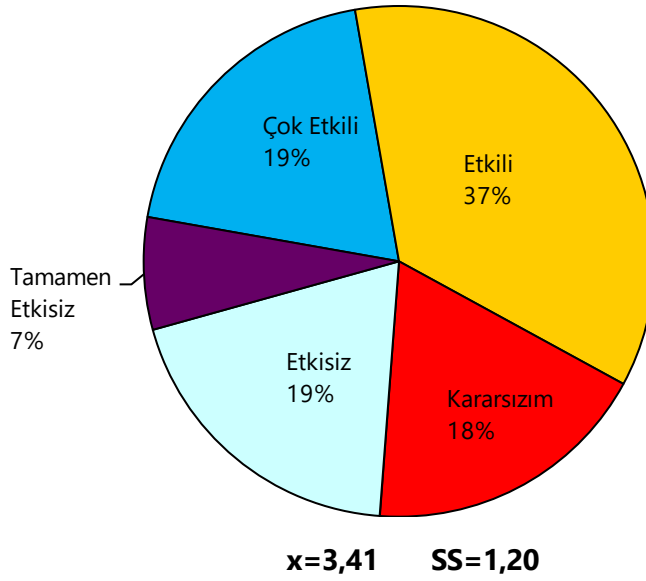
Seçenek 38: Okulların denetim eksikliği.

$x=3,16$ $SS=1,24$

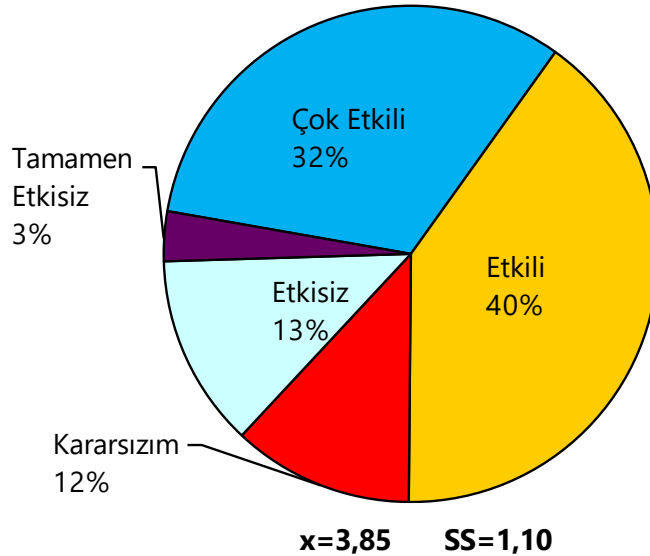
Araştırmaya katılan öğretmenlerin okullarda denetim eksikliği olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %45'inin olduğunu düşündüğü, %35'inin ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak okullarda denetim eksikliği olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %35, Karlıova ilçesinde %58, Solhan ilçesinde %58 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 39: Tecrübesez yöneticilerin yönetimde olması.

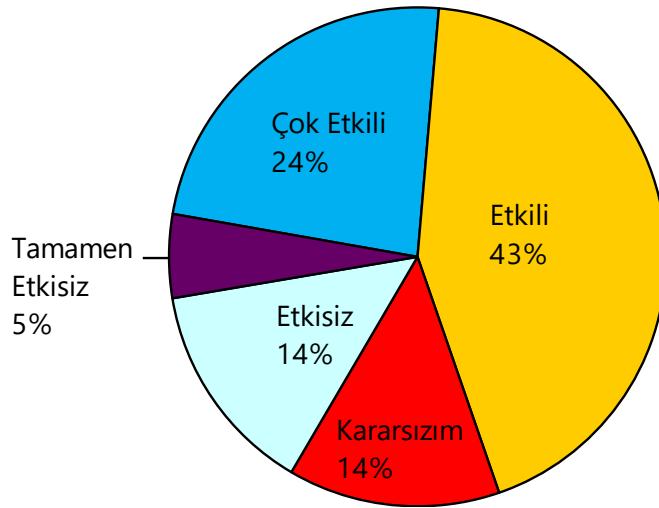
Araştırmaya katılan öğretmenlerin tecrübesez yöneticilerin yönetimde olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %55'inin tecrübesez yöneticilerin yönetimde olduğunu düşündüğü, %27'sinin ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak tecrübesez yöneticilerin yönetimde olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %76, Genç ilçesinde %43, Karlıova ilçesinde %62, Solhan ilçesinde %67, Yayladere ilçesinde %40 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 40: Öğretmenlerin bir an önce bölgeden kurtulma isteğı.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlerde bir an önce bölgeden kurtulma isteğinin olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %72'sinin kurtulmak istediklerini düşündüğü, %16'sının ise istemediklerini düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak diğer öğretmenlerin bölgeden kurtulmak istediklerini düşünen öğretmenlerin oranı Genç ilçesinde %58, Karlıova ilçesinde %88, Solhan ilçesinde %84 ve Yayladere ilçesinde %40 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

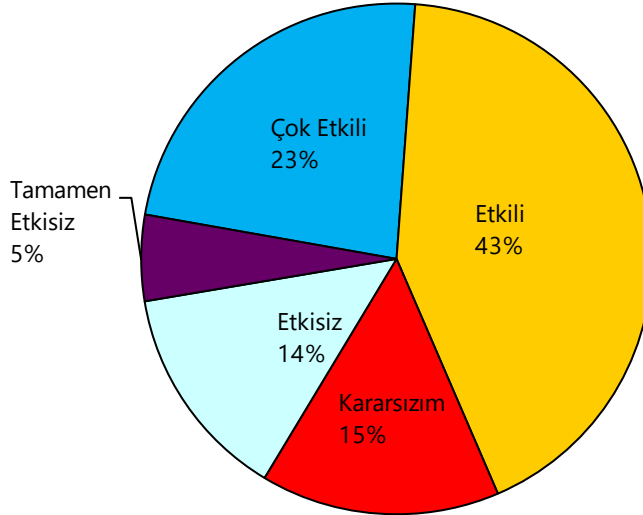
Seçenek 41: Öğretmenlerin öğrencilere ilişkin sorumluluk duymaması.

x=3,66 SS=1,14

Araştırmaya katılan öğretmenlerin diğer öğretmenlerde öğrencilerine ilişkin sorumluluk duygusunun eksik olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %67'sinin sorumluluk duygusunun eksik olduğunu düşündüğü, %19'unun ise eksik olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öğrencilerine ilişkin sorumluluk duygusunun eksik olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %60, Genç ilçesinde %55, Solhan ilçesinde %74, Yayladere ilçesinde %40 ve Yedisu ilçesinde %80 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

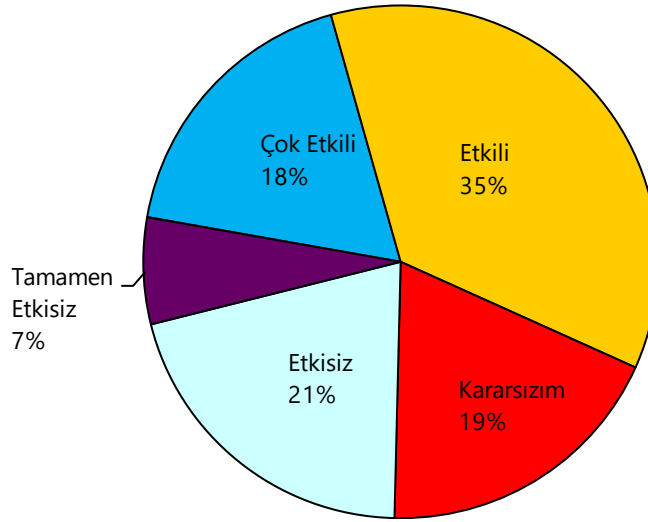
Seçenek 42: Öğretmenlerin öğrencilerin öğrenemeyeceğine ilişkin önyargıları.

x=3,65 SS=1,14

Araştırmaya katılan öğretmenlerin diğer öğretmenlerde öğrencilerinin öğrenemeyeceğine ilişkin önyargılarının olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %66'sının önyargılarının olduğunu düşündüğü, %19'unun ise olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak önyargılarının olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %42, Genç ilçesinde %52, Karlıova ilçesinde %76, Yayladere ilçesinde %50 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

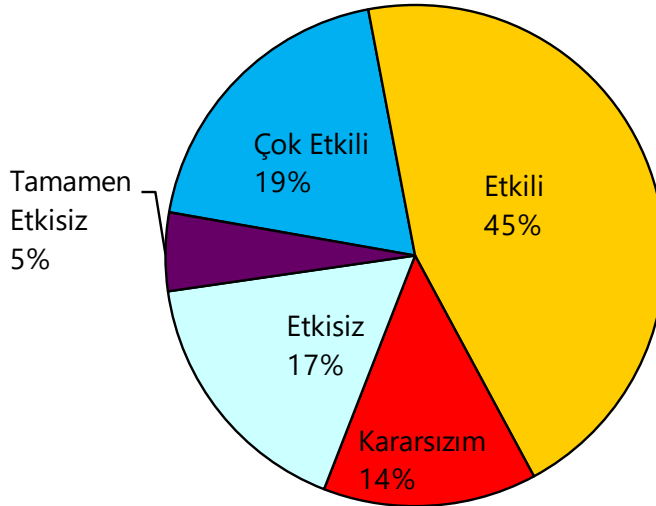
Seçenek 43: Öğretmenin öz yeterliğinin düşük olması.

x=3,38 SS=1,19

Araştırmaya katılan öğretmenlerin diğer öğretmenlerde öz yeterliliğın düşük olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %54'ünün düşük olduğunu düşündüğü, %27'sinin ise düşük olmadığını düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak öz yeterliliğın düşük olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Solhan ilçesinde %64 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değeriendirmesi nötr olarak yorumlanmıştır.

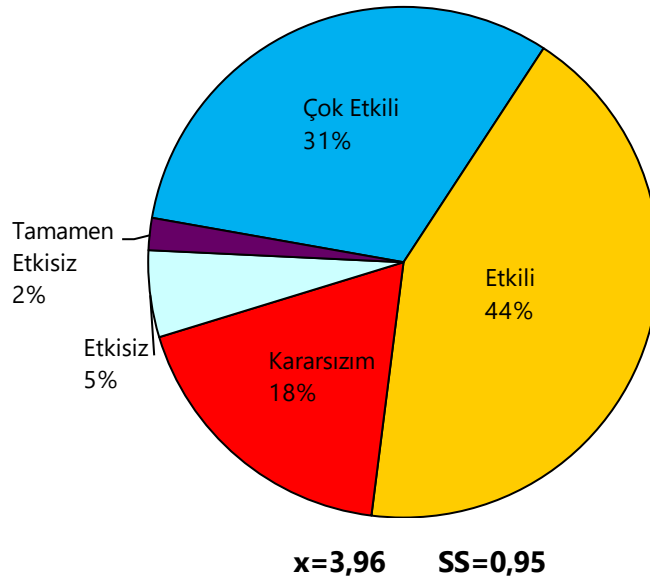
Seçenek 44: Çocukların kalabalık aileden gelmeleri.

x=3,57 SS=1,13

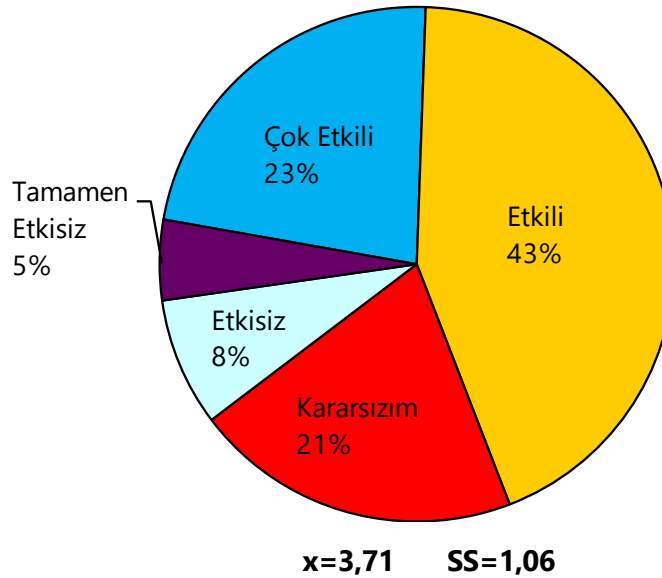
Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrencilerinin ailelerinin nüfusunun eğitim başarılarını etkileyip etkilemediğı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %64'ünün etkilediğini düşündüğü, %22'sinin ise etkilemediğini düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak çocukların aile nüfuslarının başarılarını etkilediğini düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %76, Genç ilçesinde %57, Karlıova ilçesinde %82, Solhan ilçesinde %79, Yayladere ilçesinde %30 ve Yedisu ilçesinde %90 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değeriendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 45: Bana göre her başarılı öğrencinin ardında bir ğretmen vardır.

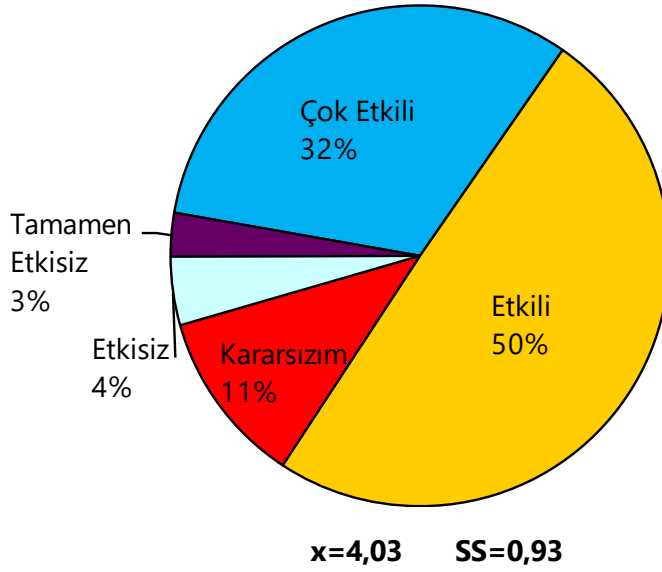
Araştırmaya katılan öğretmenlerin her başarılı öğrencinin ardında bir ğretmen olup olmadığı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %74'ünün olduğunu düşündüğü, %8'inin ise olmadığını düşündüğü görölmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak etkili olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %54, Solhan ilçesinde %84, Yayladere ilçesinde %40 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 46: Bana göre her ğrenci başarılı olur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin her öğrencinin başarılı olup olamayacağı konusundaki düşünceleri incelendiğinde %66'sının başarılı olabileceğini düşündüğü, %13'ünün ise olamayacağını düşündüğü görölmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak her öğrencinin başarılı olabileceğini düşünen öğretmenlerin oranı Adaklı ilçesinde %48, Genç ilçesinde %73, Solhan ilçesinde %73, Yayladere ilçesinde %40 ve Yedisu ilçesinde %20 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

Seçenek 47: Bana göre her ğrenci öğrenebilir

Araştırmaya katılan öğretmenlerin her öğrencinin öğrenip öğrenemeyeceği konusunda-ki düşünceleri incelendiğinde %81'inin öğrenebileceğini düşündüğü, %7'sinin ise öğrenemeyeceğini düşündüğü görülmektedir. Genel ortalamadan farklı olarak her öğrencinin öğrenebileceğini düşünen öğretmenlerin oranı Karlıova ilçesinde %74 ve Yayladere ilçesinde %50 seviyesindedir. Bu soruya verilen cevapların genel değerlendirmesi etken olarak yorumlanmıştır.

4.3. Genel Değerlendirme

Anket verilerinin detaylı analizleri iştıbu raporda EK-C ğrenci ve ğretmen Anketleri Analiz Raporu bölümünde detaylı olarak verilmişt olup bu blmde sadece dikkat çeken hususlar ele alınmıştır.

4.3.1 Öğrenci Anket Sonuçlarına Dair Analizler

Başarı Belgesi Alınması ile Günlük Ders alışma Süresi Arasındaki İliştı

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı belgesi almaları ile günlük ders çalışma süresi arasında Pearson Chi-Square testine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmektedir. Buna göre günde 1 saatten az ders çalışan öğrencilerin %51'i başarı belgesi almıştken, günde 1-3 saat arası ders çalışan öğrencilerin %68'inin ve günde 3-5 saat arası ders çalışan öğrencilerin %77'sinin başarı belgesi aldığı görülmektedir (Tablo 27).

Tablo 27: Öğrencilerin aldıkları başarı belgeleri ile günlük ders çalışma süreleri arasındaki ilişki analizi (Pearson Chi-Square Testi).

		Günlük Ders Çalışma Süresi				Toplam
		1 saatten az	1-3 saat arası	3-5 saat arası	5 saatten fazla	
Belge	Teşekkür	202	457	111	34	804
	Takdir	84	318	117	42	561
	Üstün Başarı	5	22	5	5	37
Toplam		291	797	233	81	1.402
Oran		%50,70	%68,29	%77,41	%71,05	

* Pearson Chi-Square =37,52 ve $p<,05$

Başarı Belgesi Alınması ile Kitap Okuma Alışkanlığı Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı belgesi almaları ile kitap okumaları arasında Pearson Chi-Square testine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmektedir. Buna göre hiç kitap okumayan öğrencilerin %53'ü başarı belgesi almışken, 1 saatten az kitap okuyan öğrencilerin %60'ının, 1-3 saat arası kitap okuyan öğrencilerin %65'inin, 3-5 saat arası kitap okuyan öğrencilerin %68'inin ve 5 saatten fazla kitap okuyan öğrencilerin %71'inin başarı belgesi aldığı görülmektedir (Tablo 28).

Tablo 28: Öğrencilerin aldıkları başarı belgeleri ile kitap okuma alışkanlığı arasındaki ilişki analizi (Pearson Chi-Square Testi).

		Haftalık Kitap Okuma Süresi					Toplam
		Hiç okumuyor	1 saatten az	1-3 saat arası	3-5 saat arası	5 saatten fazla	
Belge	Teşekkür	75	339	259	96	65	834
	Takdir	33	172	195	84	91	575
	Üstün Başarı	5	11	12	3	11	42
Toplam		113	522	466	183	167	1.451
Oran		%53,30	%60,35	%65,08	%68,54	%70,76	

* Pearson Chi-Square =49,45 ve $p<,05$

Başarı Belgesi Alınması ile Anne Eğitim Seviyesi Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı belgesi almaları ile annelerinin eğitim seviyeleri arasında Pearson Chi-Square testine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmektedir. Buna göre anneleri eğitilmiş olmayan öğrencilerin %59'u başarı belgesi almışken, anneleri ilkokul mezunu olan öğrencilerin %63'ünün, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin %67'sinin, anneleri lise veya üniversite mezunu olan öğrencilerin %78'inin başarı belgesi aldığı görülmektedir (Tablo 29).

Tablo 29: Öğrencilerin aldıkları başarı belgeleri ile annelerinin eğitim seviyesi arasındaki ilişki analizi (Pearson Chi-Square Testi).

		Anne Eğitim Seviyesi					Toplam
		Eğitim yok	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Belge	Teşekkür	308	373	102	45	9	837
	Takdir	170	256	82	52	18	578
	Üstün Başarı	17	16	3	6	2	44
Toplam		495	645	187	103	29	1459
Oran		59,42%	63,36%	67,03%	78,03%	78,38%	

* Pearson Chi-Square =26,72 ve p<,05

Başarı Belgesi Alınması ile Baba Eğitim Seviyesi Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı belgesi almaları ile babalarının eğitim seviyeleri arasında Pearson Chi-Square testine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmektedir. Buna göre babaları eğitilmiş olmayan öğrencilerin %57'si başarı belgesi almışken, babaları ilkokul mezunu olan öğrencilerin %60'ının, babaları ortaokul mezunu olan öğrencilerin %62'sinin, babaları lise mezunu olan öğrencilerin %67'sinin ve babaları üniversite mezunu olan öğrencilerin %86'sının başarı belgesi aldığı görülmektedir (Tablo 30).

Tablo 30: Öğrencilerin aldıkları başarı belgeleri ile babalarının eğitim seviyesi arasındaki ilişki analizi (Pearson Chi-Square Testi).

		Baba Eğitim Seviyesi					Toplam
		Eğitim yok	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Belge	Teşekkür	85	362	195	127	53	822
	Takdir	37	189	135	121	66	548
	Üstün Başarı	4	11	13	5	5	38
Toplam		126	562	343	253	124	1.408
Oran		%57,27	%60,24	%61,80	%67,47	%86,11	

* Pearson Chi-Square =45,41 ve p<,05

Başarı Belgesi Alınması ile Ailenin Aylık Gelir Seviyesi Arasındaki İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin başarı belgesi almaları ile babalarının eğitim seviyeleri arasında Pearson Chi-Square testine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmektedir. Buna göre ailelerinin aylık gelirinin 1.300 TL nin altında olan öğrencilerin %63'ü başarı belgesi almışken, ailesinin gelirinin 1.301-2.000 TL arasında olan öğrencilerin %69'unun, ailesinin gelirinin 2.001-3.000 TL arasında olan öğrencilerin %78'inin ve ailesinin gelirinin 3.001-4.000 TL arasında olan öğrencilerin %80'inin başarı belgesi aldığı görülmektedir (Tablo 31)

Tablo 31: Öğrencilerin aldıkları başarı belgeleri ile ailelerin aylık gelir seviyesi arasındaki ilişki analizi (Pearson Chi-Square Testi).

		Aylık Gelir Seviyesi					Toplam
		1300 TL ve altı	1301 2000 TL arası	2001 3000 TL arası	3001 4000 TL arası	4001 TL ve üzeri	
Belge	Teşekkür	168	80	68	21	17	354
	Takdir	137	66	53	27	24	307
	Üstün Başarı	10	4	8	6	0	28
Toplam		315	150	129	54	41	689
Oran		63,38%	68,81%	78,18%	80,60%	71,93%	

* Pearson Chi-Square = 16,46 ve $p < ,05$

Araştırmaya Katılan Öğrencilerle İlgili Diğer Tespitler

1. Öğrenci ailelerinin %70'inin gelir seviyesi eşdeğer hane kullanılabilir fert gelirine göre sıralı %20'lik gruplar sıralamasında en alt gruptadır. Buna göre ailelerin büyük bölümünün gelir seviyesi çok düşüktür. Ailenin gelir seviyesi ile öğrencilerin ders başarıları arasında doğrusal bir ilişki mevcut olup, gelir seviyesi yüksek olan ailelerin çocukları daha fazla başarılı olmaktadır.
2. Annelerin %80 inin eğitim seviyesi ilkökul mezunu veya eğitimsiz olup, öğrencilere nitelikli bir ders desteği sağlaması söz konusu değildir. Araştırma bulgularına atfen, anneleri eğitilmiş olan öğrencilerin ders başarısının diğer öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür.
3. Öğrencilerin yarısının eğitim ve öğretimde babalarından nitelikli bir ders desteği alması mümkün değildir. Araştırma bulgularına atfen, babaları eğitilmiş olan öğrencilerin ders başarısının diğer öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür.
4. Öğrencilerin %5 inin hem annesi hem babası okuma ve yazma bilmemektedir. Bu gruptaki öğrencilerin ebeveynlerinden ders desteği alması mümkün değildir.
5. Öğrencilerin yarısına yakını kitap okumamaktadır. Ancak araştırma bulgularına atfen, kitap okumak ile ders başarıları arasında bir ilişki mevcuttur.
6. Öğrencilerin üçte biri günlük olarak ders çalışmamaktadır. Ancak araştırma bulgularına atfen, günlük düzenli ders çalışmak ile başarı arasında bir ilişki mevcuttur.
7. Öğrencilerin yarısı TEOG veya YGS sınavlarına yönelik olarak düzenli ders çalışma alışkanlığına sahip değildir.
8. Öğrencilerin yarısı kalabalık veya çok kalabalık ailelere mensuptur. Bu öğrencilerin sağlıklı ders çalışma ortamları büyük ölçüde bulunmamaktadır.
9. Standart ders programına ilave olarak takviye ders ve/veya özel ders alan öğrencilerin eğitimdeki başarıları yükselmektedir.
10. Öğrencilerin yarısından fazlası hafta sonu kurslarına düzenli olarak katılmamakta veya hiç katılmamaktadır.
11. Öğrencilerin %4 ü bölünmüş ailelere mensuptur.
12. Öğrencilerin yarısı sınavlarda başarı kaygısı yaşamakta olup en yoğun kaygı matematik ve fen derslerinde görülmektedir.

-
13. Öğretmenlerin öğrencileri sınav teknikleri ile doğru ve verimli ders çalışma yöntemleri hakkında eğitmesinde ve yönlendirmesinde eksiklikler vardır.
 14. Psikolojik sorunları olan öğrencilere yönelik rehabilitasyon çalışmalarında yetersizlikler ve buna bağlı olarak da sorunları ile yaşamaya devam eden öğrenciler mevcuttur.
 15. Sınıf içi disiplin ve sınıf yönetiminde yetersizlikler mevcut olup öğrencilerin yarısı bundan rahatsızlık duymaktadır. Buna ilave olarak gürültü ortamından kız öğrenciler erkek öğrencilere kıyasla daha fazla etkilenmektedir.
 16. Öğrencilerin okullarına ve derslerine karşı beslediği sevgi ve sempati yeterli değildir, her üç öğrenciden bir tanesi derslerini sevmemekte ve sıkılmaktadır.
 17. Öğrencilerin dikkate değer bir bölümünün evlerinde internet erişim imkanı bulunmamaktadır ve her üç öğrenciden biri ders çalışırken interneti yardımcı araç olarak kullanamadıklarından yakınmaktadır.
 18. Öğrencilerin %20'si yardımcı ders dokümanlarına erişememektedir.
 19. Öğrencilere yönelik sportif faaliyetler ile sosyal ve kültürel etkinlikler yeterli değildir.
 20. Okul kütüphanelerinin geliştirilmesine ihtiyaç vardır.
 21. Okulların genel tertip düzeni ile temizliklerinde eksiklikler mevcuttur.
 22. Evleri okula uzak olan öğrenciler ulaşım kaynaklı gerekçelerle bu durumdan olumsuz etkilenmektedir.
 23. Öğretmenler her öğrenciye eşit davranmamakta öğrenciler arasında ayırım yapmaktadır.
 24. Öğrenciler öğretmenlerinin kendilerine karşı hoşgörülü olmadıklarını ve yeterli seviyede özveriye sahip bulunmadıklarını düşünmektedir.
 25. Öğretmenlerin nitelikli ders anlatma yönünden eksiklikleri vardır ve bu durum öğrenciler tarafından fark edilmektedir.
 26. Öğrencilerin %60'ı öğretmenlerinin kendi branşlarında yetersiz olduğunu ve bu durumun kendi başarılarına olumsuz tesir ettiğini düşünmektedir.
 27. Derslerde yeterli seviyede uygulama yapılmamaktadır.
 28. Boş geçen derslerin mevcudiyeti öğrencilerin ders başarılarına doğrudan tesir etmektedir.
 29. Derslere, ait olduğu branşın dışından öğretmenlerin girmesi başarıya olumsuz tesir etmektedir.
 30. Öğrenciler ders saatlerinin arasına etüt ve kitap okuma saatlerinin konmasının kendilerinin başarısını artıracağını düşünmektedir.
 31. Öğrencilerin okul eğitime ve eğitimin gerekliliğine olan inançları yüksek seviyededir, %83'ü üniversite mezunu olmayı istemektedir, ancak öğrencilerin yarısına yakını okullarının kendi beklentilerini karşılayamadığını düşünmektedir.
 32. Lise türlerinin il genelindeki başarıya katkı payları ile kıyaslandığında meslek liselerinin payı tüm lise türlerinden daha düşüktür.

4.3.2 Öğretmen Anket Sonuçlarının Analizi

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İlçeler ile Bingöl'de Bulunmaktan Duydukları Memnuniyet İlişkisi

Araştırmaya katılan Öğretmenlerin görev yaptıkları ilçeler ile Bingöl ilinde bulunmaktan duydukları memnuniyet seviyeleri arasında Pearson Chi-Square testine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin var olduğu görülmektedir. Buna göre Bingöl merkezde görev yapan öğretmenler, ilçelere kıyasla çok daha fazla memnuniyet ifade etmektedirler. İlçelerde ise Genç ve Solhan bölgelerinde görev yapan öğretmenler, Adaklı, Karlıova, Yayladere ve Yedisu bölgelerindeki öğretmenlere kıyasla daha fazla memnuniyet duymaktadır (Tablo 32).

Tablo 32: Öğretmenlerin görev yaptıkları ilçeler ile Bingöl ilinde bulunmaktan duydukları memnuniyet ilişkisi (Pearson Chi-Square Testi).

			Memnuniyet Seviyesi			Toplam
			Evet	Hayır	Kısmen	
İlçe	Adaklı	Frekans	6	6	13	25
		Memnuniyet Seviyesi (%)	2,2%	13,3%	7,5%	5,1%
	Genç	Frekans	40	2	17	59
		Memnuniyet Seviyesi (%)	15,0%	4,4%	9,8%	12,1%
	Karlıova	Frekans	8	14	27	49
		Memnuniyet Seviyesi (%)	3,0%	31,1%	15,5%	10,1%
	Merkez	Frekans	168	14	82	264
		Memnuniyet Seviyesi (%)	62,9%	31,1%	47,1%	54,3%
	Solhan	Frekans	38	4	28	70
		Memnuniyet Seviyesi (%)	14,2%	8,9%	16,1%	14,4%
	Yayladere	Frekans	5	1	3	9
		Memnuniyet Seviyesi (%)	1,9%	2,2%	1,7%	1,9%
	Yedisu	Frekans	2	4	4	10
		Memnuniyet Seviyesi (%)	,7%	8,9%	2,3%	2,1%
Toplam		Frekans	267	45	174	486
Memnuniyet Seviyesi (%)		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

* Pearson Chi-Square =78,54 ve p<,05

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Diğer Görüşleri

- Öğretmenler öğrencilerin önceki eğitim kademelerinden/alt sınıflardan gelen alt yapı eksikliğinin eğitim ortamına olumsuz etkileri olduğuna güçlü bir vurgu yapmaktadır.
- Öğretmenler öğrencilerin derslere karşı ilgisizliği ve hedefsiz oluşu hususlarının önemli

olduğuna, geniş bir katılımıla gl bir vurgu yapmaktadır.

3. Öğretmenler; ğretmenlerin bölgeden kurtulma isteklerinin, öğrenciye karşı sorumluluk duymamasının, öğrencilerin öğrenemeyeceğine ilişkin önyargısının, öğretmenlerin öz yeterliklerinin düşük olmasının ve her öğrencinin öğrenebileceğine olan inancının düşük olmasının eğitimde başarısızlığın g sebepleri olduğunu ifade etmektedir. Bu ifadeler öğretmenlerin kendi kendilerine öz eleştirilerini yaptıkları anlamını taşımaktadır. Öğrencilerden ğretmenler hakkında elde edilen nicel veriler de bu ifadeleri doğrulamaktadır. Bu kapsamda bu hususlar eğitimdeki başarının düşmesinde g etkenlerdir.
4. Başarısızlık sebeplerinin açıklanmasında öğretmenler ğrenci kaynaklı sorunlara işaret ederken idareciler g bir şekilde ğretmen odaklı vurgular yapmaktadır.
5. Rehberlik ğretmenleri başarıyla ilgili sorunların izahatını yaparken kendilerinden kaynaklı sorunlara dokunmayı istememektedir.
6. Göreve yeni başlamış olan veya meslekte yeterli tecrübesi olmayan öğretmenler öğrencilerin dersteki başarısızlıklarının sebeplerini fiziksel veya somut unsurlara dayandırarak açıklarken tecrübeli öğretmenler öğrencinin psikolojik ve sosyal yönünü de dikkate almaktadır.
7. Meslekte yeni olan öğretmenler eğitim başarısının düşüklüğüne en önemli etkenlerin öğrencilerin verimli ders çalışma yöntem ve tekniklerini bilmemesini, maddî yetersizliklerini, internet erişim imkânının yetersizliğini ve öğrenciler için çevrede model oluşturacak kişilerin az olmasını göstermektedir.
8. Öğretmenlerin yüksek sirkülasyonu ve genelleşmiş hale gelen bölgeden bir an önce kurtulma isteği mevcuttur. Bu sorunlar merkezden uzaklařtıķa artmaktadır ve en yoğun şekilde Adaklı, Karlıova, Yayladere ve Yedisu ilçelerinde gözlemlenmektedir.
9. Öğretmenlerin yarısına yakını 28 yaşın altındadır deneyimli ğretmen sayısı oldukça düşüktür.
10. Öğretmenlerin yaklaşık %60'ının Bingöl'de hizmet süresi üç yılın altındadır ve bulundukları okullardaki görev süreleri kısadır.
11. Öğrencilerin ders başarılarına etki eden faktörler arasında öğretmenlerin vurguladığı sınav heyecanı, etkili ders çalışmayı bilmemek, derste not tutmamak, dev yapmamak gibi birçok hususun doğrudan öğretmenlerin eğitimi ve rehberliği ile giderilmesi mümkündür. Bu tarzdaki sorunların varlığı öğretmenler tarafından ifade edilmekte ancak sorunların giderilmesi için etkili tedbirler alınmamaktadır.
12. Öğrencilerin içerisinde psikolojik sorunları olanlar mevcuttur ve bu öğrencilerin rehabilitasyon çalışmaları yeterli seviyede yapılmamaktadır.

5. Odak Grup Çalışmaları ve Çalışmaya İlişkin Bulgu ve Değerlendirmeler

5.1. Öğretmenlerle İlgili Konular

Odak grup çalışmalarının katılımcıları, öğretmenler ile ilgili olarak birincil öncelikle yüksek seviyeli öğretmen sirkülasyonuna bağlı olarak yaşanan sorunları, gerekçeleri ile birlikte ortaya koymuşlardır. Norm kadrolarda belirlenen öğretmen ihtiyacının % 12'lik diliminin ücretli öğretmen statüsünde ek ders karşılığında çalışan personel tarafından karşılanması da ikincil öncelikli sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler ile ilgili olarak diğer sorun sahaları;

- Yetkinlik noksanlığı ve performans,
- Oryantasyon,
- Davranış özellikleri,
- Disiplin,
- Rol model,
- Nitelikli ders işleme becerileri,
- Yasal olmayan ticari faaliyetler ve
- İdari hususlar

ana konu başlıklarında ifade edilmiştir. Bu tespit ve bulguların detayları müteakip maddelerde sunulmuştur.

5.1.1 Yüksek sirkülasyon, öğretmen sayısının yetersizliği, ücretli öğretmenlik

Sorunlar

Yüksek sirkülasyon

1. İlkokul öğrencilerinin yaşları ve durumları dikkate alındığında bir öğretmenin öğrencisini 1. sınıftan alıp 4. sınıfa kadar okutması esas olmalıdır. Ancak yüksek öğretmen sirkülasyonuna bağlı olarak öğrenciler dönem içerisinde bile öğretmen değiştirebilmektedirler. Bazı bölgelerde ise bir öğrencinin bir yıl içerisinde birkaç defa öğretmen değiştirdiğine tanıklık etmek mümkün olmaktadır. Bingöl il genelinde bir öğretmenin ortalama görev süresinin 2-3 yıl olduğu görülmektedir ancak bu süre özellikle köyler başta olmak üzere kırsal alanda çok daha kısadır. Bazı vakalarda derse girecek öğretmen bile bulmakta sıkıntılar yaşanabilmektedir. Öğretmenlerin bölgeden ayrılmak için sıklıkla başvurduğu eş durumu, sağlık durumu gibi özür ataması yönteminin kullanılması ise, mevzuatın imkan vermemesi nedeniyle, engellenememektedir. Öğretmenlerin sıklıkla değişmesine bağlı olarak; öğrencilerin ortaokul seviyesine gelene kadar edinmesi gereken davranış özelliklerinin ve bilginin noksan kalması, muhakeme yeteneğinin gelişmemesi gibi yan etkilerin varlığı da ifade edilmektedir.

Ücretli öğretmenler

2. Norm kadrolarla belirlenen öğretmen mevcudu %88 oranında karşılanabilmektedir. Açık kalan kadrolar ücretli öğretmenler ile doldurulmaktadır. Eğitimde ücretli öğretmenlerin istihdam edilmesinin eğitimi olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Bu öğretmenlerin önemli bir kısmı 2 yıllık yüksek okul mezunudur veya alan dışından görevlendirilmektedir. Bu nedenle de niteliklerinde problem olduğu görülmektedir. Bu durum, ücretli öğretmenlerin eğitimdeki verimliliğini düşürmektedir. Ücretli öğretmenlerin yoğun olarak köylerde görevlendirildiği dikkate alındığında sorundan en çok kırsal alanın etkilendiği de anlaşılmaktadır.

İskan sorunu

3. Öğretmenlerin barınma ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak açısından sorunların varlığı görülmektedir. Öğretmen evlerinin sayısı ve yatak kapasitesi, öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Kapasiteden kaynaklı bu sorunun etkileri şehir merkezinden uzaklaştıkça daha yoğun hissedilmektedir. Bazı ilçelerde / köylerde kiralık ev bile bulunamazken, var olanların da kiralari öğretmen maaşı standartlarında kabul edilebilir seviyenin üzerine çıkabilmektedir. Bu kapsamda bir kısım öğretmenlerin görev yaptıkları okullar ile meskenleri farklı yerlerde olabilmektedir. Bu gruptaki öğretmenlerin kırsal alanlara / görev bölgelerine gidiş-geliş yapmaları nedeniyle yol yorgunluğu ve mesaide gecikme sorunları oluşmaktadır.

Sosyal ihtiyaçların karşılanamaması

4. Sosyal yaşamı kolaylaştırıcı ve iyileştirici olanaklar açısından Bingöl ilinin özellikle ilçeleri, tüm eğitim camiasına (idareci - öğretmen) eşit sosyal şartları sağlayamamaktadır. Coğrafi konumları nedeniyle ilçelerin iklim şartları oldukça serttir ve Adaklı gibi bazı lokasyonlara uygun hava koşullarında bile ulaşım rahat değildir. Bu nedenle de merkezde bulunan sosyal olanaklardan yıl boyunca yeterli seviyede istifade etmek mümkün olamayabilmektedir. Diğer yandan öğretmenler arasında sosyal ve beşeri ilişkiler açısından da eksiklikler olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin gruplar halinde bir araya gelip sosyal faaliyetler ve/veya eğitim çalışmaları yapmıyor olması sosyal tatminsizlik duygusunu artırıcı istikamette etkiler yaratmaktadır.

Branş ve sınıf öğretmenleri

5. Branş öğretmeni sayısının yetersiz olduğu ve ihtiyacın karşılanması maksadıyla alan dışından öğretmen görevlendirilmesi yapıldığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin yetersizliği de ayrı bir konu olarak ifade edilmektedir ve aday öğretmenler derse girebilmektedir.

Kendini güvende hissetmeme

6. Bölgede yaşanan terör olaylarının öğretmenler tarafından olumsuz algılanmasına bağlı olarak kaygıların oluştuğu görülmüştür. Buna ilave olarak öğrencilerin olumsuz davranışları ile öğretmenler üzerindeki sözlü ve fiziksel baskılarının da ayrı bir kaygı kaynağı olduğu anlaşılmaktadır. Disiplin kurallarının caydırıcı istikamette işletilmemesi, olumsuz öğrenci davranışlarının devamına olanak sağlayan bir ortam yaratmaktadır. Bu nedenlerle öğretmenlerde genel bir güvenlik kaygısının bulunduğu ifade edilmektedir.

Psikolojik etkiler

7. Öğretmenlerde bölgede görev yapmaktan kaynaklı genel bir çaresizlik duygusunun varlığı ve bu sendromun birbirinden öğrenme yoluyla toplum içerisinde yayıldığı ifade edilmektedir. Bu durumun öğretmenlerde bir an önce bölgeden ayrılma isteğini hareketlendirdiği, motivasyonunu ve verimliliği düşürdüğü ve bu psikolojinin eğitime olumsuz yansıdığı anlaşılmaktadır.

Çözüm Önerileri

Yüksek sirkülasyon, öğretmen sayısının yetersizliği, ücretli öğretmenlik konusundaki sorunların çözümüne yönelik olarak katılımcılar aşağıdaki önerilerde bulunmuştur :

1. Köylerde ve ilçelerde TOKİ destekli çalışmalarla lojman sağlanması
2. Diğer kamu kurumları ile işbirliği yapılarak düzenlenecek girişimcilik programları ile Bingöllü girişimcilere / yatırımcılara öğretmenler için pansiyon yapımının özendirilmesi suretiyle kısa sürede kaynak yaratılması
3. Kırsal alanda görev yapan öğretmenlerin maaşlarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi
4. Öğretmenlerin bir araya gelerek sosyal faaliyetler ve eğitim çalışmaları yapmalarının her seviyedeki yöneticiler tarafından özendirilmesi, öncülük edilmesi
5. Sözleşmeli öğretmenlere belirli bir süre (4-5 sene gibi) bölgede görev yapma zorunluluğu getirilmesi
6. Okul müdürleri ile ilgili konularda ve sorunlarının çözümünde, atama ve görevlendirmelerinde siyasi kaygılar ve tercihlerin belirleyici olmasının önlenmesi
7. Öğretmenler tarafından yansıtılan problemlerin üst yönetim tarafından hızlı ve anında çözülmesi ve bu maksatla özel bir birim kurulması, bu birimin aynı zamanda öğretmen motivasyonunu artırıcı faaliyetler planlaması ve koordine etmesinin sağlanması
8. Yöneticilerin öğretmenlere, öğrenci ve/veya veliler lehinde kayırcı kararlar aldırmasını sağlayacak zorlayıcı eylemlerinin engellenmesi
9. Ücretli öğretmenlerin İl MEM tarafından oluşturulacak bir heyet marifetiyle hizmet içi eğitime alınması suretiyle öğretmenlik yetkinliklerinin desteklenmesi
10. Düşük performanslı ücretli öğretmenlik sisteminin terk edilerek vekil öğretmenlik uygulamasına geçilmesi yönünde mevzuat değişikliği önerisinin üst makamlara iletilmesi
11. Tüm ülke geneline öğretmenlerin ve idarecilerin zorunlu yer değiştirme (rotasyon) uygulamasına geçilmesi, uzman öğretmen ve başöğretmenlere zorunlu şark görevi verilmesi yönünde mevzuat değişikliği önerisinin üst makamlara iletilmesi
12. Özür durumu atamalarında mağduriyet bölgesine yönelik kayırcı düzenlemeye gidilmesi
13. Özür durumu atamalarında norm kadro doluluk oranlarını dikkate alan bir yaklaşımın benimsenmesi

5.1.2 Yetkinlik noksanlığı, performans

Sorunlar

1. Katılımcılar tecrübeli öğretmenlerin Bingöl'de durmayarak batı coğrafyaya yöneldiklerini ve buna bağlı olarak bölgede mesleki tecrübesi yetersiz veya az olan kişilerin öğretmen olarak görev yaptıklarını ifade etmektedir. Bu durumun eğitimin tüm faaliyet alanlarında kalite kavramına olumsuz tesir ettiği yönünde görüşler mevcuttur.

2. Yeterli yetkinliklere sahip olmayan öğretmenlerin mevcudiyeti ve/veya kendilerini geliştirme gayreti içerisinde olmamaları, kitap okuma alışkanlıklarının yetersizliği gibi kişisel gelişim sorunlarının varlığı göze çarpmaktadır.
3. Öğretmenlerin formasyon eğitimlerinde noksanlıkların/yetersizliklerin varlığı vurgulanmıştır. Özellikle ücretli öğretmenlerin yetkinliklerinin yetersizliği ise daha fazla ön plana çıkmaktadır.
4. Branş öğretmenlerinin kendi alanlarındaki yetkinliklerinde sorunların varlığı ifade edilmektedir.
5. Bir kısım öğretmenlerin derse hazırlıksız ve plansız olarak girmekte olduğu vurgulanmıştır.
6. Ek ders karşılığı görevlendirilen ücretli öğretmenlerin genel olarak senenin Mart ayında KPSS sınavına çalışma gerekçesiyle görevlerini bırakma eğiliminde oldukları ve/veya iş motivasyonlarının düşmesi nedeniyle eğitimin zarar gördüğü ifade edilmektedir.
7. Öğretmenlerin görev, sorumluluk ve yasal hakları ile ilgili mevzuat bilgisinin yetersizliği görülmektedir.
8. Öğretmenin başarısının ölçülmesinde akademik başarının haricindeki faktörlerin dikkate alınmasının gerekliliği, bir öğrencinin kötü bir alışkanlıktan kurtarılmasının da bir başarı olduğu ifade edilmektedir.

Çözüm Önerileri

Yetkinlik noksanlığı konusundaki sorunların çözümüne yönelik olarak katılımcılar aşağıdaki önerilerde bulunmuştur.

1. Öğretmenlerin bireysel yetkinliklerindeki noksanlıkların odak noktalarının tespit edilerek hızlandırılmış bir program dahilinde hizmet içi eğitimler ile desteklenmeleri
2. Öğretmen yetkinliklerini artırıcı ve vizyonunu geliştirici mahiyetteki eğitim, gezi ve benzeri faaliyetler için programların uygulanması
3. Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Yönetmeliği [18] kapsamındaki sınavların düzenli uygulanması ve periyotlarının sıklaştırılması
4. Öğretmenlere ve her seviyedeki idarecilere lisansüstü eğitimin özendirilmesi suretiyle bireysel gelişim kanalı açılması, hayat boyu öğrenme kavramının yaygın olarak işlenmesi, ilgili mevzuatın [19] bu alandaki izinleri düzenleyen maddesine işlerlik kazandırılması
5. Öğretmenlere lisansüstü eğitimi özendirmek maksadıyla verilen kademe ilerlemesinin maaşa yansımalarının yetersiz olduğu ve bu haliyle özendiricilik vasfı bulunmadığından, revize edilerek düzeltilmesi
6. Öğretmenlerin kitap okumasının özendirilmesi
7. Öğretmenlerin branşları ve formasyon ile ilgili online hizmet içi eğitimlere katılımın zorunlu hale getirilmesi
8. Öğretmenlerin ders planlarının önceden hazırlanması, okul müdürlerine haftalık ve/veya günlük esasta sunmaları, okul müdürleri tarafından yapılacak denetimlerde planlara uygunluğun ve öğretmenin derse hazırlık seviyesinin kontrol edilmesi

9. İlden ayrılan öğretmenlerden ve idarecilerden, ilişik kesmelerinden önce ayrılış gerekçeleri ile duygusal ve sosyal algılarını ölçecek yazılı geri bildirim alınması
10. Öğrencilerin ders başarılarının ölçülerek öğretmen performansına yansıtılması ve buradan yola çıkılarak ders başarısını geliştirici tedbirler üzerine çalışmasının sağlanması
11. Öğretmen performanslarının ölçümünde akademik başarıya ilave olarak öğrencilerin yaşantılarında yarattığı farkı belirlemeye yönelik kriterlerin de tespit edilmesi ve Milli Eğitim Bakanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'nin EK-3 Performans Değerlendirme Formuna [17] ithal edilmesi
12. Ücretli öğretmenlerin etkili şekilde akademik olarak denetlenmesinin sağlanması
13. Ücretli öğretmenlerin görevlerini erken bırakmalarını engelleyici şartların hizmet sözleşmeleri ile düzenlenmesi, sözleşme ile yaptırımlar getirilmesi, görevini sene içerisinde erken bırakanlara sonraki senelerde yeniden görev verilmemesi

5.1.3 Oryantasyon

Sorunlar

1. Öğretmenlerin bölgeye ve coğrafyaya karşı ön yargılı oldukları ve eğitimin sorunlarıyla ilgilenme ve gönülden sahiplenme seviyelerinin yetersiz olduğu düşünülmektedir.
2. Stajyer öğretmenliğin uygulama süresinin kısa olması, stajın merkezde yapılması ancak ilk atamanın kırsal bölgeye yapılmasının öğretmen açısından bulundukları çevreye ve okullarına adaptasyon sorunu yarattığı düşünülmektedir.

Çözüm Önerileri

1. Şehre yeni gelen öğretmenlere ilin sosyo-kültürel ve ekonomik yönden ayrıntılı / etkili şekilde tanıtılmasının sağlanması, bölgenin gezdirilmesi, çevreye uyum seminerinin kapsamının geliştirilmesi
2. Başlangıç eğitimlerinin öğretmenlerin atandıkları okulların bulundukları bölgede (il – ilçe) yapılması
3. Ücretli öğretmenlere, göreve başlatmadan önce, eğitim bilimleri uzmanları tarafından eğitim verilmesi
4. Bingöl ilinde gelecekte öğretmen ve idareci olarak görev alabilecek potansiyel kitlelerle iletişimde ve algı yönetiminde kullanılmak üzere Bingöl ili hakkında olumsuz ön yargıların olduğu bilinen tüm konularda (eğitim profili, yaşanan olaylar, vb.) tanıtıcı materyaller, videolar hazırlanması, her türlü medya kanalıyla ulusal erişime sunulması

5.1.4 Davranış özellikleri

Sorunlar

1. Katılımcılar öğretmende bulunması gereken bilişsel, duygusal ve kişilik özellikleri arasında yer alan;

-
- a. Fedakarlık,
 - b. Merhamet ve şefkat,
 - c. Mesleki heyecan,
 - d. Özveri,
 - e. Samimi ve güvenilir olma,
 - f. İlgi ve alaka

konularında öğretmenlerde sorunlar gözlemlediklerini, bunlarla mesleki tecrübe noksanlığı ve motivasyon yitimi arasında bir ilintinin bulunduğunu belirtmişlerdir.

2. Öğretmenlerin öğrencilere yeteri kadar adil davranmadığı, bazı öğretmenlerin öğrenciler arasında ayırım yaptığı ifade edilmiştir.
3. Öğretmenlerin akademik başarı, sınava hazırlanma, üniversite eğitimi için bölüm belirleme, verimli çalışma konuları ve hedef seçme başta olmak üzere, öğrencilere yeterli seviyede rehberlik etmedikleri ifade edilmiştir.
4. Motivasyon noksanlığı ve yılgınlık hali içerisinde bulunan bir öğretmenin sorumluluk almaktan da kaçındığı tespitine yer verilmiştir
5. Ergenlik dönemindeki öğrenciler ile onların psikolojik özelliklerine uygun ilişkilerin tesis edilmesinde noksanlıkların mevcudiyeti ifade edilmiştir.
6. Bazı öğretmenlerin öğrencilere kendi dünya görüşleri istikametinde eğitim verme eğiliminde olduğu beyan edilmiştir.
7. Bir kısım öğretmenlerin öğrencilerle iletişimde seviyesiz üslup kullandıklarını ifade eden katılımcılar mevcuttur.
8. Öğretmenlerde öğrenciyi anlamak, çözümlemek ve öğrencinin yapısına özgün iletişim kurmak konusunda eksikliklerin varlığı göze çarpmaktadır.
9. Çocukların olumsuz davranışlarına öğretmenlerin müdahale etmemesi veya öğretmenlerin çekinmesi nedeniyle öğrencilere cezai yaptırımlar uygulamaktan uzak durması söz konusu olabilmekte, bu da davranış bozukluklarına neden olmaktadır.

Çözüm Önerileri

1. Öğretmenlerin öğrenciye ilgi ve sevgi göstermeye yönelik motive edilmesi, bu kapsamda öğretmenler ile psikologlar arasında düzenli iletişim sağlamaya yönelik periyodik okul ziyaretleri ve toplantılar planlanması
2. Akademik özverinin öğretmenin öğrencisine ekstradan bilgiler sunması anlamına geldiği, bunu sağlamaya yönelik yaptırımların uygulanması, destekleme sınavlarında sınıflar bazında bir takip sistemi kurulması, İl MEM ve okul idaresinin başarılı öğretmenleri ödüllendirmesinin sağlanması

-
3. Öğrenci koçluğu sisteminin her okulda aktif hale getirilmesi
 4. Her öğretmenin asgari müşterek seviyede rehberlik hizmeti verecek yetkinliklerin kazandırılması için eğitilmesi
 5. Okulun /sınıfın uyumunu bozan öğrencilerin rencide edici şekilde cezalandırılması yerine öğrencinin kazanılması yoluna gidilmesi
 6. Öğretmenlerin öğrenciye okulu sevdirecek etkinlikler planlaması ve uygulaması
 7. Ergenlik psikolojisi hakkında öğretmen ve idarecilerin bilgi ve bilinç seviyesinin artırılması
 8. Öğretmenlerin tenefüslerde ve serbest zamanlarda öğrencilerle informal ve eğitsel iletişim kurması ve rehberlik etmesi yönünde motive edilmesi
 9. Öğretmenlerin eğitcilik işlevlerinin ders ve okul saatlerinin dışına da taşınması gerekliliği, bunun uygulanması durumunda elde edilecek ilave faydaların ve kullanılabilecek iletişim yöntemlerinin / vasıtalarının neler olduğu konusunda öğretmenlerin bilinç seviyelerinin geliştirilmesi ve motive edilmesi
 10. Branş öğretmenlerinden kendi alanlarında ön plana çıkan başarılı kişilerden il genelinde daha fazla faydalanılması için yol ve yöntemlerin geliştirilmesi ve uygulanması
 11. Okullarda davranış bozukluğu olan öğrencilerin bu sorunları ile evlerine periyodik ziyaretler yapılması, sosyal etkinlikler ve gezi-piknik gibi etkinlikler yoluyla mücadele edilmesi
 12. Başarılı öğretmenlere İl MEM tarafından verilen ödüllerin sayısının ve kapsamının genişletilmesi ve geliştirilmesi, etkili bir motivasyon aracı olarak kullanılması, ödüllendirmelerin il genelinde tüm eğitim paydaşlarına periyodik olarak duyurulması
 13. Sigara kullanmayı bırakan öğretmen ve idarecilerin ödüllendirme kapsamına alınması

5.1.5 Rol model

Sorunlar

1. Katılımcılar öğretmenin mesleki ve kişisel yaşantısının öğrenciler tarafından örnek alındığını ve rol model olarak algılandıklarını, ancak öğretmenlerin rol model olma vasıflarında eksiklikler olduğunu belirtmektedirler.
2. Bir kısım öğretmenin kişisel bakım ve giyim kuşamlarının toplumsal normlara uymadığı ve bu nedenle olumsuz bir algı yarattığı ifade edilmektedir.

Çözüm Önerileri

1. Öğretmenlerin öğrencilerle etkili iletişim kurması
2. Öğretmenlerin eğitsel davranışlarıyla öğrencilere rol model olmalarının önemi, etkileri ve sonuçlarının öğretmenlere anlatılması

3. Öğretmenlerin kişisel yaşantılarına dikkat etmesi
4. Başarılı kişileri rol model olarak tanıtmak, bunları öğrencilerle buluşturmak, ilçelere kadar ulaştırmak için çalışmaların yapılması, okullarda "kariyer günleri" benzeri toplantıların yapılarak güçlü karakterlerin öğrencilere tanıtılması
5. Öğretmenlerin kişi bazında güçlü yönlerinin ön plana çıkartılarak rol model olma özelliklerinin güçlendirilmesi yönünde psikolojik destek sağlanması
6. Rol model olabilecek öğrenciler ve/veya davranışlarının ön plana çıkartılması, öğrencilere topluca gösterilmesi ve toplum önünde ödüllendirilmesi
7. Eğitim fakültelerinin ders programlarına rol model olma ve etkili iletişim konularının eklenmesi
8. Sendikalar tarafından alınan kararla getirilen serbest kıyafet uygulamasının, kılık kıyafet yönetmeliği ile yeniden düzenlenmesi ve etkili şekilde kontrol altına alınması
9. Öğretmenlerin kişisel bakım ve giyim kuşamlarının her seviyedeki yöneticiler tarafından sıkı şekilde denetlenmesi

5.1.6 Disiplin

Sorunlar

1. Katılımcılar öğretmenler arasında disiplin kurallarına uyma açısından sorunlar bulunduğunu belirtmişlerdir.
2. Bazı öğretmenlerin derste telefonla konuşma veya oynama davranışlarını sergilediği tespitine yer verilmiştir.
3. Sınıf yönetiminde yetersizlik ve buna bağlı olarak sınıf disiplininin sağlanamaması vakalarının bulunduğu ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Okul içi disiplin, sınıf yönetimi alanında okul yöneticilerinin denetimlerinin yoğunlaştırılması ve disiplin suçlarına yönelik mevcut müeyyidelerin işletilmesi
2. Öğretmenlere yaptırım uygulama açısından okul yöneticilerinin tutum birlik beraberliğinin sağlanması
3. Öğretmenlerin denetimlerine dair raporların, şeffalık sağlanması açısından ulaşılabilir olması
4. Öğretmenlere sınıf yönetimi konusunda eğitim verilmesi yoluyla pedagojik bilgi ve bilinç seviyesinin geliştirilmesi

5.1.7 Nitelikli ders işleme

Sorunlar

1. Katılımcılar öğretmenlerin uygulama ve pratik içeren ders anlatım yöntemlerini etkili şekilde kullanmadıklarını, ders işleme tekniklerinde çeşitliliğin sağlanmadığını ifade etmiştir.

2. Konuların detaylı anlatılmadığı, kitap okuma alışkanlıklarının yetersiz olmasına bağlı olarak bazı öğrencilerin ders içeriğini ders esnasında öğrenmesinde eksiklikler olduğu, kavramsal seviyede anlama problemlerinin bulunduğu, öğrencilerin sınavlarda kavramsal hatayı sıklıkla yaptıkları tespitlerine yer verilmiştir.
3. Ders kitaplarının etkili şekilde kullanılmadan kaynak kitaplara geçilmesinin öğrencilerin başarısına olumsuz tesir ettiği vurgulanmıştır.
4. Ders kitaplarının kapsamının yanlış sürede, yetersiz aktarılması ve müfredatın farklı ve yanlış uygulanması yönünde sorunların varlığı dile getirilmiştir.
5. Bölgenin özelliklerinin ve öğrencilerin bölgeye has özelliklerinin öğretmen tarafından dikkate alınmamasının eğitimin başarısı üzerinde olumsuz tesir yarattığı ifade edilmiştir.
6. Öğrenciye kişisel hedefler belirlenmesinde ve proje çalışmalarının bununla uyumlu yapılmasında noksanlıklar bulunduğu görülmüştür.

Çözüm Önerileri

1. Öğrenciye kişisel hedefler belirlenmesi ve bu istikamette projeler yapmasının sağlanması
2. Öğretmenlerin etkili ders işleme konusunda hizmet içi eğitimlerinin yoğunlaştırılması
3. Ders anlatımlarında uygulamaya dönük etkinlikler ve grup çalışmalarına ağırlık verilerek akıllı tahta ve teknoloji kullanımının azaltılması
4. Akıllı tahta uygulamasının müzik dinleme ve film izleme gibi maksatlarla kullanılmasının önlenmesi açısından okul yöneticilerinin denetlemesinin artırılması
5. Konular bazında örnek ders anlatımlarından oluşan bir veritabanının il genelinde oluşturulması yoluyla yaygınlaştırılması
6. Öğretmenlerin eğitimde kullanılan teknolojileri ve gelişmeleri takip etme ve kullanmayı öğrenme konusundaki eksiklerinin giderilmesi için teknik eğitim verilmesi suretiyle akıllı tahtanın kullanım etkinliğinin geliştirilmesi

5.1.8 Yasal olmayan ticari faaliyetler

Sorunlar

1. Katılımcılar akademik başarıları yüksek olan öğretmenler başta olmak üzere bir kısım öğretmenlerin ücret karşılığı özel ders verdikleri, bazılarının merdiven altı işletmeci hüviyetine büründüğünü, bu durumun eğitimin başarısı üzerinde olumsuz etki yarattığı tespitine yer vermiştir.
2. Bazı öğretmenlerin derslerini haftanın üç gününe sıkıştırarak kalan günlerini ek iş ve özel ders için ayırdığı ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Bursa İl MEM'in aldığı tedbirin etkili bir yaklaşım olduğu ve benzeri bir yaklaşımın benimsenmesinin gerekliliği görüldüğü cihetle; özel ders verme ile mücadelenin

valilik bünyesinde Maliye, Belediye, Emniyet, İl MEM ve benzeri kurumların iştiraki ile oluşturulacak bir komisyon marifetiyle ortak bir çalışmayla yürütülmesi yoluna gidilmesi

2. Pansiyonlarda nöbet tutacak öğretmen bulmakta yaşanan sorunları ortadan kaldırmak maksadıyla ek ders ücretlerinde düzenlemeye gidilmesi
3. Öğrencisine özel ders aldirmek isteyen / aldırın velilerin okul yöneticileri tarafından tespit edilmesi ve bu ihtiyaçların destekleme ve yetiştirme kurslarına kanalize edilmesi

5.1.9 Diğer konular

Sorunlar

1. Katılımcılar öğretmenlerin idari işlerle uğraştırıldığını ifade etmektedir.
2. Okullarda işlerin büyük bölümünün çalışan kişilere yönlendirildiği, çalışan ile çalışmayan ayırt edilmesi yönünde sıkıntılar olduğu ve buna bağlı olarak fazla çalışan / çalıştırılan personelde moral ve motivasyon kaybının yaşandığına dikkat çekilmiştir.
3. Eğitim içerikli proje geliştirme çalışmalarının ve bilgilendirme faaliyetlerinin yetersiz olduğu, bu alanda bir iklim ve kültür oluşturulamadığı vurgulanmaktadır.

Çözüm Önerileri

1. İdari tedbirlerin uygulanması, çalışmayanlara yönelik yaptırımlar ortaya konması ve bu konuda okul müdürleri arasında tutum birliğinin sağlanması
2. Okul yöneticilerinin öğretmenlerin iş – görev tanımlarında belirtilen hususları gözetmesi ve uygulaması
3. Performans değerlendirme kriterlerinin geliştirilmesi

5.2. Öğrenciler ile İlgili Konular

5.2.1 Davranış özellikleri

Sorunlar

1. Kuşaklar arası farklılıklar nedeniyle öğrencilerin öğretmene ve eğitime hatalı bakış açısının ve tutumlarının olduğu ifade edilmiştir.
2. MEB iletişim hattının (MEBİM 147) öğrenciler üzerinde “güç bende artık” psikolojisi yarattığı, bunu öğretmenlere karşı bir tehdit unsuru olarak kullandıkları vurgulanmıştır.
3. Öğrencilerde genel bir disiplin zafiyeti olduğu ve disiplinin bütün boyutlarıyla etkili şekilde tesis edilemediği ifade edilmiştir.
4. Pansiyon öğrencilerinin öz bakım ve öz düzenleme becerilerinin gelişmediği ve bu alanda sorunların yaşandığı ortaya konmuştur.
5. Medya ve sosyal medyanın uygunsuz ve aşırı kullanıldığı, sakıncalı bir etkileşim ortamı olduğu, tablet bilgisayar kullanımının öğrencileri olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

6. Öğrencilerde teknolojik bağımlılığın geliştiği, cep telefonlarının hastalık seviyesinde kullanıldığı ifade edilmiştir.
7. Sakıncalı akran etkileşimi ve yönlendirmesinin yayılmakta olduğu ve engellen(e)mediği vurgulanmıştır.
8. Karma eğitimin, öğrencilerin akademik çalışmalara odaklanmasını çoğunlukla olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.
9. Okula devamsızlık alışkanlığının yaygınlaştığı ve önlemeye yönelik etkili tedbirlerin alınmadığı ortaya konmuştur.

Çözüm Önerileri

1. Telefon kullanımının kontrol altına alınması ve bu maksatla okullarda telefonların okul idareleri tarafından muhafazası için tedbir alınması
2. Akran rehberliği sisteminin kurulması ve tüm okullara yaygınlaştırılması, üst sınıf ile alt sınıf öğrencilerinin eşleştirilmesi, öğrencinin öğrenciye koçluk yapmasının sağlanması
3. Öğrencilerin okul ve eğitim hakkında olumsuz önyargılarının giderilmesi için eğitilmesi
4. Sorunlu / risk altındaki öğrencilerin okul içi ve okul dışı davranışlarının takip edilmesi
5. Okullarda rehberlik birimleri tarafından risk analizinin yapılması
6. Öğrenci koçluğu alanında formasyon eğitimlerinin düzenlenmesi suretiyle öğretmenler arasındaki öğrenci koçu sayısının artırılması yoluna gidilmesi
7. Okullarda siber zorbalık ve akran zorbalığına karşı hassasiyet ve tedbir seviyelerinin yükseltilmesi
8. Öğretmenlerin öğrenciler ile empati yapmasının kolaylaştırılmasını teminen kuşak farklılıkları konusunda eğitilmeleri
9. Zorunlu karma eğitimin kaldırılması ve alternatif olarak karma olmayan ortaokul ve liselerin açılması
10. 147 hattının kapatılması ve/veya asılsız/lüzumsuz şikâyetlerin etkili bir şekilde ayıklanması
11. Medya kullanımı konusunda psikolojik tedbirlerin alınması için rehberlik birimlerinin harekete geçirilmesi

5.2.2 Ders çalışma ve bireysel disiplin

Sorunlar

1. Öğrencilerin günlük esasta işlenen derslerin tekrarlarını yapmadıkları ifade edilmiştir.
2. Verimli ders çalışma yöntemlerinin bilinmediği ve/veya uygulanmadığı tespitine yer verilmiştir.
3. Öğrencilerin derse gelirken araç-gereç getirmedikleri vurgulanmıştır.

4. Derslerde hiç not tutulmadığı veya yetersiz not tutulduğu ifade edilmiştir.
5. Ödevlerin yapılmaması yönünde yaygın bir alışkanlığa dikkat çekilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Düzenli ders çalışma disiplininin sağlanması için öğretmen kontrolünde tedbir alınması
2. Öğrencinin not tutmasının ve ödev yapmasının kontrol altına alınması konusunda öğretmenlerin harekete geçirilmesi
3. Öğrencilerin ders araç gereçlerini getirmemesi durumunda öğretmen ve idareciler tarafından tedbir alınması

5.2.3 Yetkinlik

Sorunlar

1. İlk kademelerden okumayı öğrenmeden diğer kademelere geçebilen öğrencilerin olduğu, okuma – yazma ve matematik alanında sıkıntıların bulunduğu, dört işlemi bilmeyen öğrencilere üst düzey matematik müfredatı uygulandığı güçlü şekilde vurgulanmıştır.
2. Köyden taşımaya gelen öğrencilerin merkezdeki öğrencilerin yanında başarısız kaldıkları ve aradaki farkın sürekli açıldığı ifade edilmiştir.
3. Hafta sonu kurslarına devamlılığın sağlanamadığı tespitine yer verilmiştir.
4. Öğrencilerde var olan potansiyelin ortaya çıkarılamadığı ve azami seviyede verim alabilmek için uygun yöntemlerin kullanılmadığı ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Sınıf geçmelerde okuma-yazmayı veya dört işlemi bilmeyen öğrencilerin tespit edilerek durumlarını düzeltici tedbirlerin alınması
2. Kitap okuma alışkanlığının kazandırılması ve özendirici tedbirlerin alınması
3. İletişim, girişimcilik ve problem çözme becerileri vb alanlarda yetenek geliştirici programların uygulanması
4. Beden eğitimi, resim ve müzik gibi derslere önem verilmesi, gerektiği gibi işlenmesi ve öğrencilerin yeteneklerinin tespit edilerek bu doğrultuda branşlara yönlendirilmeleri
5. Özel öğrencilere kendilerini ifade etmeye yönelik fırsatlar sunulması
6. Okuma yazmayı öğrenememiş çocukların öğrenememe sebeplerinin tespit edilmesi, eğitim yetersizliği haricindeki gerekçelere bağlı olan öğrencilerin ayırt edilmesi ve ihtiyaç olan öğrencilerin özel eğitime yönlendirilmesi, psikolojik sorunlara bağlı vakalarda ise öncelikle psikolojik destek sağlanması.

5.3. Okul – Aile – Öğretmen İlişkileri ve Okul Aile Birliği ile İlgili Konular

5.3.1 Okul ve aile ilişkileri Sorunlar

1. Aile, okul ve öğretmen ilişkileri ve iletişimde genel bir kopukluk olduğu, ailelerin eğitimin içerisine yeterli seviyede dahil edilemediği ifade edilmiştir.
2. Okul aile birliklerinin okullara desteğinde zafiyet bulunduğu, işlevsel olmadıkları ve okul aile birliklerinin kaynak yetersizliği bulunduğu ifade edilmiştir.
3. Öğretmenin duyarlı olmayan velilere yeterince ulaşmadığı, akademik başarısı düşük ve yüksek uçlardaki öğrenci velileriyle iletişim noksanlığının yaşandığı ifade edilmiştir.
4. Bazı öğretmenlerin öğrencilere yeterli seviyede rehberlik etmediği, başarı düzeylerini etkili şekilde takip ve kontrol etmediği ifade edilmiştir.
5. Velilerin öğretmenlere telefon kanalı ile ulaşmasında sıkıntılar yaşandığı, bazı öğretmenlere kişisel telefonlarından ulaşamadığı veya velilerin mesai saatlerinin dışında öğretmenleri kişisel telefonlarından gelişiğüzel arayabildikleri ve bu durumların rahatsızlık yarattığı ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Öğrencilerin akademik başarı seviyeleri, gelişimleri ve kişisel konularında velilerin düzenli olarak bilgilendirilmesini sağlayacak iletişim sistemlerinin geliştirilmesi, sms, e-posta ve benzeri iletişim araçlarının kullanım sıklığı ve etkinliğinin artırılması veya kullanılmayan okullara yaygınlaştırılması
2. Okulların internet sitelerini aktif ve etkili şekilde kullanmasının sağlanması
3. Velilerde güven duygusunun oluşturulması ve okula olan güvenlerinin artırılması maksadıyla veli toplantılarının planlarının önceden ailelere iletilmesi, bir tertip düzen olduğu hissini uyandırılması
4. Veli toplantılarının nitelikli yapılması
5. Velilerin toplantılar haricinde öğrenci ile bilgi alabilmesini sağlayacak ilave iletişim kanalları açılması, bunların ailelere duyurulması (gün içerisinde uygun saatler, iletişim kurulabilecek telefon numaraları gibi)
6. Öğretmenlerin özel hayatına müdahale olarak ortaya çıkabilen velilerin gelişiğüzel saatlerde öğretmenleri arayabilmelerinin önlenmesi için kişisel telefonlar yerine kurumsal telefonların kullanılmasına özen gösterilmesi
7. Veli ziyaretlerinin problemli öğrencilerle ilgili sorunların çözümünde son derece etkili olduğu gerçeğinden hareketle veli ziyaretlerinin bu gruba kanalize edilmesi ve öğretmenlerin tüm velileri ziyaret etmek zorunda bırakılmaması

-
8. Öğretmenlerin problemlili ve risk altındaki öğrencilerin ev / veli ziyaretlerini arttırması, bu ziyaretlerin bir plan ve program dahilinde icra edilmesi, kişilerin inisiyatifine bırakılmaması, bununla ilgili performans hedefleri konulması ve takip edilmesi

5.3.2 Velilerin tutumu, aile ortamı

Sorunlar

1. Velilerin çocuklarına karşı ilgisiz tutum sergiledikleri, aile ile öğrenci arasında iletişim kopukluğu yaşandığı ifade edilmiştir.
2. Velilerin eğitime yeterince önem vermediği, eğitim için harcadıkları para ve zaman gibi kaynakların çok kısıtlı olduğu ifade edilmiştir.
3. Özellikle taşınmalı eğitim olan bölgeler başta olmak üzere kırsal bölgelerdeki velilerin okula giderek okul ve öğretmenler ile temas kurmayı bir yük olarak gördüğü ifade edilmiştir.
4. Ailelerin çocuklarına hedef belirlemede yetersizlikler bulunduğu, çocuklarına rehberlik yapmayı bilmediği, yanlış rehberlik yaptığı veya rehberlik edecek yeterlilikte olmadığı ifade edilmiştir.
5. Velilerin öğrencilerin sözleriyle öğretmenlere karşı önyargılı baktıkları ve yanlış davranışlarda bulundukları vakaların sıklıkla yaşandığı ifade edilmiştir.
6. Aşırı duyarlı velilerin öğrencileri ile ilgili konularda öğretmenlere baskı yapabildiği, üst yönetim kanalıyla öğretmene yaptırım uygulayabildiği ve bu yoldan öğrencilerinin notlarına tesir etmeye çalışabildiği vakaların varlığı ifade edilmiştir.
7. Kız çocuklarının eğitim hayatına yeterli seviyede çekilemediği ifade edilmiştir.
8. Kırsal bölgelerde evlerin büyük ölçüde sobalı ve küçük oluşundan ötürü öğrencilere ders çalışacak ortamın sağlanamadığı ve tek odalı evlerde yaşayan ailelerin öğrencilerinde psikolojik sorunlar oluştuğu ifade edilmiştir.
9. Karlıova bölgesinde kışın muhtelif köylerde bazı ailelerin güney illerine göç ettiği ve bu nedenle bu ailelerin çocuklarının kış aylarında okula gidememesinin söz konusu olduğu ifade edilmiştir.
10. Okul ile iletişim kuran velilerin bir kısmının "okulun sahibi" edası ile davranması veya öğretmenleri karşıt grup gibi algılaması şeklinde istenmeyen davranışların gözlemlendiği ifade edilmiştir.
11. Velilerin ortalama eğitim düzeyinin düşük olduğu ifade edilmiştir.
12. Özel eğitim alanında bilinçsizlik nedeniyle bu durumda çocuğu olan ailelerin kendi öğrencilerinin gelişimlerini gerekli düzeyde takip etmedikleri ifade edilmiştir.
13. Öğrencilerin eğitim almak istedikleri bölümlerin tercihlerine ailelerin yoğun müdahalesinin yaygın olarak görüldüğü vurgulanmıştır.

-
14. Okullarda tek tip kıyafet kullanılmamasından dolayı ailelerin güvenlik kaygılarının ortaya çıktığı ifade edilmiştir.
 15. Lise öğrencilerinin velilerinin her ders için verilen bir adet performans ödevi ve yılda bir defaya mahsus olmak üzere verilen proje ödevinin birlikte oluşturduğu yoğunluktan şikayetçi oldukları vurgulanmıştır.
 16. Ailelerin medya ve sosyal medya kullanımı konusunda çocuklarına yeterli eğitimi vermediği ifade edilmiştir.
 17. Velilerin spor ve sosyal etkinliklerin çocukların başarısını düşüreceğine yönelik yanlış algı sahibi oldukları ifade edilmiştir.
 18. Ailelerin çocuklarının yanında siyaset tartışmaları ve konuşmaları yapmasının çocuklar üzerinde olumsuz etkileri olduğu ve buna dikkat etmeyen ailelerin sayısının fazla olduğu ifade edilmiştir.
 19. Sosyal aktivitelere katılacak öğrencilere ailelerin imkan yetersizliği nedeniyle müsaade edemediği ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Eğitim - çocuk – aile ilişkisi ve sonuçları ve okul ile işbirliğinin önemi konusunda velilere yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
2. Rehber öğretmen ve sınıf öğretmenlerinin aile programları, ziyaretleri ve çalışmalarının planlanması
3. Rehberlik hizmetlerinin kalitesinin ve etkinliğinin artırılması
4. Rol model olabilecek öğrenci ve öğretmenlerin eğitime ilgisiz ailelerle iletişim ve motivasyon artırıcı olarak kullanılması
5. Öğretmenler, müdürler ve veliler için kaynaştırma toplantıları, etkinlikleri, yemek organizasyonları yapılması ve okullar bazında faaliyetler düzenlenmesi
6. Öğrencilerin ailelerinin beklentilerine göre değil, ilgi alanı ve yeteneğine göre üniversite tercihi yapmasının desteklenmesi konusunda ailelerin bilinçlendirilmesi
7. Ailelerin öğrencilerine çalışmalarının takip edildiği hissini vermesini sağlayacak istikamette bilinçlendirilmesi / eğitilmesi
8. Öğrencilerin medya ve sosyal medya kullanımının kontrol altına alınması için ailelere dönük bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
9. Sosyal etkinliklerin çocuk gelişimindeki öneminin ailelere anlatılması
10. Öğrencilerin sosyal etkinliklerinin artırılması ve ailelerin de iştirakinin sağlanması

5.4. Okullar ve Okul Yönetimleri ile İlgili Konular

5.4.1 Yönetimsel konular

Sorunlar

1. Katılımcılar tarafından yöneticilerde vizyon eksikliğine vurgu yapılmıştır.
2. Öğretmen ve müdürlerin liderlik vasıflarında eksiklikler bulunduğu ifade edilmiştir.
3. Ekip ruhunun ve takım çalışması ortamının oluşturulmasında eksiklikler olduğu ifade edilmiştir.
4. Yönetici boşluklarından kaynaklanan disiplin problemlerinin yaşandığı ifade edilmiştir.
5. Disiplin suçlarına karşı yaptırım uygulama yetersizlikleri olduğu ve liselerde daha belirgin hale geldiği ifade edilmiştir.
6. Bazı bölgelerde dönem başlangıcından sonra ve bitişinden önce okula devamsızlıklara müdahale edilmemesi ve/veya bu ortamın oluşturulmasının söz konusu olduğu vurgulanmıştır.
7. Sosyal yardımların öğrenciye dağıtımında adalet ortamının ve/veya algısının oluşturulmadığı ifade edilmiştir.
8. Kurumsallaşma, okul kültürünün oluşturulması ve okul ikliminin yaratılmasında eksikliklerin var olduğu ifade edilmiştir.
9. Yöneticiler ile personel arasında iletişim yetersizliklerinin varlığına işaret edilmiştir.
10. Okullar arası iletişim yetersizliklerine dikkat çekilmiştir.
11. Yöneticilerin öğretmenlere yaptırım uygulayabilmek açısından yetersiz tutum ve davranış içerisinde oldukları, genel okul içi disiplin ile sınıf yönetimi ve disiplininde yetersizlikler gözlemlendiği ifade edilmiştir.
12. İdarecilerin idari iş yükümlülüklerinin fazla olmasından dolayı eğitime aktif katılımında eksiklik bulunduğu dikkat çekilmiştir.
13. Teftiş Kurulu'nun denetlemelerinin yetersizliği ifade edilmiştir.
14. Okul müdürlerinin bir kısım hizmetli personeli, bu kişilerin üst kademeler ile olan kişisel ilişkilerine bağlı olarak, etkili şekilde kullanamadığı ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Okul yöneticilerinin yıl içinde yaptıkları tüm faaliyetlerle (akademik, idari, etkinlikler, projeler) ilgili kapsamlı bir takip sisteminin kurulması ve performansın ölçülmesi
2. Yılsonu başarı göstergelerinin sonraki yılın programlarının planlanmasında ve geliştirilmesinde etkili olarak kullanılması
3. Öğretmen performanslarının okul yöneticileri tarafından etkili şekilde takip edilmesi

4. Çalışkan ve/veya başarılı personelin ödüllendirilmelerine hassasiyet gösterilmesi, ödüllendirmelerin gecikmeden ve zamanında yapılması
5. Okul yönetimi tarafından ders denetimlerinin sıklıkla yapılması
6. Müdür olarak görevlendirilecek personelin kademeli olarak artan bir yöntemle yöneticiliğe hazırlanmasını sağlamak için müdür yardımcılığı, müdürlük ve büyük okullarda müdürlük basamaklarından oluşan bir yaklaşımın benimsenmesi
7. Liselerde kronik disiplin problemi bulunan öğrencilerin açık öğretim lisesine, mesleki eğitime veya yetenekleri ile ilgili alanlara yönlendirilmesini sağlayacak şekilde tedbir alınması
8. Disiplin yönetmeliğinin revize edilmesi ve idareci ve öğretmenlere yönelik işlenen disiplin suçlarında yaptırımların ağırlaştırılması
9. Disiplin yaptırımlarının uygulanmasında öğrenciler arasında ayırım yapılmaması
10. Öğrencilere verilen cezaların üst disiplin kurulu tarafından iptal edilmesi vakalarının minimuma indirilmesi
11. Disiplin cezalarının uygulayıcısı durumundaki idareci ve öğretmenler, bu yaptırımların uygulanması konusunda genel olarak kendilerini güvende hissetmediklerinden, disiplinin etkili şekilde tesisi çalışmalarının üst seviyede tek elden koordine edilmesi, tutum birlik beraberliğinin sağlanması
12. Okul idaresi ile veliler arasında sosyal ilişkilerin güçlendirilmesi
13. İl MEM bünyesinde bir kurul tarafından devam takip sisteminin kurulması, sorunlar ve çözüm yolları konusunda okul yönetimleri ile koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması
14. Okula devamsızlık konusunu önlemeye yönelik yasal yaptırım ve cezalara işlerlik kazandırılması
15. Devamsızlık takiplerinde okul müdürlerinin etkinliğinin artırılması
16. Devamsızlık limitini dolduran öğrencilere yönelik olarak bilgisayar sisteminde otomatik bir karar mekanizmasının oluşturularak, sınıf tekrarına bırakma kararının bilgisayar tarafından alınmasını sağlayacak şekilde üst makamlara teklif götürülmesi
17. Devamsızlıktan dolayı sınıfta kalma vakalarını önleyici tedbir olarak okullar bünyesinde kurulacak heyetler marifetiyle ilgili velilerin ziyaret edilmesi, bilgilendirilmesi
18. Raporlu devamsızlık vakalarının azaltılması için toplam devamsızlık süresi limitinin düşürülmesi
19. Sağlık sorunları nedeniyle devamsızlık vakaları için heyet raporu süre limitinin 45 günü aşmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi
20. Sosyal yardımların okul içerisinde etkili ve adil şekilde dağıtılmasını temin etmek maksadıyla her okulun kendi bilgi sistemini inşa etmesi ve bir sıra dahilinde dönüşümlü şekilde yardımların öğrencilere ulaştırılmasının sağlanması

-
21. Sosyal yardımların öğrenci ve ailelere ulaştırılması maksadıyla Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünün ve/veya diğer sosyal yardım kanallarının harekete geçirilmesi, okulların üzerinden bu yükün bir plan dahilinde azaltılarak alınması
 22. İl MEM'in ve okul yöneticilerinin öğretmenleri daha fazla sahiplenecek tutum ve davranışlar sergilemesi ve "bizim için değerlisiniz" mesajının güçlü şekilde vurgulanması
 23. Okul yöneticilerinin kurum kültürü oluşturmak konusunda öncü olması ve personelinin bu konuda örgütlemesi
 24. Okul müdürlerinin okuldaki görev sürelerinin uzatılması suretiyle kurumsallaşma ve okul ikliminin güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliğine pozitif katkı sağlanması ve bulunduğu coğrafi bölge ve velilerle iletişimin güçlendirilmesi
 25. Okulların özgün kurum kültürünün oluşturulması ve/veya kişilerin bağımlılıktan kurtarılarak sürdürülebilirliğini sağlamak maksadıyla buna dair tüm hususların yazılı olarak kayıt altına alınması ve sürekli gözden geçirilerek geliştirilmesi
 26. Okul müdürlerinin görevlendirme yoluyla belirlenmesi yerine sınavla ve atamalı olarak belirlenmesi yolunda üst makamlara teklif götürülmesi
 27. Görevlendirme öncesi okul müdürlerinin liderlik vasıfları ve vizyon sahibi olma özelliklerinin dikkate alınması ve bu yönleriyle güçlü personelin görevlendirilmesine öncelik verilmesi
 28. Müdürlerin liderlik kapasite ve kabiliyetlerini geliştirecek eğitim programları ile desteklenmelerinin sağlanması
 29. Okullarda personelin etkili bir ekip çalışması sergileyebilmelerini desteklemek maksadıyla okul müdürlerinin kendi personelinin güçlü ve zayıf yönlerini doğru şekilde tespit ederek, görevlendirmelerinde kişilik özelliklerini kullanması
 30. Düşük performanslı veya ilgisiz okul müdürlerinin çalışmalarını ve performanslarını arttırmalarını sağlamak maksadıyla İl MEM'in denetim ve yaptırımlarını güçlendirmesi
 31. Okul müdürlerinin mesai saatleri dışında personeli ile sosyal ilişkiler kurmasının teşvik edilmesi
 32. Okul müdürlerinin mümkün olan durumlarda inisiyatif alma/kullanma becerilerinin geliştirilmesi
 33. Okul içerisinde yürütülen çalışmalarda öğretmen, idareci ve öğrenci dışındaki memur ve personelin de aktif olarak görevlendirilmesi ve bu suretle bu kişilerin okula aidiyet duygularının güçlendirilmesi
 34. Okullar arasında iletişimin ve işbirliğinin güçlendirilmesi çalışmalarının üst yönetim seviyesinde koordine edilmesi, sms, e-posta ve bültenlerden oluşan hızlı ve etkili bir iletişim sistemi kurularak uygulamalar, gelişmeler ve önemli olaylar hakkında bilgi akışının sağlanması
 35. Mevzuat, personelin uygun olmayan davranışlarıyla mücadelede müdürlere yeterli yaptırım desteği sağlamasına rağmen bu alanda bilgi eksikliği olduğundan okul müdürlerinin mevzuat bilgisi açısından eksikliklerinin giderilmesi

-
36. Otoritenin sağlıklı şekilde tesis edilmesini desteklemek açısından kararlılık ve herkese eşit mesafede olması prensiplerinin müdürlere hatırlatılması

5.4.2 Genel hususlar

Sorunlar

1. Destekleyici kursların düzenli olarak icra edilmediği, öğrencilerin de bu kurslara katılmak istemediği fakat ek ders ücretini almak maksadıyla öğretmenlerin bu kurslara devam edilmesini istediği ifade edilmiştir.
2. İlkokul öğrencilerine yönelik destekleme ve yetiştirme kurslarının olmadığı ifade edilmiştir.
3. Rehberlik hizmetlerinin yetersiz kaldığı vurgulanmıştır.
4. Sınıf panolarının sağlıklı şekilde kullanılmadığı ifade edilmiştir.
5. Destekleme sınavları hakkında veli ve öğretmenlerin yeterli derecede bilgilendirilmediği ifade edilmiştir.
6. Zümre toplantılarının amacına uygun yapılmadığı ve/veya toplantı ve çalışmalarının etkili şekilde yürütülmemekle kağıt ve raporlar seviyesinde bırakıldığı, zümre toplantılarının eğitime katkısının çok olmasına rağmen öğretmenlerin bu toplantıların önemine inanmadığı ifade edilmiştir.
7. Yapılan toplantıların bazılarının sonuçlarının somut hale getirilmediği ifade edilmiştir.
8. Bazı okullarda kitap okuma saatlerinin uygulanmadığı veya uygulamanın amacına hizmet etmediği ifade edilmiştir.
9. Başarılı öğrencilere daha fazla ilgi gösterilip diğer öğrencilerle daha az ilgilenilmesi şeklinde uygulamaların var olduğu ifade edilmiştir.
10. Projelerin dönütlerinin değerlendirilmesinde eksiklikler bulunduğu ifade edilmiştir.
11. Etütlerden yeterli istifadenin sağlanamadığı ifade edilmiştir.
12. Derslerin yaparak / yaşayarak öğrenilmesinde noksanlıklar bulunduğu ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Öğrencilere okulda sosyal faaliyetlerde ve okulun diğer faaliyetlerinde sorumluluk verilmesi
2. Akademik başarısı düşük öğrencilere karşı daha dikkatli ve özenli çalışmaların yapılması
3. Akıllı tahtaların yoğun kullanılması ve/veya amacına uygun olarak kullanılmaması eğitimin kalitesi üzerinde olumsuz etki yarattığından, kullanımının sınırlandırılması ve kullanım oranlarının denetlenmesi
4. Öğrencilerin sıkılması nedeniyle destekleme kurslarının bir plan dahilinde azaltılarak 8 ve 12. sınıflara yönelik kapsam ve içerikle sınırlandırılması
5. Bütün okullara rehberlik öğretmeni görevlendirilmesi

-
6. Rehberlik öğretmenleri ile okul yönetimi ve öğretmenler arasında iletişimin kuvvetlendirilmesi, rehberlik çalışmalarına dair plan ve programların daha etkili ve verimli olarak kullanılması
 7. Okul yöneticileri arasında yapılan toplantılara mümkün olduğu her durumda rehberlik öğretmenlerinin de katılımının sağlanması
 8. Rehberlik birimlerinin görev tanım ve kapsamının, okullarda okul yönetimi ile öğretmen arasındaki sorunlarda arabuluculuk yapacak şekilde genişletilmesi
 9. Bölge zümre toplantılarının işlevsel olmaktan uzaklaştığı, bürokratik işlerinin ağırlaştığı ve çalışmaların kağıt üzerinde kaldığı gerçeğinden hareketle, bölge zümre toplantılarının etkili olarak işletilmesinin sağlanması
 10. Kitap okuma saatleri uygulamasının amacına hizmet etmeyecek şekilde sağlıksız kullanılmasına engel olmak maksadıyla; bir kitabın okunması bitmeden başka bir kitaba geçilmesinin engellenmesi, kitapların özetinin çıkartılması ve/veya içeriğinin tartışılması, okuduğunu anlamaya yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi şeklindeki tedbirlerin alınması
 11. Kitap okuma alışkanlığının geliştirilmesi için okullar bünyesinde okuma saati uygulamasından farklı etkinliklerin geliştirilerek uygulanması.

5.4.3 Fiziki güvenlik

Sorunlar

1. Okul çevrelerinde ve pansiyonlarda güvenlik sorunlarının olduğu, öğrencilerin üçüncü şahıslar tarafından rahatsız edildiği fakat bu tarz durumlara müdahale etmek açısından okul yönetimlerinin imkanlarının yetersiz kaldığı ifade edilmiştir.
2. Öğrencilerin bağımlılık yapan maddelere kolay ulaşabildiğinin, okul çevresinde madde satıcılarına ve diğer tüm olaylara karşı güvenlik eksikliğinin olduğu ifade edilmiştir.
3. Okulların yakınlarında internet kafelerin bulunmasının öğrencilerin ilgi ve zamanlarına zarar verdiği ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Pansiyonlar ve okullarda güvenlik tedbirlerinin artırılması, okul giriş ve çıkışlarında öğrencilerin kontrol altına alınması
2. Okul çevrelerinde kolluk kuvvetlerinin mesaisinin artırılması ve yoğunlaştırılması,
3. Okul önlerinde güvenlik görevlisi bulundurulması ve bu maksatla hizmet alımı yoluyla okullara özel güvenlik görevlilerinin ihdas edilmesi
4. İldeki diğer paydaşlarla (Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, kolluk kuvvetleri vb.) beraber okul çevrelerinde zararlı alışkanlıklar yapan kişilerle daha etkili bir mücadele yürütülmesi

5.5. Yönetimi İlgilendiren Konular

5.5.1 Genel hususlar

Sorunlar

1. Mülki amirlerin ve kanaat önderlerinin eğitime aktif katkıda bulunmalarına duyulan ihtiyaç vurgulanmıştır.
2. Genel olarak yönetimde kurumsallaşmanın yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
3. Okul öncesi eğitimin yaygın olmadığı ancak okul öncesi eğitimden geçen öğrencilerin geçmeyenlere kıyasla eğitim başarısının ve/veya performansının daha yüksek olduğu belirtilmiştir.
4. Sınav odaklı eğitim yaklaşımının öğrenciler üzerinde olumsuz psikolojik etkileri olduğu ifade edilmiştir.
5. Gerekli materyal eksiklikleri nedeniyle beceri derslerine yeterince önem verilmediği vurgulanmıştır.
6. Kurum içi, kurumlar arası ve okullar arası iletişim eksikliklerinin bulunduğu ifade edilmiştir.
7. Halk Eğitim Merkezi ve benzeri yerlere görevlendirilen öğretmenlerin okullardaki kadrolarının boşaltılmamasının okullar ve öğretmen görevlendirmeleri üzerinde olumsuz tesir ettiği ifade edilmiştir.
8. İl genelinde güzel ve/veya faydalı uygulamaların, uygulamanın yapıldığı okul ile sınırlı kaldığı, genele yayılamadığı belirtilmiştir.
9. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler konusunda öğretmenlerin bilinçsiz ve/veya duyarsız olmasına bağlı olarak özel eğitimin yeterli ilgiyi göremediği tespitine yer verilmiştir.
10. Kaynaştırma öğrencilerine nitelikli bir destek eğitim sunulmadığı, Bireysel Eğitim Programının uygulanmasında sorunlar olduğu ifade edilmiştir.
11. Kardeş okul – kurum uygulamasının etkin olarak kullanılamadığı vurgulanmıştır.
12. Üniversite ile güçlü bir işbirliğine ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.
13. Öğrencilerin bilgilerinin yanında beceri ve değerlere olan bağlılığının da geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.
14. Okullarda devam oranlarında sorunların var olduğu görülmüştür.
15. Disiplin kurallarının eksiksiz ve adil olarak uygulanmasında İl MEM'in koordinasyonunun gerekli olduğu ifade edilmiştir.
16. Okulların başarısını yükseltmeye yönelik çabalarda eşitsizlik olduğu, başarılı okullar ile daha fazla ilgilenildiği görüşü mevcuttur.
17. Okulların altyapı sorunlarının olduğu, laboratuvar eksikliklerinin bulunduğu ifade edilmiştir.

-
18. Kırsal alandaki okulların ihtiyaçlarının giderilmesinde pozitif ayrımcılık yapılmasına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.
 19. Başarılı öğrencilerin belirli okullarda yoğunlaştıkları, bu öğrencilerin kendi yerleşkesinde okumaması ve buna bağlı olarak diğer okullardaki başarılı öğrenci örneklerinin az olmasının öğrencileri motive etmek açısından sorun teşkil ettiği ifade edilmiştir.
 20. Engellilere yönelik eğitim ortamının yetersizliği vurgulanmıştır.
 21. Eğitimde başarının sağlanması için 8 ve 12'nci sınıflara odaklanılmasının, ilköğretimine gereken hassasiyetin gösterilmesinde noksanlık oluşmasına sebebiyet verdiği ifade edilmiştir.
 22. TEOG'da başarısız olan öğrencilerin belirli okullara ve özellikle meslek liseleri ile imam hatip liselerine yığıldıkları, akademik başarı seviyesi açısından bu okulların öğrencilerinin en alt kategoride bulunmalarının ise bu liselerin mezunlarının gelecekte yapacakları işlerde yetersiz olabilecekleri ile ilgili kaygılar doğurduğu ifade edilmiştir.
 23. Bir kısım ailelerin, karma eğitimi istemedikleri ve bu nedenle de çocuklarını okula göndermedikleri ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Okulların faaliyetlerinin ve başarı öykülerinin sıklıkla ve düzenli olarak basında yer almasının sağlanması
2. İl MEM seviyesinde bir hakla ilişkiler stratejisinin ve/veya biriminin oluşturularak bu alanda yürütülen çalışmaların etkinliğinin artırılması, eğitimle ilgili konularda algı yönetimi çalışmaları yapılması ve medyanın etkili olarak kullanılmasının sağlanması
3. Mülki amirlerin eğitim ile ilgili konulardaki bütçe taleplerinin desteklenmesinin sağlanması, kaymakamların kendi yetkileri dahilinde yapabildiği işler dışında valilik ve bakanlık seviyesinde yetki ve kaynak tahsisi yapılması
4. Proje çalışmalarına ağırlık verilmesi, proje geliştirmeye meyilli öğretmen ve idarecilerin eğitimle ve idari olanaklarla desteklenmesi
5. Müdür, öğretmen ve diğer paydaşlardan oluşturulacak bir kurul marifetiyle okullarda yararlı olduğu değerlendirilen uygulamaların tespit edilerek il geneline yaygınlaştırılmasını temin edecek bir mekanizma kurulması
6. Yazı ve dil için takviye eğitime ihtiyaç duyulan öğrencilere ilave olanakların sağlanması
7. Kaynaştırma öğrencisinin bulunduğu fakat "Destek Eğitim Odası" açılmayan okullarda eksikliğin giderilmesi, bu okullardaki odaların gerekli donanımlarının tamamlanması, bu eğitimi vermek üzere ücretli veya düşük performanslı öğretmenler yerine özel eğitim alanında eğitim almış veya sertifikalı öğretmenlerin görevlendirilmesi
8. BEP'lerin nitelikli şekilde uygulanmaması, öğretmenlerinin yeterlilikleri ve veliler ile etkili ilişki kurulup kurulmadığının denetlenmesi

-
9. Her kaynaştırma öğrencisi için BEP hazırlanması konusunda tedbir alınması
 10. Rehabilitasyon ve sınıf-destek eğitim odası öğretmenleri arasında BEP'in uygulanmasına yönelik nitelikli bir iletişim kurulması ve düzenli olarak aralarında BEP'in değerlendirilmesi için toplantılar düzenlenmesi
 11. Kaynaştırma ve özel eğitim sınıfı öğrencilerinin sosyal ortama adaptasyonunu sağlamak amaçlı tedbirlerin alınması
 12. Öğrencilerin etütlere yönlendirilmesi ve teşvik edilmesini sağlayacak tedbirlerin alınması
 13. İmkan olan yerlerde öğretmen odalarının branşlara göre bölümlenmesi / tahsisi
 14. RAM'ın velilerle etkin iletişiminin sağlanması
 15. Öğrencilerin okulu bırakma ve/veya devamsızlık nedenlerinin detaylı olarak araştırılması
 16. Laboratuvar olanaklarının geliştirilmesi
 17. Yaparak ve yaşayarak öğrenmenin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması
 18. Okullarda oyun alanlarının artırılması
 19. Batıdaki başarılı okullar ile Bingöldeki okulların "kardeş okul" adı altında eşleştirilmesi ve başarıyı geliştirici istikamette kullanılması
 20. Eğitim sorunlarının çözümünde tüm kurumların müdahil olması için tedbir alınması
 21. Halk eğitim kurslarının saatlerinin öğretmenlere uygun hale getirilmesi
 22. Öğrencilerin, YGS sınavlarında maruz kaldıkları sınav ortamı kaynaklı sıkıntı ve stresleri yenmesine yönelik olarak; YGS sınavına girecek olan öğrencilere, yılda asgari bir defa olmak üzere, güvenlik tedbirleri, üniversitelerde oturulacak amfi sıraları, kullanılacak kalemler, vs. gibi tüm ayrıntılara dikkat edilerek ulusal YGS sınav ortamı ile azami derecede uyumlu, destekleme sınavlarının icra edilmesi ve üniversitede yapılması
 23. Okullar ve kurum arasında bilgi ve veri paylaşımını sağlamak ve hızlandırmak maksadıyla sosyal medya veya benzeri iletişim kanallarından istifade edilmesi
 24. Disiplin kurallarını uygulamakla sorumlu olan personelde yaygın olarak görülen "affetme ve önemsememe" davranışının önüne geçilmesi için tedbir alınması, disiplin kurallarına ve yaptırımlara işlerlik kazandırılması
 25. Rehber öğretmenler kanalıyla aile eğitim programlarının düzenlenmesi
 26. Destek kurslarının denetlenmesi ve takip edilmesi çalışmalarına yoğunluk kazandırılması ve bu kurslarda görevli öğretmenlerin yetkinliklerinin geliştirilmesi
 27. Öğretmen ve veliler arasındaki sosyal ilişkilerin geliştirilmesi
 28. Okul müdürlerinin proje hazırlama kapasitelerinin geliştirilmesi, proje hazırlama, proje döngüsü yönetimi eğitimlerinin verilmesi ve bu eğitimlerin bir düzen içerisinde periyodik olarak tekrarlanması

-
29. Ar-Ge biriminde her alanın temsil edilmesiyle proje biriminin geliştirilmesi, proje fikirlerinin analiz edilmesi değerlendirilmesi ve sonrasında hayata geçirilmesi
 30. Mülki amirlerin özel eğitime verdikleri desteğin artırılması
 31. Eğitimde ana dil faktörünün olumsuz etkilerinin aşılmasını sağlamak maksadıyla kavramsal çalışmalara, ders dilinin kavratılmasına ve ders çalışma yöntemlerinin öğretilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi
 32. Eğitim başarısında okul öncesi eğitimin ne derece önemli katkılarının olduğunu ailelere kavratacak seminerler ve programların düzenlenmesi
 33. Okul öncesi ve okul döneminde çocukların televizyon izleme sürelerinin aileler tarafından kontrol altına alınarak azaltılmasını sağlayacak programların düzenlenmesi
 34. Okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi için yasal düzenleme yapılması yönünde üst makamlara teklif götürülmesi
 35. Öğretmen ve velilerin destekleme sınavlarına karşı takınmaları gereken tutumlar hakkında bilgilendirme çalışmalarının yapılması
 36. Beceri ve meslek derslerine materyal ve imkan açısından destek sağlanması
 37. Özel eğitim ve rehberlik konularından sorumlu olan şube müdürünün rehberlik alanında eğitimli olmasının zorunlu hale getirilmesi
 38. Kaynaştırma öğrencilerine tatillerde de kaynaştırma öğrencisi destek eğitim odalarının açılması ve hizmet vermesinin sağlanması
 39. Üniversite ile işbirliği yapılarak öğretmenlere değerler eğitimi, özel eğitim, ölçme ve değerlendirme, bilişim teknolojilerinin etkili kullanımı, zararlı alışkanlıklarla mücadele, öğretim ilke ve yöntemleri, aile okulu ve benzeri konularda eğitimlerin verilmesi ve bu konularda bilimsel çalışma ve/veya proje çalışmalarının yapılmasının sağlanması
 40. Okula devamsızlığın nedenlerinin arasında yer alan erken yaşta evlilik ve travmatik vakalarla mücadele edilmesi için tedbir alınması
 41. Okullaşma oranının artırılmasına yönelik olarak mevzuatta mevcut olan cezai müeyyidelere işlerlik kazandırılması
 42. İl MEM bünyesinde devamsızlık konusunu takip etmekten sorumlu bir birim kurulması suretiyle mücadele etkinliğinin artırılması ve eşgüdümün sağlanması
 43. Büyük köy merkezlerinde okulların inşası
 44. Okulda verilen değerler eğitiminin aile içi değer yargılarından olumsuz etkilenmesi söz konusu olduğundan, ailelere yönelik değerler eğitimi çalışmalarının planlanması ve yürütülmesi
 45. Değerler eğitimi alanında etkinlikler düzenlenerek, öğrencilere ve ailelere benimsetilmesinin kolaylaştırılması ve hızlandırılması

-
46. Disiplin konusunda okul- aile işbirliğinin geliştirilmesi ve ailelere disiplin açısından sergilemeleri beklenen tutumun anlatılması
 47. Öğrencilerin okul kayıtlarında adrese dayalı nüfus kayıt sisteminin esas alınması ve başarılı öğrencilerin belirli okullarda kümelenmesinin önüne geçilmesi
 48. İşitme engelliler için lise, görme engelliler için ilk ve ortaokul yapılması
 49. Bedensel engelli öğrenciler için tesislere asansör konulması ve tuvalet yapılması
 50. Okul onarımlarının ders dışı zamanlarda yapılmasının sağlanması
 51. Okullarda bakım onarım işlerinde yaşanan problemlerin etkili şekilde çözülebilmesine imkan sağlanabilmesi için büyük okullara teknik personel görevlendirilmesi ve/veya İl MEM bünyesinde mobil teknik ekipler oluşturularak bir takvim dahilinde okullara hizmet götürülmesinin sağlanması için tedbir alınması ve böylece okul müdürlerinin bakım onarım işlerine ayırdıkları zamanın geri kazanılması
 52. Okullara destek hizmetleri personelinin alımı ve dağıtımında okulların fiziki durumları ile öğrenci mevcutlarının dikkate alınması, okula verilecek hizmetli sayısının ihtiyaca oranlanmasının sağlanması
 53. İl Özel İdareleri ve belediyeler gibi kurumlarda atıl durumda bulunan İŞKUR personelinin, hizmet personeli ihtiyacı olan okullara kanalize edilmesi
 54. Belediyelerin okullara hizmetli personel görevlendirmesi için üst kademelerde işbirliğinin artırılması
 55. Okullar bünyesinde mevcut hizmet personelinin mesleki yeterlilik belgesi olanların teknik bakım ve onarım işlerinde faydalanılması için düzenleme yapılması
 56. Kırsal alandaki okulların ihtiyaçlarının karşılanmasında pozitif ayrımcılık uygulanması

5.5.2 Rehberlik

Sorunlar

1. Rehber öğretmenlerin bir kısmının eğitim fakültelerinin rehberlik bölümünden mezun olmamaları nedeniyle kendi alanlarında yetersiz kaldıkları tespitine yer verilmiştir.
2. Rehber öğretmenlerin görev etkinliklerinde noksanlık bulunduğu ifade edilmiştir.
3. Rehberlik birimlerinin oda ve donanım eksikliği sorunu yaşadığı, mevcut odalarda gerekli tertip ve düzenin bulunmadığı, ve ayrıca rehberlik ilkelerinin dışında düzenlemelere sahip odaların varlığı ifade edilmiştir.
4. Rehberlik öğretmenleri ile okul yöneticileri ve öğretmenler arasında etkili iletişim, bilgi paylaşımı ve dayanışma konularında eksiklikler olduğu görülmüştür.

Çözüm Önerileri

1. Üniversite ve/veya hastanelerden görevlendirilecek psikologların okullarda öğretmenlerle periyodik sohbet toplantıları yapması, bu toplantıların bilgilendirme, eğitime ve sahadan bilgi toplama amaçlı kullanılması ve elde edilen bilgi ve bulguların İl MEM'e raporlanması, sahadan elde dilecek bu verilerin, İl MEM tarafından rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi maksadıyla kullanılması
2. İl MEM bünyesinde rehberlik hizmetlerinden sorumlu olan Şube Müdürünün görevlendirmesinde üniversitelerin eğitim fakültelerinin rehberlik bölümlerinden mezun olanların seçilmesine özen gösterilmesi
3. Rehberlik odalarının, rehber öğretmenlerin kişisel odaları gibi kullanılmasının engellenmesi
4. Kaynaştırma öğrencileri ile özel yetenekli öğrencilere yönelik rehberlik faaliyetlerinin yoğunlaştırılması
5. Rehberlik birimlerinin mesailerinin öğrencilerin serbest saatleri dikkate alınarak revize edilmesi ve idarecilerle aynı mesai düzenlemesine gidilmesi
6. Rehberlik birimlerinin, öğretmenler ve yöneticiler ile bilgi paylaşımı ve müşterek vaka yönetimi konusundaki işbirliğinin güçlendirilmesi
7. Rehber öğretmenler ile müdürler arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi için iletişimin kuvvetlendirilmesi maksadıyla; müdür ve rehber öğretmenin aylık olarak toplantı yapması, bu toplantılarda aylık faaliyetlerin düzenlenmesi, önceki ayda yapılan işlerin gözden geçirilmesi ve karşılıklı bilgi akışının güçlendirilmesi
8. Rehber öğretmenlerin her dönem başında okul için bir risk analizi çalışmasını yapması
9. Okullarda PDR kurul toplantılarının verimliliğinin artırılması maksadıyla öğretmenlerin toplantıya hazırlık seviyelerinin artırılması ve müdürlerin bu toplantılara eksiksiz iştirak etmesinin sağlanması
10. Rehber öğretmenlerin ve özel eğitimcilerin ayrı bir zümre toplantısı yapması
11. Rehber öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katılımını kolaylaştırmak ve artırmak maksadıyla eğitimlerin mahalli olarak düzenlenmesi için tedbir alınması
12. Rehberlik birimlerine alan dışından öğretmen atanmaması için üst makamlara teklif götürülmesi
13. Rehberlik odalarının il genelinde sade olacak şekilde yeniden düzenlenmesi
14. Rehberlik birimlerinde okula devamsızlık nedenleri arasında dikkat çeken erken evlilik, siber zorbalık, akran zorbalığı, cinsel istismar ve ihmal konularında çalışma ve faaliyetlerin artırılması
15. Ergenlere yönelik cinsellikle ilgili olarak eğitim programlarının düzenlenmesi, kız çocuklarına hemşireler tarafından, erkek çocuklara ise aile hekimleri tarafından eğitim verilmesi
16. Öğrencilere yetenek testlerinin geliştirilerek uygulanması

5.5.3 Hizmet İçi Eğitim

Sorunlar

1. Katılımcılar hizmet içi eğitim programlarının sayıca yetersiz olduğunu ifade etmiştir.
2. Hizmet içi eğitimlerin planlanmasında zamanlama hatalarının ortaya çıktığı ve bunun katılım seviyesine olumsuz etki ettiği ifade edilmiştir.
3. Hizmet içi eğitimlere genel bir ilgi alaka ve katılım yetersizliğinin var olduğu ifade edilmiştir.
4. Eğitim programının icrası esnasında katılımcıların ciddiyetsiz olup cep telefonu ile ilgilenmek, konuyu takip etmemek gibi ilgisiz tavırlarının ortaya çıkabildiği ifade edilmiştir.
5. Hizmet içi eğitim programlarının eğitimcilerinin yetişkin eğitimi prensiplerine uygun olan eğitim ortamını yaratmakta yetersiz kalabildikleri, bunun eğitime olan ilgiye olumsuz tesir ettiği, bu eğitim programlarının öğretmenlerinin seçiminde ve görevlendirilmelerinde seçiciliğin artırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Hizmet içi eğitimlerde %10 anlat, %25 göster ve %65 yaptır tarzında bir yaklaşımın benimsenerek etkinliğinin artırılmasının sağlanması
2. Öğretmen ve idarecilerin hizmet içi eğitimlere verdikleri önem ve gösterdikleri hassasiyet seviyesinin geliştirilmesine yönelik tedbirlerin düşünülmesi
3. Hizmet içi eğitimlerde telekonferans, video konferans ve çevrimiçi eğitim benzeri teknolojileri etkili şekilde kullanacak ilave tedbirlerin alınması
4. Hizmet içi eğitimlerin ilçelerde yerinde ve nitelikli yapılması
5. Öğretmenlerin çalışma hayatında ihtiyaç duyduğu ve doğrudan hayata tatbik edecekleri içeriklerin ön plana çıkartılması
6. Hizmet içi eğitim eğitimcilerinin profillerinin ve yetkinliklerinin dikkatle değerlendirilmesi, performansı yüksek kişilerin eğitimleri vermesinin sağlanması
7. Gerektiğinde nitelikli öğretmenlerden eğitim alınmasını temin etmek maksadıyla ilçelere bütçe ayrılması
8. Katılımcıların eğitim ortamında disiplininin ve eğitime aktif katılımının sağlanması
9. Öğretmen ve idarecilere yönelik liderlik eğitimlerinin verilmesi
10. Eğitimlerin, öğretmenlerin ders saatine denk gelmemesi ve gerektiğinde fazla mesai ücreti uygulamasına gidilmesi
11. Eğitimlerin öğretmenlerin çok yorgun olduğu haftaiçi akşam saatleri gibi ölü zamanlarda değil de daha aktif oldukları zamanlarda(örneğin hafta sonu yada öğretmenin ders durumuna göre haftaiçi sabah/öğleden sonra gibi) yapılması.

5.5.4 Yönetici kadrolar

Sorunlar

1. Katılımcılar vizyon sahibi yöneticilere ihtiyaç duyulduğunu ifade etmiştir.
2. Yönetimin alt kademeler ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına karşı daha fazla ilgili olmasının beklendiği kaydedilmiştir.
3. İlçelerde yöneticilerin sık değiştiği ve bunun da eğitimi olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.
4. Yönetici atamalarında liyakat prensibine yeteri kadar dikkat edilmediği düşünülmektedir.
5. Yönetimin eğitimin kalitesini artırmaya yönelik çalışmalara yeterli seviyede odaklanmadığı düşünülmektedir.

Çözüm Önerileri

1. Okul müdürlerinin seçiminde kullanılmak üzere yöneticilik vasıflarını belirlemeye yönelik kriterlerin tespit edilmesi, görevlendirmelerde bu kriterlerin esas alınması
2. Yöneticilerin yöneticilik ve liderlik vasıflarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması, eğitimle desteklenmesi
3. Öğretmenlerin sorunlarını çözmeye odaklanan bir birimin kurulması
4. Öğretmenlerin maruz kaldıkları haksız muamelelerde öğretmenlere sahip çıkılması ve yönetimin gücünün öğretmenlere hissettirilmesi
5. Yöneticilerin bilgi ve bilinç seviyesinin sürekli gelişimine destek olmak maksadıyla kişisel gelişim eğitim programlarının tatbik edilmesi ve kitap okuma yoğunluğunun artırılması
6. Okul müdürlerinin atama/görevlendirme sonrasında görevlerine başlamadan önce eğitim yöneticiliği eğitimine alınmasının sağlanması
7. Okul müdürlerinin ildeki diğer okullarla sürekli iletişim halinde olması, yürütülen çalışmalarını izlemesi ve iyi uygulamalardan haberdar olmasının sağlanması

5.5.5 Denetlemeler

Sorunlar

1. Katılımcılar İl MEM bünyesinde denetlemelerin sayıca yetersiz olduğunu ifade etmiştir.
2. Müfettiş sayısının yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
3. Denetimlerde ast kademenin (müdür, öğretmen) ihtiyaç ve taleplerinin de tespit edilmesi ve bunların giderilmesi için tedbir alınmasını sağlayacak bir mekanizmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.
4. Okullarda fizik denetimlere ağırlık verilmesi yerine eğitim ve başarıya odaklanılmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır.

Çözüm Önerileri

1. Müfettiş sayısının arttırılması için tedbir alınması
2. Yıl içerisinde uygulanan teftişlerin sayısının artırılması ve işbirlikçi etkin rehberlik yapılması

5.5.6 Öğrencilerin gelişimini destekleyici olanaklar, spor ve sosyal faaliyetler

Sorunlar

1. Kütüphanelerin yetersizliği ve kütüphanelerdeki kitapların öğrencilerin düzeyine uygun olmadığı, okullardaki kütüphanelerin fizik açıdan öğrenciler için cazip olmadığı ifade edilmiştir.
2. Bilimsel, sportif, sosyal ve kültürel aktivitelerin sayısının ve çeşitliliğinin yetersiz olduğu ifade edilmiştir.
3. Sosyal etkinliklerin sadece merkezi ve/veya başarı düzeyi yüksek okullarda odaklandığı ifade edilmiştir.
4. Sportif faaliyetler için altyapı eksikliği (spor salonu ve malzeme) ve mesafenin uzaklığı nedeniyle etkili şekilde kullanılamayan spor tesislerinin mevcudiyeti vurgulanmıştır.
5. Okul arazilerinin küçük ve yetersiz olması nedeniyle sosyal alanların ve spor alanlarının kısıtlılığı ifade edilmiştir.
6. Spor alanında, öğrencilere yönelik yetenek tespitlerinin yeterince yapılmadığı belirtilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Halka açık kütüphanelerin artırılması için çalışmalar yapılması
2. Öğrencilerin ders dışı vakitlerde çalışabileceği okuma ve çalışma salonlarının oluşturulması
3. Sosyal faaliyetlerin artırılması (şiir dinletileri, gösteriler, tiyatro, spor müsabakaları, geziler, bilim fuarlarına iştirak, vb.)
4. Yeni inşa edilecek okullarda sportif, sosyal ve kültürel aktiviteler için uygun alanların mevcudiyetinin gözetilmesi / tasarlanması
5. Birkaç okulun bir arada olduğu bölgelerde bir kampüs gibi düşünülerek ortak spor tesisi ve sosyal etkinlik alanlarının oluşturulması
6. Kitap okuma projelerinin şekil, içerik ve sayı yönünden artırılması
7. Kitap okuma saati uygulamasının etkinliğini artırıcı tedbirlerin alınması

-
8. Etkinliklere katılan personelin ve idarecilerin bulundukları görevleri etkili şekilde yerine getirerek başarıya ve faydaya odaklanmalarını sağlayacak tedbirlerin alınması (şenliklerin, fuarların layıkı ile yapılmasının sağlanması)
 9. Okul kütüphanelerinin yeni ve güncel kitaplarla zenginleştirilmesi, daha etkin hale getirilmesi, fiziki yönden iyileştirilmesi ve kütüphanelere birer memurun görevlendirilmesi
 10. Kütüphanelerin kapılarının sürekli açık durumda tutulması ve/veya cam kapı olarak değiştirilmesi
 11. Mevcut spor tesislerinin okullar tarafından ortak kullanılmasının sağlanması ve giderlerinin okullar arasında ortak karşılanması
 12. Yerel yönetimlerin kaynaklarının ve kapasitelerinin spor ve sosyal faaliyet alanlarına olan ihtiyacın karşılanması için kullanılması açısından şartların zorlanması
 13. Bina, bahçe, oyun alanı, sosyal alanlar gibi okullarda bulunan alanların öğrenci ve eğitim hayatındaki önemi, etkileri ve sonuçları hakkında toplumsal bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
 14. Bilimsel, spor ve sosyal etkinliklerin eğitim öğretim yılı bitimine yakın dönemlerde okullar arası yarışmalar ve/veya etkinlikler haline getirilmesi suretiyle genele yaygın ortak faaliyetler organize edilmesi
 15. İl MEM bünyesinde şube müdürlerine bölgesel koordinatörlük görevi verilmesi, bölge koordinatörlerinin kendi sorumluluk sahalarını denetim altına almasının sağlanması ve koordinatörlerin faaliyetlerinin raporlanması için bir kanal tesis edilmesi
 16. Kitap okuma adı altında yeni bir ders konulması ve bu ders kapsamında yıl içerisinde okunması gereken asgari kitap sayısına dair kriterlerin tanımlanması

5.5.7 Yardımcı ders kaynakları, eğitim bilişim ağı, sınava hazırlık, yetiştirme kursları

Sorunlar

1. Katılımcılar EBA sisteminde var olan kaynaklara erişim problemi yaşadığını ve her öğrencinin erişim olanağı olmadığını ifade etmiştir.
2. MEB tarafından gönderilen ders kitaplarının eksik gelmesi ve eksikliklerin yıl içerisinde giderilmemesi hususu ifade edilmiştir.
3. Ara sınıflar ve ilkokul için akademik başarı ölçümlerinin ve verilerinin yetersizliği vurgulanmıştır.
4. Destekleme sınavlarında sınıflar bazında bir takip sisteminin bulunmadığı ancak buna ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir.
5. Müfredat ve kılavuz kitaplarının yanlış kullanıldığı ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Bilgisayarı bulunan ancak internet bağlantısı bulunmayan okulların internet hizmetine kavuşturulması
2. Öğretmenlerin ve okul yönetimlerinin EBA kaynaklarını çoğaltarak öğrencilere eriştirilmesini sağlayacak tedbirlerin alınması
3. İl genelinde bir soru bankası alt yapısının oluşturulması
4. İlkokullarda sene başında ve sene sonunda yapılacak sınavlarla akademik veri toplanması
5. Destekleme sınavlarında sınıflar bazında bir takip sisteminin kurulması ve performansı yüksek öğretmenlerin ödüllendirilmesi
6. Yetiştirme kurslarının ilkokul düzeyine indirgenmesi
7. Medya, sosyal medya ve teknoloji alanında öğrencilerin bilinçlendirilmesi

5.5.8 Performans ölçümü, ödüllendirme

Sorunlar

1. Katılımcılar ödüllendirmeler konusunda nicelik ve adalet açısından sorunların bulunduğunu ifade etmiştir.
2. Performans ölçümünde akademik başarıya odaklanılmasının, öğretmenlerin akademik başarı haricindeki alanlarda da etkili/başarılı çalışmalar yapma eğilimini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Sınavlarda başarılı olan öğrencilerin ödüllendirilmesi ve bunun diğer öğrencileri özendirici bir vasıta olarak kullanılması
2. Her türlü ödüllendirmede (öğrenci, öğretmen) adaletli olunması, başarının ödüllendirmesinin ilgili kişilerin topluma deklare edilmesi yoluyla icrasının sağlanması
3. Öğretmenlerin formal ve informal yöntemlerle ödüllendirilmesini gözetken saydam bir sistemin inşa edilmesi ve öğretmen motivasyonunu yükseltmek için kullanılması
4. Performans ölçümlerinde sonuç odaklı olmak yerine süreç odaklılığın esas alınması
5. Performans ve liyakate bağlı olarak terfi etme mekanizması üzerinde düşünülmesi
6. Okullarda öğretmen karnesi, İl MEM'de ise okul karnesinin tutulmasına yönelik bir sistemin kurulması bu karnelere yıl boyunca yönetilen projeler, spor organizasyonu, sosyal faaliyetler gibi kriterlerin de eklenmesi

5.5.9 Taşımalı eğitim

Sorunlar

1. Kışın karlı günlerde taşıma öğrencisi okula gelmeyince, taşıma yapılmayan öğrencilere yönelik olarak da dersin işlenmediği dile getirilmiştir.
2. Taşımalı eğitim öğrencilerinin öğle yemeğinin yendiği fiziksel mekanlardan şikayetçi oldukları ifade edilmiştir.
3. Taşıma yapan şoförlerin yetersizliği ve eğitim eksikliğinin bulunduğu ifade edilmiştir.
4. Taşıma yapan servislerin öğrencilerin yanına yolcu olarak bir arada götürdüğü ifade edilmiştir.
5. Taşımalı eğitim velilerinin öğretmenlerle iletişiminin, köyün uzak olması, yol şartları, öğretmenin aileye ulaşmasında sıkıntılar nedeniyle zayıf olduğu vurgulanmıştır.
6. Bütçe bulunmamasına bağlı olarak hafta sonu taşımanın yapılmaması nedeniyle hafta sonu destekleme kurslarında eşitsizliğin olduğu ifade edilmiştir.
7. Yolculuk süresinin uzunluğuna bağlı olarak öğrencinin önemli ve verimli bir zaman diliminin yolda geçmesi, yılın belirli dönemlerinde yolların buzlu ve kaygan veya kapalı olması ve buna bağlı olarak geç gelme ve erken gitme veya devamsızlık durumlarının yaşanması gibi gerekçelerle taşımalı sistem öğrencilerinin performansının olumsuz etkilendiği ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Taşımalı eğitimin etkilerinin / mesafesinin azaltılmasını sağlamak amacıyla merkezi ve/veya büyük köylere okul yapılması
2. Özel sektör yemek tedarikçilerinin muayene ve kabul sorumluluğu okul müdürlerinde olup okul müdürlerinin olumsuzluklara yaptırım uygulamaları ve halk sağlığı uzmanlarının bu alandaki denetimlerinin sıklaştırılması
3. Araç takip sistemi uygulamasının teknik şartnamelere konması ve bu uygulamanın standart hale getirilmesi
4. Servis araçlarına yönelik kontrol ve denetimlerin artırılması
5. Servis araç şoförlerine yönelik olarak iletişim ve trafik eğitimlerinin yıl içerisinde tekrarlanarak düzenli olarak verilmesi
6. Taşıma planlarının detaylı analizinin yapılması ve planların optimize edilmesi suretiyle daha verimli bir taşıma sisteminin üretilmesi

5.5.10 Birleştirilmiş Sınıflar

Sorunlar

1. Birleştirilmiş eğitim öğrencilerinin eğitim seviyesinin düşük olduğu ifade edilmiştir.

Çözüm Önerileri

1. Birleştirilmiş eğitimdeki öğrenci sayısının minimum seviyede (116 okulda 1915 öğrenci) olduğu gerçeğinden hareketle birleştirilmiş sınıf öğrencilerinin bir plan dahilinde taşınmalı sisteme transfer edilmesi

5.5.11 Yatılı Eğitim

1. Yaşları nedeniyle yatılı öğrencilerin aileden uzak olmalarının eğitimin başarısına olumsuz tesir ettiği ifade edilmektedir.
2. Pansiyonda kalan öğrencilerin ailelerinin, çocuklarının başarıları ile yakından ilgilenmedikleri vurgulanmaktadır.

Çözüm Önerileri

1. Pansiyon binalarının projelendirmesinde değişikliğe gidilmesi yoluyla, gelecekte inşa edilecek tesislerde daha konforlu ve ilgili yaş grupları için daha cazip konaklama ortamlarının oluşturulması
2. Yatılı öğrencilere ihtiyaç duydukları ve zekâ gelişimini destekleyecek, yaş gruplarına uygun alanlar, etkinlik ortamları ve çizgi filmler gibi imkânların tahsisi
3. Sözleşmeli bakıcıların yatılı okullarda görevlendirilmesi yoluyla çocuklara daha sıcak bir yaşam ortamı sağlanması

5.5.12 Diğer Öneriler

1. Eğitimci yetiştiren üniversitelerin eğitim programlarının, sahanın ihtiyaçlarına göre revize edilmesi, nitelikli öğretmen yetiştirilmesi
 - a. Öğretmenlerin aldıkları pedagoji eğitimini okullardaki icraatlarına yansıtamamaları
 - b. Üniversitelerin ilgili fakültelerinde öğretmen adaylarına eğitim sürecinde, etkin staj yaptırılması / staj sürelerinin uzatılması
 - c. Yapılan akademik çalışma ve araştırmaların eğitime etkili şekilde yansıtılması
2. Zorunlu hizmet yasası ve özür grubu atama mevzuatında revizyon
3. Öğretmenlerin zorunlu rotasyonunun sağlanması, norm fazlası öğretmenlerin bulundukları yerlerden ihtiyaç duyulan bölgelere gönderilmesini sağlayacak çalışmaların yapılması
4. Öğretmenlere "şark görevi/kırsal alan tazminatı" gibi teşvik edici bir sistemin geliştirilmesi
5. Öğretmenin mesaisini okula vermesinin sağlanması, haksız kazanç peşine düşmemesi

-
6. İl genelinde istihdam artırıcı ekonomik tedbirlerin yoğunlaştırılması
 7. İl genelinde sosyal faaliyetlerin ve aktivitelerin icra edilebileceği tesislerin sayısının artırılması (kütüphane, tiyatro, müze, vs.)
 8. Yöneticilerin sık değiştirilmesinin önlenmesi "MEB Görevde Yükselme Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde" revizyon yapılması
 9. Atamalardan önce kadroların güncellenmesi, ancak Eylül ayına kadar ikinci bir güncellemenin yapılmıyor olmasının yarattığı sıkıntılara atfen Eylül ayından önce kadroların güncellenmesinin sağlanması
 10. Özellikle pansiyon öğrencilerinde öz bakım becerilerinin geliştirilmesi için pansiyonlarda bakıcı annelerin istihdam edilmesi

6. İl Ziyaretine İlişkin Bulgu ve Değerlendirmeler

Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğünde şube müdürleri, okul müdürleri ve rehberlik araştırma merkezi personelinden oluşan 14 yöneticinin ve araştırma ekibinden bir uzmanın katılımıyla oluşan toplam 15 kişilik bir heyet Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğüne üç günlük inceleme gezisi gerçekleştirmiştir. Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğünde, bağlı birimlerde ve okullarda toplantılar, ikili görüşmeler, birim ve okul ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve öne çıkan konular aşağıda belirtilmiştir.

6.1. Genel Hususlar

1. Bursa Eğitim Vadisi bölgesinde gerçekleştirilen tanıtım toplantısında Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Bursa ilinde eğitimin genel çerçevesini anlatan bir tanıtım filmi hazırlatıldığı görülmüştür. Tanıtım filmi 2015-2016 eğitim öğretim yılsonu faaliyet planı çerçevesinde hazırlatılmış olup, içeriğinin son derece nitelikli ve zengin olduğu, detaylı bir çalışmanın eseri olarak hayata geçirildiği anlaşılmıştır.
2. Özel okulların tüm okullara oranının %29,7 olduğu, bu okullardaki öğrencilerin oranının tüm öğrenciler içerisinde %8,5 olduğu ve özel okul başına düşen öğrenci sayısının düşüklüğü görülmüştür.
3. Osmangazi ve Yıldırım ilçelerinin eski yerleşim birimleri olmaları nedeniyle nüfuslarının yoğun olduğu ve ikili eğitim yapıldığı gözlenmiştir.

6.2. Okul Dönüşümleri

1. Bursa ilinde ilkokulu ve ortaokulu aynı binada yürüten ve dönüşümü yapılmamış olan 203 okul bulunmaktadır ve yerleşim yerlerinde okul alanı yoktur. Köy okulu, taşıma eğitim merkezi ve benzeri gerekçelerle derslik ve hizmet binası eksikliği mevcuttur.
2. İl genelinde 104 derslane dönüşüm için müracaat etmiş ve dönüşümü kabul etmeyen 11 derslane faaliyetlerine son vermiş olup halen açık derslane bulunmamaktadır.
3. Mesleki eğitim oranı yüksektir (%61); bu hususun Bursa ilinde TOFAŞ ve Renault gibi otomobil üreticisi işletmeler başta olmak üzere mevcut sanayinin yarattığı istihdam olanaklarından kaynaklandığı söylenebilir.

6.3. Yatırımlar

1. Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından 2014-2015 eğitim-öğretim yılında 33 okulda, 750 derslik yatırımı gerçekleştirilmiştir.
2. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim kampüsü komplike bir yapı olup Türkiye’de ilktir. Buna benzer 11 adet kampüs alanı planlanmış ve Almanya’da Gesamtschule modeli esas alınmıştır.

6.4. Ar-Ge Birimi ve Proje Çalışmaları

1. Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğünde toplamda 360 personel bulunmaktadır ve Ar-Ge biriminin personel sayısı 32 dir. Ar-Ge biriminin proje koordinasyon ekibi (PEK) 13 kişiden, araştırma stratejik planlama ve kalite geliştirme ekibi (ASKE) ise 19 kişiden oluşmaktadır. ASKE personelinin 8 adedi, PEK personelinin 5 adedi ilçelerde faaliyet göstermektedir.
2. Ar-Ge birimi İl Milli Eğitim Müdürlüğü ana binasının dışında eğitim kampüsünde konuşlu olup sırasıyla 500, 75 ve 2 adet 30’ar kişi kapasiteli toplantı salonlarına sahiptir. Ar-Ge biriminde matematik öğretmeni, müzik öğretmeni, rehber öğretmen, İngilizce öğretmeni gibi farklı disiplinlerden uzmanların çalışması çok fikirliliği meydana getirmektedir. Buna karşılık Bingöl ilinde Ar-Ge biriminin hem personel açısından hem de diğer kurumlara fikir sağlama konusunda yetersiz kaldığı görülmektedir.
3. Avrupa Birliği, TÜBİTAK ve diğer fon kaynakları hakkında gerekli bilgi akışı Bingöl ili genelinde yetersizken Bursa ilinde çok güçlü bir bilgilendirme ve yönlendirme sistemi kurulmuştur.
4. Ar-Ge birimi, hal-i hazırda uygulanmakta olan 2015 – 2019 dönemi stratejik planı ile Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü performans programını hazırlamıştır.
5. Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü 2015 yılında Avrupa Birliği Hibe fonlarına 15 adet proje başvurusu yapmış olup altı adedi onaylanmıştır. İl genelinde gençlik projeleri hariç üretilen proje sayısı 135 olup 10 adedi kabul edilerek fonlanmıştır. Türkiye genelinde gerçekleştirilen eşdeğer başvuru sayısı 1.916, fonlanan proje sayısı 88 dir. Buna göre Türkiye genelinde fonlanan başvuruların oranı %5 iken Bursa ilinde fonlanan başvuruların oranı %7,4 tür. Bu oranın yüksekliğinin Ar-Ge biriminin proje alanındaki çalışmalarının etkinliği ile alakalı olduğu görülmüştür.
6. Bursa ilinde Ar-Ge çalışmaları eğitime önemli katkılar sağlamaktadır. Ar-Ge birimlerinin etkili çalışmaları ile eğitimde yapılan hatalar ayıklanabilmekte, başarının önündeki engeller hızlı bir şekilde tespit edilerek aşılabilir. Ar-Ge biriminde görevlendirilen personelin liyakatı son derece önemli olup, niteliksiz personelin bu birimlerde istihdamından kaçınılmaktadır.
7. 2016 – 2017 eğitim öğretim döneminde yürütölmek üzere yedi adet gençlik, bir adet mesleki eğitim ve dört adet okul eğitimi içerikli proje başvurusu yapılmıştır.
8. 2015 yılında 36 adet, 2016 yılında ise 138 adet bilim fuarına katılım gerçekleştirilmiştir. Proje başvurularının ve fuarlara katılımın yüksekliği bir Ar-Ge personelinin 17 ilçeyi tek tek ziyaret ederek bilgilendirme yapmasından kaynaklanmıştır.

6.5. Hizmet İçi Eğitim

1. Tüm okullardan hizmet içi eğitim almak istedikleri alanlar ve aynı zamanda hizmet içi eğitim verebilecekleri konular yazışma yoluyla toplanmaktadır. Hizmet içi eğitim verecek öğretmenlerde eğitim konusu ile ilgili belge /sertifika sahibi olması koşulu aranmaktadır.
2. Hizmet içi eğitimlere başvuru şartı sabah dersi olanların öğlen, öğlen dersi olanların da sabah düzenlenen kursları seçebilecekleri şeklindedir. Hizmet içi eğitimler mesai saatleri içerisinde gerçekleştirilebilmektedir. Her okuldan en az bir kişinin stratejik plan eğitimlerine iştirak zorunluluğu bulunmaktadır.
3. Ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri için 2016 – 2017 eğitim öğretim yılında hizmet içi eğitim planlanmıştır. Bu eğitimler interaktif yöntemle icra edilecektir.
4. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün yürütmekte olduğu Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı PISA için, sınavın yürütüleceği okulların belirlenmesinden sonra icra edilmek üzere, Uludağ Üniversitesi ile imzalanan protokol kapsamında 40 kişilik bir ekibe soru hazırlama tekniği ile ilgili eğitim verilecektir. Hizmet içi eğitimler 30 saat olarak planlanmış olup beş haftaya yayılmıştır. Öğretmenler her hafta bir gün boyunca eğitim görecektir ve dört gün okullarında uygulayacaktır.
5. Hizmet içi eğitimlere iştirak edip başarıyla tamamlayanlara motivasyon artırıcı tedbir olarak takdir, teşekkür verilmesi şeklinde bir ödüllendirme sistemi planlanmaktadır.

6.6. Okul ve Aile İlişkileri

1. Bursa ili genelinde veliler eğitim sistemine entegre olmuştur. Okul aile birlikleri fonksiyonlarını etkili şekilde yerine getirmekte ve aktif olarak çalışmaktadır. Bingöl ili genelinde okul aile birliklerinin oluşturulmasında bile zorluklar yaşanırken Bursa ilinde okul aile birliği başkanlığı seçimi büyük talep görmektedir.
2. Bursa'da velilerin eğitime katkısı önemli seviyededir. Bingöl'de velilerin eğitime olan ilgisizliği üzerinde durulmalı, çocuklarının eğitimlerini önemsemeleri, duyarlılık kazanmaları için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

6.7. Yerel Yönetimler, Sanayi ve Halkın Eğitime Katkısı

1. Bursa ilinde yerel yönetimlerin eğitime katkısı çok yüksektir ve sivil toplum kuruluşları eğitime destek vermektedir.
2. İl genelinde milli eğitim sanayi işbirliği ileri seviyede tesis edilmiştir ve Bingöl ilinde böyle bir imkan mevcut değildir. Bursa'da iş adamlarının eğitime olan destekleri, eğitimcilerin elini güçlendirmiş, bu desteği arkasına alan eğitimciler, doğru ve yerinde projeler oluşturarak başarının yükselmesini sağlamışlardır.
3. Bursa ilinde iş adamlarının ve hayırseverlerin eğitime verdikleri desteğin benzer şekilde

Bingöl ilinde de sağlanması yönünde toplumda bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

4. EBA ve e-kurs modülündeki tüm soru ve çalışmalar yerel yönetimler tarafından çoğaltılıp basılmakta ve öğrencilere bedelsiz olarak dağıtılmaktadır.
5. İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve okulların yerel yönetimlerle ve sivil toplum kuruluşları ile sürekli iletişim halinde olmaları, eğitime ve okullara destek sağlanması için gereklidir. Bingöl ilinde sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve velilerin eğitime desteklerinin artırılması yönünde stratejik hedefler belirlenmesinin ve bir plan dahilinde uygulanmasının gerekli olduğu düşünülmüştür.

6.8. Özel Okullar

1. Bursa'da özel öğretim kurumlarının tüm öğretim kurumlarına oranı yüksektir. Bu ilde özel öğretime ilginin ve desteğin yoğun olduğu anlaşılmaktadır. Bingöl'de özel öğretime destek verilmesi, önünün açılması, özel öğretim kurumlarının resmi öğretim kurumları ile koordineli çalışmaları, başarıyı ciddi oranda etkileyecektir.

6.9. Diğer İzlenimler

1. Öğretmenlerin ilgisi, özverisi ve gayretleri, bir ilin eğitimdeki başarısının anahtarıdır. Tamamlama kurslarında ek ders eksenli değil de başarı endeksli çalışılırsa, başarının önündeki engellerden önemli biri ortadan kaldırılmış olacaktır.
2. Okullarda öğrencilere yönelik rehberlik, sadece rehberlik servislerine havale edilmemelidir. Sınıf rehberliği işlevsel hale getirilmeli, öğrenci takip sistemleri kurulmalıdır.
3. Öğretmen sirkülasyonunun az oluşu ve öğretmenlerin deneyimli olmaları başarıyı doğrudan etkilemektedir.
4. Okullarda tahta sıra ve masalar yerine rahat sandalye ve masa kullanılması başarıya olumlu tesir etmektedir.
5. Bursa ilinde önceki yıllara oranla başarısını artıran ve aynı bölgede olup çevre okullara göre başarıda öne çıkan okullara İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından ziyaretler düzenlenmekte olup özellikle ekonomik açıdan sıkıntı yaşadığı halde başarı yakalayan okullara İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından okul aile birliği kaynaklarından maddi destek sağlanmaktadır. Bu uygulama okulların başarısına olumlu yönde katkıda bulunmaktadır.
6. Bursa ilinde inşa et - kirala yöntemi kullanılarak hayata geçirilen tesislerin eğitime önemli kazançlar sağladığı görülmüştür.
7. "Şehrin çocukları hepimizin, feda edilecek tek bir kişi bile yok" sloganı Bursa ilinde bir stratejik bakış açısını ifade etmekte olup son derece dikkat çekici bulunmuştur.

8. Bursa ilinde tüm Anadolu liselerinin ikinci sınavları (yazılılar) il genelinde ortak yapılmakta ve ortak sınav analizleri okulların kendi bünyesinde ders ve öğretmen bazında gerçekleştirilmektedir.
9. Ortaöğretim düzeyinde 12 branştan seçilen öğretmenlerle il genelinde uygulanmak üzere ortak yıllık planlar hazırlanmakta ve uygulanmaktadır.

6.10. Eğitimde Başarıyı Artırmak için Öneriler

Kariyer Danışmanlığı

- Meslek tanıtımı için mesleki bilgi sisteminin kurulması bu işlem için İş-Kur ile işbirliği yapılması
- Öğrencilerin yetenek, ilgi ve tutumlarını belirlemek için envanter ve ölçek geliştirilmesi
- Kariyer planlama için ortaokul 5 inci sınıftan itibaren her yıl tüm öğrencileri kapsayacak şekilde yüz yüze görüşmeler düzenlenmesi, öğrencinin meslek ile ilgili gelişim ve değişiminin takip edilebilmesi için bu görüşmelerin bir veritabanında kayıt altına alınması
- Kariyer danışmanlığı için her yıl rehberlik öğretmenlerinin düzenli olarak meslek seçimi, alan seçimi ve ders seçimi konularında hizmet içi eğitime alınması
- Kariyer danışmanlığı çalışmaları için üniversitelerle işbirliği yapılması, bu kapsamda her okul türü düzeyinde geziler düzenlenmesi ve öğretim görevlilerinin okullara getirilmesi

Hizmet İçi Eğitimler

- Hizmet içi eğitimler için kapsamlı ve nitelikli ihtiyaç analizinin yapılarak üst kademelere bildirilmesi
- Hizmet içi eğitimlerde özellikle dezavantajlı bölgelere öncelik verilmesi
- Drama, problem çözme, yaratıcı drama, eğitimde ölçme-değerlendirme, başarı için yöntem ve teknikler ve alan bazlı eğitimlere (kimya öğretmenlerinin, fizik öğretmenlerinin başarılı ve verimli ders anlatımı ve sunumu gibi) öncelik verilmesi
- Hizmet içi eğitim veren kurumların eğitimlere katılan öğretmenlerin bilgilerini ve durumlarını öğretmenlere ve bağlı oldukları kurumlarına duyurması
- Hizmet içi eğitimler için bir tesisin inşası veya tahsis edilmesi

Öğrenci Koçluğu

- Koçluk sistemi konusunda bilimsel verilerle desteklenmiş şekilde öğretmenlere eğitim verilmesi suretiyle koçluk yapacak öğretmen sayısının artırılması ve uygulamanın yaygınlaştırılmasının sağlanması
- Koçluk sistemi kapsamında düzenli bilgi alışverişi için koç öğretmenlerin katılımıyla toplantılar düzenlenmesi

-
- Psikolojik problem yaşıyan öğrencilerin bu süreçte tespit edilmesi ve gerekli rehberlik desteğinin sağlanması

Aile Eğitimleri

- Öğretmenlerin 0-18 yaş aile eğitimlerini almasının zorunlu hale getirilmesi (Bingöl'de bu eğitimi alan 80 öğretmen ve 2 formatör bulunmaktadır)
- Okula gelmeyen aileler için ev eğitimlerinin düzenlenmesi, her bir eğitimin en az bir saat sürmesi ve akşam saatlerinde yapılması
- Düzenli veli eğitimlerinin düzenlenmesi ve bu eğitimlerde okula uyum sürecinde aileye öneriler, çocuklarda özgüven, çocuk ve ergenlerde korku, güvenli internet ortamı için aileye öneriler ve benzeri temaların işlenmesi

Öğrenci Eğitimleri

- Akademik başarısızlık gösteren öğrencinin durumunun analiz edilmesi
- Başarısız öğrencilerin velileriyle düzenli görüşmeler yapılması
- İçine kapanık, kendini ifade etmede zorluk yaşıyan, psikolojik problemleri olan öğrencilerin tespit edilmesi ve gerekli psikolojik desteğinin sağlanması
- Özel eğitime muhtaç öğrencilerin etkili şekilde tespit edilmesi, dil konuşma bozukluğu, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, davranış bozukluğu, özel öğrenme güçlüğü gibi konularda gerekli desteğinin sağlanması

Öğretmen Eğitimleri

- Göreve yeni başlayan öğretmenlere oryantasyon eğitimlerinin etkili şekilde verilmesi
- İdareci ve öğretmenlere rehberlik anlayışının kazandırılması ve eğitiminin verilmesi
- Hizmet içi eğitimler için üniversitelerle protokol yapılması
- Öğretmen motivasyonları için ödül sisteminin uygulanması

Rehberlik Araştırma Merkezleri

- Bingöl RAM ile diğer illerdeki RAM'lar arasında işbirliği sağlanması ve yapılan çalışmalar hakkında bilgi paylaşımı ortamının oluşturulması
- Okul-RAM iş birliğinin artırılması yönünde çalışmalar yürütülmesi
- RAM ile Ar-Ge birimi arasında güçlü bir işbirliğinin tesis edilmesi

7. Bulguların Özeti

Bu araştırma çalışması kapsamında elde edilen nicel ve nitel verilerin detaylı incelemelerinden sonra ortaya konan çıktılar kategorize edilmiş ve altı ana başlık altında tasnif edilmiştir. Bu kapsamda Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ana sorun sahalarının;

1. Öğretmenler
 2. Öğrenciler
 3. Aileler, okul – aile ilişkileri ve okul – aile birlikleri
 4. Okul müdürleri
 5. Okullar
 6. Bingöl İl Milli Eğitim Yönetimi
- temel fonksiyonlarına işaret ettiği değerlendirilmiştir. Bu alanlardaki tespitler müteakip madde de özet halinde sunulmuştur.

7.1. Sorun Ağacı

Öğretmenler

- Yüksek sirkülasyon
- Bireysel yetkinliklerde noksanlık ve performans düşüklüğü, akademik çalışmalarda yetersizlik
- Oryantasyon, çevreye uyum
- Davranış ve iletişim hataları
- Rol model olamama
- Disiplin zafiyetleri
- İdari sorunlar
- Yasal olmayan faaliyetler

Öğrenciler

- Davranış sorunları
- Ders çalışma yetersizlikleri
- Yetkinlik noksanlıkları
- Psikolojik sorunlar ve rehabilitasyon

Okullar

- Altyapı sorunları
- Fiziki güvenlik sorunları
- Kütüphanelerin yetersizliği
- Laboratuvar ve ders araç gereçlerinin yetersizliği

Aile, Okul – Aile İlişkileri

- Aile ile okul arasında iki taraflı iletişim sorunları
- Veli toplantılarına bağlı sorunlar
- Veli ziyaretlerinde sorunlar
- Okul – aile birliklerinin işlevsiz oluşu
- Müşterek sosyal faaliyetlerde yetersizlikler
- Ailelerin ilgisizliği veya eğitimsizliği
- Ailelerin çocuklarına desteklerinin yetersizliği

- Öğrencilere ders çalışma ortamının sağlanamaması (kalabalık aileler, küçük yaşam mekanları, maddi yetersizlikler)
- Özel eğitime, psikolojik sorunlara karşı ailelerin duyarsızlığı
- Ailelerin öğrencilerin tercihlerine müdahalesi
- Ailelerden çocuklara yanlış alışkanlıkların geçmesi

Okul Müdürleri

- Yetkinlik ve yöneticilik becerilerinin noksanlığı
- Okul içi ve okullar arası iletişim noksanlığı
- Disiplinin tesisi
- Okula devamsızlıkla mücadele
- Kurum kültürünün oluşturulmasında eksiklikler
- Bakım, onarım ve diğer idari yükler
- Akademik çalışma ve başarıya odaklanma yetersizliği, akademik çalışmaların etkili yönetilmemesi
- Öğrencilere yönelik etkinliklerin yetersizliği
- Rehberlik çalışmalarında yetersizlik
- Proje üretememe

İl MEM Yönetimi

- Kurum kültürünün oluşturulmasında eksiklikler
- Stratejik planlama, hedef belirleme ve stratejik performans yönetimi noksanlığı
- Stratejik algı ve itibar yönetimi, halkla ilişkiler noksanlığı
- Ar-Ge biriminde yeteri kadar proje üretememe
- Akademik başarının yönetilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarında yetersizlikler
- Okul performans ölçümü ve yönetimi alanında yetersizlik

- Kurum içi, kurumlar arası iletişim, işbirliği ve koordinasyon yetersizliği, yerel yönetimlerle işbirliği
- Yeni yatırımlara olan ihtiyaçlar (okul, spor tesisleri, engelli okulları)
- Personel görevlendirmelerinde idari sorunlar
- Okullara idari hizmet desteği yetersizliği
- Devamsızlıkla mücadele
- Disiplinin tesisi
- Hizmet içi eğitimlerin kalitesi ve etkinliği
- Yardımcı ders kaynaklarının yetersizliği
- Ödüllendirme sisteminin işlememesi
- Destekleme sınavlarının yapılmaması
- Ortak ders sınavlarının yapılmaması
- Rehberlik hizmetlerinde sorunlar
- Ailelerle iletişim, ailelerin eğitimi yetersizliği
- Öğrencilerin anadil sorunu
- Engelliler, özel eğitim, kaynaştırma öğrencilerinin eğitimi alanlarında sorunlar
- Taşınmalı eğitim, birleştirilmiş sınıflar
- Yatılı eğitim
- Mesleki eğitim

Bu alanlardaki tespitler müteakip maddelerde özet halinde sunulmuştur.

7.2. Öğretmenler

a. Yüksek sirkülasyon

Öğretmenlerin yüksek seviyeli sirkülasyonunun Bingöl ilinde eğitimin en önemli sorun kaynağı olduğu ve diğer sorunları, zincirleme reaksiyon şeklinde harekete geçiren itici güç işlevi gördüğü anlaşılmıştır. Sirkülasyona sebebiyet veren temel gerekçelerin ise; iskan sorunu, sosyal ihtiyaçların karşılanamaması, kendini güvende hissetmeme, psikolojik etmenler ve mevzuatın bu alandaki sorunlara kalıcı çözümler getirmemesi olduğu değerlendirilmektedir.

b. Bireysel yetkinliklerde noksanlık ve performans düşüklüğü

Öğretmenlerin bölgede görev yapmak istememesinin doğurduğu en sıkıntılı sonuçlardan bir tanesinin öğretmenlerin bireysel teknik yetkinliklerinin yetersizliği olduğu düşünülmektedir. Sınıf ve branş öğretmelerinin sayıca yetersizliği, zorunlu son çare olarak görülen ücretli öğretmenlerin sistemdeki varlığı, öğretmen kadrosunun büyük ölçüde genç ve deneyimsiz olması bu sorunun temel gerekçeleridir. Öğretmen niteliklerinin düşük olması eğitimde kalite sorununu doğurmakta, öğretmenlerin formasyon alanındaki eksiklikleri dikkat çekmekte, branş öğretmenlerinin de kendi alanlarında yetersiz olduğu durumlara rastlanmaktadır. Derse hazırlıksız gelen öğretmenler, nitelikli ders işleme yöntemlerinin kullanılmaması, alan dışından öğretmen görevlendirmeleri ön plana çıkan konulardır.

c. Oryantasyon, çevreye uyum

Öğretmenlerin görev alanlarına ve çevrelerine uyum sağlamaları açısından yetersizlikler bulunduğu, bu durumun onların saygınlıklarına ve toplum içerisindeki algılanma biçimlerine zarar verdiği, aileler ile iletişim engellerinin oluşmasına sebep olduğu görülmektedir.

ç. Öğrencilere karşı davranış ve iletişim hataları

Öğretmenlerin genelde genç ve deneyimsiz olmalarının doğurduğu sonuçlardan bir tanesi öğretmenlerde bulunması gereken temel özelliklerden fedakarlık, şefkat, mesleki heyecan, özveri, güvenilir olma ve ilgi ve alaka gibi mevhumlarda gözlemlenen eksikliklerdir. Öğrencilere adil davranmama, ayırım yapma, yeterli seviyede rehberlik edememe, motivasyon noksanlığı ve yılgınlık halinin sorumluluk duygusuna yansımaları, öğrencilerle onların psikolojik ve sosyal özelliklerine uygun iletişim tesis edememe, iletişimde seviyesiz üslup kullanma gibi hususlar bu gruptaki en bariz sendromlar olarak görülmektedir.

d. Rol model olamama

Öğretmenlerin öğrencilerin hayatlarına dokunmakta ve kalıcı izler bırakmakta olduğu, bu nedenle de öğrencilerin öğretmenlerini rol model olarak taklit etme eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan araştırmalarda elde edilen veriler, öğretmenlerin rol model olma yetkinliklerinin yetersiz olduğuna işaret etmektedir. Öğretmenlerin bölgede görev yapmaya karşı isteksiz oluşlarının ve bulundukları coğrafyayı özümsemek konusundaki eksikliklerinin bunun temel gerekçeleri olduğu düşünülmektedir. Elde edilen nicel ve nitel veriler bu bulguları doğrular mahiyette çok sayıda unsur ihtiva etmektedir. Diğer yandan coğrafi bölgeden çıkmış başarı öyküleri ve başarılı kişi modelleri konusunda açık bir yetersizlik mevcuttur. Rol model kavramının öğrencilerin

hayata tutunması ve başarı motivasyonu ile ilgili önemli bir etken teşkil ettiği ise bilinmektedir.

e. Disiplin zafiyetleri

Basit disiplin kabahatlerinden başlayarak, ders esnasında telefonla oynamak ve/veya konuşmak benzeri davranışların mevcudiyeti ve sınıf disiplini ile sınıf yönetimi gibi öğretmenin bireysel yetkinliğine kadar uzanan konularda bir kısım öğretmenlerin sorunları olduğu görülmektedir. Bireysel yetkinlik ile alakalı olduğu cihetle, yukarıda da belirtildiği gibi, bu problemlerin kaynağı temelde genç olmaya ve deneyimsizliğe ve öğretmen sirkülasyonuna kadar uzanmaktadır.

f. Yasal olmayan faaliyetler

Öğretmenlerin ekonomik açıdan yeterli seviyede tatmin edilmediği, ülkenin doğusu ile batısına, kırsal alan ile şehir merkezine eşit muamele edildiği açıkça bilinen bir gerçek ve sorundur. Bu sorunun harekete geçirdiği doğal bir sonuç olarak, bir kısım öğretmenin ve özellikle de akademik başarısı yüksek olan grupta yer alan bir kısım öğretmenin, ek gelir elde etme saiki ile, özel ders vermeye yönelmiş olup merdiven altı faaliyetler yürütmekte olduğu tespit edilmiştir. Özel ders veren ve merdiven altı faaliyetler yürütmekte olan öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki ders ve görevlerini haftanın belirli bir bölümüne sıkıştırarak, kalan zamanlarını mesai yükümlülüğü açısından boşa çıkarma eğiliminde oldukları, bu hususun ise pansiyon öğrencileri, haftasonu kursları gibi konular başta olmak üzere birçok konuda sorunlar doğurduğu anlaşılmaktadır. Diğer yandan bu öğretmenlerin, Bingöl öğretmen camiasının genelinin toplum nezdinde algısına ve saygınlığına zarar verdiği de gözlemlenmiştir.

7.3. Öğrenciler

a. Davranış sorunları

Öğrencilerin davranış alışkanlıklarının etkili şekilde kontrol altına alınması açısından bir takım sorunların mevcudiyeti açıkça görülmektedir. Öğrencilerin öğretmene ve eğitime hatalı bakış açısı, önyargıları ve tutumu, öğretmen ve idarecileri kontrolsüz olarak şikayet edebilme mekanizmaları ve bu kanallara ulaşım rahatlığının öğrencilere verdiği "güç bende artık" psikolojisi, sosyal medya ve teknolojinin zararlı kullanımı, teknoloji bağımlılığı öne çıkan konular olarak görülmektedir. Diğer yandan bir kısım öğrencinin okula devamsızlık etmeyi alışkanlık haline getirdikleri de anlaşılmaktadır.

b. Ders çalışma ve bireysel disiplin yetersizlikleri

Genel olarak incelendiğinde öğrencilerin okulda işlenen dersleri evlerinde günlük olarak tekrar etmedikleri, verimli ders çalışma yöntemlerini bilmedikleri ve/veya uygulamadıkları, derse gelirken uygun araç ve gereçleri getirmedikleri, derste hiç not tutmadıkları veya yetersiz not tuttukları ve ev ödevlerinin yapılmaması gibi hususlar ön plana çıkmaktadır. Bu sorunların çözümünün bir kısmı öğretmenlerin sorumluluk sahasına düşmektedir. Diğer yanda ailelerin hem eğitim hem de gelir seviyelerinin düşüklüğü işbu çalışma kapsamında açıkça ortaya konmuştur. Eğitim seviyesi düşük ebeveynlerin mevcut olduğu aile yapılarında veya kalabalık aileler ile tek odalı evlerde yaşayan ailelerin öğrencilerinin bu alandaki sorunlarının çözümünün özel ihtimam gerektirdiği açıktır.

c. Yetkinlik noksanlıkları

Yapılan araştırma ve incelemeler, BEP kapsamı dışında da bir kısım öğrencinin okumayı öğrenmeden üst sınıflara geçebildiklerine, dört işlemi bilmeyen öğrencilere bir üst seviye matematik öğretilmeye gayret edildiğine işaret etmektedir. Köylerden taşımayla gelen öğrencilerin merkezlerdeki öğrencilerle bir arada eğitim alırken uyum sağlayamadığı, haftasonu kurslarına devamlılığın sağlanamadığı ve öğrencilerin gizli kalmış becerilerinin etkili şekilde ortaya çıkartılamadığı hususlarına dikkat edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

ç. Psikolojik sorunlar ve rehabilitasyon

Araştırmanın nicel bulgularında öğrenciler ve öğretmenler, öğrencinin psikolojik sorunlarının varlığına ve yeterli seviyede rehabilite edilmediklerine işaret etmektedir. Nitel veriler de bu durumu doğrular mahiyettedir. Bir kısım öğrencilerin okul içi davranış bozukluklarının ve disiplin zafiyetlerinin altında böyle sorunların yattığı düşünülmektedir. Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin bir kısmının da durumunun psikolojik sorunlar ile açıklanabileceği vakaların mevcut olabileceği değerlendirilmektedir. Okullarda rehberlik hizmetlerinin yeteri kadar etkili işletilememesi ve genç yaştaki öğretmenlerin öğrencilerin sorunlarını açıklamakta psikolojik ve sosyal boyutlar ile ilgilenmemesi, öğrenci sorunlarının ortadan kaldırılması için var olan mekanizmaların işletilmesini engellemektedir. Madde bağımlılığı, intihar eğilimi, akran zorbalığı, siber zorbalık, istismar ve genç yaşta evlilik gibi sorunlara dikkat edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

7.4. Aile, Okul – Aile ilişkileri

a. Veli ziyaretlerinde sorunlar

Veli ziyaretlerinin, aileler ile iletişim, öğrencinin durumunun kontrol altına alınması, sorunlu öğrencilerin durumlarının iyileştirilmesi ve ailelerin eğitilmesi gibi konularda etkili bir araç olduğu açıktır ve okul yönetimleri bunun bilincindedir. Veli ziyaretleri yapılmakta olmakla birlikte, öğretmenler okuldan uzak lokasyonlardaki aileleri ziyaret etmekten imtina etmektedir. Ulaşım sorunları, zaman ve kendi kaynaklarını tahsis etme gibi gerekçelere bağlı olan bu eğilimin sonucu olarak öğrenci performansının geliştirilmesine yönelik ziyaretlerin merkezden uzaklaştıkça daha az gerçekleştirildiği görülmektedir.

b. Okul – aile birliklerinin işlevsiz oluşu

Okul – aile birliklerinin büyük ölçüde işlevlerini yerine getirmedikleri görülmektedir. Ailelerin dağınık yerleşimleri, maddi imkanlarının yetersiz oluşu, eğitim seviyelerinin düşüklüğü gibi gerekçeler okul aile birliklerine olan ilginin noksanlığının en önemli sebepleri olarak ortaya çıkmaktadır. Okul yönetimleri okul aile birliğine üye ve başkan bulmakta büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Halk arasında bu faaliyetler bir angarya ve ekonomik yük olarak algılanmaktadır. Beşeri ve sosyal ilişkileri veya ekonomik durumu güçlü olan okul aile birliği üyeleri / başkanları hariç olmak üzere diğer bireylerden okullara dikkate değer bir destek gelmemektedir.

c. Müşterek sosyal faaliyetlerde yetersizlikler

Aile ile okul arasında çift yönlü iletişimi güçlendirmenin en etkili yollarından biri olan müşterek sosyal faaliyetler yeterli seviyede organize edilmemektedir. Sayıca az görülen faaliyetlere ise

öğretmenlerin iştirak etmeme eğiliminde olduğu görülmektedir. Nadiren uygulanan bu tarz organizasyonların okul aile birlikleri tarafından gerçekleştirilmesi ve mesai dışı saatlere denk gelmesi nedeniyle öğretmenlerden rağbet görmediği açıktır. Bir kısım öğretmende sosyal aktivitelerin gerekli olduğuna dair bir inanç da mevcut değildir.

ç. Ailelerin çocuklarına desteklerinin yetersizliği

Nicel veriler, annelerin ve babaların çok yüksek oranda ilkökul mezunu olduğunu veya eğitimsiz olduklarını göstermektedir. Bu kapsamda ailelerin ev ortamında kendi çocuklarına akademik açıdan destek vermelerinin, çalışmalarını etkili şekilde kontrol etmelerinin veya doğru kanallara yönlendirmelerinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Saha çalışmalarından elde edilen veriler de bu hususu doğrulamaktadır. Bu nedenle öğrencinin nitelikli ders desteğini sadece okulda alabileceği görülmektedir.

d. Öğrencilere ders çalışma ortamının sağlanamaması

Ailelerin bir kısmı kalabalık veya çok kalabalık hane nüfusuna sahiptir ve büyük bölümünün de gelir seviyesi düşüktür. Bu yapıda olan ailelerin çocukları evlerinde nitelikli bir ders çalışma ortamı bulamamaktadır. Birçok öğrencinin kendisine ait odasının bulunmadığı görülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin ev ortamında nitelikli ders çalışmalarının beklenmesinin çok güç olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

e. Özel eğitime, psikolojik sorunlara karşı ailelerin duyarsızlığı

Eğitim seviyesi düşük olan ailelerin bilgi ve bilinç seviyelerinin yetersiz oluşuna bağlı olarak çocuklarının psikolojik sorunlarının farkına varmadıkları, özel eğitime ihtiyaç duyulduğunu tespit edemedikleri görülmektedir. Özel eğitim ihtiyaçlarının öğretmen tarafından sağlıklı şekilde tespit edilmesinde de yetersizlikler olduğu tespit edilmiştir. Rehberlik Araştırma Merkezi uzmanları bu konuya güçlü vurgu yapmaktadır.

f. Ailelerin öğrencilerin tercihlerine müdahalesi

Yaygın bir eğilim olarak ailelerin kendi çocuklarına kendi hayalleri ve/veya beklentileri doğrultusunda meslek hedefleri belirledikleri görülmektedir. Bu eğilim ile ebeveynlerin eğitim seviyeleri arasında ters yönlü bir ilişkinin var olduğu düşünülmektedir ve eğitim seviyesi düşük ailelerin çocuklarına daha fazla dayatmacı oldukları anlaşılmaktadır. Tercihleri belirlemede öğrencilere yeterli seviyede destek sağlayan etkili bir mekanizmanın da mevcut olmaması ile güç kazanan bu durum, öğrencilerin hedef belirlemede sorunlar yaşamasına ve yanlış alanları tercih etmesine sebebiyet vermektedir. Öğrencilerin yeteneklerinin ve ilgi alanlarının ortaya çıkartılmasına yönelik çalışmaların yetersizliği de görülmektedir.

g. Ailelerden çocuklara yanlış alışkanlıkların geçmesi

Özellikle küçük mekanlarda yaşayan aileler ile eğitim seviyesi düşük ailelerin hatalı davranışlarının, siyasi eğilimlerinin, medya ve sosyal medya bağımlılığının, argo konuşma alışkanlıklarının, değerler eğitimi unsurlarının aleyhine eylemlerinin çocuklarına aktarıldığı görülmektedir. Bu sorunun bertaraf edilmesi için ailelere yönelik etkili bir eğitim sisteminin var olmadığı anlaşılmaktadır.

7.5. Okul Müdürleri

a. Yetkinlik ve yöneticilik becerilerinin noksanlığı

Yöneticilik kavramının öğretmenlikten çok farklı olduğu yeterince açıktır. Okul müdürlerinin öğretmenlikten yöneticiliğe geçiş süreçlerinin bir plan dahilinde yapılmadığı, önce müdür yardımcılığı, sonrasında müdürlük yapmak gibi hiyerarşik bir düzenin tesis edilmediği görülmektedir. Yöneticilik becerileri kazanmamış kişilerin müdürlük görevine getirilmesi nedeniyle liderlik vasıflarında noksanlıklar, ekip ruhu ve takım çalışması ortamının tesis edilememesi, insan kaynağının etkili şekilde yönetilememesi sonuçlarının ortaya çıktığı görülmektedir. Buna ilave olarak müdürlük görevine geçiş sonrasında yönetim becerilerindeki eksikliklerin tamamlanmasını sağlamaya yönelik etkili bir eğitim sisteminin de işletilmediği anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin, yeterliliği düşük müdürlerin yönetiminden etkilendiği ve bir kısım sirkülasyon sorunlarının kaynağında bu kaygının yattığı da nitel verilerden tespit edilmiştir. Diğer yandan okul müdürlerinin seçimi ve görevlendirilmesinde objektiviteden uzaklaşılan vakaların mevcudiyetine de dikkat edilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

b. Okul içi ve okullar arası iletişim noksanlığı

Okul yöneticilerinin bir kısmının okul içinde öğretmenler ve personel arasında etkili bir iletişim tesis edemediği, problemlerin diyalogla çözülemediği, taraflar arasında veri paylaşımının aksayabildiği ve bu kapsamda etkili bir çalışma ortamının yaratılmasında yetersiz kaldığı nitel verilerden anlaşılmıştır. Diğer taraftan okullar bünyesinde topluca veya öğretmenlerin bireysel olarak gerçekleştirdiği iyi/başarılı örnek teşkil eden uygulamaların Bingöl eğitim camiasına yayılmasını ve paylaşılmasını temin edecek formal iletişim kanallarının olmadığı da görülmektedir. İyi örneklerin ve başarıların paylaşarak çoğaltılması, başarının yükseltilmesi açısından etkili bir araç olarak görülebilir.

c. Disiplinin tesisi

Okullarda öğrencilere yönelik genel bir disiplin zafiyetinin olduğu, araştırmanın nitel ve nicel verilerinden anlaşılmaktadır. Öğrenciler yöneticilerden ve öğretmenlerden çekinmemekte ve yaptıklarının karşılıksız kalacağına inanmaktadır. Öğretmenlerin doğrudan şahsına yönelik olan disiplinsizlik vakalarına da rastlanabilmektedir. Disiplin kurallarının işletilmesi açısından öğretmenler ile müdürler arasında ve müdürler ile diğer okulların müdürleri arasında bir uyumluluk halinin olmadığı görülmektedir.

Öğretmenlerin ders içerisinde telefon ile oynamaları ve/veya konuşmaları, mesai saatlerine uymamaları, sınıf gürültüsüne müdahale etmemeleri gibi davranışlarının da var olduğu ve bir kısım müdürlerin bu durumlara etkili şekilde müdahale etmediği görülmektedir.

ç. Okula devamsızlıkla mücadele

Belirli bölgelerde okulun başlangıcını takip eden dönemde ve bitişine yakın dönemde bazı öğrencilerin okula gelmediği ifade edilmektedir. Diğer yandan sene içerisinde devamsızlığı fazla olan öğrencilerin de bulunduğu anlaşılmaktadır. Okullar seviyesinde devamsızlık ile etkili şekilde mücadele edilmediği ve sorunların kalıcı olarak çözülmediği görülmektedir.

d. Kurum kültürünün oluşturulmasında yetersizlik (Kurumsallaşamama)

Okullarda genel olarak bir okul kültürünün oluşturulamadığı, okula özgün bir iklim yaratılamadığı

ifade edilmektedir. Okullarda iş ve işlemlerin kişilerden ziyade kurallara, standartlara, prosedürlere göre yürütülmesinin sağlanması, iş yapma usul ve yöntemlerinin kayıt altına alınması, kayıtların yönetimi devralan yeni yöneticilere teslim edilerek aynı şekilde yürütülmesinin sağlanması ve diğer okullardan farklı ve ayırt edici bir kimliğe bürünmesini sağlayacak tedbirlerin alınmasına yönelik çalışmaların yapılmadığı görülmektedir.

e. Bakım, onarım ve diğer idari yükler

Bir kısım okulların müdürlerinin okullarının bakım, onarım ve idari işleriyle fazla zaman harcadığı görülmektedir. Hizmetli personeli olmayan veya yetersiz olan okullarda bu durumun daha fazla ortaya çıktığı değerlendirilmektedir. Bu durumda olan okul müdürlerinin enerjisinin faydası düşük olan alanlara kaydığı anlaşılmaktadır.

f. Akademik çalışma ve başarıya odaklanma yetersizliği, akademik çalışmaların etkili yönetilmemesi

Bir kısım okulda sınıf panolarının etkili şekilde kullanılmadığı, akıllı tahtaların amacına uygun kullanılmadığı, zümre toplantılarının amacına hizmet etmeyecek şekilde gerçekleştirildiği, destekleyici kursların verimli yapılmadığı, kitap okuma saatlerinin uygulanmadığı veya amacına hizmet etmekten uzak şekilde uygulandığı, akademik başarısı düşük öğrencilere yeterli özenin gösterilmediği görülmektedir. Akademik açıdan başarının yükseltilmesine yönelik etkili ve sonuç odaklı çalışmaların yetersizliğinin olduğu okulların performanslarına yönelik nitelikli ölçümlerin de yapılmadığı anlaşılmaktadır.

g. Öğrencilere yönelik etkinliklerin yetersizliği

Spor aktiviteleri, sosyal faaliyetler, geziler, şenliklere ve fuarlara katılım, müsabakalara katılım, okullar arası yarışmalar ve benzeri aktivitelerin okulların eğitim döngülerinin içerisinde önemli bir yer teşkil etmediği görülmektedir. Bu çalışmaların etkili şekilde yapılmasının eğitimin başarısına katkıları açıktır. Tesis ve imkan yetersizliklerinin var olduğu bilinmekle birlikte herhangi bir tesise ihtiyaç duyulmayan etkinliklerin de yeterli seviyede tertiplenmediği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin ilgi ve enerjilerini kanalize edebilecekleri faaliyetlere ihtiyaç duyulduğu ve okulların performansının ölçülmesi için bir kriter olarak kullanılmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

ğ. Rehberlik çalışmalarında yetersizlik

Rehberlik öğretmenleri ile yöneticiler arasında etkili ve verimli çalışmaların yapılamadığı, veri ve bilgi paylaşımının sağlıklı şekilde tesis edilemediği vakaların bulunduğu görülmektedir. Bu vakaların yaşandığı okullarda yönetim toplantılarına rehberlik öğretmenlerinin iştirak etmediği, çalışmalara dair plan ve programların yapılmadığı, okullar için risk analizlerinin hazırlanmadığı, rehberlik öğretmenleri ile diğer öğretmenler arasında etkili bir işbirliğinin tesis edilmediği ve doğal olarak da öğrencilere verilen rehberlik hizmetlerinde de yetersizlikler olduğu anlaşılmaktadır.

h. Proje üretememe

Araştırma kapsamında, hibe sağlayan fon kaynaklarına yönelik olan ve olmayan her türlü projelerin üretilmesi yönünde bir bilinç, isteklilik ve gayretlilik halinin yaygın bir mevcudiyetine rastlanmamıştır. Projeler geliştiren ve uygulayan yöneticilerin sayısı yetersizdir. Öğretmenler arasında da bu konuda yaygınlaşmış bir girişim ruhu gözlenmemektedir. Proje üretme kavramı okullar ve yöneticiler için bir performans kriteri değildir ve kişilerin iradesine bırakılmıştır.

7.6. Okullar

a. Altyapı sorunları

Okul binalarında bakım ve onarım işlerinin sürekli tekrarlayan bir ihtiyaç olarak varlığını sürdürdüğü ancak okulların kendi olanakları ile bakım ve onarımları etkili şekilde yürütmelerinin mümkün olamadığı görülmektedir. Okul müdürleri, hizmetli personelini bakım ve onarım işlerinde sağlıklı ve etkili şekilde kullanamamaktadır. Zaman zaman müdürlerin elektrik arızasını giderdiğine veya musluk tamir ettiğine rastlanmaktadır. Okulların bir kısmında görev yapan hizmetli personelin muhtelif teknik konularda Mesleki Yeterlilik Belgesi olduğu halde, sorumluluktan kaçınması saiki ile bu personelden teknik konularda istifade edilememektedir. Mahrumiyet bölgelerinde bulunan okulların onarım ihtiyaçlarına ise pozitif ayrımcılık yapılması açısından üst yönetimin yeterli hassasiyeti göstermede noksanlıklarının olduğu nitel verilerden anlaşılmaktadır.

Okullarda spor tesislerinin, sosyal alanların, oyun alanlarının çok yetersiz olması son derece dikkat çekicidir.

b. Fiziki güvenlik sorunları

Aileler okulların yakın çevresinde zararlı alışkanlıklar yayan kişilerin bulunmasından, öğrencilere rahatsızlık veren davranışlarda bulunan ve taciz eden kişilerin okulların çevresine ve hatta içerisine kolaylıkla girebilmesinden, pansiyonlarda kalan öğrencilerin kullandığı güzergahların etkili şekilde kontrol altına alınmamasından rahatsızlık duymaktadır. Nitel veriler, öğretmenlerin de bu sorunların varlığını onayladığına işaret etmektedir. Okullarda güvenlik personelinin bulunmadığı, kamera sistemlerinin kullanılmasının yaygınlaşmadığı ve kolluk kuvvetlerinin okul giriş ve çıkış saatlerinde okul çevresinde yeterli denetim yapmadığı görülmektedir.

c. Kütüphanelerin yetersizliği

Araştırma kapsamında elde edilen nicel ve nitel veriler okulların kütüphanelerinin öğrenciyi okumaya teşvik etmek açısından genelde yetersiz kaldığına işaret etmektedir. Kütüphanelerin zemin katlarda olması, kapılarının kapalı olması, kütüphaneden sorumlu personelin bulunmaması, kitapların nicelik ve nitelik yönünden yetersizliği, öğrencilere cazip gelecek tasarıma ve mefruşata sahip olmaması gibi unsurlar en çok ön plana çıkan konulardır. Okul yöneticileri ile öğretmenler öğrencilerin kütüphaneleri kullanma alışkanlığının gelişmediğine, nicel veriler de öğrencilerin önemli bir bölümünün kitap okumadığına işaret etmektedir.

ç. Ders araç gereçlerinin yetersizliği

Araştırma kapsamında elde edilen nitel veriler okullarda ders araç gereçlerinin yetersiz olduğunu göstermekte, nicel veriler ise öğrencilerin eğitimde yardımcı ders araç gereçlerini etkili şekilde kullanmadığına ve bu durumun etkili öğrenme ve başarı ile bir ilişkisinin bulunduğuna işaret etmektedir. Genel olarak laboratuvar eksikliği de bulunmaktadır.

7.7. Bingöl İl MEM Yönetimi

a. Kurum kültürünün oluşturulmasında yetersizlik (Kurumsallaşamama)

Araştırma çalışmalarından elde edilen nitel veriler Bingöl'de eğitim sektörü mensuplarının; eğitim yönetiminde bütün alt birimlerin çalışma esaslarının belirlenmesi, benimsenmesi, uygulanması, çalışma esaslarının kişilere göre değişmemesi, kişilerin değil eğitimin ve okulun ön planda tutulması, periyodik ve sistemli bir çalışma ortamının hiyerarşik, ılıman ve demokratik bir atmosferin oluşması açısından çalışmaların derinleştirilmesi gerektiğini düşündüklerine işaret etmektedir. Bu araştırma Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün tüm birimlerinde çalışma ve işleyişin nasıl gerçekleştiğini incelemeye odaklanmamıştır. Ancak üst yönetim kademelerinde personel görevlendirme ve atamalarında liyakat esasına dayalı, saydam ve ölçülebilir bir yaklaşımın benimsenmediği ve/veya etkili olarak uygulanmadığı, nitel verilere atfen, anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, kurumsallaşmanın tanımı içerisinde yer alan kriterlerin detaylı olarak gözden geçirilmesinde fayda olduğu değerlendirilmektedir.

b. Stratejik planlama, hedef belirleme ve stratejik performans yönetimi noksanlığı

Bingöl İl Milli Eğitim yönetiminde en önemli sorunun hedefler belirleyerek yönetme yaklaşımının eksikliğinin olduğu düşünülmektedir. Hedeflerin belirlenmemesine bağlı olarak kurumsal performans da ölçülememekte eksikliklerin ve/veya hataların nedenleri ortaya konulamamakta ve dolayısı ile de düzeltici tedbirlerin belirlenmesinde yetersizlikler oluşmaktadır.

c. Stratejik algı ve itibar yönetimi, halkla ilişkiler yönetim noksanlığı

Bingöl ilinde eğitimle ilgili kemikleşmiş sorunlar olarak ön plana çıkan; "ailelerin eğitime çekilememesi", "kurumların, iş dünyasının ve hayırseverlerin yeterli desteğinin alınamaması", "öğretmenlerin Bingöl ile ilgili algıları" ve "eğitimcilerin toplumdaki algısı" gibi konularda sağlıklı bir stratejik itibar ve algı yönetiminin uygulanmadığı görülmektedir. Yerel basında eğitim ile ilgili haberler yok denecek kadar azdır. Bölgeyi ve eğitim ortamını tanıtmaya yönelik videolar ve basılı tanıtım materyalleri, blog yazıları üretilmemekte, köşe yazıları yazılmamakta, basın ve her türlü medya eğitimin istifadesine sunulmamaktadır. Öğretmenlerin güvenlik duygularının gelişimine yönelik algı yönetimi çalışmaları yapılmamakta ve bölgeye atanmış veya görevlendirilmiş öğretmenlere, görevlerine katılmalarından önce görev bölgelerini tanıtıcı bilgi ve belgeler gönderilmemektedir. Birçok farklı şehirde okulların basit etkinlikleri, öğretmenlerin ve öğrencilerin küçük bile olsa başarıları medyada konu edilirken Bingöl'de planlı ve programlı şekilde böyle bir çalışma yapılmamakta ve bu kanal bir ödüllendirme vasıtası olarak kullanılmamaktadır.

ç. Ar-Ge biriminde yeteri kadar proje üretmeme

Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge biriminin henüz yeni gelişmekte olduğu, faaliyetlerinin zayıflığı dikkat çekmektedir. Ar-Ge ve proje kavramlarının bir kurum kültürü olarak eğitimin bütün alanlarına sirayet etmesini sağlayacak bilinçlendirme ve farkındalık yaratma çalışmaları, eğitimlerle kapasite geliştirilmesi, bütün ilçeler ve okullara yaygınlaştırılması henüz gerçekleşmemiştir. Ar-Ge faaliyetlerinin bekasının, bu faaliyetleri gerçekleştirecek personelin teknik yetkinliklerine bağımlı olduğu gerçeğinden hareketle; ilin her köşesinde teknik kapasitenin inşa edilmesine ve böylece kişiye bağımlılığın minimize edilmesine yönelik ihtiyaç büyüktür. Projeler ve Ar-Ge faaliyetleri okullar ve okul müdürleri için bir performans kriteri olarak kullanılmamaktadır. Doğal olarak Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde son bir yıl içerisinde hayata geçirilen proje sayısının ve fon kaynaklarının çeşitliliğinin kısıtlı olduğu gözlenmektedir.

d. Akademik başarının yönetilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarında yetersizlikler

Akademik başarının ölçülmesi için kullanılan verilerin eğitimin bütün alanlarını kapsamamakta olduğu, eğitimde 8 ve 12'nci sınıflara daha fazla odaklanıldığı görülmektedir. Bunlara ilave olarak başarının sadece akademik başarı olarak ölçümlendiği, sosyal ve beceri alanlarına dair ölçümlerin yapılmadığı, akademik başarının yükseltilmesi açısından ilkökul eğitime yeterli önemin ihdas edilmediği, TEOG sınavlarında başarısız öğrencilerin meslek liseleri ile imam hatip liselerine biriktiği ve daha bir kısım benzeri konularda uygulama sorunlarının olduğu anlaşılmaktadır.

e. Kurum içi iletişim

Bingöl eğitim camiasında gerçekleşen önemli olayların, okullardaki iyi örnek teşkil eden uygulamaların, öğretmenlerin ve öğrencilerin başarılarının, topluma iyi örnek teşkil eden vakaların hızlı şekilde en kısa sürede toplumun her kesimine ulaştırılmasını sağlayacak bir sistemin oluşturulmadığı, etkili iletişim kanallarının tesis edilmediği görülmektedir.

f. Kurumlar arası iletişim, işbirliği ve koordinasyon yetersizliği, yerel yönetimlerle işbirliği

Bingöl ilinde eğitime dair yaşanan sorunların tamamının Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bütçesi ve olanaklarıyla çözülmesinin mümkün olmadığı düşünülmektedir. Mülki amirlerin, yerel yönetimlerin ve diğer kamu kurumlarının eğitime verebileceği desteğin, sorunların çözümünde etkili bir vasıta olacağı anlaşılmaktadır. Belediyelerin okullara tahsis edeceği hizmetli personelin, İŞKUR'un bu alanda sağladığı / sağlayacağı desteğin bir kısım sorunlara çözüm olacağı açıktır. KOSGEB'in girişimcilik programlarının öğretmenlerin iskan sorununu rahatlatmak istikametinde yatırımcılara ve girişimcilere kanalize edilmesi, endüstri meslek liselerinin girişimcilik programları marifetiyle iş sahibi olmalarının önünün açılması, sosyal yardımların Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalıyla dağıtılmasının sağlanması, üniversitenin kapsamlı eğitim desteği vermesinin ve bilimsel araştırmalar yapmasının teşvik edilmesi ve benzeri çalışmaların yetersiz olduğu nitel verilerden anlaşılmaktadır.

g. Yeni yatırımlara olan ihtiyaçlar

Bingöl ilinde mevcut durum incelendiğinde özellikle merkezi ve büyük köylerde başta olmak üzere yeni okulların yapılmasına, öğrencilerin kullanımına yönelik spor tesisleri ile sosyal alanların geliştirilmesine, işitme ve görme engelliler için okul yapımına ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır.

ğ. Devamsızlıkla mücadele

Okula devam etmeyen öğrenciler ile akademik yıl içerisinde devamsızlıkları yüksek olan öğrencilere yönelik olarak mevcut yaptırımların uygulanmadığı bu nedenle de bu gruplardaki öğrenciler ve/veya ailelerinin üzerinde caydırıcılığın sağlanamadığı, araştırmanın nitel verilerinden anlaşılmaktadır.

h. Disiplinin tesisi

Okullarda öğrencilerin disiplininin etkili şekilde tesis edilemediği ve disipline aykırı davranışların yaygın bir hastalık haline geldiği görülmüştür. Bu durumun ana nedeninin; Bingöl ilinin nüfusunun azlığına bağlı olarak yöneticiler ile halk arasında, akrabalık da dahil olmak üzere, beşeri ilişkilerin yoğunluğu, bu ilişkilerin etkisiyle disiplin yaptırımlarının engellenmesine yönelik üst yönetimin alt kademelere yönlendirmelerde bulunması ve bu eylemlerin zaman içerisinde üst üste birikmesinin olduğu anlaşılmaktadır. Gerek okul müdürleri gerekse öğretmenlerde disiplin kurallarının işletilmesine yönelik yaygın bir çekincenin varlığı dikkat çekicidir. Okul müdürleri arasında, disiplin suçlarıyla mücadele konusunda bir tutum birlik beraberliğinden söz etmek de mümkün değildir.

ı. Okullarda idari hizmet desteği yetersizliği

Okulların bakım ve onarım iş ve ihtiyaçlarının karşılanmasında ihtiyaç duyulan personel, alet, edevat, ekipman ve bütçenin etkili şekilde karşılanamadığı görülmektedir. Nitelikli insan kaynağı da dahil olmak üzere, bu alanda ihtiyaç duyulan tüm kaynakların tek elden planlanmasını, sevk ve idare edilmesini, optimum verimle kullanılmasını sağlayacak bir örgütlenmenin veya mobil bakım onarım ekipleri gibi bir ortak hizmet biriminin mevcut olmadığı tespit edilmiştir.

i. Hizmet içi eğitimlerin kalitesi ve etkinliği

Hizmet içi eğitimler alanında tespit edilen en belirgin sorun eğitimlerin kalitesidir. Eğitimde kalite kavramının; eğitimcilerin kendi alanlarındaki teknik yetkinlikleri, eğitimcilerin eğitimcilik becerileri, eğitimlerin erişkin eğitimi prensiplerine uygunluğu, eğitimlerin planlanmasında konularının, tarihlerinin, saatlerinin, lokasyonlarının katılımcıların ihtiyaçları ile uyumluluğunun gözetilmesi unsurları ile ilişkili olduğu ve bu alanda belirgin hataların varlığı görülmektedir. Doğal bir sonuç olarak eğitimlere rağbet edilmemekte, katılım düşük olmakta, katılımcıların da eğitim esnasında ilgi ve alakaları eğitimciden uzaklaşmaktadır. Rehberlik gibi özel ihtisas alanlarında yapılan eğitim organizasyonlarında ise özel tedbirlerin alınması gerektiği görülmektedir.

j. Yardımcı ders kaynaklarının yetersizliği

EBA sisteminde var olan dokümantasyon başta olmak üzere, yardımcı ders kaynaklarına her öğrencinin eşit oranda erişemediği, bu durumdaki öğrencilerin tamamına, okul yönetimlerinin ilgili dokümanları dağıtmak için yeterli imkanlara sahip olmadığı tespit edilmiştir. Benzer sorunları yaşayan başka illerde bu alandaki desteğin belediyeler tarafından sağlandığı, yerinde müşahade edilmiştir. Ancak yerel yönetimlerin bu açıdan Bingöl İl Millî Eğitimi Müdürlüğü'ne bir katkısı yoktur.

k. Okul performans ölçümü ve yönetimi alanında yetersizlik

Okulların performanslarını ölçmeye yönelik kapsamlı bir sistemin mevcut olmadığı görülmüştür. İlk ve ortaöğretimde okulların tüm derslerde ve tüm sınıflarda ders başarısını takip edecek, devamsızlık, proje üretimi, etkinliklere katılım, eğitimde iyi örnekler gibi kriterleri de ihtiva eden, kapsayıcı ve geniş ölçekli bir performans yönetim sistemine olan ihtiyaç, nitel verilerle çok güçlü şekilde ortaya konmuştur.

l. Ödüllendirme sisteminin işlememesi

Eğitimin tüm paydaşları, eğitimde ödüllendirme mekanizmasının son derece yetersiz işlediğine işaret etmektedir. Bu araştırma çalışmasının tüm aşamalarında elde edilen veriler de bunu güçlü şekilde vurgulamakta ve onaylamaktadır. Öğrencilerin, öğretmenlerin, okul müdürlerinin, okulların ve üst kademe yöneticilerinin ödüllendirilmesi sıklığının arttırılmasına ve bu işlemlerin topluma şamil olacak şekilde yapılmasına şiddetli bir ihtiyaç duyulduğunu ifade etmek uygun ve yerinde olacaktır.

m. Destekleme sınavlarının yeterli düzeyde yapılmaması

Öğrencilerin YGS sınavlarında maruz kaldıkları sınav ortamı kaynaklı stres ve sıkıntıları yenmesine yönelik olarak, YGS sınavlarına girecek olan öğrencilere ulusal YGS sınav sistemi ile azami derecede uyumlu destekleme sınavlarının yeterli seviyede yapılmadığı ve fakat buna yönelik güçlü bir ihtiyacın var olduğu gözlemlenmiştir.

n. Ortak sınavların yapılmaması

İl genelinde okullar arası performans ölçümü, öğretmenlerin performanslarının ölçümü, sorunların tespit edilerek giderilmesi ihtiyaçlarına zemin teşkil edecek şekilde, zümreler tarafından ortaklaşa hazırlanma esasına dayandırılmış, müşterek ve saydam bir sınav sisteminin tesis edilmediği tespit edilmiştir.

o. Rehberlik hizmetlerinde sorunlar

Araştırmadan elde edilen nitel veriler rehberlik öğretmenlerinin yeterliliklerinde eksiklikler bulunduğu, görevlerinin icrasında bilginin paylaşımı, idareciler ve öğretmenlerle işbirliği içerisinde müşterek hareket etme eksikliklerinin olduğuna, rehberlik birimlerinin oda ve donanım sorunu yaşadığına, rehberlik ilke ve prensiplerine aykırı olarak tanzim edilmiş odaların bulunduğuna işaret etmektedir. Diğer yandan okullarda rehberlik birimlerinin mesai saatlerinin düzeninin öğrencilere yeterli süreyle hizmet verilmesine yeterli olmadığı, okullarda rehberlik hizmet planlama toplantılarının etkili ve verimli şekilde yürütülmediği görülmektedir.

ö. Ailelerle iletişim

Ailelerin eğitime ilgi ve katılımının çok düşük olmasına karşılık, bu sorunla mücadele çalışmalarının okul müdürleri ve öğretmenler tarafından yürütüldüğü görülmektedir. Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü seviyesinde ailelere yönelik eğitim hakkında farkındalık yaratma, bilinçlendirme ve eğitim çalışmalarının yeterince organize edilmediği anlaşılmaktadır.

p. Öğrencilerin Türkçe dilini kavramsal seviyede öğrenmelerinde eksiklik

Öğrencilerin yarısına yakınının okul öncesi eğitimden geçmeden ilkokula başlamasından kaynaklı gerekçelerle, Türkçe dilini yeterli seviyede öğrenmemiş öğrenciler üst sınıflara geçebilmekte, bir kısım öğrenci okuduğunu anlama zorlukları yaşamakta ve fakat bu sorunların giderilmesi için etkili bir tedbir alınmamaktadır.

r. Engelliler, özel eğitim, kaynaştırma öğrencilerinin eğitimi alanlarında sorunlar

Engelliler için ilgili okullarda asansör olmadığı görülmektedir. Görme ve işitme engelliler için eğitim olanaklarının geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Özel eğitimin etkili şekilde yürütülmediği, kaynaştırma öğrencilerine yönelik çalışmaların yeterli seviyede olmadığı anlaşılmaktadır.

s. Taşınmalı eğitim, birleştirilmiş sınıflar, yatılı eğitim

Taşınmalı eğitim, yatılı eğitim ve birleştirilmiş sınıflar kavramları, sorunlara çözüm getirmek için çaresizlikten ortaya çıkan uygulamalardır ve her birinin kendi içerisinde istenmeyen/tercih edilmeyen yönlerinin olduğu düşünülmektedir. Bu alanlardan bir tanesinin yok edilmesinin/öğrenci sayısının düşürülmesinin, diğerine yönelecek öğrenci sayısını arttırıcı etki yaratacağı açıktır. Merkezi büyük köylere okul yapılmak suretiyle bu sorunun optimum seviyede çözümüne yönelik çalışmaların ise henüz yapılmadığı görülmektedir.

ş. Mesleki eğitim

Mesleki eğitim öğrencilerinin akademik başarı seviyeleri düşük öğrencilerden oluştuğu, okulların donanımlarının ileri düzeyde eğitim vermek açısından yeterli olmadığı, öğrencilere yeterli staj imkânının sunulmadığı nitel verilerden anlaşılmaktadır. Endüstri meslek liseleri için kurumlar arası işbirliği yapılmasına, sivil toplum kuruluşlarının desteğinin sağlanmasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

8. Eylem Planı

Bingöl ilinde mevcut eğitim sorunlarının çözümü için yapılması gereken çalışmaların bir kısmı İl Milli Eğitim Müdürlüğü imkânları ile gerçekleştirilebilecek, bir kısmı Valilik koordinasyonunu ve müdahalesini gerektirecektir. Ancak daha üst makamların yetki ve sorumluluk alanına giren hususlar da bulunmaktadır. Eylem planı içerisinde yer alan iş kalemlerinin belirlenmesinde üst makamların sorumluluk alanına giren konular ele alınmamıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde sorunlar evreninde çözüm bekleyen iş kalemlerinin sayıca büyük bölümünün, Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün alacağı, sonuç odaklı, kararlı ve pratik basit tedbirlerle çözülebileceği anlaşılmaktadır. Ancak sorunların sayıca küçük bölümünün çözümünün büyük iş ve eylemleri ve uzun süreçleri gerektireceği açıktır. Eğitimin toplumdaki algısının değişmesi, bu konuda planlı ve istikrarlı bir çalışmanın yapılması şartı ile, yıllar alacağı gerçeğinden hareketle, kısa vadede derhal sonuç verecek ve bu nedenle de eylem planının icracılarına moral ve motivasyon kazandıracak tedbirlerin hızlı şekilde alınması yerinde ve faydalı olacaktır.

Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü için tasarlanan eylem planının ana eksenleri;

- Ar-Ge faaliyetlerinin hiperaktif hale getirilmesi
- Okul performans sistemine geçiş,
- Hedeflerle yönetim, ölçme ve değerlendirme,
- Stratejik iletişim, itibar ve algı yönetimi,
- Eğitimdeki insan kaynağının niteliklerinin geliştirilmesi

olarak belirlenmiştir. Plan içerisinde yer alan iş kalemleri aşağıda olduğu gibidir.

8.1. Birinci Yıl İçerisinde Gerçekleştirilecek Kısa Vadeli Faaliyetler

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Tanıtım	Proje sonuçları ve planları tanıtım toplantıları	Bingöl ili eğitim başarısını yükseltmeye yönelik "Başarı Ellerimizde" projesinin bulgularının anlatılması ve eylem planının tanıtılması konusunda vali, kaymakamlar, belediye başkanları, ilçe milli eğitim müdürleri, rehberlik birimleri, okul müdürleri, zümre temsilcileri, il ölçme ve değerlendirme birimi personelinin katılımıyla il ve ilçe merkezlerinde toplantıların yapılması	Ar-Ge birimi
Çalışma Gruplarının Kurulması ve Örgütlenme	Ar-Ge proje geliştirme biriminin takviye edilmesi	Proje geliştirme, proje hazırlama eğitimlerinin il ve ilçelerde verilmesi, proje ve fon kaynakları hakkında düzenli bilgilendirmelerin yapılması kapasitesinin geliştirilmesi için Ar-Ge biriminde nitelikli ilave personelin istihdam edilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
	Medya planlama ve yönetimi, stratejik iletişim yönetim biriminin kurulması	Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde stratejik iletişim, itibar ve algı yönetimi çalışmalarını planlamak ve yürütmekten sorumlu olan, içerisinde asgari bir psikolog bulunan, il milli eğitim müdür yardımcılığı/şube müdürlüğü seviyesinde yönetilen bir çalışma ekibinin kurulması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Basın ve Halkla İlişkiler Birimi
	Engelliler koordinasyon biriminin kurulması	İl genelinde engellilere yönelik yapılacak çalışmalar ile geliştirilecek tesislere dair planlama ve koordinasyondan sorumlu, içerisinde engellilerin de istihdam edildiği bir çalışma ekibinin kurulması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Genel Hususlar	Özel ders ve merdiven altı eğitim faaliyetleri ile mücadele	- Valilik bünyesinde Emniyet, Belediye, Maliye, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü temsilcilerinden oluşan, özel ders ve kaçak dersane ile mücadele edecek bir birimin kurulması - Özel ders ile mücadele çalışmalarının Valilik koordinatörlüğünde yürütülmesi	Valilik İl Milli Eğitim Müdürlüğü
	Devamsızlıkla mücadele	- İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde devamsızlıkla mücadele etmek üzere bir devamsızlıkla mücadele biriminin kurulması - Devamsızlık ile mücadeleye yönelik yaptırımların uygulanmasında ortak bir tutum birliğinin sağlanmasına yönelik bir eylem planının hazırlanması ve İl Milli Eğitim Müdürlüğünün koordinasyonunda tüm okullarda uygulanması - Okula sürekli devamsızlığı olan öğrencilerin tespit edilmesi, devamsızlık gerekçelerinin ortaya konması ve gerekenlerin rehberlik birimlerine sevk edilerek rehabilitasyona alınması - İl MEM öğrenci işleriyle alakalı büro personelinden bir tanesinin devamsızlıkları sürekli takip etmekle görevlendirilmesi, devamsız öğrencisi olan okulları uyarması - İlgili şube müdürünün devamsızlık olan okulları ziyaret etmesi, yerinde incelemelerle tedbir alması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Rehberlik Araştırma Merkezi Okul Müdürlükleri ve Rehberlik Servisleri

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Genel Hususlar	Disiplin anlayışının ve uygulamalarının düzenlenmesi	- İl Milli Eğitim Müdürlüğünden başlayarak en alt kademeye kadar inen, her kademenin aynı şekilde icra edeceği, uygulama birliği bilincinin sağlanmasına yönelik adımların atılması - Yapılacak çalışmalara İl Milli Eğitim yönetiminin, okul müdürlerinin, öğretmenlerin ve rehberlik birimlerinin temsilcilerinin iştirak etmesi - Disiplin ortak uygulama çalışmalarının tüm birim ve okullara yaygınlaştırılması ve uygulamanın izlenmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Okul Müdürlükleri ve Rehberlik Servisleri

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Stratejik İletişim	Stratejik iletişim ve medya stratejisinin hazırlanması	- Toplumsal her kesiminin eğitim ile ilgili algısının etkilenmesini, eğitime desteğin artırılmasını, sivil toplum kuruluşlarının, iş dünyasının ve hayırseverlerin desteğinin alınmasını sağlamaya yönelik olan, - Ailelerin eğitim ile ilgili bilgi ve bilinç seviyelerinin yükseltilmesini ve dolayısı ile de eğitilmesini sağlamaya yönelik olan ve - Öğretmenlerin eğitime bakış açılarını etkilemeye ve medya üzerinden bir ödüllendirme sisteminin kurulmasını sağlamaya yönelik olan stratejik iletişim ve medya strateji belgesinin hazırlanması	Strateji Geliştirme Şubesi
	Eğitimin medyadaki görünürlüğünün artırılması ve algı yönetimi	- Okullarda yapılan uygulamaların, iyi örnek teşkil eden öğrenci ve öğretmen davranışlarının sürekli ve düzenli olarak basına verilmesi ve bu sistemin aynı zamanda genel ödüllendirme sisteminin bir parçası olarak motivasyon amaçlı kullanılması - Basında eğitim ile ilgili köşe yazılarının, farkındalık yaratacak yayınların sayısının artırılması	Stratejik İletişim Planlama ve Yönetimi Birimi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Birimi
Stratejik İletişim	Bingöl eğitim ortamının tanıtılmasını sağlayacak film hazırlanması	- Bingöl'de mevcut eğitim ortamını eğitimin tüm paydaşlarına anlatan, olumlu ve güçlü bir imaj sergileyen bir kurguya sahip bir tanıtım filminin, fragmanlarının ve bunlarla ilişkilendirilmiş görsel materyallerinin hazırlanması - Tanıtım filminin, fragmanlarının ve görsel materyallerinin yerel ve ulusal basında yer almasının sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Basın ve Halkla İlişkiler Birimi Ar-Ge Birimi

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Kapasite Geliştirme	Proje üretme kapasitesinin geliştirilmesi	- Proje üretme açısından bilgi ve bilinç seviyesinin geliştirilmesi, toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılması için farkındalık yaratma amacına yönelik; fonlar ve kurallar hakkında genel bilgilendirme dokümanlarının hazırlanarak okullar ve öğretmenlere ulaştırılmasının sağlanması - Proje hazırlama eğitimlerinin il ve ilçe merkezlerinde verilmesi - Okulların proje geliştirme ve üretme çalışmalarına teknik destek sağlanması - Bölgenin eğitim sorunları ve ihtiyaçları ile özet dokümanların hazırlanarak okullara potansiyel proje konu başlıklarında bültenler yayınlanması - Proje geliştirme kapasitesi yüksek ve/veya meyilli personelin tespit edilerek kapasitelerinin desteklenmesi için programlar geliştirilmesi ve uygulanması - Fon kaynaklarının ve proje başvuru çağrılarının tüm okullara yayınlanarak proje başvurusu yapmalarının teşvik edilmesi - Okullar arasında işbirlikleri, konsorsiyumlar tesis edilmesi	Ar-Ge Birimi
Kapasite Geliştirme	Hizmet içi eğitim uygulamalarının etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması	- Hizmet içi eğitimleri verecek öğretmenlerin, erişkin eğitimlerine yönelik öğretmenlik performansının yüksek olmasını sağlayacak performans kriterlerinin belirlenmesi ve öğretmen görevlendirmelerinde aranması - Eğitimlerin tarih, saat ve yer planlamalarında katılımcıların ihtiyaçlarının dikkate alınarak optimum katılımı sağlayacak şekilde düzenlenmesi - Hizmet içi eğitime ayrılan bütçenin arttırılarak yerel kaynaktan eğitim alma imkanı sağlanması - Üniversite ile işbirliği sağlanması	Hizmet İçi Eğitim Birimi

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Sınavlar	Destekleme sınavlarının yapılması	• Destekleme sınavlarının hazırlanması için branş öğretmenlerinden oluşan bir komisyonun kurulması • Soruların tüm ilçeler ve birimler ile koordineli, içerik yönünden konuların işlenme zamanlarının dikkate alınarak hazırlanması • Sınavların icra edileceği fiziksel mekanların gerçek durumla bire bir aynı olmasını sağlamak için üniversite ile, güvenlik tedbirleri açısından da emniyet müdürlüğü ile işbirliği yapılması, sınav ortamının gerektirdiği diğer tüm kuralların da aynı şekilde tatbik edilmesi • YGS deneme sınavının en az bir defa üniversitede uygulanması • İl genelinde her yıl iki defa olacak şekilde destekleme sınavlarının icrası • Sınav sonuçlarının ayrıntılı analizi ile başarı seviyelerinin ölçülünerek eksikliklerin belirlenmesi, eğitime geri bildirim sağlanması, • Başarılı okulların ödüllendirilmesinin sağlanması, başarısızlıkların nedenlerinin araştırılması	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Okullar arası iletişim	Okullar arası bilgi paylaşımı ve iletişim	- İl genelinde okullarda gerçekleşen ve örnek teşkil eden iyi uygulamaların tespit edilmesinden sorumlu olacak bir iyi uygulama tespit komisyonunun kurulması - Komisyonunun çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi, iyi uygulamaların tespit esaslarının ortaya konması - Okullar ile süratli ve etkili iletişimin kurulabilmesini sağlayacak iletişim kanallarının tesis edilmesi ve teknolojiiden istifade edilmesi - Okullarda tespit edilen iyi uygulamaların bültenler halinde okullara yayınlanarak bilgilendirilmelerin yapılması - İyi uygulamaların süratli şekilde paylaşılarak yaygınlaştırılmasının sağlanması - İyi uygulamaların yerinde incelenmesini temin etmek için okullar arası ziyaretlerin planlanması ve gerçekleştirilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Etkinlikler	Ders dışı aktivitelerin planlanması ve uygulanması	- Bir yıllık dönemde icra edilecek okullar arası yarışmaların, bilim şenliklerinin, spor müsabakalarının, müzik ve sanat çalışmalarının, sergiler ve gezilerin programlarının hazırlanması, okullara yayınlanması, okulların katılımının teşvik edilmesi ve desteklenmesi - Etkinliklerde başarılı olan öğrenci, öğretmen ve okulların ödüllendirilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Kitap Okuma	Kitap okuma alışkanlığının kazandırılması ve geliştirilmesi	- Okuduğunu anlamak konusunda yaşanan sorunların giderilmesine yönelik olarak salt okumaktan ziyade okuduğunu anlamak temalı bir kitap okuma seferberliğinin başlatılması - Öğrencilerin bir dönem içerisinde en az bir kitap okumasının ve bilahare okuduklarını anlatmasının sağlanması - Okullarda uygulanan kitap okuma saatlerinin amacına hizmet edecek şekilde tüm okullarda nitelikli icrasının sağlanması/kontrol edilmesi - Öğrencilerin kitap hediye edilmesi suretiyle ödüllendirilmesinin sağlanması ve tüm yönetici ve öğretmenlere bu uygulamanın yaygınlaştırılması - Öğretmenlerin ve idarecilerin de kitap okumalarının teşvik edilmesi	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri Okul Müdürleri
Bakım Onarım	Mobil bakım ve onarım ekiplerinin kurulması	- Okulların bakım ve onarım ihtiyaçlarının hızlı ve etkili şekilde giderilmesini temin etmek üzere İl Milli Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda ve yönetiminde bir bakım hizmet biriminin kurulması - Hizmet birimine içerisinde elektrik, sıhhi tesisat, inşaat gibi teknik branşlarda ehil kişilerin bulunduğu personelden oluşan mobil ekipler ihdas edilmesi - Okulların ihtiyaçlarına ayrılan bütçenin bir kısmının bu birime tahsis edilmesi suretiyle sarf malzemelerinin tek elden satın alınmasının ve tedarikinin sağlanması ve böylece mevcut bütçenin de daha etkili şekilde kullanılması - Hizmet biriminin iş emirlerini bir plan dahilinde yerine getirmesi ancak önceliklerin belirlenerek acil ihtiyaçların en kısa sürede giderilmesinin sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Fiziki Güvenlik	Okullarda fiziki güvenlik tedbirlerinin artırılması	- Okullarda öğrencilerin giriş ve çıkış saatlerinde ve pansiyonlarda öğrencilerin kullandığı güzergahlarda kolluk kuvvetlerinin mesaisinin artırılması için tedbir alınması - Okulların fiziki güvenliğinin artırılmasına yönelik olarak güvenlik personeli ve güvenlik kameralarının ihtiyaçlarının belirlenmesi, bütçesinin tespiti ve müteakip yılın bütçe planına dahil edilmesi	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri
Öğretmen	Öğretmenlerin bölgeye adaptasyonunun geliştirilmesi	- Bölgeye yeni atanan/görevlendirilen personele, görevlerine katılmadan önce ulaştırılmak üzere bölgenin tanıtılmasını, ihtiyaçlarını karşılayacak olanakları, sağlık ve sosyal imkanları, bölgenin güvenlik durumunu anlamasını sağlayacak bilgi dokümanlarının hazırlanması, gönderilmesi, personelin göreve başlamasından önce psikolojik olarak hazırlanması - Bingöl il eğitim atmosferinin tanıtılmasını sağlayacak belge ve tanıtım filmlerinin elektronik ortamda paylaşımına açılması, göreve yeni başlayacak personelde pozitif algı yaratmak maksadıyla kullanılması - Öğretmenlerin çevreye uyum seminerlerinin içeriğinin genişletilmesi, hassasiyet arz eden konulara güçlü vurguların yapılması	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Öğretmen	Öğretmen sorun çözme ve motivasyon ekibinin kurulması	- İl ve ilçelerde öğretmenlerden oluşacak, İl Milli Eğitim Müdürlüğünden bir yöneticinin koordinatörlüğünde çalışacak bir sorun çözme ve motivasyon ekibinin kurulması - Ekibin öğretmenlerin müşterek sorunlarını tespit etmesi, uygulanabilirliği olan çözüm önerileri geliştirmesi ve yönetim kademeleri ile işbirliği içerisinde tedbirleri uygulaması veya uygulamaları takip etmesi, gelişmelerden öğretmenleri bilgilendirmesi - Ekibin öğretmenlerin motivasyonlarını desteklemeye yönelik etkinlikleri il ve ilçelerde planlaması, organize etmesi	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri
	Öğretmen destek birimi kurulması	- Valilik bünyesinde psikolog, sosyolog ve pedagoğlardan oluşan bir öğretmen destek biriminin kurulması - Destek biriminin okulları ziyaret etmesi, öğretmenlerle görüşmeler gerçekleştirilmesi, bu görüşmelerin öğretmenlerin rehabilitasyonuna ve bireysel performanslarının yükseltilmesine yönelik olarak kullanılması	Valilik İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM
	Öğretmen eğitimleri	Öğretmenlere etkili öğretim, beceri eğitimi, ölçme ve değerlendirme, sınıf yönetimi, etkili iletişim, eğitimde liderlik, eğitim yönetimi ve özel eğitim konularında hizmet içi eğitim programlarının açılması suretiyle öğretmen yetkinliklerinde sıklıkla gözlemlenen temel eksikliklerin hızlı ve etkili şekilde giderilmesi için çalışılması	Hizmet İçi Eğitim Birimi Üniversite RAM

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Rehberlik	Öğrenci koçluk sisteminin kurulması	- Öğretmenlerden seçilecek bir gruba öğrenci koçluğu eğitimlerinin verilmesi ve kısa vadede öğrenci koçluğu yapacak çekirdek bir kadronun oluşturulması - Müteakip yıllarda öğrenci koçluğu kapasitesinin geliştirilmesine yönelik eğitimlere devam edilmesi - Öğrencilerin kendilerini tanımaları, güçlü yanlarını ve yeteneklerini keşfetmelerini, hedef koymalarını sağlamaya ve kaynaklarını daha iyi kullanabilmelerine yönelik yol haritası ve eylem planı yapmalarına destek sağlamak amacıyla öğretmenlerden oluşan öğrenci koçlarının görevlendirilmesi	Hizmet içi Eğitim Birimi Okul Müdürleri RAM
	Akran rehberliği sisteminin kurulması	- Okullarda akran rehberliği sisteminin öğrencilere tanıtım çalışmalarının yapılması - Rehberlik birimlerinde akran rehberliği sisteminin kurulması konusunda yetkin olmayan öğretmenler varsa RAM tarafından tespit edilerek eğitimle desteklenmesi - Akran rehberi olabilecek öğrencilerin rehberlik birimleri tarafından tespit edilmesi ve eğitilmesi - Akademik, sosyal çevreye ve okula uyum, arkadaşlık ilişkileri gibi konularda sıkıntısı olan ve rehberlik birimleri tarafından belirlenen öğrencilere arkadaşları tarafından gözetim altında yardım ve destek sağlanması	Hizmet içi Eğitim Birimi Okul Müdürleri RAM

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Rehberlik	Okulların rehberlik odalarının standardizasyonu	- Tüm okullardaki rehberlik hizmet birimlerinin odalarının rehberlik hizmet prensiplerine uygun hale getirilerek yeniden tanzim edilmesi ve standardizasyonun sağlanması - Rehberlik odası bulunmayan okullarda bu maksada uygun alanların tahsis edilmesinin sağlanması	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri RAM
	Rehberlik hizmetlerinin etkinliğinin artırılması	Okullarda rehberlik birimlerinin okul müdürleri ile düzenli planlama ve program geliştirme çalışmaları yapması, düzenli toplantılarda önceki dönem faaliyetlerinin gözden geçirilmesi aksayan iş ve işlemlerin tespit edilip sonraki dönemlere tedbirlerin konulması, rehberlik birimleri ile okul müdürleri arasında veri ve bilgi paylaşımının etkinliğinin artırılması	Okul Müdürleri RAM
	Okullarda risk analizlerinin yapılması	- Rehberlik öğretmenlerinin okullarında her dönem başında risk analizi yapmasının/ güncellemesinin sağlanması ve bu uygulamanın standart hale getirilmesi - Risk analizi konusunda yetkinlik noksanlığı olan rehberlik öğretmenlerinin RAM tarafından tespit edilerek eğitimle desteklenmesi	Okul Müdürleri RAM
	Yetenek ve yönelim testlerinin uygulanması	- Öğrencilere yönelik yetenek ve yönelim testlerinin geliştirilmesi - Rehberlik birimleri tarafından öğrencilere uygulanması - Bulgularda özellik arz eden öğrenciler için özel tedbirlerin alınmasının sağlanması	RAM

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Öğrenci	Mesleklerin tanıtımı çalışmalarının yapılması	• Öğrencilerin hedef belirlemelerini desteklemek üzere okullarda mesleklerin tanıtılacağı seminerler düzenlenmesi, her seminere bir meslek grubundan bir konuşmacının davet edilmesi, • Meslek tanıtım toplantılarının ilçelerde tekrar edilmesinin sağlanması • Meslek tanıtım videolarının hazırlanması ve/veya mevcutların derlenmesi suretiyle bir arşiv oluşturulması, elektronik ortamda paylaşımına açılması, okullara bir plan dahilinde izlettirilmesinin sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM
	Üniversitelere ve başarıları yüksek okullara geziler düzenlenmesi	• Hedef belirleme ve motivasyon yükseltmeye yönelik olarak lise öğrencilerine üniversite ziyaret gezileri, ortaokul öğrencilerine başarılı okul ziyaret ve gezilerinin planlanması ve icrası • Üniversitelerin okullarda tanıtım standları açmasının teşvik edilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM
	Üniversitelerin tanıtım filmlerinin derlenmesi ve izlenmesi	• Türkiye’de mevcut üniversitelerin kendileri tarafından hazırlanan okul ve bölüm tanıtım videolarının derlenerek bir araya getirilmesi ve bir arşiv oluşturulması • Üniversitelerin tanıtım filmlerinin elektronik ortamda erişime açılması ve bir plan dahilinde okullarda öğrencilere izlettirilmesinin sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM
	Üniversitelerin tanıtım ekiplerinin okullarda çalışmaları yapılması	• Üniversitelerin tanıtım stantlarının okullarda ve/veya merkezi yerlerde kurulması suretiyle birinci elden bilgilendirme çalışmalarının yapılması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Aile	Veli toplantılarının ve bilgilendirme sisteminin etkinliğinin geliştirilmesi	- Veli toplantılarının plan ve programlarının eğitim yılı başında yapılması, tarih ve saatlerinin belirlenmesi, kolayca erişilebilir mecralardan yayınlanması ve ayrıca ailelere önceden tebliğ edilmesini sağlayacak formal sistemlerin tesis edilmesi - Planlı veli toplantıları dışında öğrencisi hakkında bilgi almak isteyen velilerin öğretmenlere ulaşım saat ve yerleri, görüşme talebini iletme usul ve esasları, formal iletişim kanalları, kurumsal telefon hatları gibi bilgilerin kolayca erişilebilir mecralardan yayınlanması ve ailelere tebliğ edilmesi, öğretmenlerin kişisel telefonlarının ailelere verilmesi uygulamasının terk edilmesi - Aileler ile iletişimde kullanılmak üzere teknolojik imkanların kullanımının tüm okullara yaygınlaştırılması - Velilerin öğrencilerin notlarına yönelik olarak yapacağı baskıların engellenmesi	Okul Müdürleri
	Veli ziyaretlerinin içerik ve kapsamının düzenlenerek gerçekleştirilmesi	- Akademik başarısı yüksek ve düşük olan uç noktalardaki öğrencilerin, disiplin ve devamsızlık sorunu olan öğrencilerin, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin ve psikolojik sorunları olan öğrencilerin ailelerine bir plan ve program dahilinde ziyaretlerin gerçekleştirilmesi, ailelerin bilgilendirilmesi, farkındalık geliştirilmesi, desteklerinin alınması - Aile eğitimlerinin yapılması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM Okul Müdürleri Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Aile	Ailelere yönelik algı yönetimi çalışmalarının yapılması	- Ailelerin eğitime desteklerinin artırılmasına yönelik olarak afiş ve broşürlerin yerel dil ve lehçeler de dahil olmak üzere çok dilde hazırlanması, ilçe ve köyler başta olmak üzere dağıtılması ve görünürlüklerinin sağlanması - Sivil toplum kuruluşlarının, kanaat önderlerinin, imamların ve muhtarların eğitime destek vermelerinin ve algı yönetimi çalışmalarına iştirakinin sağlanması - Ailelerin eğitime destek öykülerinin ve okul aile birliklerinin çalışmalarının basında yer almasının sağlanması - Çalışmalarda Adaklı, Karlıova, Kiğı, Yayladere ve Yedisu bölgelerine özel ihtimam gösterilmesi	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri Basın Yayın Halkla İlişkiler Birimi Okul Müdürleri
	Okul aile birliklerinin motivasyonunun artırılması çalışmalarının yapılması	- İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri koordinatörlüğünde, il ve ilçe seviyesinde okul aile birliklerine yönelik davet ve organizasyonlar düzenlenerek değer verildiğinin gösterilmesi - Okul aile birliklerinin ve başkanlarının basında görünürlüklerinin sağlanması yoluyla motive edilmesi - Başarılı okul aile birliği temsilcilerinin onore edilmesi ve tüm paydaşlar nezdinde bilinirliğinin ve görünürlüğünün sağlanması - Her seviyedeki idareciler tarafından okul aile birliği mensuplarına nezaket ziyaretleri gerçekleştirilmesi, hediyeler verilmesi	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri Basın Yayın Halkla İlişkiler Birimi Okul Müdürleri

8.2. İlk Üç Yıllık Dönemde Gerçekleştirilecek Orta ve Uzun Vadeli Faaliyetler

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Sınavlar	Ders sınavlarının ortak yapılması pilot uygulaması	- Okulların tür ve seviyelerine göre gruplandırılması - Birinci yıl için seçilecek bir pilot uygulama grubunda uygulanmak üzere tüm branşlarda soruları hazırlamaktan sorumlu komisyonların kurulması - Sınav usul ve esasları ile komisyon çalışma prensiplerinin belirlenmesi - Soruların tüm ilçeler ve birimler ile koordineli, içerik yönünden konuların işleme zamanlarının dikkate alınarak hazırlanması - Tüm branşlarda sınavların ortak olarak yapılması - Sınav sonuçlarının detaylı analizlerinin yapılması, başarının düşük olduğu okullar ve öğretmenlerin tespit edilmesi, başarının düşük olma sebeplerinin araştırılması, başarı engellerinin ortadan kaldırılması için tedbir alınması ve destekleme eğitimlerine veri sağlanması, - Ortak sınav sisteminin işlerliğine ve başarısına tesir eden hususların tespit edilerek giderilmesi için tedbir alınması	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Sınavlar	Ders sınavlarının ortak yapılması	- Ortaokul ve liselerde tüm sınıflarda ve tüm branşlarda soruları hazırlamaktan sorumlu komisyonların kurulması - Soruların tüm ilçeler ve birimler ile koordineli, içerik yönünden konuların işlenme zamanlarının dikkate alınarak hazırlanması - Tüm branşlarda sınavların ortak olarak yapılması - Sınav sonuçlarının detaylı analizlerinin yapılması, başarının düşük olduğu okullar ve öğretmenlerin tespit edilmesi, başarının düşük olma sebeplerinin araştırılması, başarı engellerinin ortadan kaldırılması için tedbir alınması ve destekleme eğitimlerine veri sağlanması, - Ortak sınav sisteminin işlerliğine ve başarısına tesir eden hususların tespit edilerek giderilmesi için tedbir alınması	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri
Kütüphaneler	Okul kütüphanelerinin kalitesinin geliştirilmesi	- Okulların kütüphanelerinin fiziksel açıdan cazip hale gelmelerini sağlayacak düzenlemelerin yapılması, bakım ve onarımlarının tamamlanması, mümkün olan yerlerde görünürlüğünü artıracak şekilde zemin katlardan kurtarılması - Kütüphaneler de bulunan kitapların nicelik ve nitelik olarak zenginleştirilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Okullar	Okulların ders araç gereçlerinin eksikliklerinin tamamlanması	Okullarda ders araç ve gereçlerinin, laboratuvar malzemelerinin eksik olanlarının tamamlanması ve/veya zenginleştirilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Fiziki Güvenlik	Okullarda fiziki güvenlik tedbirlerinin artırılması	- Asgari seviyede okul kapılarına, pansiyonlarda öğrencilerin güzergahlarına kameraların yerleştirilmesi - Okullara hizmet alımı yoluyla özel güvenlik sisteminin kurulması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Öğretmen	Öğretmen eğitimleri	- Eğitimde yaşanan sorunların öğretmenleri ilgilendiren boyutları açısından eğitim ihtiyaçlarının kapsamlı analizinin yapılması - Sorunların kalıcı çözümüne odaklı ve bu sonucu doğuracak nitelikte eğitim programlarının planlanması, - Eğitim programlarının öğretmenlerin genelini kapsayacak şekilde planlanması	Hizmet İçi Eğitim Birimi Üniversite RAM
Rehberlik	Rehberlik öğretmeni eksikliklerinin tamamlanması	Tüm okullarda bir rehber öğretmenin mevcut olmasının sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Rehberlik	RAM kadro eksikliklerinin tamamlanması	RAM'ın norm kadrosunda bulunduğu halde ataması gerçekleşmeyen tüm ihtisas alanlarındaki insan kaynağının tedarik edilmesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
İşbirliği	Kurumlar arası işbirliğinin güçlendirilmesi	- Belediyelerin il ve ilçelerde okullara genel tertip düzen ve temizlik personeli görevlendirmesinin, bakım ve onarımlara destek vermesinin sağlanması - KOSGEB desteğiyle endüstri meslek liselerinde girişimcilik programlarının icrası, öğrencilerin kendi işlerini kurmaya teşvik edilmesi - KOSGEB desteğiyle ilçe ve köylerde öğretmen pansiyonu yapımına yönelik özel sektör yatırımlarının özendirilmesi maksadıyla girişimcilik programlarının açılması, - Üniversitenin hizmet içi eğitim programlarına insan kaynağı desteğinin sağlanması - Üniversitenin eğitim alanında akademik çalışmalar, araştırmalar ve incelemeler yapabilmesini temin etmek maksadıyla İl Milli Eğitim Müdürlüğü kaynak ve olanaklarının üniversitenin kullanımına tahsis etmesi - İŞKUR'un okullara sağladığı hizmetli personel desteğinin artırılmasının ve yaygınlaştırılmasının sağlanması - Uzman kuruluşlarla müşterek olarak idarecilere yönelik eğitim yöneticiliği ve öğretmenlere yönelik öğrenen lider öğretmenlik atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesi	Valilik İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Mesleki Eğitim	Mesleki eğitimin geliştirilmesi için eylem planı hazırlanması	Mesleki eğitimin akademik, teknik, kalite, staj olanakları ve istihdam gibi tüm boyutlarıyla geliştirilebilmesi ve bölgesel rekabetçi bir mesleki eğitim ortamının oluşturulması/geliştirilmesi, iş dünyasının, meslek kuruluşlarının ve diğer sivil toplum kuruluşlarının mesleki eğitimde hiperaktif bir rol üstlenmesinin sağlanması için atılacak nitelikli adımlara yönelik bir iş listesinin oluşturulması ve planlaştırılması	Strateji Geliştirme Şubesi Ar-Ge Birimi
Değerler Eğitimi	Değerler eğitimi danışma kurulunun oluşturulması	Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Bingöl Üniversitesi, sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden oluşan ve değerler eğitimi ile ilgili eğitim-öğretim faaliyetlerini yönetecek bir ekibin kurulması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi Üniversite
Aile	Aile eğitimleri	Anne ve babaların ilgi, bilgi, eğitime yönelik motivasyon ve desteklerini artırmaya yönelik konularda konferans, seminer ve eğitim programlarının uygulanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü RAM Okul Müdürlükleri

Ana Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
Performans	Okul performans sisteminin kurulması	- Okullar bazında performansın ölçülmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesine yönelik bir performans sisteminin kurulması - TEOG ve YGS sınavlarının haricinde, destekleme sınavları ve ortak sınavların sonuçlarının performans kriteri olarak kullanılması - Pilot uygulama sonrasında ortak sınavların ikinci yıldan itibaren tüm sınıflara yaygınlaştırılması suretiyle tüm sınıflardan akademik veri toplanması ve performans kriteri olarak kullanılması - Geliştirilen projelerin nicelik ve niteliklerinin performans kriteri olarak kullanılması - Öğrencilere yönelik icra edilen etkinliklerin, okul olarak katılınan yarışma, bilim şenlikleri, fuarlar gibi faaliyetlerin, nicelik ve nitelikleri de dikkate alınarak performans kriteri olarak kullanılması - Beyaz bayrak gibi okulun temizliğini ifade eden ve bakım ve onarım seviyesi gibi insana yakışan yaşam alanlarının tesisi konularının performans kriteri olarak kullanılması - Düşük performanslı okulların başarılarını geliştirmek için alınması gereken tedbirlerin tespit edilmesi ve uygulanması - Başarılı okulların ödüllendirilmesi - Okul performans sisteminin birinci yılın sonuna kadar tamamlanması ve ikinci yıldan itibaren uygulanmaya başlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

A n a Konu	Faaliyet	Açıklamalar	Sorumlu
İşbirliği	STK'larla işbirliğinin güçlendirilmesi	• STK'larla ortak eğitim programları, konferans ve seminerlerin organize edilmesi • Değerler eğitimi alanında müşterek çalışma ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi • Okullaşma oranının ve özellikle de kız çocuklarının okullaşma oranlarının geliştirilmesi konusunda müşterek çalışmaların yürütülmesi • STK'ların eğitime yönelik çalışmalarına paydaş olarak iştirakin sağlanması • STK'ların hazırladığı araştırma raporlarından istifadenin sağlanması • Eğitimin tüm taraflarının ve özellikle de ailelerin bilinçlendirme çalışmalarında müşterek hareket edilmesinin sağlanması • Dezavantajlı öğrencilere yönelik çalışmalara STK'ların iştirakinin ve desteğinin sağlanması • Öğretmen ve idarecilerin motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalara STK'ların iştirakinin ve desteğinin sağlanması	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Referanslar

- 1 Fırat Kalkınma Ajansı TRB1 Bölge Planı (2010-2013), Malatya
- 2 Sever, R., 2008. Karlıova İlçesinin Beşeri ve İktisadi Coğrafyası, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 969, Erzurum
- 3 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre İl ve İlçe Merkezleri ile Belde ve Köyler Nüfusu ve Nüfus Artış Hızı İstatistikleri, Türkiye İstatistik Kurumu, 2015
- 4 1950 – 2015 Döneminde Gerçekleşen Hava Durumuna Göre İl Bazında Hava Durumu İstatistikleri, Meteoroloji Genel Müdürlüğü , 2016
- 5 Mahmut Buyankara, Yüksek Lisans Tezi (2015). Zorunlu Ortaöğretimin Kız Çocuklarının Eğitime Katılımı Açısından İncelenmesi: Bingöl Örneği, Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı
- 6 İllerin Aldığı Göç, Verdiği Göç ve Net Göç Hızı İstatistikleri, Türkiye İstatistik Kurumu, 2015
- 7 TAYA, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türkiye Aile Yapısı Araştırması Tespitler- Öneriler, Araştırma ve Sosyal Politika Serisi, No: 07, İstanbul, 2014
- 8 Korkutata, Z., 2005. Bingöl'de Dini Hayat, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- 9 TRB1 Bölge Planı 2010 – 2013, Fırat Kalkınma Ajansı
- 10 Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim, 2015 – 2016, Milli Eğitim Bakanlığı
- 11 Adnan Baki ve Tuba Gökçek (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış, Electronic Journal of Social Sciences, ISSN:1304-0278, Güz-2012 Cilt:11 Sayı:42 (001-021)
- 12 Johnson, R. B., and Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. Educational Researcher, 33(7): 14-26.
- 13 Green J. C., Kreyder H., ve Mayer E. (2005). Combining qualitative and quantitative methods in social inquiry. In B. Somekh & C. Lewin (Eds.). Research Methods in Social Sciences (pp, 275-282), London
- 14 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2014, Türkiye İstatistik Kurumu
- 15 Bülent Yılmaz (2012). Okuma Alışkanlığının Okul Başarısına Etkisi: İlköğretim Okulu Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Ankara
- 16 Yrd. Doç. Dr. Habib ÖZGAN (2011). Öğrencilerin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Sınıf Yönetimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl: 2011, Cilt: 8, Sayı: 15, s. 421 - 434
- 17 17 Nisan 2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği
- 18 13.08.2005 tarih ve 25905 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Yönetmeliği
- 19 16.01.2013 tarihli ve 34932 sayılı Makam Onayı ile yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı İzin Yönergesi
- 20 Şişman M., Eğitim Bilimine Giriş, Ankara, Pegem Akademi, 2011
- 21 Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2015 - 2016 Eğitim Öğretim Dönemi Eğitim İstatistikleri.

Ekler

EK-A	Öğrenci Anket Formu Örneği
EK-B	Öğretmen Anket Formu Örneği
EK-C	Öğrenci ve Öğretmen Anketleri Analiz Raporu
EK-D	Odak Grup Çalışmalarında Tespit Edilen Konuların Özeti
EK-E Notları	Eylem Planı Hazırlama Çalışmalarında Sorunlar ve Çözümler Toplantıları
EK-F	Odak Grup Çalışmalarında Tespit Edilen Konuların Özeti
EK-G	Odak Grup Çalışmaları Tutanakları
EK-H	Odak Grup Çalışmaları Ses Kayıtları
EK-I	Çalıştay Tutanakları
EK-İ	Çalıştay Ses Kayıtları
EK-J	Öğretmen ve Öğrenci Anketlerinin Elektronik Veri Setleri
EK-K	Çalışmalara ait Fotoğraflar